526.151

1834

Mellékletek

a vizszintes alappontok meghatározásáról
szóló utasitás I. és II. részéhez.

2004 -07- 0 -

B 1834 5 mell

AFTH
KÖNYVTÁRA
BUDAPEST

Pécsi
Geodézi képészeti
Vállalat

1834 -11- 1 -

~~289~~

Tartalomjegyzék

1.	melléklet.	Kitüzési vázlat	1 oldal
2.	"	Kitüzési jegyzőkönyv.	3 "
3.	"	Koordinátajegyzék	9 "
4.	"	Háromszögelési pontok ideiglenes megjelölésel	3 "
5.	"	Példák a pontok meghatározására	55 "
6.	"	Csatlakozás szintezési alapponthoz.	61 "
7.	"	Negyedrendü háromszögelési pontok helyének közelitő meghatározása.	67 "
8.	"	Átnézeti vázlat az 1:50 000 méretarányu térképlapok számozásáról.	71 "
9.	"	Meghatározási terv.	73 "
10.	"	Külpontossági elemek meghatározása.	75 "
11.	"	Központositási javitások számitása.	84 "
12.	"	Horizontzáróhiba elosztása.	85 "
13.	"	Átugrott	-
14.	"	Mérési jegyzőkönyv	89 "
15.	"	Irányszög és távolságszámitás	151 "
16.	"	Koordináták számitása előmetszéssel . . .	161 "
17.	"	Koordináták számitása hátrametszéssel . .	171 "
18.	"	Gauss-féle egypontos koordináta kiegyenlités	179 "
19.	"	Hazay-féle egypontos koordináta kiegyenlités	189 "
20.	"	Májay-féle grafikus kiegyenlités.	199 "
21.	"	Grafikus pontelhelyezés	209 "
22.	"	Gauss-féle kétpontos koordináta kiegyenlités	221 "
23.	"	Hazay-féle kétpontos koordináta kiegyenlités	233 "
24.	"	Magasságmérési jegyzőkönyv.	245 "
25.	"	Magasságszámitási vázlat.	251 "
26.	"	Trigonometriai magasságmérés kiegyenlitése.	253 "
27.	"	Magassági vonalak összeállitása	263 "
28.	"	Magassági előmetszés számitása.	269 "
29.	"	Refrakciótáblázat	273 "

30. melléklet. Háromszögelési pontok végleges megjelölése . . . . . 281 oldal
31. " Háromszögelési pontok pontleirása. . . . . 285 "
32. " Ötödrendü háromszögelés kitüzési vázlata és meghatározási terve . . . . . 287 "
33. " Szögmérési jegyzőkönyv az ötödrendü háromszögeléshez . . . . . 289 "

1. melléklet.
8, 19, 22.§.

Kitüzési vázlat

1955

Kitüzési vázlat

Méretarány = 1:40 000

Kisberek
102/948
126/948
211
213
202
Lesihegy
212
210
214
Haragos
DÖBÖR
208
215
209
219
225
207
Pogány
218
203
229
254
217
228
226
233
POGÁNY
251
230
223
206
Békés
I SZENDEFA
216
232
236
227
245
237
238
235
Békés
Lapostető
248
204
222
244
231
241
KUNHÁZA
205
Szeles
Ormoshát

20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
72 000
70 000
68 000
66 000
64 000
62 000
60 000
58 000
56 000

2. melléklet
6.§., 20.§., 70.§.

Kitüzési jegyzőkönyv

Haragos, Békés

1955.

A pont neve vagy száma	Y	X Hengervetület K.R.	Magasság
Békés kő	+ 65 996, 489	- 14 103, 347	

1:25.000 | Község: Békés | Megye:

Állandósítás: 25 x 25 x 90 cm méretű HP jelű vörös márvány kő körülfalazással

Földalatti jel a központban: üveg és téglára vésett kereszt

Őrkő: 2 drb a föld felszine alatt 60 cm-re

Megh. éve: 1906 | Alland. éve: 1906

Jegyzet:

Helyszinrajz

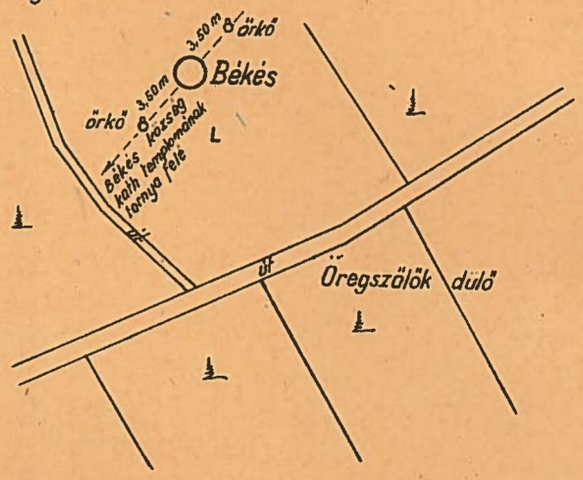

Békés község határában, a községtől északkeletre fekvő Öregszőlők dülőben a szőlőhegy csúcsán lévő községi legelő közepén...

A pont neve vagy száma	Y	X	Magasság
228 jelrúd			

1:25,000 | Község: Békés | Megye:

Állandósítás ..... méretű ..... jelű ..... kő

Földalatti jel a központban: téglára vésett kereszt

Őrkő:

Megh. éve 1955 | Alland. éve

Jegyzet:

Helyszinrajz

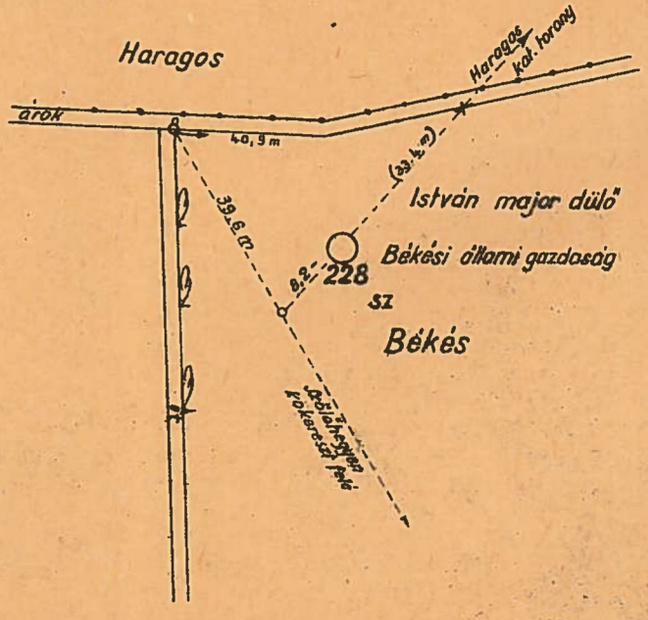

Kisberek	199-58-44	5875,7 m
Pogány tor.	254-56-24	9307,5 "
Ormoshát	12-57-32	6662,80 "
Lapostető	79-15-34	7520,92 "
Lesihegy	130-28-44	5903,06

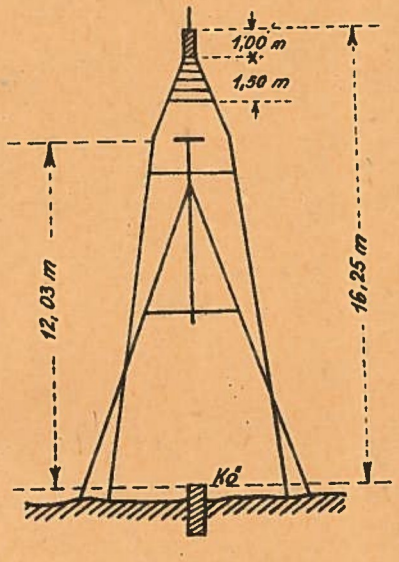

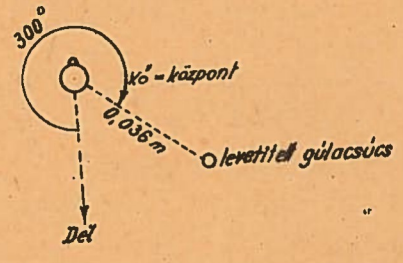

Lábja: 209, 218, 223, 201, 227, 229 fajel, 210 torony.

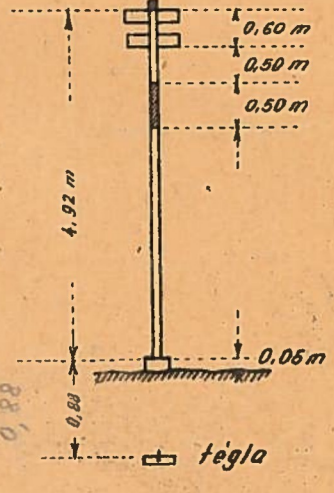

A pont neve vagy száma	Y	X	Magasság
229 fajel			

1: 25.000 | Község: Haragos | Megye:

Állandósítás: ..... méretű
..... jelű ..... kő
vagy .....
.....

Földalatti jel a központban:
karó alatta téglara vésett kereszt
Örkő

Megf: éve 1955 | Alland. éve:

Jegyzet

Helyszínrajz

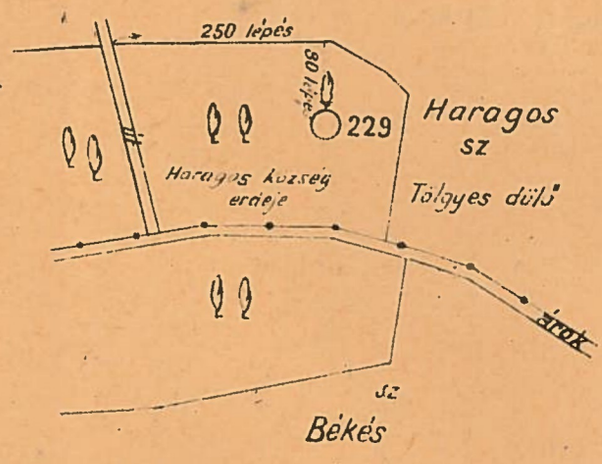

A pont neve vagy száma	Y	X	Magasság
248 torony			

1: 25.000 | Község: Békés | Megye:

Állandósítás: ..... méretű
..... kő
vagy .....
.....

Földalatti jel a központban:
Örkő

Megh. éve 1955 | Alland éve:

Jegyzet:

Helyszínrajz

Békés község r. kath templomának tornya

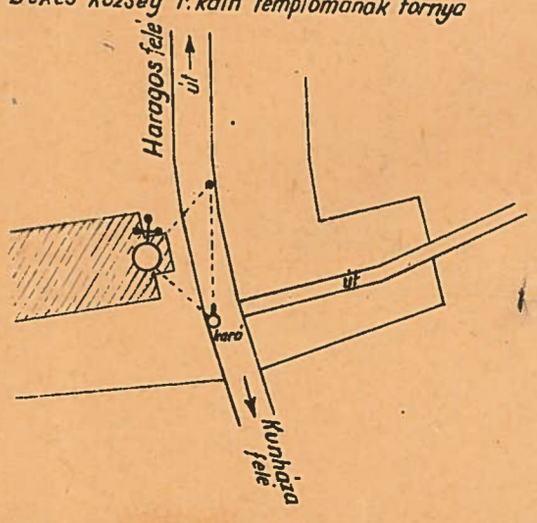

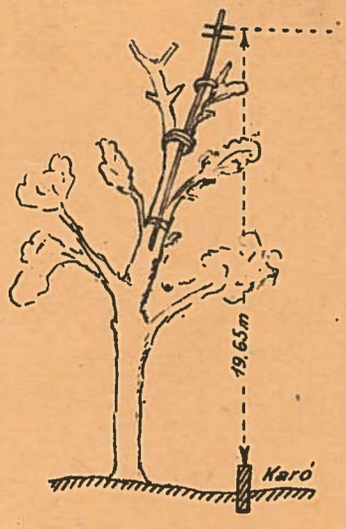

Látja: 201, 227, 203, Kisberek, 208, 218, 209, Lesihegy

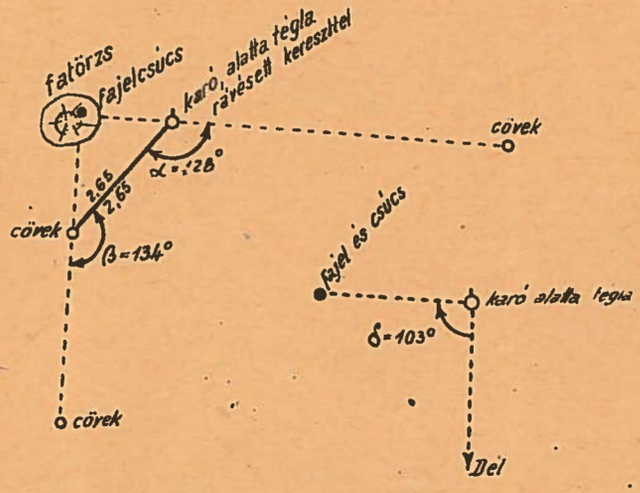

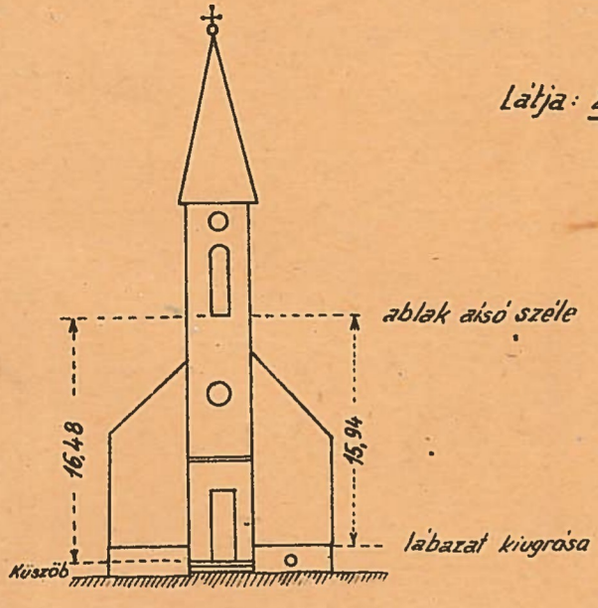

Látja: 216, 227, Békés, 222, 204

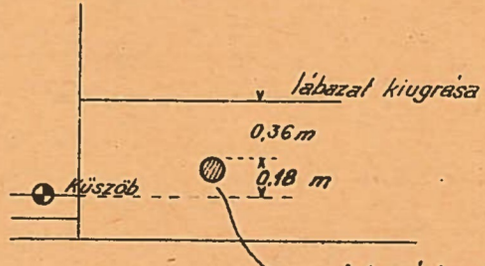

ablak-szintezési csap: 15,94 vagy 16,48

\+ 36 − 0,18

16,30 m 16,30 m

3. melléklet
7. §

Halas megye.

Haragos - Békés háromszögelése

Koordináta-jegyzék

1955.

Vetület: Hengervetület K.R.

A pont neve vagy száma	A pont megjelölése	A szögmérési jkv. lapszáma	A számítási jkv. lapszáma	Y	X	M	Jelmagasság	Jegyzet
				Felsőrendű pontok				
Békés	kő			+ 65 996, 489	- 14 103,347			
	állv. gúla			+ 65 996, 46	- 14 103, 33			
Laposteto	kő			+ 73 385, 647	- 12 701. 683			
	állv. gúla			+ 73 385, 62	- 12 701. 72			
Lesihegy	kő			+ 70 486, 580	- 17 935, 451			
	állv. gúla			+ 70 486, 58	- 17 935, 45			
Kisberek	kő			+ 63 988. 777	- 19 625, 390			
	állv. gúla			+ 63 988, 81	- 19 625, 39			
Ormosháť	kő			+ 67 490, 556	- 7 610, 154			
	tripód			+ 67 490, 53	- 7 610. 21			
Pogány	torony			+ 57 008, 664	- 16 521, 718			
Szeles	kő			+ 61 400, 964	- 10 211, 596			
	állv. gúla			+ 61 400, 90	- 10 211, 54			
				1948. évi negyedrendű pontok				
102	kő			+ 66 552, 70	- 19 302, 32			
	tripód			+ 66 552 73	- 19 302 27			
126	kő			+ 68 957, 84	- 19 012, 75			
	árbóc			+ 68 957. 84	- 19 012, 75			

A pont neve vagy száma	A pont megjelölése	A szögmérési jkv. lapszáma	A számítási jkv. lapszáma	Y	X	M	Jelmagasság	Jegyzet
		1955. évi negyedrendű pontok						
202	tripód			+ 66 536,39	- 17 740,37			
203	tripód			+ 69 363 96	- 15 691,68			
204	tripód			+ 68 940,97	- 12 163,33			
205	jelrúd							
206	jelrúd							
207	jelrúd							
208	jelrúd							
209	jelrúd			+ 68 077.59	- 16 401,54			
210	torony							
211	jelrúd							
212	jelrúd			+ 69 483,21	- 17 490.75			
213	jelrúd							
214	jelrúd							
215	jelrúd							

A pont		A szög-	A szá-	Y	X	M	Jelmagasság	Jegyzet
neve vagy száma	meg-jelölése	mérési	mítási					
		jkv. lapszáma						

4. melléklet

12, 13, 14, 15, 18, 71.§-ok.

Háromszögelési pontok
ideiglenes megjelölése.

Egyszerü gula

Az egyszerü gula alapja egy négyzet, amelynek átlója 2/3 része annak a magasságnak, ahol a lábak a középrudon illeszkednek. A gula axonometrikus képét az 1.ábra mutatja.

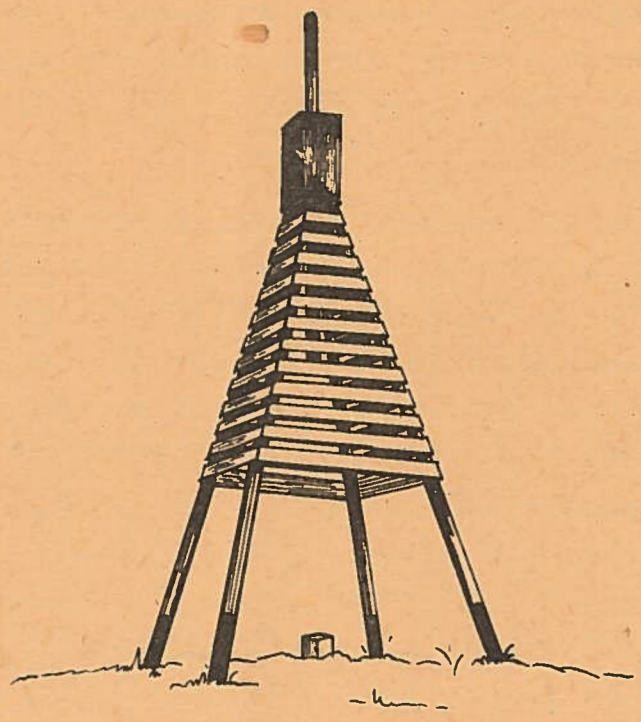

Egyszerü gula

1. ábra.

A gulát az átlós szerkezet épitésével kezdjük. Egy 6 méteres gula alapnégyzete átlójának hossza 4,5 méter. A terepen kijelöljük tehát az átlónak megfelelő hosszat és az átló felezési pontját. A felezési pontban merőlegest tüzünk ki. A középrudat a kijelölt merőlegesre fektetjük és azt oldalaihoz földbevert karókkal rögzitjük. A lábakat illesztjük a középrudhoz és az átló végpontjához levert karóhoz, majd a lábak felső részét ugy fürészeljük le, hogy azok illeszkedjenek a középrudhoz. Az alsó részét pedig az átlóval párhuzamosan vágjuk le ugy, hogy a gula a felállitás után a földben tal-

pon álljon. A középrudat ott, ahol a lábak hozzá illeszkednek kissé meglapoljuk. Azután a lábakat félre tesszük és a középrudat 90°-kal hossztengelye körül elforgatjuk és a másik két lábat szabjuk ki. Ezeket a lábakat azután hozzászegezzük a középrudhoz. A lábakhoz és a középrudhoz azután hozzászegezzük az átkötést. Az egyszerü gula átlós metszetét és oldalnézetét a 2. ábra tünteti fel.

A felsőrendü pont központját a végleges pontjelölés: a kő képezi. A gulát rendszerint a kő fölé központosan épitjük. A gula lábait a földbe 0,8 méter mélyen ássuk. Szükséges, hogy mind a négy gödör feneke egyenlő magasságu legyen. Célszerü ezért az állandósitási kő felső lapja magasságában egy vizszintes sikot felvenni és ehhez a sikhoz viszonyitva jelölhetjük ki azután egyenlő mélységüre a gödröket.

A gula lábainak helyét ugy kell kijelölni, hogy azok ne akadályozzák az iránymérést, azaz egyik láb se essék valamely mérendő irányba. A lábak helyének kijelölésénél ugy járunk el, hogy a térképünkön meghuzzuk a pontról a mérendő irányokat, majd egy átlátszó papirra derékszögben metsző két egyenest rajzolunk. Az átlátszó papirt ugy helyezzük a térképre, hogy a két egyenes metszéspontja az iránysugarak metszéspontjába kerüljön, majd az átlátszó papirt addig forgatjuk, amig az azon ábrázolt iránykeresztnek mind a négy ága a lehető legtávolabbra kerül a mérendő irányoktól. Az igy elhelyezett iránykereszt egyik ágának irányát a pontról egy jól látható másik pontra menő irányhoz képest a térképről szögtranszportörrel lemérjük és ennek megfelelően tüzzük ki a központról a láb irányát. A lábak irányát cövekkel jelöljük meg ugy, hogy a cövek a központtól 1-2 méterrel távolabb kerüljön, mint ahová a gödröt ásni kell. A középponttól azután kimérjük a kijelölt irányban a fél átló hosszát /2.25 métert/ és ezt a méretet karóval megjelöljük. A lábak igy kijelölt helye körül ássuk meg a gödröt a lábak számára.

Téglalap alaprajzu gödröt ásunk, amelynek hossztengelyét a központ irányába jelöljük ki. Az ásást 30 cm-rel távolabb kezdjük meg, mint ahová a láb helyét jelölő karót vertük. A gödör szélessége 60-70 cm, hossza 1,0 - 1,2 m. A gödör ásásánál figyelemmel legyünk arra, hogy mind a négy gödör feneke a kiválasztott siktól egyenlő mélységbe kerüljön, valamint arra, hogy a lábakat a talajba mintegy 0,8 méter mélyre ágyazzuk.

Pécsi
Geodéziai és Térképészeti
Vállalat

Egyszerű gula

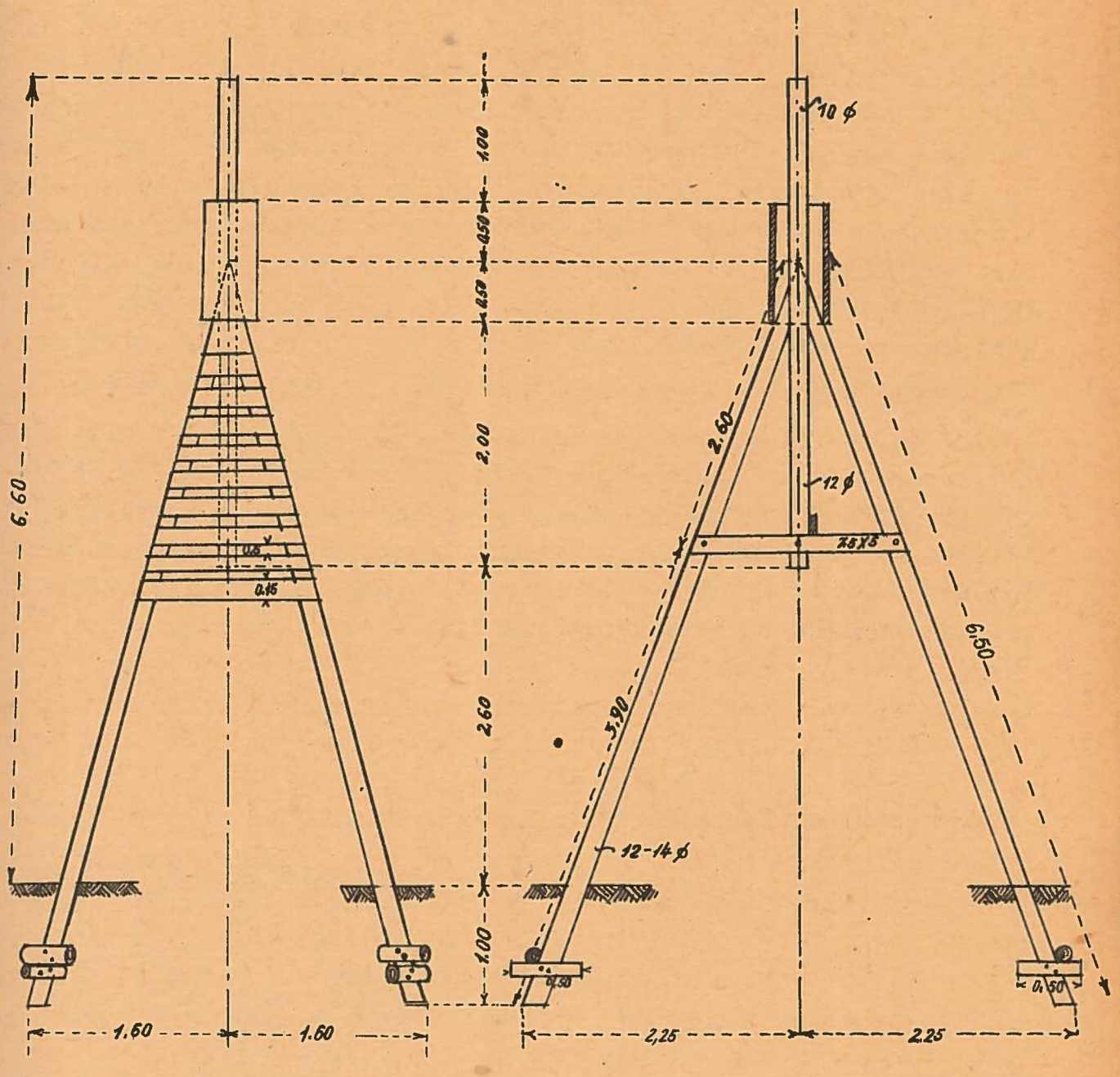

Oldal nézet

Átlós metszet

Méretarány 1:50

2. ábra

ÁLLAMI FÖLDMÉRÉSI ÉS TÉRKÉPÉSZETI HIVATAL
ÁFTH KÖNYVTÁRA BUDAPEST

A gula lábainak földbe kerülő részére 50 cm hosszu keresztfákat szegezünk, amelyek a gula stabilitását és mozdulatlanságát biztositják.

Célszerü a gödrök fenekére, ahová a lábak kerülnek téglát, vagy kőlapot helyezni. Ez megakadályozza, hogy a lábak a földbe besüllyedjenek. Azután felállitjuk az átlós vázat ugy, hogy a középrud függőleges legyen és meghosszabbitása a középponton menjen keresztül. Azután mindkét lábat az átlósvázra merőleges irányban kétoldalról ideiglenes módon kitámasztjuk, majd pedig a lábak köré mintegy 40-50 cm magas rétegben földet szórunk és ledöngöljük. Az igy kitámasztott átlósvázra mászik fel a munkás és szegezi hozzá a középrudhoz a másik két lábat, valamint az átkötést. A középrud gondos függőlegessé tétele és központ fölé állitása után a gödröket rétegenként betömjük és a földet megdöngöljük.

A gula vázának felállitása előtt helyezzük el ideiglenesen a középrudra a pontjelet /a fekete ládát/. Ez egy 50 cm széles 100 cm hosszu tető és fenék nélküli láda, amelyet 1/2 colos deszkából készitünk. Az egyes oldalakat alkotó deszkákat léchevederekkel kötjük össze ugy, hogy a hevederek a láda belső oldalára kerüljenek. A láda négy oldalának összeállitását a 3. ábra mutatja.

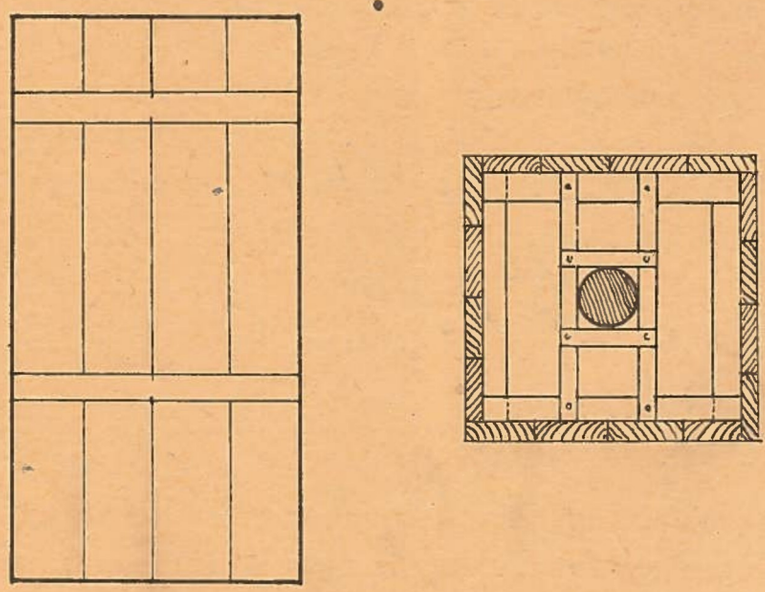

3. ábra.

A középrudhoz való központos rögzités céljából a láda felső hevedereire rácsot erősitünk. Ez lécekből készül ugy, hogy a rács közepén kialakitott négyzet a középrudat éppen körülfogja. A láda külső felületét feketére festjük.

Az elkészitett ládát az átlós váz felállitása előtt felhuzzuk a középrudra és azt ideiglenesen egy, a láda alá szegezett hevederrel a középrud felső részéhez rögzitjük, nehogy a harmadik és negyedik láb elhelyezésénél akadályt okozzon.

Ha az emlitett lábakat is a középrudhoz szegeztük, az ideiglenes hevedert leütjük és a ládát a lábakra ráengedjük / 4. ábra/.

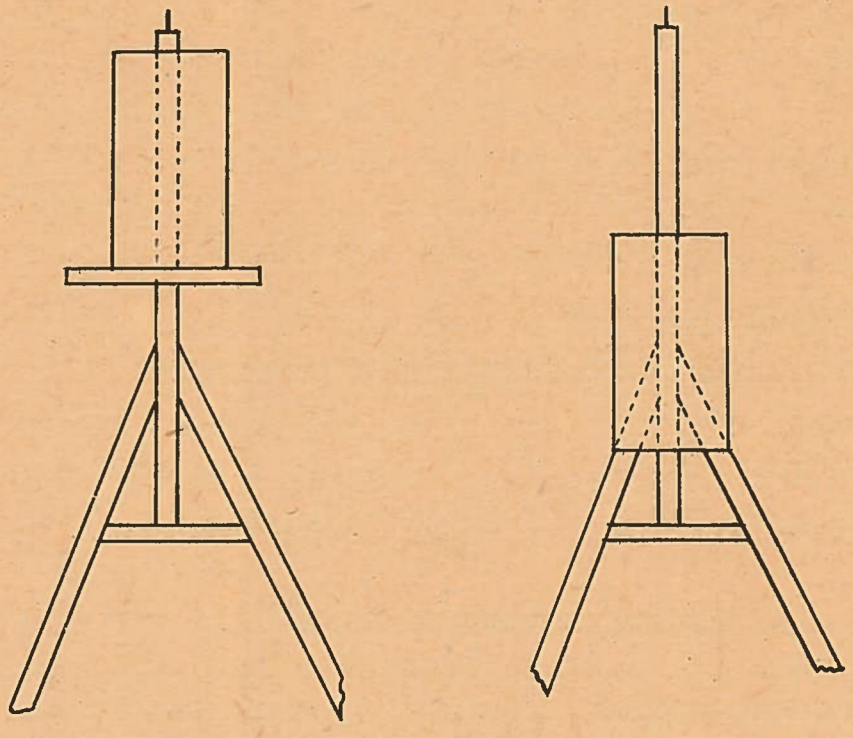

4.ábra.

Ebben a helyzetben a ládát egy-egy szeggel a lábakhoz erősitjük, vigyázva /függővel figyelve/, hogy a láda élei függőlegesek legyenek.

A gula felállitása után a gula csucsnak /középrud csucsa/, valamint a fekete láda felső és alsó szélének a magasságát a középponttól /kő felső lapjától/ lemérjük és a kitüzési jegyzőkönyvbe

feljegyezzük.

A zsaluzás 10-15 cm széles 1/2 colos fehérre meszelt deszkákból készül. Váltakozva, egy sor deszkát egy fél akkora széles rés követ. A deszkasorok mind a négy oldalon egyenlő magasságban vannak. 8-10 deszkasort szegezünk ugy, hogy a legfelső sor közvetlenül a fekete láda alá kerüljön. A deszkákat nem szabjuk ki előre, hanem felszegezés előtt a lábakhoz hozzámérjük és a lemetszés helyét kijelöljük. A megjelölt helyen fürészeljük el azután a deszkát. A zsaluzást két munkás végzi. A deszka egyik végét az egyik, másik végét a másik lábakhoz szegezi. A zsaluzás után megmérjük a zsaluzás alsó szélének a magasságát is.

Az egyszerü gula <u>faanyag-szükséglete:</u>

1 db 4 m hosszu, felül 10 cm, alul 12 cm átmérőjü gömbfa /középrud/.
4 db 6,5 m " " 11 cm, alul 12 cm " " /gula láb/.
1 db 6 m " 2x3 colos stáfli /zárléc/ az ákötéshez.
60 folyóméter 1/2 colos 16 cm széles deszka a zsaluzáshoz.
16 folyóméter 1/2 colos 16 cm " " a fekete ládához.
6 folyóméter léc a fekete láda belső hevedereihez.

<u>Vasanyagszükséglet:</u>

4 db 180 mm hosszu huzalszeg a gulalábakhoz.
6 db 180 mm " " az átkötéshez.
8 db 100 mm " " a keresztlécekhez.
250 db 60 mm " " a zsaluzáshoz.

<u>Háromoldalu gula /tripod/.</u>

A háromoldalu gula /tripod/ alapja egyenlő oldalu háromszög, melynek három csucsából nyulik fel és a középrudhoz egy magasságban támaszkodik a három fehérre meszelt gulaláb. A lábakat 70-80 cm mélyen ágyazzuk a földbe. A középrud a föld szinétől 2 m-re végződik és alsó végét mind a két oldalán keresztkötéssel az egyik lábhoz, valamint a szemben lévő koszoru közepéhez erősitjük. A középrud felső vége mintegy 1,30 méterre nyulik fel a lábak érintkezési pontja fölé. A középrud felső végét 30 cm hosszban feketére festjük. A festés alá 4 db 80 cm hosszu, 20 cm széles és 2,6 cm vastag deszkákból vitorlát szegezünk a középrudra. Ha a háromoldalu gulát felsőrendü pont megjelölésére alkalmazzuk,

akkor a szárnydeszkákat feketére, ha pedig negyedrendü pont megjelölésére alkalmazzuk, akkor a szárnydeszkák alsó felét fehérre, felső felét feketére festjük.

A középrud és a három láb érintkezési helye alatt 3 sor körbe futó meszelt deszkából zsaluzást készitünk. Negyedrendü pontoknál a pont számát a legalsó deszkára irjuk mind a három oldalon. /5. ábra./

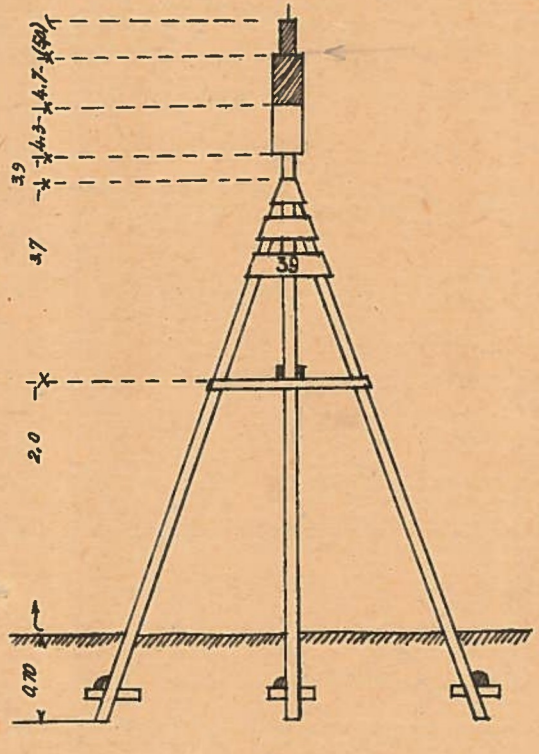

5.ábra.

A gula épitését ugy végezzük, hogy a rudak tervszerinti kiszabása után a középrudon a megfelelő helyen 120°-120°-ra kijelölt csatlakozási pontokhoz felszegezzük a lábakat, majd azok előirt hajlását a gula alapját képező egyenlőoldalu háromszög oldalhosszuságával állitjuk be és a kiszabott koszorukkal rögzitjük. Az összeállitott gulát egyben állitjuk fel és helyezzük el a lábakat a gödörben kijelölt helyükre.

A pontot a középrud felső végébe ütött, kiálló szög jelzi. Ezt a gula elhelyezése és a gödrök betömése után le kell vetiteni és régi pontoknál az esetleges külpontosság elemeit le kell mérni.

A háromoldalu gula faanyagszükséglete.

3 db 4,60 m hosszu, 10 cm átmérőjü gömbfa /támaszok/,
1 db 2,60 m " 10 cm " " /középrud/ /vékonyabb vége 1 m hosszban 8 cm vastagra esztergályozva/,
2 db 1,00 m hosszu 2-3 coll metszetü zárléc /átkötés/,
3 db 1,30 m " 2-3 coll " " /koszoru/,
1 db 3,00 m " 25 cm széles, 3/4 coll vastag deszka /számdeszka/,
4 db 0,80 m " 20 cm széles 1/2 coll vastag deszka /a fekete ládát pótló vitorlákhoz/,
6 db 0,30 m " 10 cm vastag gömbfa /horgonyfák/

A háromoldalu gula vasanyagszükséglete:

3 db 160 mm hosszu, 6 mm vastag huzalszeg /gulacsucshoz/,
6 db 160 mm " 6 mm " " /átkötésekhez/,
6 db 160 mm " 6 mm " " /koszoru/,
6 db 120 mm " 6 mm " " /horgonyfa/,
1 db 120 mm " 6 mm " " /középrudba fent/,
50 db 65 mm " 2,8 mm " " /számdeszkához/.

Árbóc

Az árbóc épitését az átlós váz kiszabásával kezdjük. A terepnek az épités helyéhez minél közelebb eső, lehetőleg vizszintes részén kimérjük a lábak által alkotott alapnégyzet átlóját és kijelöljük az átló felezési pontját. A pontokat a földbevert erős cövekkel megjelöljük. A felezési pontnál az átlóra merőlegest emelünk és erre rámérjük az árbóc magasságát. A kimért pontot cövekkel jelöljük meg. A középrudat ráfektetjük erre a merőlegesre ugy, hogy a középrud lefürészelt csucsa a magasságot jelölő karóhoz kerüljön. A rudat ebben a helyzetben az oldalai mellett földbevert karókkal rögzitjük. Rámérjük azután a terv alapján az alapnégyzet átlójától az átkötések és a lábak csatlakozásának helyét. Az átkötések a két-két szemben lévő lábat kötik össze, tehát a megfelelő átkötések egymásra merőlegesen és a középrudnál egymáson fekvő két rudból állanak. Ezeket a méreteket ácskrétával a középrudon egész körül megjelöljük. Ezután a kijelölt pontok segitségével helyére fektetjük a két lábat és a lábak felső végét ugy vágjuk le, hogy a középrudhoz jól illeszkedjenek. A lábak alsó végét pedig

a kijelölt átló vonalával párhuzamosan fürészeljük le. A jó illeszkedés érdekében a középrudat kissé meglapoljuk. A lábakat és a lapolt részeket az összetartozás feltüntetése végett azonos számmal megjelöljük. Ezután a lábakra is felmérjük az átkötések, esetleg a koszoruk helyét. Félretéve ezeket a lábakat, a középrudat 90°-kal hossztengelye körül elforgatjuk és a másik két lábat szabjuk ki és ezeken is kijelöljük a megfelelő méreteket.

Ha a második lábpárt is kiszabtuk, ezeket azonnal hozzászegezzük a középrudhoz. Kovácsolt szeg használata esetében a szeg helyét a lábakban 1-2 milliméterrel kisebb átmérőjü furóval előfurjuk. A szeg fejét is beleverjük a fába és a tulsó oldalon kibuvó szeg végét minden esetben visszahajtva beverjük a fába. Azután felszegezzük az átkötéseket is, ami által előállitottuk az árbóc átlós vázát. Az átkötések helyét, valamint az átkötő rudakat, a koszorukat a felfekvés helyén meglapoljuk. Az átkötőrudak végét mintegy 50 cm hosszban, legfeljebb a rud 1/3 vastagságáig lapoljuk.

A középrud felső végének közepébe szeget verünk ugy, hogy az 8-10 cm-re kiálljon. Ha az árbóc felsőrendü pont megjelölésére szolgál, akkor a rud 30-40 cm-es darabját feketére festjük és ez alá szegezzük fel a vitorla deszkákat, amelyeket szintén feketére festünk. A vitorladeszkák távolról fekete ládához hasonló képet adnak. A fekete vitorladeszkák alá egymásba eresztett fehérre meszelt deszkákból ugynevezett álzsaluzást is szegezünk /6.ábra/.

Ha az árbóc negyedrendü pont megjelölésére szolgál, akkor a rud felső 60 cm-es darabját 20-20 centiméterenként fekete-fehér-fekete sávokra festjük, a festés alá pedig a rud szemben fekvő oldalára egymás alá két-két 60 cm hosszu, 20 cm széles fehérre meszelt deszkákat szegezünk. A deszkákra mind a négy oldalra láthatóan a pont számát fekete festékkel felirjuk /7.ábra/.

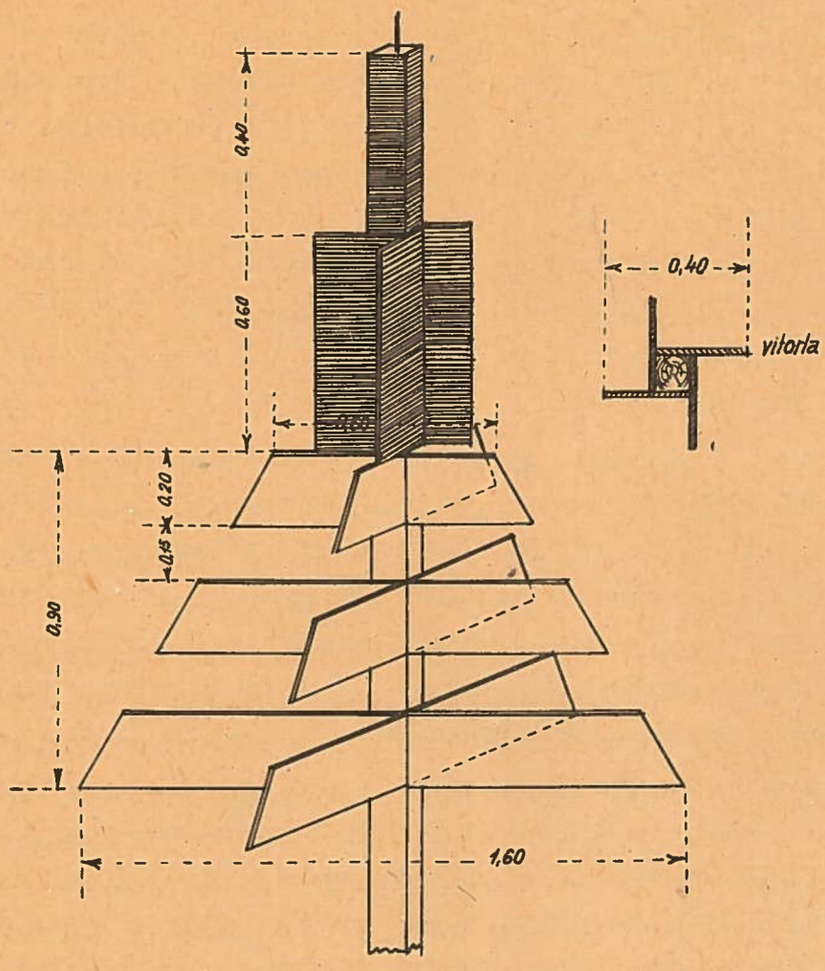

6.ábra.

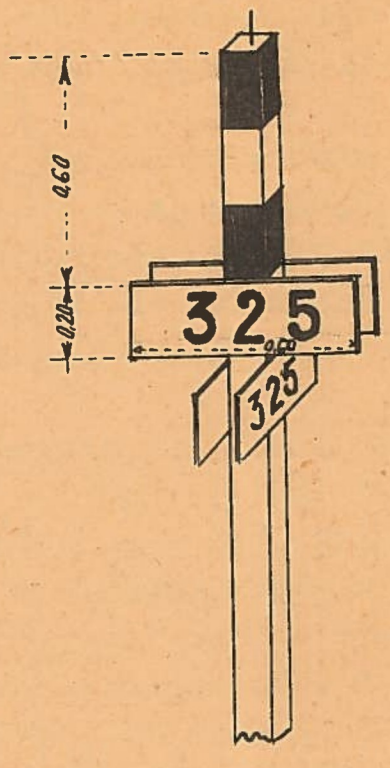

7.ábra.

Alacsonyabb árbóc átlós váza /10 méter magasságig/ csiga nélkül is felemelhető. Magasabb árbócoknál feltétlenül csigát kell használnunk. A lábak helyére szolgáló gödröket ugyanugy ássuk meg, amint azt az egyszerü gulánál elmondtuk. A gödrök megásása után a vázat ugy fektetjük le, hogy a lábak a gödrökhöz kerüljenek, a középrud pedig az emelés irányával ellentétes irányban feküdjék. A gödrök oldalához a lábak elé ferdén, erős pallót állitunk, a lábak mögé pedig a gödrön keresztül gömbfát teszünk, hogy a lábaknak a gödörbe csuszását megkönnyitsük és megvédjük a gödör oldalát a beomlástól. A gödrök fenekére, ahová a lábak kerülni fognak követ, vagy téglát helyezünk ugy, hogy ezek felső lapja egyenlő magasságban legyen.

Vékonyabb faágakból háromlábu állványt állitunk össze és erre függőt akasztunk. Ezt beállitjuk az egyik átló függőleges sikjába. Erre merőlegesen - a másik átló függőleges sikjába - müszerrel állunk fel.

A harmadik lábat a saját gödrébe állitjuk fel. A felső végére csigát erősitünk, s ezt a lábat használjuk felvonóoszlop gyanánt akkor, ha az épités közelében erre a célra alkalmas élőfa nincs. Ilyenkor tehát az átlós váz felállitása előtt először azt a lábat kell felállitanunk.

Ha a felépitendő árbóc 10-12 méternél nagyobb, akkor a harmadik láb felső végére négy irányba huzható vékonyabb kötelet, ugynevezett tartóköteleket is kell kötni. Ezekkel a kötelekkel részben segitjük az emelést, részben a láb eldülését akadályozzuk meg.

Az emeléshez szükség van ugynevezett ollófákra, villákra és fogófákra.

Az olló két keresztbe fektetett rud, amelyek dróttal vannak átkötve /8.ábra/. Az ollófák hossza 3-5 méter.

A <u>villa</u> egyik végükön istrang kötéllel lazán összekötött szintén 3-5 méter hosszu két rudból áll /9.ábra/.

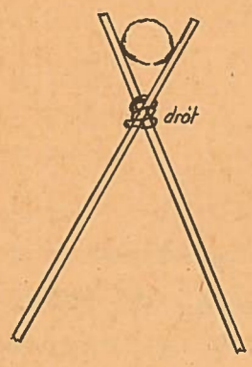

8.ábra

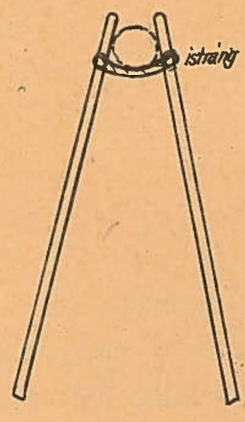

9.ábra.

Az istrángot a rudakon átfurt lyukakon ugy füzzük keresztül, hogy az emelendő fa a két rud között az istrángra ráfeküdjék.

A fogófa egy rudból áll. A rud vékonyabb vége közelében, a végétől mintegy 40-50 cm-re át van furva. A furaton egy istrángkötél van átfüzve és az istráng össze van kötve /10.ábra/. A rudat az emelendő fa mellé helyezzük ugy, hogy a furat a fa alsó széle magasságában legyen, az istrángot a fa köré vetve, felül a rud végét az istráng hurkába akasztjuk. /11.ábra/ Ezután a fogófát a hossztengelye körül addig forgatjuk, amig az istráng ráfeszül az emelendő fára.

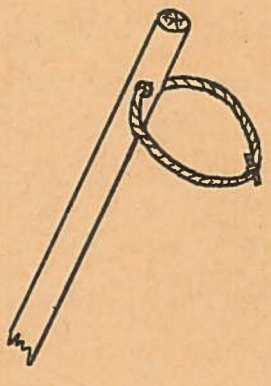

10.ábra

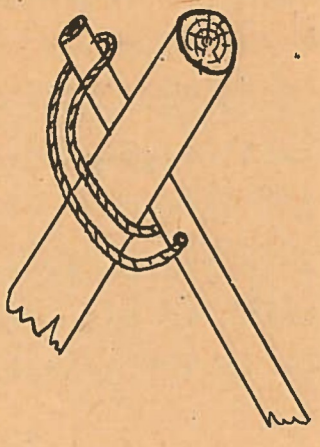

11.ábra.

A harmadik láb alsó végét a megásott gödör széléhez fektetett gömbfára fektetjük, a gödör oldalához pedig szemben az emelés irányával pallódeszkákat állitunk. A lábat először kézzel megemelve, a villákat tesszük a rud alá, majd az ollófákat helyezzük alá és lassan ezek segitségével emeljük a rudat. Ha a rud emelés közben hozzáfeszült a gödör oldalához állitott pallódeszkákhoz, az emeléssel megállva, a rudat a lábak végére mért ütésekkel segitjük a gödörbe lecsuszni. Ilyenkor természetesen a rud felső részére erősitett tartókötelekkel erősen tartjuk a rudat oldalirányu eldüles ellen. Minél magasabbra emeljük a rudat, a tartóköteleknek annál nagyobb lesz a szerepük részben a rud emelésénél, részben a rud eldülés ellen való biztositásánál.

Ha a rudat függőleges helyzetbe felemeltük, akkor ebben a helyzetben a fogófákkal, villákkal kitámasztjuk, a tartóköteleket pedig megfeszitve, függőleges helyzetét biztositjuk. Ezután a gödröt betömjük és a földet jól megdöngöljük.

Az átlós váz emelését a felállitott harmadik lábra erősitett csigán áthuzott kötél meghuzásával kezdjük. Ha az átlós váz annyira felemelkedett, hogy az ollókat, vagy villákat és fogófákat alája tehetjük, az emelést ezekkel is segitjük. Ezeket a segédeszközöket mindkét lábnál párosával alkalmazzuk azért, hogy az emelkedésnek megfelelően, amig a hátsóval előre megyünk, addig az első támasztákul szolgáljon. Minden ollót vagy villát két-két ember kezeli, a fogófát egy ember is kezelheti. Ha az emelés annyira elő-

rehaladt, hogy ezek a segédeszközök már kevésbbé használhatók, az emberek ezektől a segédeszközöktől fokozatosan átmennek a kötélhez.

Az emelést kellő elővigyázattal, fokozatosan, időnként pihenőt tartva kell végezni. Pihenés előtt meg kell győződni, hogy az emelőfák jól állanak-e és a kötelet ki kell kötni.

A kikötés céljára még az emelés megkezdése előtt az emelés irányában - tehát az átlósváz irányára merőlegesen - két 2 m hosszu karót kell ferdén a földbe ásni és ezekhez kell a kötelet kikötni.

Ha a lábak hozzáfeszültek a gödör oldalához támasztott pallókhoz, az emelést megállitjuk, a fogófákat jól megtartjuk és a lábak végére mért ütésekkel segitjük a leecsuszást ugy, hogy a láb közben a gödör peremén lévő gömbfához támaszkodjék.

Ha a váz már közel függőleges helyzetbe került és a lábak leértek a gödör fenekére, a kötél két végén lévő emberek tartják meg az átlósvázat és akadályozzák meg annak eldülését.

A felállitott függővel és müszerrel ezután egyidejüleg addig intjük be az átlósvázat, hogy a középrud a központ fölé kerüljön. Az átlósvázat oldalirányban a lábakhoz erősitett emelőfák segitségével tóljuk el a kellő helyre. A müszerrel állitjuk be először a középrudat ugy, hogy függőleges legyen és a meghosszabbitása a központra mutasson. Ha a váz függőleges, akkor a kötelet kétoldalt kikötjük. Azután a lábaknak a földbe kerülő részét a földszine fölött 50 cm magasságig kátránnyal bekenjük és a lábak aljára a horgonyfákat felszegezzük, végül a gödröket betömjük és gondosan megdöngöljük.

A gödrök betömése után az árbóc egyik lábába vert ácskapcsok segitségével az ács felmászik a felállitott vázra. Csigát erősit a váz felső részéhez és most a negyedik lábat huzatjuk fel. A lábat a felső végétől 2 méterre hurkoljuk meg a kötél közepével és a lábat ugy helyezzük az átlósváz mellé, hogy annak megkötött pontja a középrud alá, annak függőlegesébe kerüljön.

Azután a csigával emelni kezdjük a lábat és egyidejüleg a láb végét fokozatosan közelitjük a megfelelő gödör felé. A lábat addig emeljük, amig a láb töve a gödör külső pereméhez nem kerül. Ekkor a gödrön keresztül a láb belső széle mellé egy gömbfát he-

lyezünk és a láb kis emelésével a lábat ehhez a gömbfához szoritjuk. Majd a gömbfát lassan a központ felé mozgatva és a köteleket lassan utána engedve a láb lassan a gödörbe csuszik. /12.ábra./

A láb alsó végét a helyére tesszük, majd az ácsa a felső véget illeszti és azonnal a középrudhoz szegezi. A függővel és a müszerrel ismét megvizsgáljuk, hogy a váz nem mozdult-e el. Ha szükséges, akkor a negyedik láb mozgatásával billentjük az egész vázat. Azután a láb alját bekátrányozzuk és rá horgonyfákat szegezünk és a gödröt betömjük.

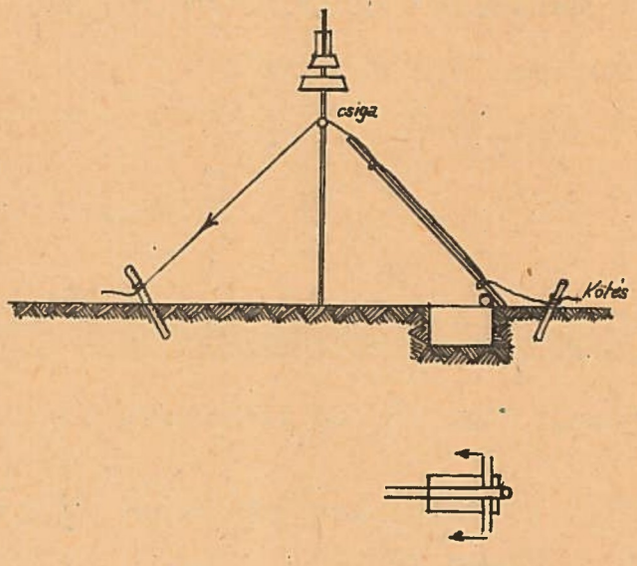

12.ábra.

A harmadik láb a váz felhuzásánál mint felvonóoszlop szerepelt, tehát rajta van a csiga az azon áthuzott kötéllel együtt. A kötél külső végére bogot kötünk, hogy a kötél ne csuszhasson át a negyedik lábon lévő csigán. Majd a gödröt óvatosan kiássuk és a lábat a tartókötelekkel a középrud felé huzzuk. Hogy a lábnak a középrudhoz való dőlése ne legyen gyors, a lábat a belső oldalról villával támasztjuk, külső oldala felé pedig a tartókötéllel visszatartjuk. Ha a harmadik láb a középrudhoz ért, akkor az ács ahhoz hozzászegezi.

A lábak elhelyezése és a negyedik gödör betömése után felrakjuk a hiányzó átkötéseket és az esetleges koszorukat.

Az átkötéseket vagy a koszorukat a csigával huzatjuk a megfe-

lelő helyre. Az egymásra merőleges átkötések a középrudnál egymásra fekszenek. A koszoru gerendák az egymással szemben lévő oldalon egyenlő magasságban vannak, a másik két oldal koszorui közvetlenül ezek alá vagy fölé kerülnek.

Az árbóc épitésének befejezése előtt még lemérjük a lábak becsatlakozásának magasságát a központot képező kő fölött, majd ehhez a mérethez kiszámitjuk az árbóc csucsa, felsőrendü pontjel esetében a fekete láda /vitorla/ felső és alsó szélének, valamint az álzsaluzás alsó szélének, negyedrendü pontjel esetében a számdeszkák felső és alsó szélének magasságát.

Az árbóc végleges megépitése után az árbóc pontjelét müszerrel két egymásra közel merőleges irányból levetitjük és a pontjel külpontossági adatait gondosan megmérjük és feljegyezzük.

A 13. ábra a 8 méteres árbóc tervét,
14. ábra 12 " " "
15. ábra 16 " " "
16. ábra 20 " " " mutatja.

A 8 méteres árbóc vasanyagszükséglete.

4 db 200 mm hosszu, 7 mm vastag huzalszeg /támaszok beszögelése/,
6 " 22 cm " 10 mm vastag kov.szeg. /felső átkötés/,
6 " 22 cm " 10 mm vastag -"- /alsó átkötés/,
8 " 20 cm " 10 mm vastag -"- /horgonyfák/,
12 " 65 cm " 2.8 mm vastag huzalszeg /számtábla/,
1 " 180 cm " 6 mm vastag vasszeg /csucs/

8 méteres árbóc.

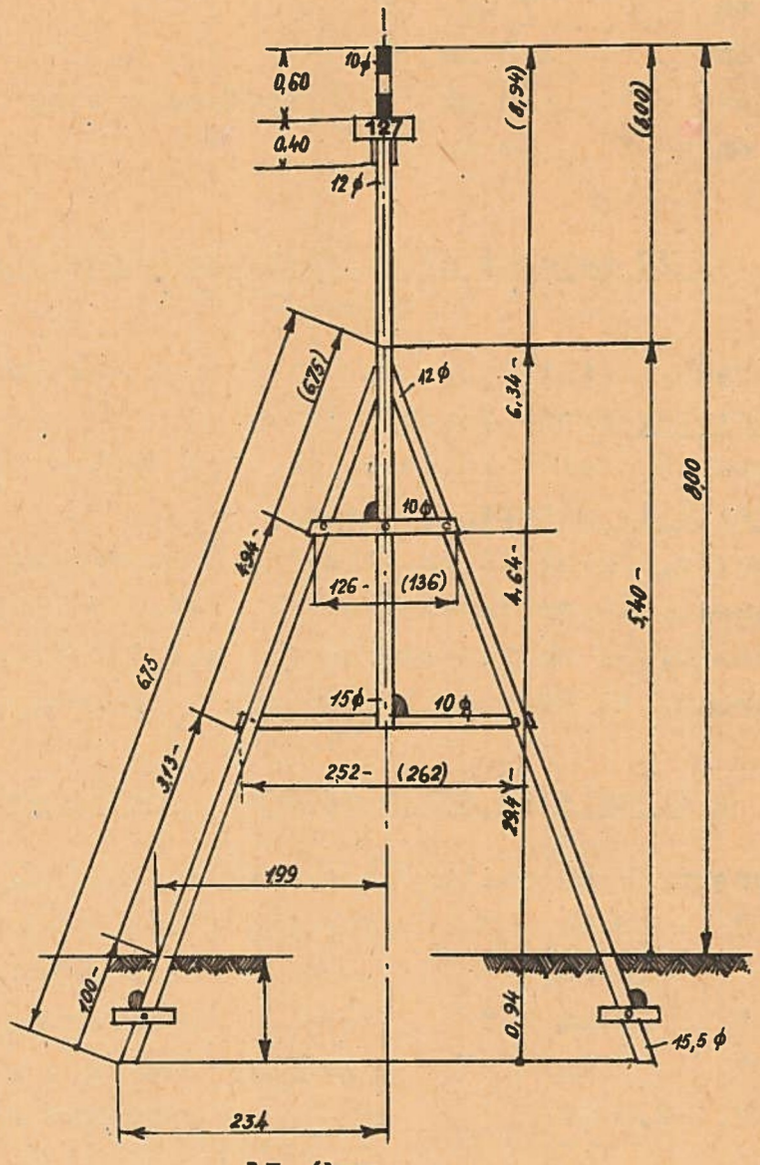

13.ábra.

A 8 méteres árbóc faanyagszükséglete.

1 db 6,00 m hosszu, felül 12 cm, alul 15 cm vastag gömbfa /középrud/,
4 db 6,90 m " " 12 cm " 15,5 cm vastag gömbfa /támasz/,
2 db 1,50 m " 10 cm vastag gömbfa /felső átkötés/,
2 db 2,90 m " 10 cm " " /alsó átkötés/,
4 db 0,50 m " 12 cm " akácdarab /horgonyfák/.

Összesítés:

2 db 180 mm hosszu, 6 mm vastag huzalszeg,
6 " 200 mm " 7 mm " "
16 " 65 mm " 2.8 mm " "
10 " 20 cm " 10 mm " kovácsolt szeg
16 " 22 cm " 10 mm " "

A 12 méteres árbóc faanyagszükséglete:
/14.ábra/

1 db 8.00 m hosszu, felül 12 cm, alul 15.5 cm vastag gömbfa /10 méteres árbóc középrudja/,
1 db 10.00 m hosszu, felül 12 cm, alul 16,5 cm vastag gömbfa /középrud 12 méteres árbóchoz/,
4 db 9.50 m hosszu, felül 12 cm, alul 16.5 cm vastag gömbfa /támasz/,
2 db 2.50 m hosszu, 10 cm vastag gömbfa /felső átkötés/,
2 db 4.40 m hosszu, 12 cm vastag gömbfa /alsó átkötés/,
4 db 0.60 m hosszu, 14 cm vastag akácdarab /horgonyfák/.

A 12 méteres árbóc vasanyagszükséglete.

4 db 200 mm hosszu, 7 mm vastag huzalszeg /támaszok beszögelése/,
6 " 24 cm " 10 mm " kov.szeg /felső átkötés/,
6 " 24 cm " 10 mm " -"- /alsó átkötés/,
8 " 20 cm " 10 mm " -"- /horgonyfák/,
1 " 180 mm " 6 mm " huzalszeg /csucs/,
12 " 65 mm " 2.8 mm " -"- /számtábla/.

Összesítés:

16 db 65 mm hosszu, 2.8 mm vastag huzalszeg,
2 " 180 mm " 6 mm " "
6 " 200 mm " 7 mm " "
8 " 20 cm " 10 mm " kovácsolt szeg
16 " 24 cm " 10 mm " -"-

12 méteres árbóc

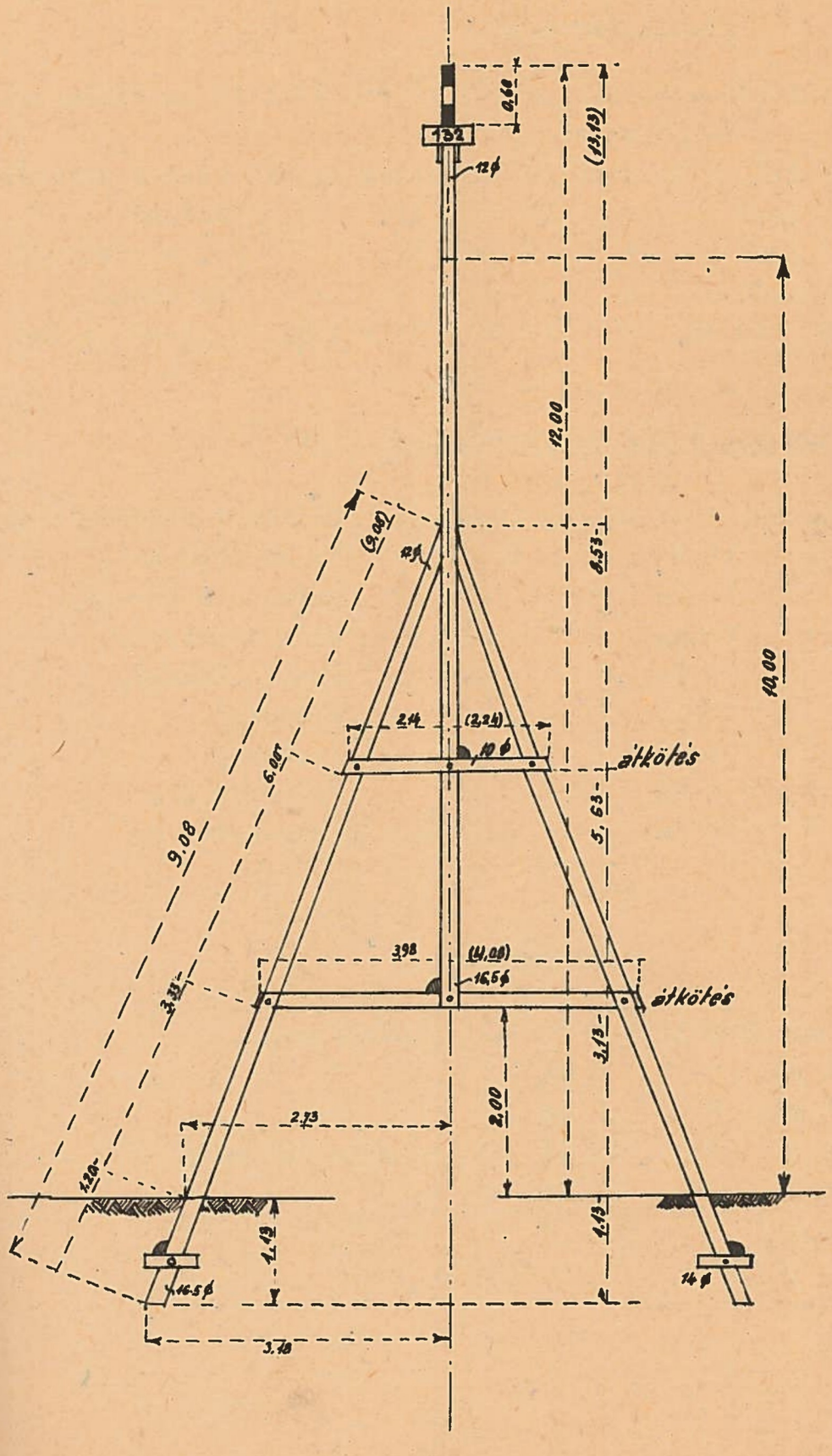

14.ábra.

A 16 méteres árbóc faanyagszükséglete:

Lucfenyő: 1 db 13.50 m hosszu, felül 12 cm, alul 16.5 cm vastag gömbfa /középrud/,

Erdei fenyő: 4 db 14.00 m hosszu, felül 12 cm, alul 19 cm vastag gömbfa /támasz/

Lucfenyő: 2 db 2.10 m hosszu, 10 cm vastag gömbfa /felső átkötés/,
2 db 4.40 m " 11 cm " " /középső " /,
2 db 6.50 m " 12 cm " " /alsó átkötés/,
4 db 4.00 m " 11 cm " " /koszoru/,
4 db 60 cm " 14 cm " akácdarab /horgonyfák/.

A 16 méteres árbóc vasanyagszükséglete:

4 db 200 mm hosszu, 7 mm vastag huzalszeg /támaszok beszögelése/,
6 db 22 cm " 10 mm " kov.szeg /felső átkötés/,
6 db 28 cm " 10 mm " -"- /középső átkötés/,
4 db 28 cm " 10 mm " -"- /alsó átkötés/,
1 db 28 cm " 10 mm " -"- /alsó átkötés/,
8 db 28 cm " 10 mm " -"- /koszoru/,
1 db 180 mm " 6 mm " huzalszeg /csucs/,
12 db 65 mm " 2.8 mm " " /számtábla/,
8 db 28 cm " 10 mm " kov.szeg /horgonyfák/.

Összesités:

16 db 65 mm hosszu, 2.8 mm vastag huzalszeg,
2 db 180 mm " 6 mm " "
6 db 200 mm " 7 mm " "
8 db 22 cm " 10 mm " kovácsolt szeg
34 db 28 cm " 10 mm " -"-

16 méteres árbóc

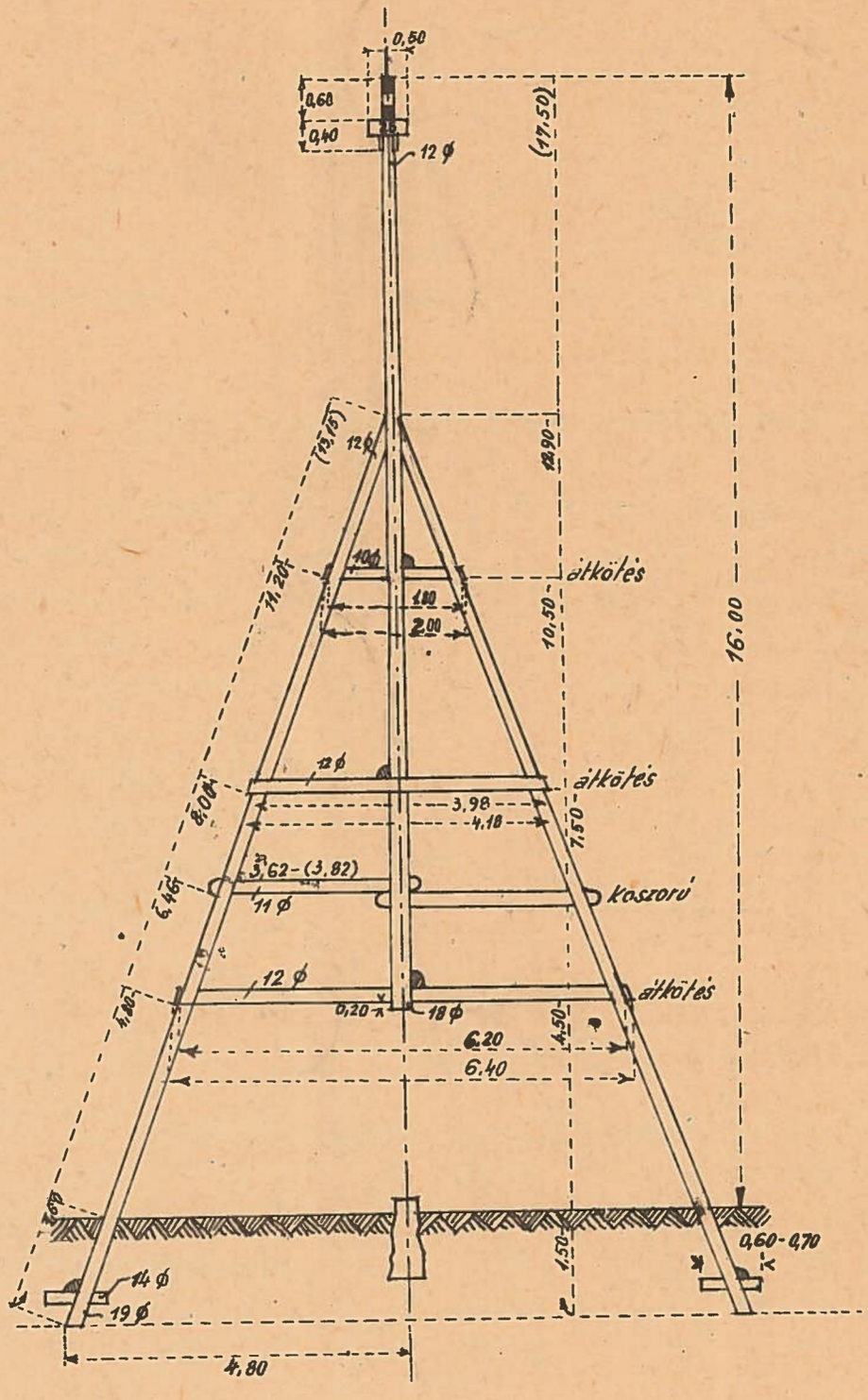

15. ábra

A 20 méteres árbóc faanyagszükséglete:

Lucfenyő: 1 db 16.00 m magas, felül 12 cm, alul 18 cm vastag gömbfa /középrud/,

Erdei fenyő: 4 db 18.60 m magas, felül 12 cm, alul 21 cm vastag gömbfa /támasz/,
2 db 3.00 m magas, 10 cm vastag gömbfa /felső átkötés/,
2 db 5.50 m " 12 cm " " /középső átkötés/,
2 db 8.50 m " 14 cm " " /alsó átkötés/,
4 db 3.00 m " 11 cm " " /felső koszoru/,
4 db 5.00 m " 13 cm " " /alsó koszoru/,

Akác: 4 db 0.60 m " 14 cm " " /horgonyfák/.

A 20 méteres árbóc vasanyagszükséglete:

4 db 200 mm hosszu, 7 mm vastag huzalszeg /támaszok beszögelése/,
6 db 25 cm " 10 mm " kov.szeg /felső átkötés/,
6 db 29 cm " 10 mm " -"- /középső átkötés/,
4 db 32 cm " 10 mm " -"- /alsó átkötés/,
1 db 32 cm " 10 mm " -"- /alsó átkötés közép/,
8 db 25 cm " 10 mm " -"- /felső koszoru/,
8 db 29 cm " 10 mm " -"- /alsó koszoru/,
8 db 29 cm " 10 mm " -"- /horgonyfák/,
1 db 180 mm " 6 mm " huzalszeg /csucs/,
12 db 65 mm " 2.8 mm " -"- /számtábla/.

Összesités:

16 db 65 mm hosszu, 2.8 mm vastag huzalszeg
2 db 180 mm " 6 mm " "
6 db 200 mm " 7 mm " "
16 db 25 cm " 10 mm " kovácsolt szeg
25 db 29 cm " 10 mm " -"-
6 db 32 cm " 10 mm " -"-

20 méteres árbóc

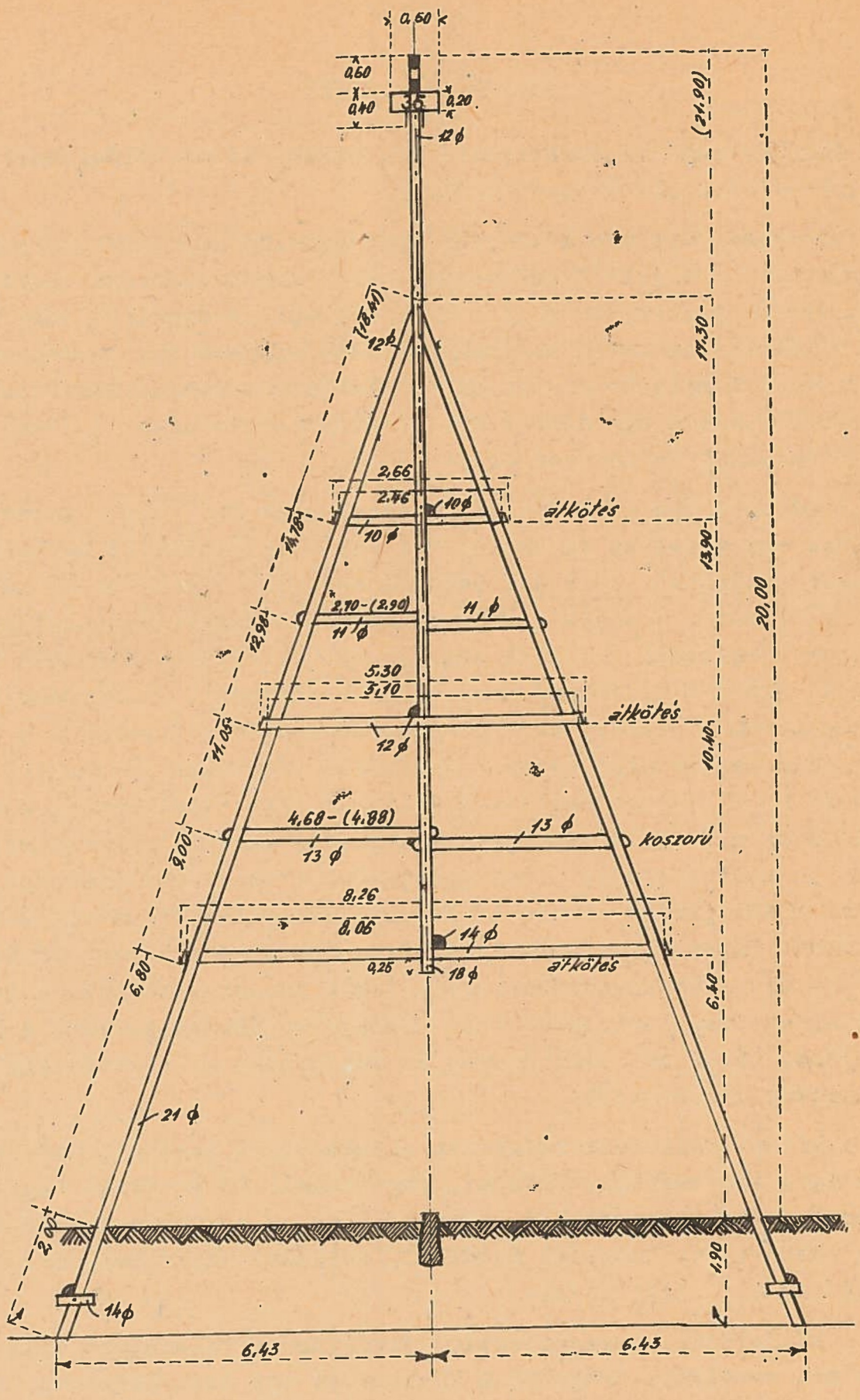

16. ábra

Háromoldalu árbóc

Tetemes faanyag takarítható meg akkor, ha négyoldalu árbóc helyett háromoldalu árbócot épitünk.

A háromoldalu árbóc alapját egy egyenlőoldalu háromszög képezi, amelynek csucsaiból emelkednek fel a lábak és illeszkednek a középrudhoz. A középrud függőleges vetülete az egyenlőoldalu háromszög sulypontjába esik. Az alaphárom szög sulypontja, továbbá az oldaltámasz legalsóbb pontja és az oldaltámasznak a középrudhoz illeszkedő pontja egy derékszögü háromszög pontjai. /17.ábrán A, B és C betükkel jelölt pontok/.

A háromoldalu árbóc épitését azzal kezdjük, hogy a terepen kijelölünk egy egyenest és az egyenes egy C pontjából rá merőleges egyenest tüzünk ki. Majd a C pontból az egyik egyenesre $\overline{AC}$ távolságot /17.ábra/, a másik egyenesre az árbóc magasságát mérjük. A pontokat cövekekkel jelöljük meg. Az utóbbi egyenesre azután a középrudat ugy fektetjük rá, hogy a rud lefürészelt felső vége az árbóc magasságát jelölő karóhoz jusson. Azután a C pontból a középrudra rámérjük az alsó végének megfelelő távolságot, valamint az átkötés és az illesztés helyét. A középrud alsó végét azután a megfelelő méretnél lefürészeljük, az átkötés, valamint az illesztés helyét /B pontot/ pedig a rud egész kerületén ácskrétával megjelöljük. A középrudat azután az oldalai mellé levert cövekekkel rögzitjük. Ilyen helyzet mellett kiszabjuk mind a három oldaltámaszt és az oldaltámaszokon kijelöljük a koszoruk helyét. A harmadik oldaltámaszt kiszabás után véglegesen hozzászegezzük a középrudhoz, végül az oldaltámaszt és középrudat az átkötésekkel kétoldalról összeköt jük.

A középruddal összeerősitett oldaltámaszt azután 12 méteres magasságig közvetlenül ollókkal, fogófákkal; 12 méternél magasabb árbócnál pedig az egyik oldaltámaszt felvonó oszlopként használva, a ráerősitett csigával kötéllel, valamint villákkal, ollókkal és fogófákkal állitjuk fel.

A középruddal összeerősitett oldaltámasz felemelése után egymásra két merőleges irányból a középrudat ugy kell beinteni, hogy az függőleges legyen, illetve, ha az árbócot már véglegesen meg-

jelölt pont fölé épitjük, akkor az árbóc pontjelén átmenő függőleges a végleges pontjelen is átmenjen. Ebben a helyzetben az oldaltámasz gödrébe rétegenként földet szórunk és azt jól megdöngöljük.

Az igy beágyazott, de ezen kivül az ollókkal és fogófákkal is kitámasztott lábra - ácskapcsokból készitett lépcsőkön - mászik fel az illesztés helyéhez az ács és erősiti fel a csigát a középrudra. Ennek segitségével huzzák fel azután a második lábat, amit a középrudhoz illesztve, szegel hozzá. Ezt követi azután a harmadik láb. A lábak hozzászegezése után két egymásra merőleges irányból ismét be kell inteni a középrudat ugy, hogy az függőleges legyen, illetve már véglegesen megjelölt pont esetében, a pontjelen átmenő függőleges a végleges pontjelen is átmenjen. Ezután a második és harmadik láb gödrét is földdel tömjük meg. Majd az ács felszegezi a koszorukat és az átkötést hozzászegezi a koszoruhoz is.

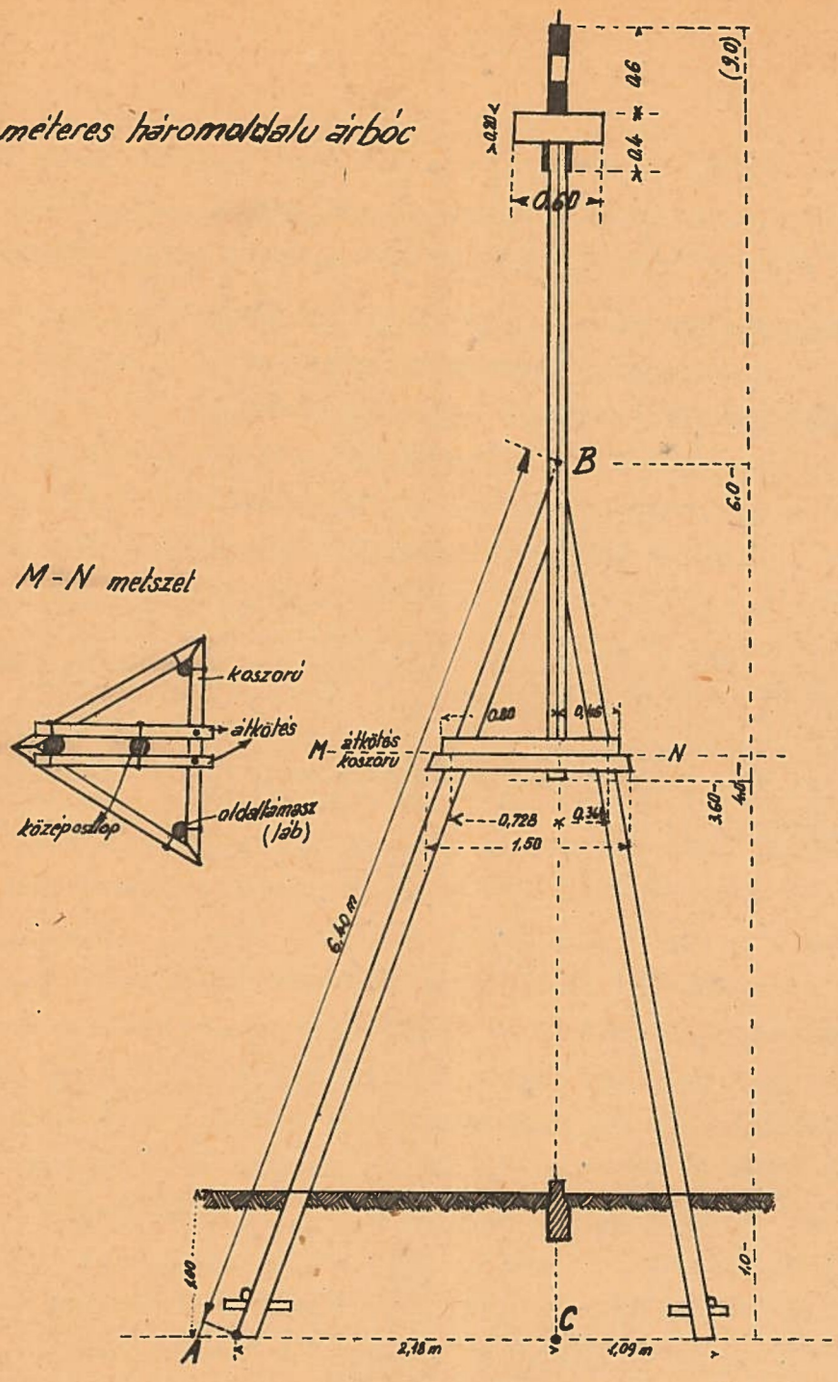

Anyagszükséglet:

1 drb 5,0 m hosszu 10 cm átmérőjü gömbfa /középrud/
3 " 6,5 " " 10-12" " " /oldaltámasz/
3 " 1,6 " " 8 " " " /koszoru/
2 " 1,4 " " 8 " " " /átkötés/
1 " 2,5 " " 20 cm széles 1,3 cm vastag deszka /számdeszka/
6 " 0,5 " " 8 cm átmérőjü gömbfa /horgonyfák/
22 " 180 mm hosszu huzalszeg /oldaltámaszok, koszoru, átkötés és horgonyfákhoz/
12 drb 60 mm hosszu huzalszeg /számdeszkákhoz/

17. ábra

12 méteres háromoldalu árboc

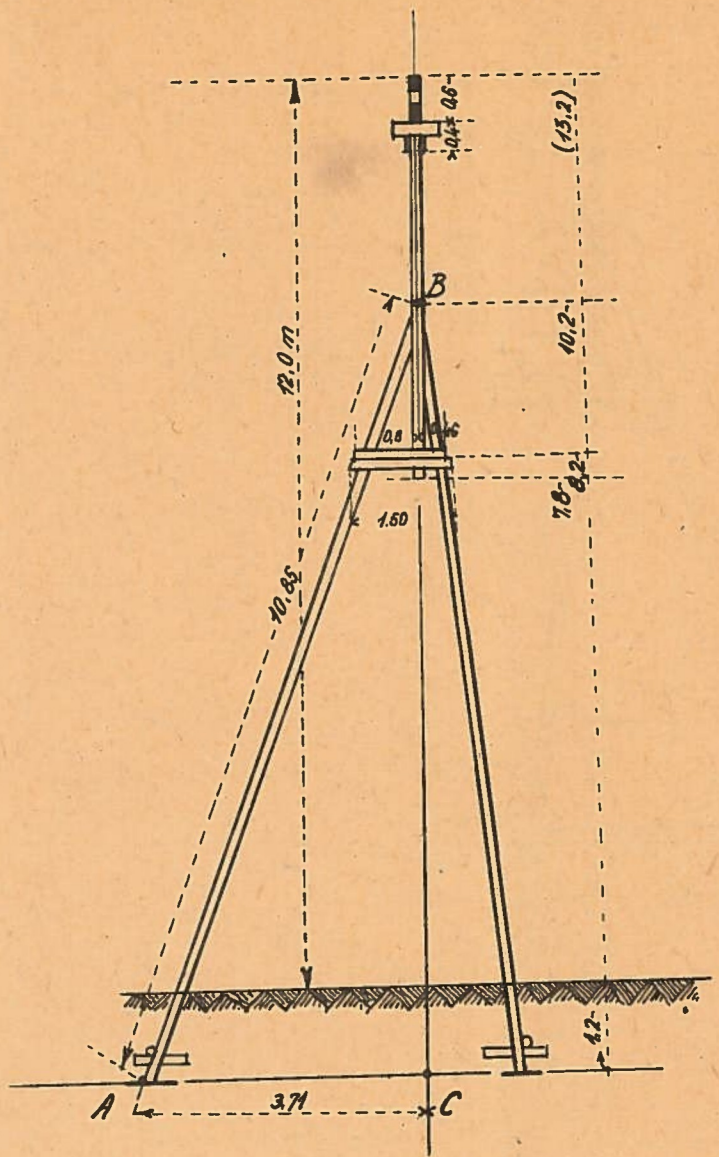

Anyagszükséglet:

1	drb	5,20 m	hosszu	10 cm átmérőjü gömbfa-	/középrud/
3	"	11,0	"	10-12 " "	/Oldaltámasz/
3	"	1,6	"	8 " "	/koszoru/
2	"	1,4	"	8 " "	/átkötés/
6	"	0,5	"	8 " "	/horgonyfa/
1	"	2,5	"	20 cm széles 1,3 cm vastag deszka	/számdeszka/
22	"	180 mm	hosszu	huzalszeg	
12	"	60 mm	"	"	

18.ábra.

16 méteres háromoldalu árbóc.

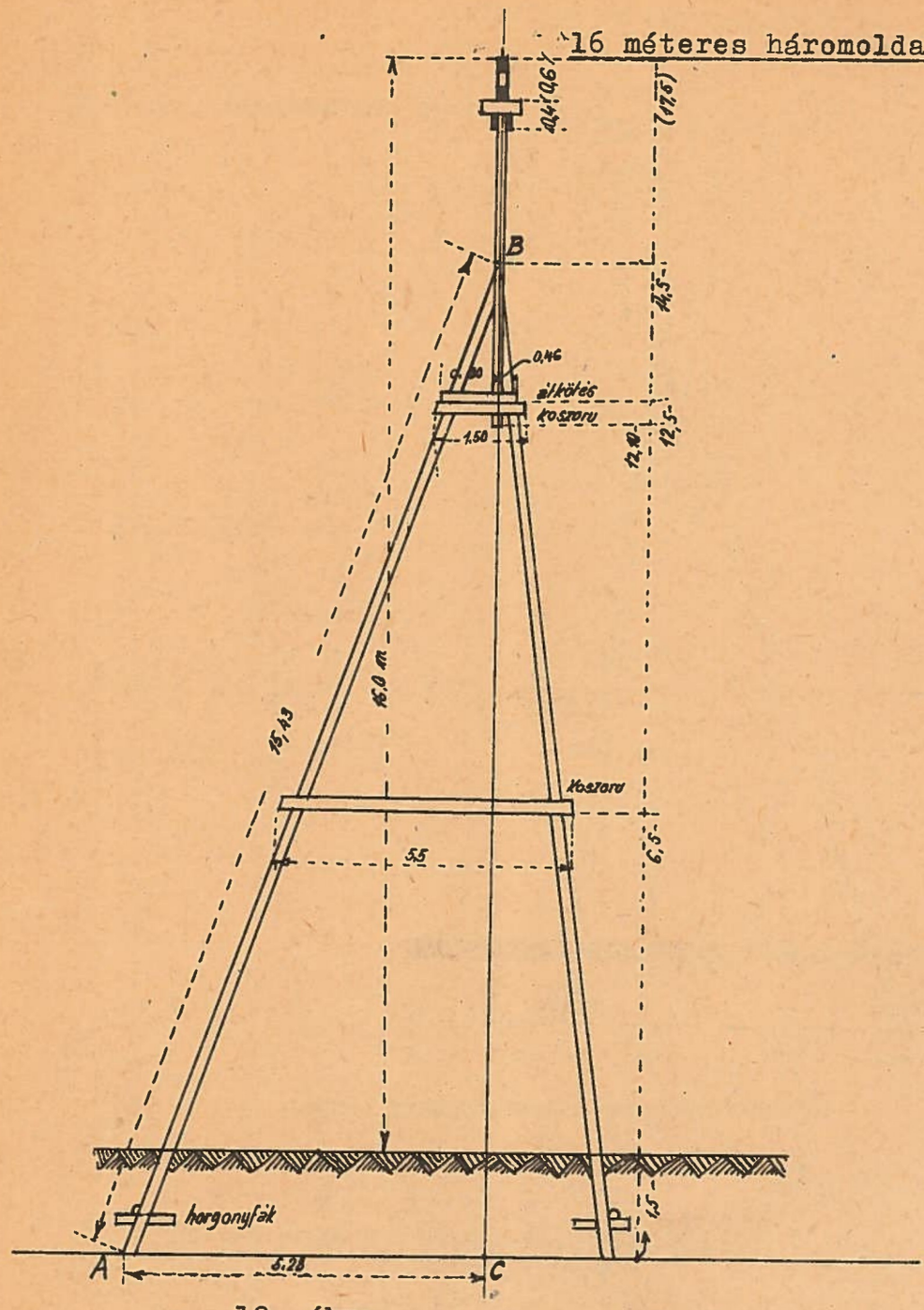

19. ábra

Anyagszükséglet:

1	drb	5,20 m	hosszu	10 cm átmérőjü gömbfa	/középrud/
3	"	15,60 "	"	10-16 " " "	/oldaltámasz/
3	"	1,60 "	"	8 " " "	/felső koszoru/
2	"	1,40 "	"	8 " " "	/átkötés/
3	"	5,50 "	"	10 " " "	/alsó koszoru/
6	"	0,80 "	"	10 " " "	/horgonyfa/
22	"	180 mm	"	huzalszeg	
6	"	260 "	"	kovácsolt szeg	/középső koszoruhoz/

1 " 2,5 m hosszu 20 cm szélés, 1,3 cm vastag deszka (szándékos)

20 méteres háromoldalu árbóc

Anyagszükséglet:

1 db.	5.20 m	hosszu	10 cm	átm.	gömbfa /középrud/
3 "	20 m	"	10-25 cm	"	" /oldaltámasz/
3 "	1,6 m	"	8 cm	"	" /felső koszoru/
2 "	1,4 m	"	8 cm	"	" /átkötés/
6 "	0,8 m	"	10 cm	"	" /horgonyfa/
3 "	5,0 m	"	12 cm	"	" /középső koszoru/
3 "	8,2 m	"	12 cm	"	"/alsó átkötés/
22 "	180 mm	"	huzalszeg		
12 "	250 mm	"	kovácsolt szeg /középső és alsó koszoru felszegezéséhez		

1 db 2,5 m hosszú 20 cm széles 1,3 cm vastag deszka (mámordeszka)

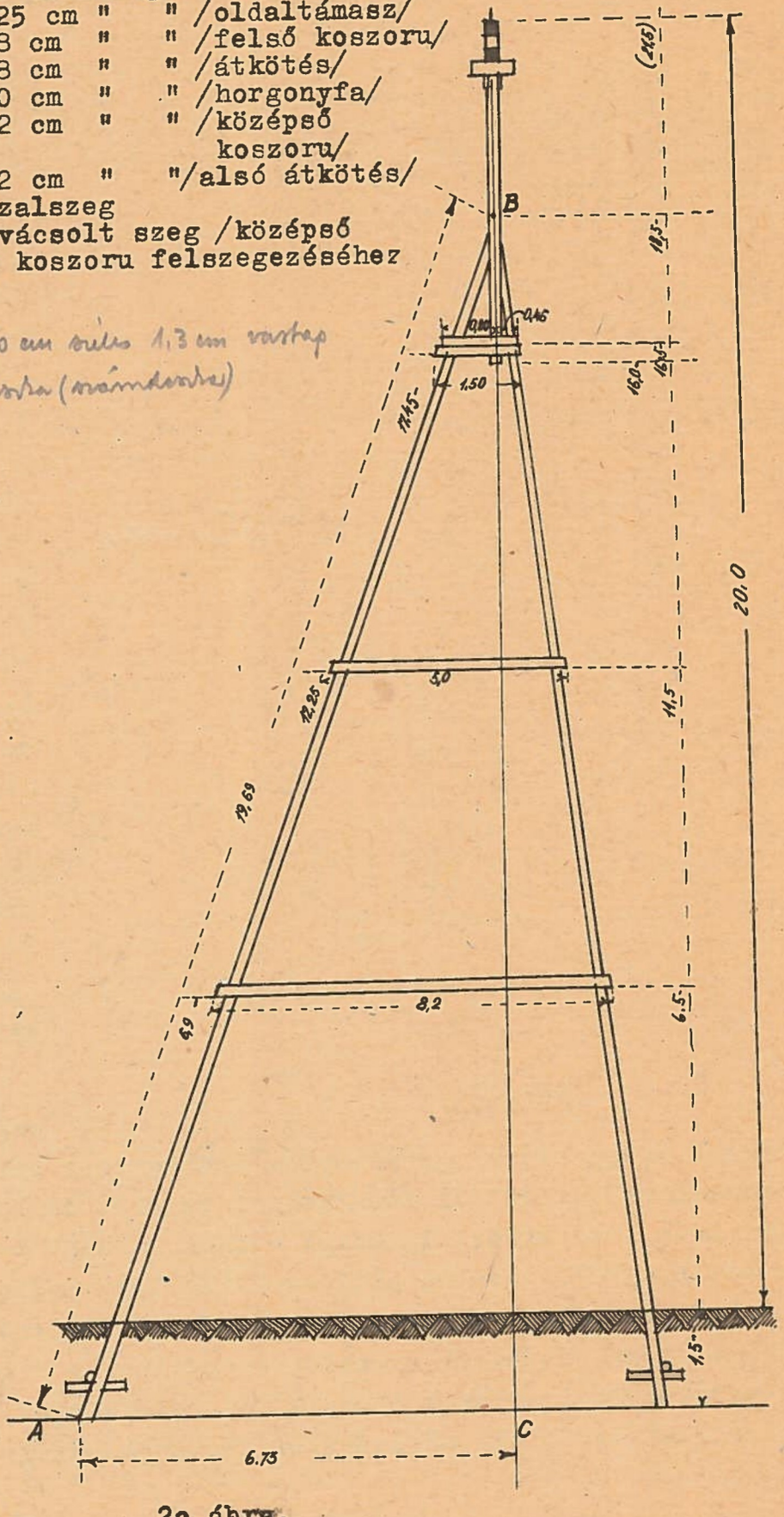

2o. ábra.

Fajel.

Ha a negyedrendü hálózat kifejlesztése során erdős vidéken olyan negyedrendü pontot is be kell vonni, amely pontot annakidején fára erősitett jellel, ugynevezett fajellel jelöltek meg, akkor a negyedrendü pont állandósitási köve közelében uj fajelet kell felhuzni.

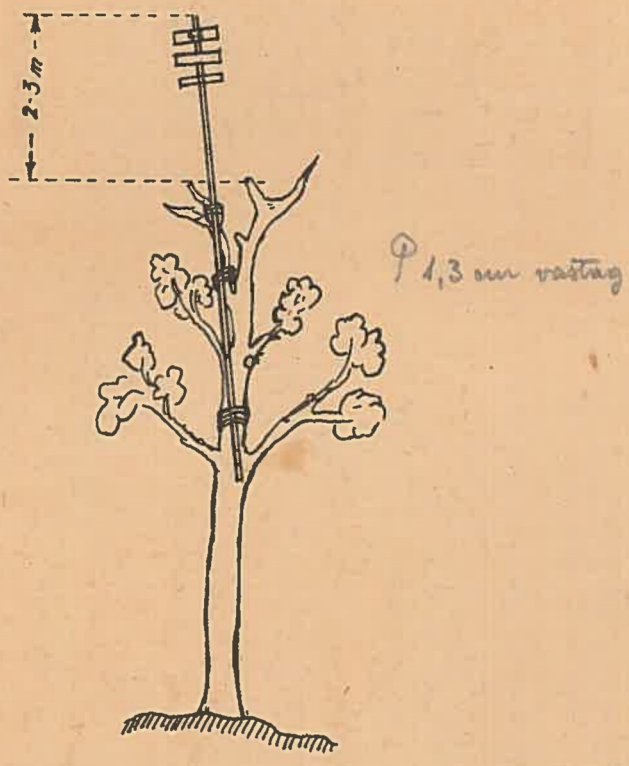

21.ábra.

A fajel 8-12 m hosszu, felső végén 5-6 cm vastag, száraz, egyenes fenyőrud. Felső végét 20 cm hosszban feketére festjük és ez alá 5 db 50 cm hosszu, 12-15 cm széles, meszelt szárnydeszkát szegezünk a rudra ugy, hogy három deszka egy sikba, két deszka erre merőleges sikba kerüljön. A rudat, illetve annak a fák lombjai fölé emelkedő részét bemeszeljük. Felkötés előtt a legfelső deszka felső szélétől a rud hosszát le kell mérni. /21.ábra./

A fajelet csak megfelelően erős fára szabad helyezni, s a szélnyomás csökkentése céljából a fát felső lombozatától meg kell fosztani. A fajelet kellően megerősitett csigával és erős kötéllel huzzuk a fára, azután 3-4 helyen erős kovácsolt szeggel, továbbá alul és felül lágy dróthuzalból font kötéllel ugy erősitjük a fához, hogy a felső kötéstől 5 méternél hosszabb rész a fajelből szabadon ne álljon, s mintegy 2, legfeljebb 3 méteres rész a fák lombozata fölé emelkedjék. Szükség esetében a fajelet megfelelő magasságból drótkötelekkel az erősebb faágak-

hoz is ki kell kötni. Célszerü a fajel alsó végétől 20-30 centiméterenként a rudat átfurni és a lyukakba egy-egy kovácsolt szeget tenni.

A fajelet a felhuzáskor az alsó vége közelében a kötéllel ugy hurkoljuk meg, hogy a kötélből még annyi szabadon maradjon, amennyi szükséges ahhoz, hogy a kötél a fajel alsó végétől a fajelnek felhuzott helyzetében a földig érjen. A kötelet a fajel alsó végéhez a szoritó nyolcasnak nevezett hurkolással erősitjük. A szoritó nyolcas kötésmódját a 22/a. ábra mutatja. Ennek az a tulajdonsága, hogy huzásnál erősen feszül, de engedett helyzetben könnyen lazitható és a fáról letólható. A kötélnek a csiga felé irányuló részét a fajelen közel a szárnydeszkázat alsó széléig végigvezetjük és azt több helyen lágy huzalból font kötéllel a fajelhez erősitjük /22/b.ábra/. Huzás közben a fajel haladását alulról kormányozzuk a lelógó kötélrésszel.

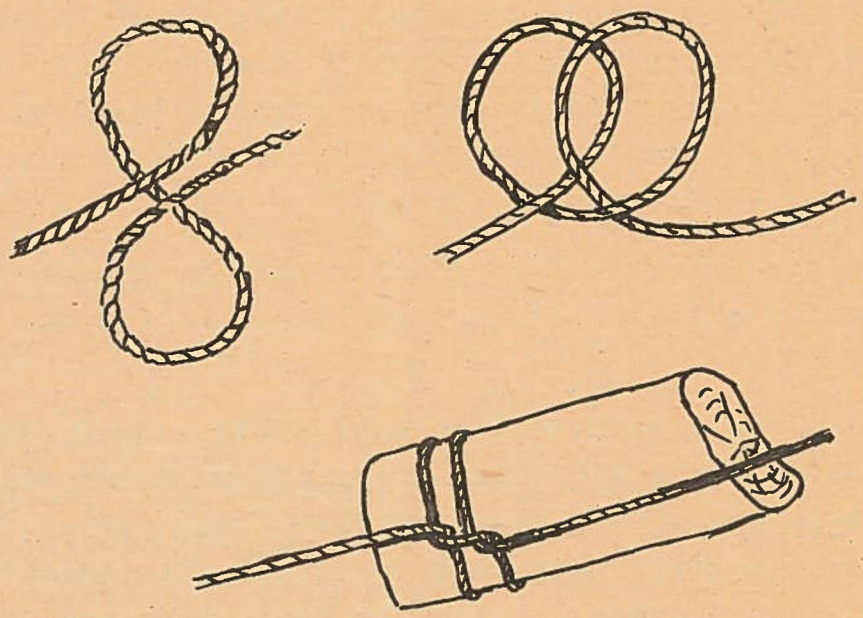

22/a.ábra.

Ha a fajel már olyan magasra ért, hogy a kötél legfelső átkötése a csiga közelébe jutott, azt a kötést lebontjuk. A lebontott drótkötelet a fajel és a fatörzsön lazán átvetve, megkötjük, nehogy

a fajel a további felemelés közben ledőljön.

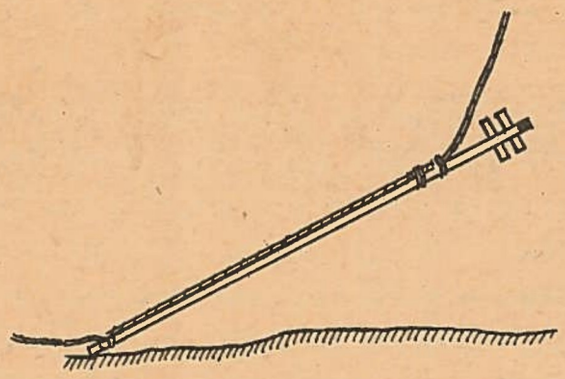

22/b.ábra.

A fajelet azután addig huzzuk tovább, mig a második kötés jut a csiga közelébe. Akkor ezt a második átkötést is lebontjuk és igy haladunk a felhuzással a kötések fokozatos lebontásával mindaddig, mig a fajel a kellő magasságba kerül. A fajel dőlése ellen egyébként a kötél lelógó részének segitségével is védekezni kell, a kötél lelógó részét mindig arrafelé huzva, amerre a fajel dőlni látszik. Vigyázni kell, hogy ez a huzás lassu és ne rántásszerü legyen. A fán tartózkodók, rendszerint 2 munkás, mentőövvel erősitse magát mindig a fához!

A fajelet három lécből készült állványra akasztott függővel szélcsendes időben kell egymást jól metsző két irányból levetiteni.

Ha a mérés alkalmával lényeges időveszteség nélkül valamely fajel könnyen megközelithető, a levetitést müszerrel kell ellenőrizni. A fajelnek az a része vetitendő le, ahol a feketére festett végét a legfelső deszka keresztezi. A levetitett pontot negyedrendü uj pontoknál a földalatt keresztvéséssel ellátott téglával kell megjelölni. Erre 90 cm hosszu és 10x10 cm keresztmetszetü keményfa karót helyezünk el ideiglenesen, amelynek felsőlapjába vert szeg jelöli a pontot. A karót alsó vége közelében horgonyfákkal kell ellátni. Ha a fajelet kővel állandósitott pont közelében huzzuk fel, akkor a levetitett pontot cövekkel jelöljük meg. A levetitett pont és az állandósitási kő közötti tá-

volságot és irányszöget meg kell mérni.

Ha a levetitett pont a fa törzsébe vagy olyan helyre esik, ahol azt megjelölni nem lehet, akkor a megjelölést külpontosan kell elhelyezni. Ilyenkor a levetitésnél mindkét irányban kijelölünk egy-egy pontot és ezek távolságának megmérésével, valamint a megfelelő szögek mérésével /ha szögmérőműszer nincs velünk a tangens-elemek mérésével/ határozzuk meg a külpontosság lineáris mértékét. A 23.ábra olyan helyzetet mutat, amelynél az egyik irányban megjelölt pontra helyeztük a karót. Az a hosszuság és az α szög, valamint a β szög alapján az r külpontossági távolság számitható. A karót lehetőleg olyan helyre kell tenni, ahonnan egy másik háromszögelési pont látszik. Ilyen esetben a

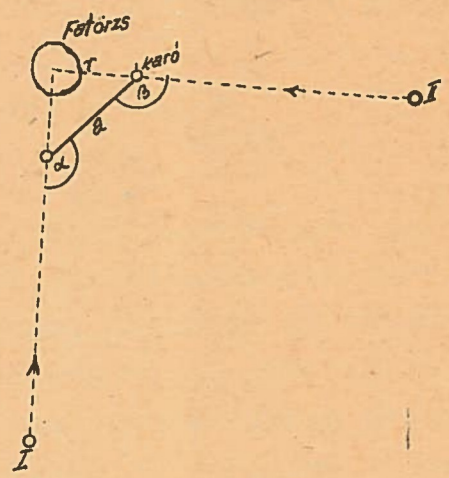

23.ábra.

külpontossági szög az elvégezhető szögmérések vagy a megállapitott tangens-elemek alapján kiszámitható. Ennek megfelelő helyzetet mutat a 24.ábra. Ha az a oldalt és az ivvel jelzett szögeket mérjük, akkor r és ε kiszámitható. Ellenőrzésül a b és c oldalt is célszerü mérni.

Ha olyan hely nem található a közelben, amelyről más háromszögelési pont látszik, akkor a központ és karó vagy kő közötti irányszöget bussolával kell megállapitani. Az r hosszuság ilyen esetben minél rövidebb, legfeljebb 1-2 méter legyen.

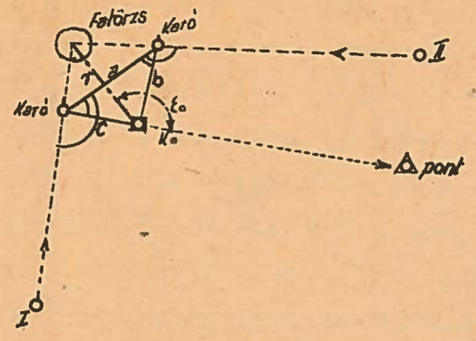

24.ábra.

Annak a fának a kérgébe, melyre a fajelet erősitettük, nagy H.P. betüket kell vésni és ezeket feketére kell festeni.

Jelrud

Felsőrendü pontok megjelölhetők jelruddal is. A jelrud általában 5 m hosszu 10x10 cm keresztmetszetü faragott /fürészelt/ fenyőfa. A rud felső végét 40 cm hosszban feketére festjük, alája mind a négy oldalára 60 cm hosszu, 20 cm széles feketére festett vitorlákat szegezünk, alatta pedig álzsaluzást készitünk, ugy, amint azt a 25.ábra mutatja, hasonlóan az árbóc pontjelléhez.

A jelrudat 1,00 m hosszu, 16 cm széles és 2,6 cm vastag 4 db deszkából készitett tokba helyezzük. A tok készitésénél arra kell ügyelni, hogy annak alsó belvilága a jelrud alsó keresztmetszetének feleljen meg, felső vége pedig 1 cm-rel tágabb legyen a jelrud vastagságánál.

A tokot alul horgonyfákkal kell ellátni és a rudhoz két éket kell késziteni. Az ékek 25 cm hosszu, 6-8 cm széles, egyik oldalukon ékalakura faragott deszkák vagy lécek. A két éket a jelrud két szomszédos oldalára megfelelő magasságban már a tok készitése előtt rászegezzük, hogy a tokot a jelrudra teljesen ráillően lehessen elkésziteni. Az ékek helyét a tok felső szélére vésett rovásokkal jelöljük meg.

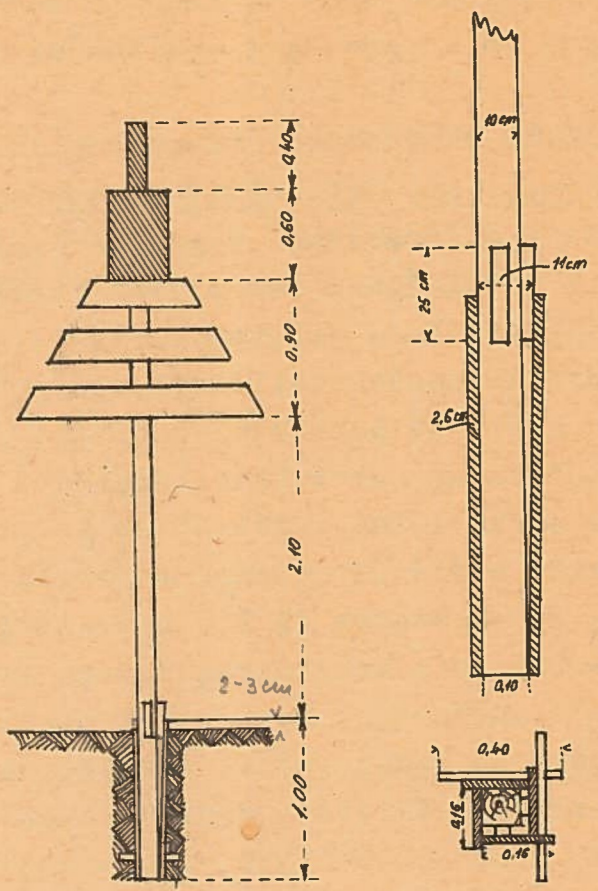

25. ábra.

A tokot olyan mély gödörbe helyezzük, hogy a tok felső széle a körülötte ledöngölt föld szine fölé 2-3 cm-rel kiemelkedjék. A toknak a gödörbe állitása után a földet rétegenként szórjuk köréje és rétegenként döngöljük meg. A döngölést a gödör szélétől a szemben fekvő oldalaknál kezdjük és onnan haladunk befelé. Amikor a tok egyharmad magasságig körül van döngölve, a jelrudat a tokba állitjuk és két egymásra merőleges oldalról függővel függőlegessé tesszük. A tok körültömése után a jelrud függőleges helyzetét ellenőrizzük. A tokot az egyik nem ékelt oldalán a jelrudhoz egy szeggel ugy erősitjük meg, hogy a szeg harapófogóval könnyen kihuzható legyen.

A jelrud körül a földet elegyengetjük.

A jelrud magasságát, a fekete láda felső és alsó szélének, valamint az álszaluzás alsó szélének a magasságát a tok felső szélétől megmérjük és a méreteket a kitüzési jegyzőkönyvbe feljegyezzük.

A felsőrendü háromszögelési pontok állandósitási köve mellé a jelrudat 1 m-nél közelebb állitani nem szabad, nehogy a pont körülfalazását a gödörásásnál megsértsük. A kő és a felállitott jelrud közötti távolságot, valamint a kőről a jelrudra vonatkozó irányszöget megmérjük és feljegyezzük.

A negyedrendü pontok mellé helyezett jelrudak annyiban különböznek a felsőrendü pontoknál használt jelrudaktól, hogy pontjelül nem alkalmazunk sem fekete ládaszerü vitorlákat, sem álszaluzást, hanem a rud felső végét 20 cm hosszban feketére festjük és a festés alsó szélétől lefelé, a jelrud váltakozó oldalán 3 db 80 cm hosszu, 20 cm széles és 1,3 cm vastag fehérre meszelt szárnydeszkát szegezünk és a deszkákra, minden oldalra ráirjuk a pont számát. További különbség, hogy a tok hossza a negyedrendü jeleknél 90 cm. Páratlan számu jelnél a rudat az alsó deszka alsó szélétől 50 cm hosszban feketére festjük, páros számu jelnél a rudat az alsó deszka alsó szélétől 50 cm hosszban fehéren hagyjuk és a következő 50 cm sávot festjük feketére /26. ábra/. Egyebekben a jelrudat teljesen azonosan készitjük és azonosan állitjuk fel, mint ahogyan azt a fentiekben elmondottuk.

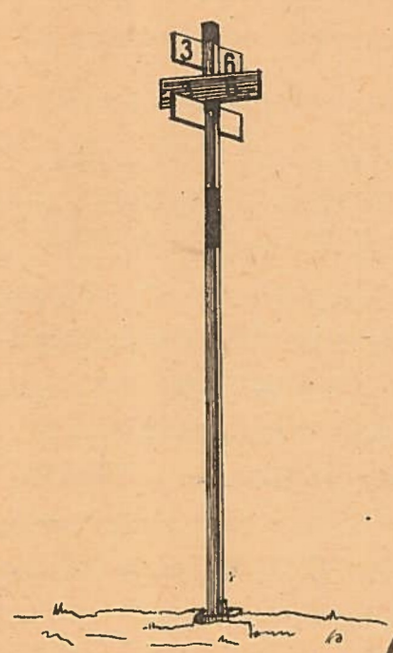

26. ábra.

AFTH KÖNYVTÁRA BUDAPEST

Negyedrendü háromszögelési pontok kövei mellé a jelrudat a koordináta-rendszer X tengelyével párhuzamos irányban északra mintegy 40-50 cm-re állitjuk fel.

Ha valamilyen okból a jelrud északi irányba nem helyezhető el, akkor a jelet valamelyik háromszögelési pont irányába kell helyezni. Ha a jel sem égtáj szerinti irányba, sem háromszögelési pont irányába nem helyezhető, akkor a jelrudat a kőtől egy másik háromszögelési pontra menő irányra vonatkoztatva, derékszögü koordinátákkal be kell mérni. A 27.ábra mutatja a különböző irányba elhelyezett jelek bemérését:

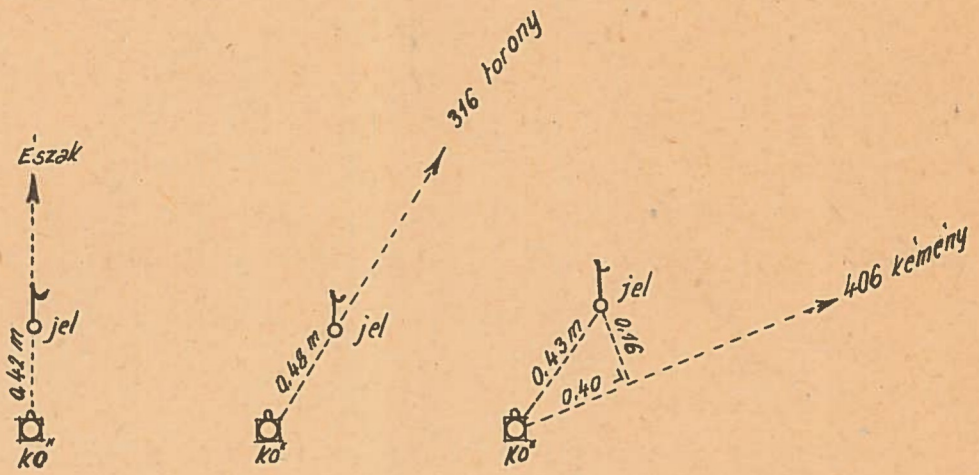

27.ábra.

Ötödrendü jelrud

Ötödrendü háromszögelésnél a háromszögelési pontokat, mivel a távolságok kisebbek, általában kisebb méretü jelrudakkal jelöljük meg. Igy a jelrudak hossza általában 4 m, vastagsága 5 cm. Készülhetnek gömbfából vagy két darab 5x25 cm keresztmetszetü összeszegezett fenyőlécből. A számdeszkák 15-20 cm széles, 1,3 cm vastag 50-60 cm hosszu deszkák, amelyeket keresztalakban szegezünk a rudra. A rudakat 2 cm vastag, 12 cm széles deszkákból készitett, alul 5x5 cm, felül 6x6 cm belvilágu és 70 cm hosszu tokba állitjuk. /28.ábra./

Bipod

Jelrudak, háromoldalu gulák helyett alkalmazható az ugynevezett bipód. Ez lényegében egy kisebb méretü egyszerü gula átlós vázából áll, amelyet a harmadik ruddal megtámasztunk. /29.ábra./ Az átlós vázat a földön fekvő állapotban készitjük el, majd felállitva, szegezzük hozzá a megtámasztó harmadik rudat.

Pécsi
Geodéziai és Térképészeti
Vállalat

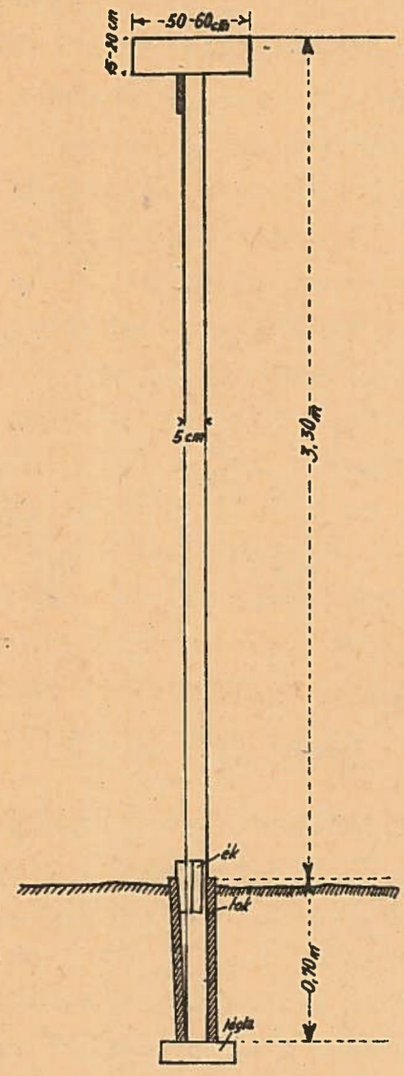

28 ábra

Bipod (Megtámasztott átlós vaz)

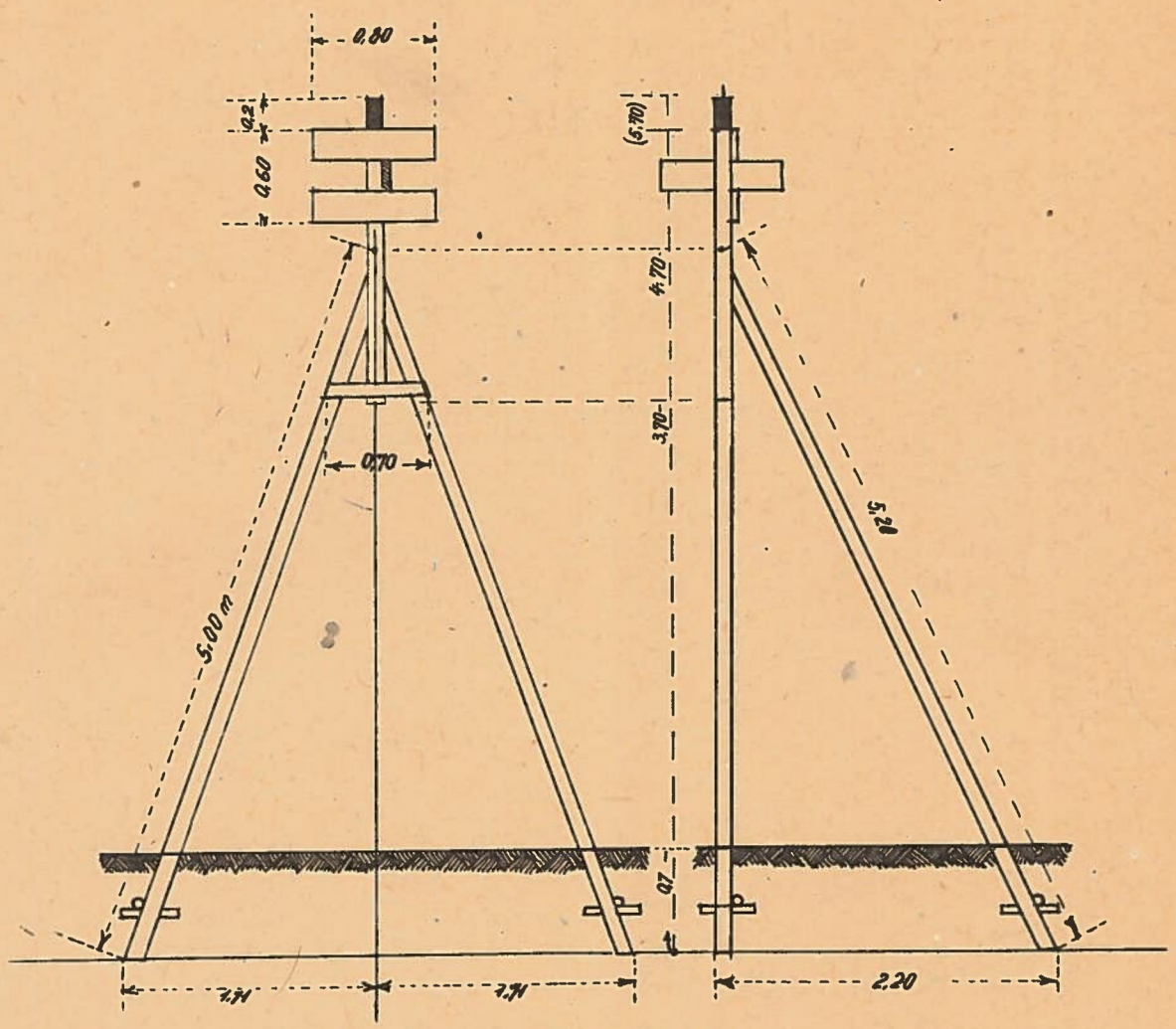

Anyagszükséglet

2 db 5 m hosszu 7-8 cm átmérőjü rud /oldaltámasz/
1 db 5,20 " 7 " " " /harmadik támasz/
1 db 1 m hosszu 10 " " " /középrud/
6 db 0,7 " 8 " " " /horgonyfák/
2 db 0,8 " 7 " " " /átkötés/
3 db 0,8 " 20 " széles 1,3 cm vastag deszka
3 db 160mm " huzalszeg oldaltámaszokhoz
9 db 120mm " " átkötéshez és horgonyfákhoz
9 db 60mm " " számdeszkákhoz

29. ábra

5. melléklet

17.§

Példák a pontok meghatározására

1./ Töréspontok.

a./ Több felsőrendű pontról egy törés pont meghatározása.

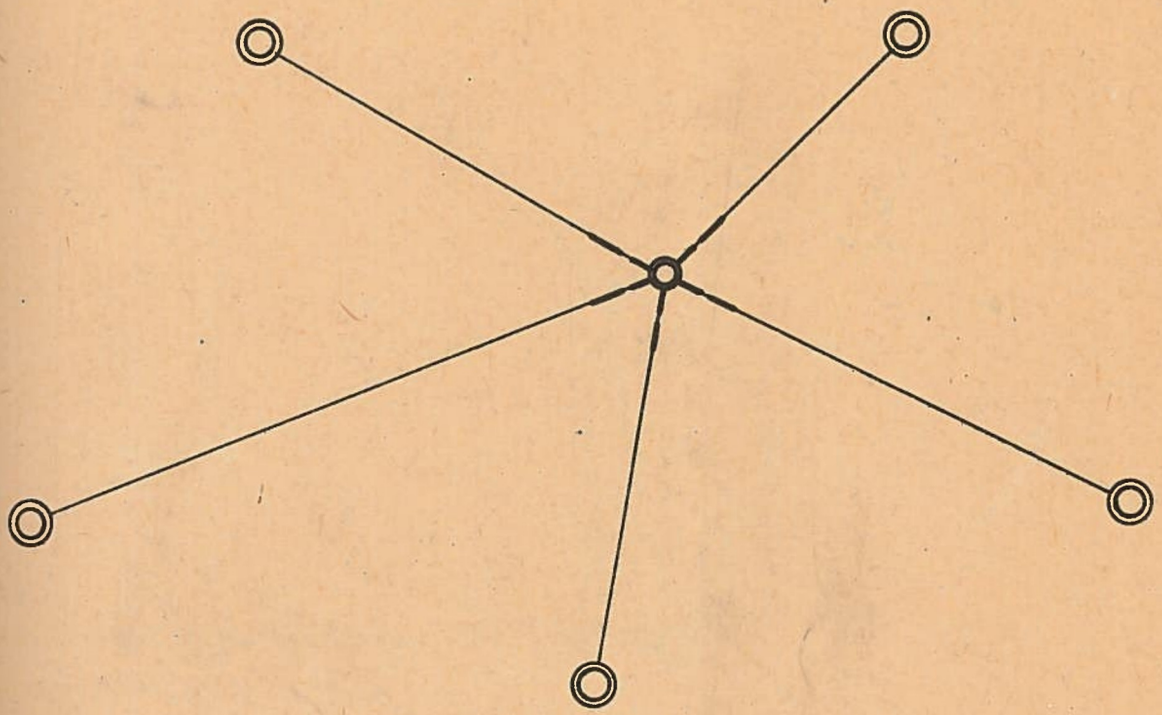

b./ Több felsőrendű pontból két törés pont meghatározása, mindkét törés pont észlelőállás.

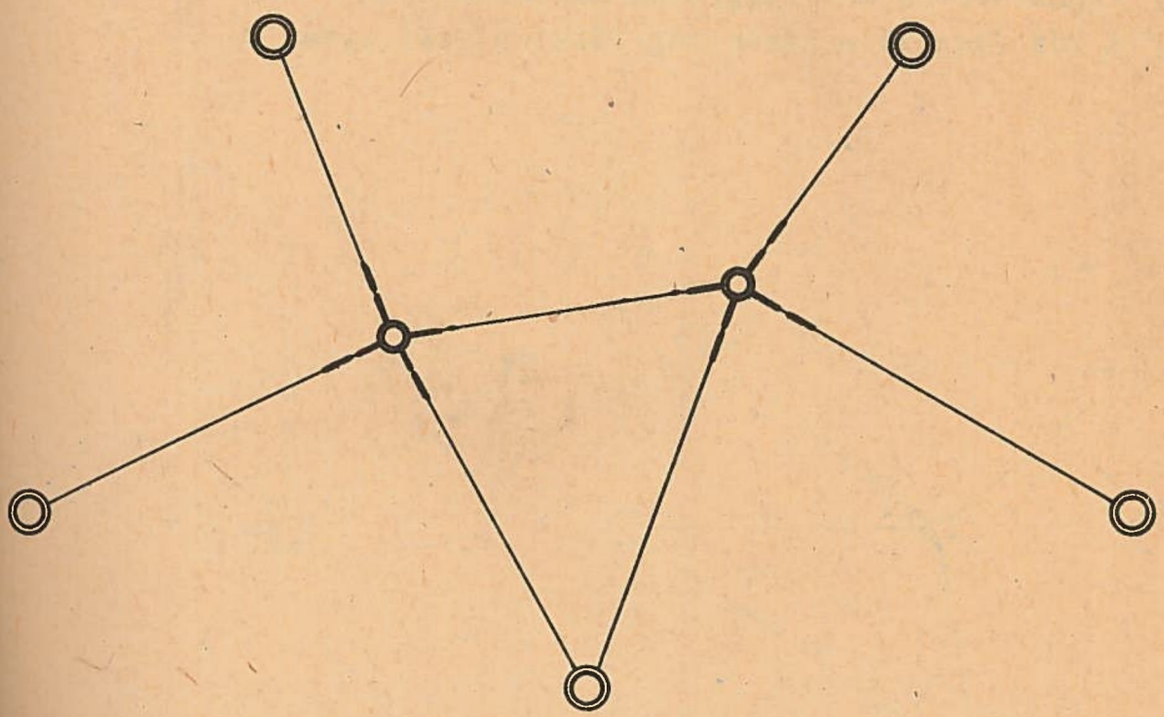

a./ Több felsőrendü pontból két törés pont meghatározása. Az egyik pont magaspont, a másik észlelőállás.

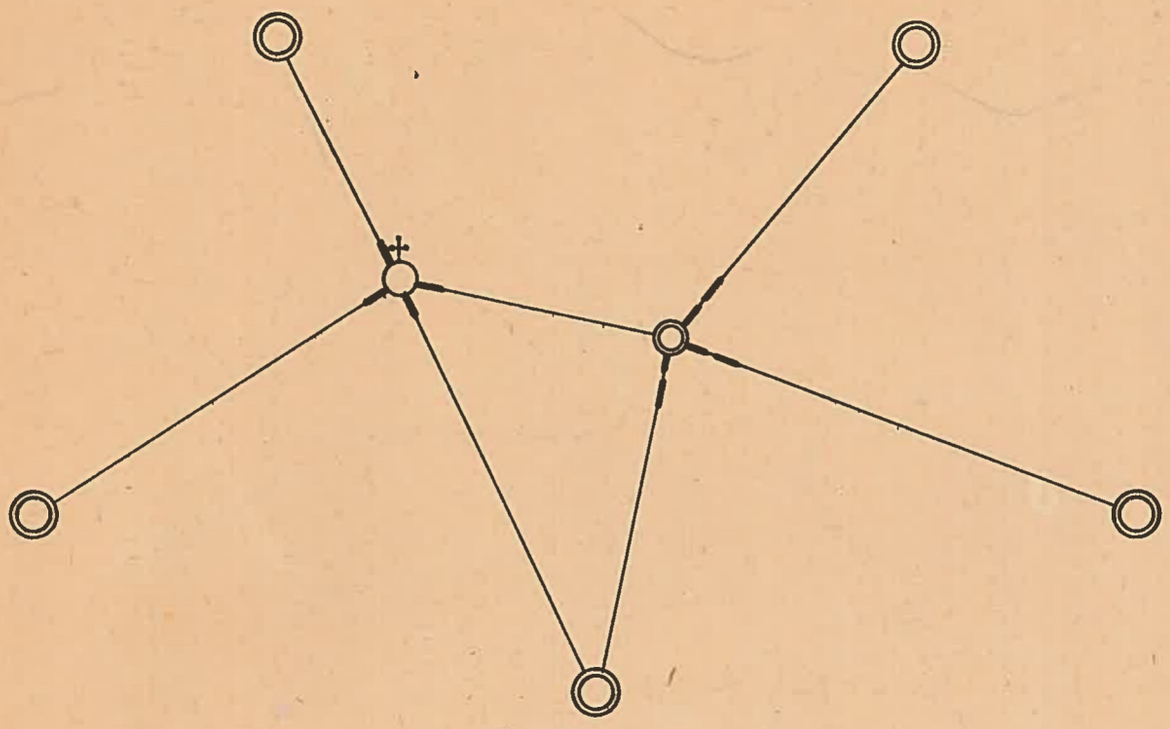

2./ További negyedrendü pontok.

a./ Meghatározás két független háromszögből.
b./ A két független háromszög részben fedi egymást.

a.)

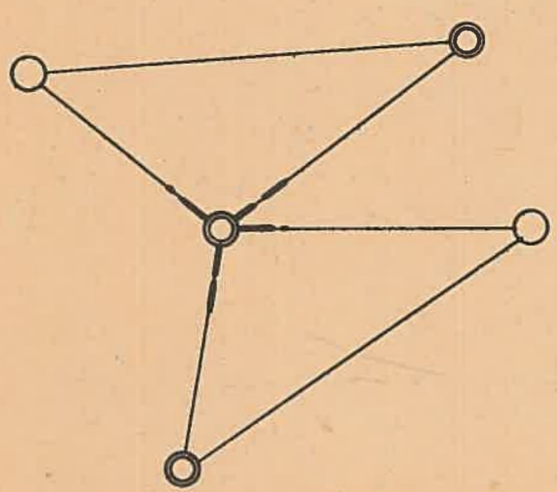

b.)

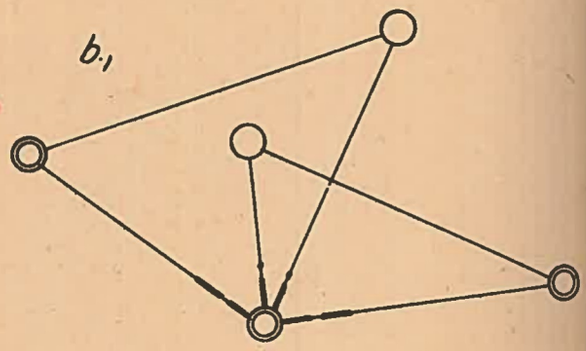

c./ Pont meghatározása közös oldalu két háromszögból.

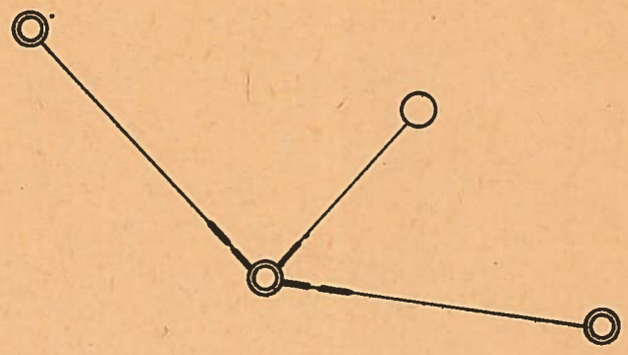

d./ Pont meghatározása hátrametszéssel.

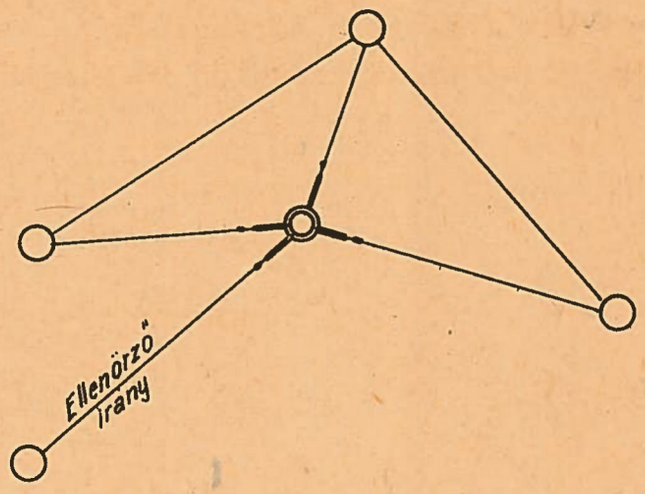

6. melléklet.

17.§

Csatlakozás szintezési alapponthoz.

A háromszögelendő terepen minél több szintezési alapponthoz csatlakozni kell. Ennek érdekében a szintezési alappont közelében negyedrendü háromszögelési pontot kell elhelyezni. A szintezési alappont és a kitüzött negyedrendü háromszögelési pont között a magasságkülönbséget vagy trigonometriai magasságmérésnek legalább kétszeri ismétlésével, vagy pedig oda-vissza szintezéssel kell meghatározni.

Ha a szintezési alappont templomépület falában van, akkor a templom ablaka alsó párkányának és a torony csucsának /gombközepének, ha pedig gomb nincs, akkor a kereszt tövének/ magasságát a szintezési alappontról le kell vezetni. Ennek érdekében alkalmas helyen kiválasztunk egy alapvonalat és végpontjait /A és B/ cövekkel jelöljük meg. A végpontokat ugy helyezzük el, hogy róluk a magassági jegy /C_1/, a toronyablak párkánya /C_2/ és a torony csucsa irányozható legyen, vagyis megmérhessük az α_1, α_2, α_3 és β_1, β_2, β_3 vizszintes szögeket, valamint mindkét végpontról a magassági szögeket vagy zenittávokat. Megmérjük ezen kivül az AB vonal c hosszát is /1.ábra/.

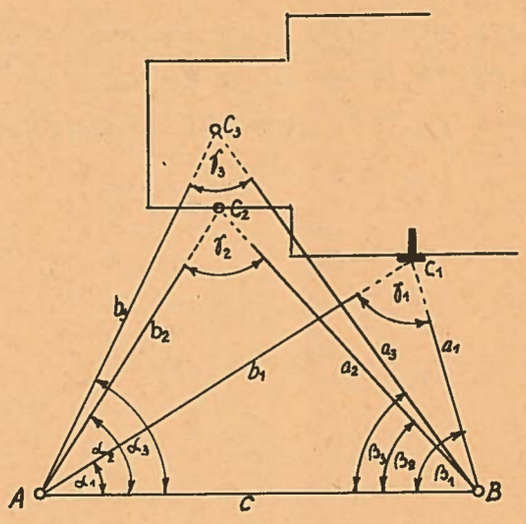

1. ábra.

Ezután kiszámithatók sinus tétellel az

$$a_1 = \frac{c}{\sin\gamma_1} \cdot \sin\alpha_1 \quad ; \quad b_1 = \frac{c}{\sin\gamma_1} \cdot \sin\beta_1$$

$$a_2 = \frac{c}{\sin\gamma_2} \cdot \sin\alpha_2 \quad ; \quad b_2 = \frac{c}{\sin\gamma_2} \cdot \sin\beta_2$$

$$a_3 = \frac{c}{\sin\gamma_3} \cdot \sin\alpha_3 \quad ; \quad b_3 = \frac{c}{\sin\gamma_3} \cdot \sin\beta_3$$

vizszintes távolságok. Ha az A pontról a C_1, C_2, C_3 pontokra mért zenittávokat Z_{A1}, Z_{A2} és Z_{A3}-mal, a B pontról mérteket pedig Z_{B1}, Z_{B2} és Z_{B3}-mal jelöljük /2.ábra/, akkor a végpontokon felállitott müszer fekvőtengelye és a C_1, C_2, C_3 pontok között a magasságkülönbségek:

$$m_{A1} = b_1 \operatorname{cotg} Z_{A1} \qquad m_{B1} = a_1 \operatorname{cotg} Z_{B1}$$

$$m_{A2} = b_2 \operatorname{cotg} Z_{A2} \qquad m_{B2} = a_2 \operatorname{cotg} Z_{B2}$$

$$m_{A3} = b_3 \operatorname{cotg} Z_{A3} \qquad m_{B3} = a_3 \operatorname{cotg} Z_{B3}$$

Jelöljük a torony gombjának tengerszintfeletti magasságát Mg-vel, az ablak párkányáét Ma-val, a magassági jegy ismert magasságát Mj-vel, akkor az A ponton végzett mérésekből

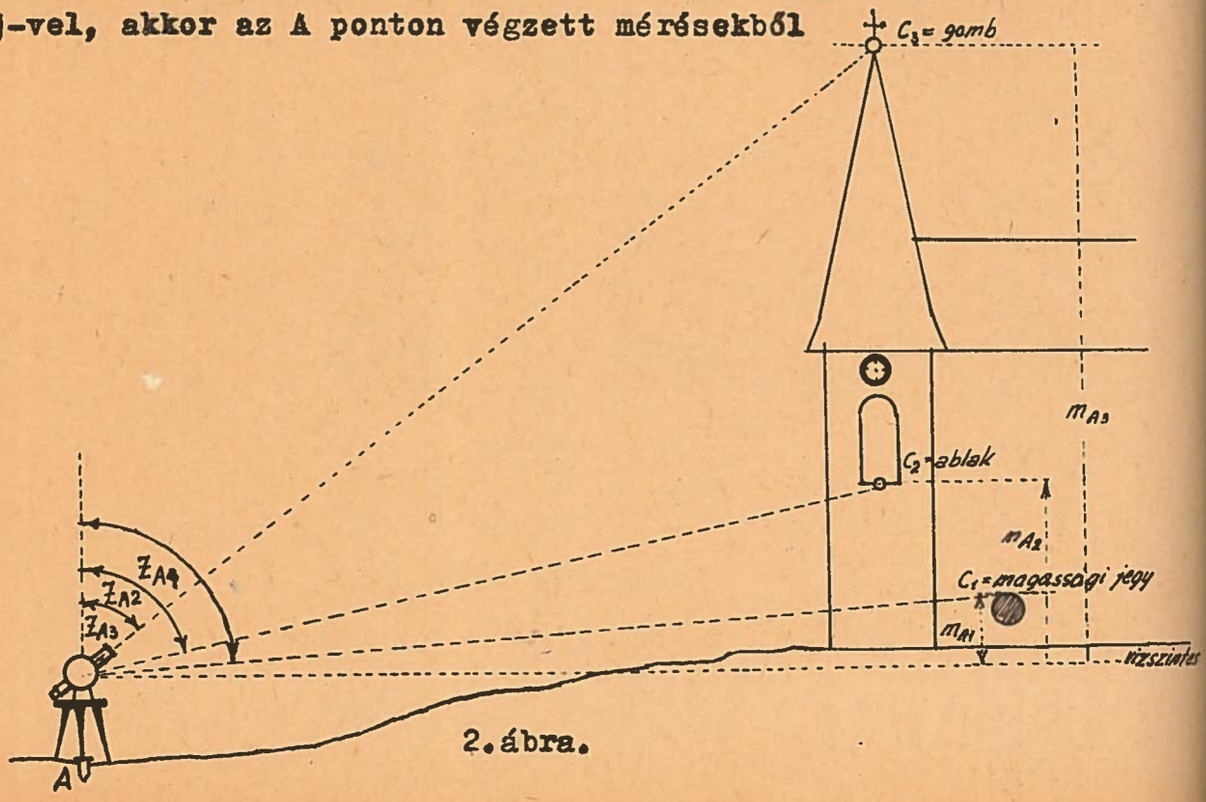

2.ábra.

$$M_{Aa} = M_I + m_{A2} - m_{A1}$$

$$M_{Ag} = M_I + m_{A3} - m_{A1}$$

a B pontról végzett mérésekből pedig

$$M_{Ba} = M_I + m_{B2} - m_{B1}$$

$$M_{Bg} = M_I + m_{B3} - m_{B1}$$

A torony gombjára és ablakára igy levezetett két-két érték számtani közepe lesz tengerszintfeletti magasságuk, azaz

$$M_a = \frac{M_{Aa} + M_{Ba}}{2}$$

$$M_g = \frac{M_{Ag} + B_{Bg}}{2}$$

Meg kell jegyeznünk, hogy a torony gombjára vonatkozó zenittávok /magassági szögek/ mérésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a zenittáv valóban a toronygomb közepére vonatkozzék.

A magasság levezetésének ellenőrzéséül a toronyablak és a magassági jegy közötti távolságot közvetlenül - acélmérőszalaggal is - meg kell mérni.

7. melléklet

19.§.

Negyedrendű háromszögelési pontok helyének közelítő meghatározása

A negyedrendű háromszögelési pontok helyének közelítő meghatározása

Terepszinti pontok meghatározása.

A terepszinti negyedrendű háromszögelési pontok helyét előzetesen grafikus hátrametszéssel határozzuk meg. A grafikus hátrametszést két módon végezhetjük el: átlátszó papir segitségével vagy busszolával.

1./ Grafikus hátrametszés átlátszó papir segitségével

Kiválasztunk három olyan pontot, amelyeknek helyét a kitüzési vázlaton tüszurás jelöli. Figyelemmel vagyunk arra, hogy a három pont és a meghatározandó pont ne legyen a veszélyes körön vagy annak közelében, továbbá az irányok a meghatározandó ponton jó metszést adjanak. Azután egy átlátszó papirt erősitünk a kitüző asztalra és az átlátszó papir egy tetszőlegesen felvett pontjából a terepen is megjelölt három pont felé megrajzoljuk az iránysugarakat, majd az átlátszó papirt addig mozgatjuk a kitüzési vázlaton, amig a megrajzolt három iránysugár a kitüzési vázlaton megjelölt ugyanazon három pont tüszurással megjelölt képén nem megy át. Az átlátszó papiron felvett pontot azután átszurjuk a kitüsési vázlatra. A tüszurás a kitüzött pont megközelitő helye.

2./ Grafikus hátrametszés busszola segitségével

Ehhez az eljáráshoz ismernünk kell az iránytünek a koordinátarendszer X tengelyével bezárt szögét. Ennek meghatározása végett felállunk a kitüző asztallal egy ismert háromszögelési ponton. A kitüzési vázlaton a dioptrás vonalzót /távcsöves vonalzót/ ráállitjuk az álláspontunk és egy onnan jól látható háromszögelési pont képére, majd az asztalt az állótengelye körül addig forgatjuk, amig a dioptra a terepen lévő azonos pontra nem mutat. Ezzel az aszta-

lunkat tájékoztuk. Ugy helyezzük ezután a kitüzési vázlatra a busszolát, hogy a busszola foglalata összeessék a kilométeres hálózat észak-déli vonalával. A busszola ilyen helyzete mellett leolvassuk az iránytü helyzetét. Ezzel tulajdonképen - ha a busszola foglalatának vonala és a fokbeosztásának 0-180° vonala párhuzamos - meghatároztuk az iránytü eltérését a koordináta rendszerünk X tengelyétől.

A szögleolvasás helyett eljárhatunk ugy is, hogy az asztal tájékozása után a busszolát ugy helyezzük el az asztalon, hogy az iránytü a busszola fokbeosztása szerint 0°-ra vagy 180°-ra mutasson. A busszolának ezt a helyzetét a foglalata mellett huzott vonallal a kitüzési vázlaton rögzitjük.

Ha ismerjük az iránytü mágneses eltérését, akkor bármely ismeretlen ponton tájékozhatjuk a kitüző asztalt a busszola segitségével. Ráhelyezzük ugyanis a busszolánk foglalatát a szelvényhálózat valamelyik észak-déli irányu vonalára, majd az asztalt addig forgatjuk az álló tengelye körül, amig az iránytü az eltérésnek megfelelő szögre nem mutat. Illetőleg ráhelyezzük a busszola foglalatát a megrajzolt vonalra és addig forgatjuk az asztalt, amig az iránytü a 0° vagy 180°-ra nem mutat. Azután a dioptrás vonalzóval megirányzunk egymás után három pontot és a vonalzó mellett ceruzával megrajzoljuk az egyes iránysugarakat. A sugarak metszéspontja megadja az álláspontunk helyét. Ha a visszametsző iránysugarak nagyobb hibaháromszöget alkotnak, akkor a hibaháromszög sulypontjára helyezve a dioptrás vonalzót, ujból tájékozzuk az asztalt a legtávolabbi irány felhasználásával és a hátrametszést megismételjük. Ezzel legtöbb esetben elegendő pontossággal meghatároztuk a pont helyét.

3./ Magaspontok meghatározása

Magaspontok: tornyok, kémények, fajelek, árbócok stb. helyét a kitüzési vázlaton már ismert pontokról grafikus előmetszéssel határozzuk meg.

8. melléklet

Áttnézeti vázlat

az 1:50 000 méretarányu térkép-lapok
számozásáról

Áttekintő vázlat

az 1:50000 méretarányú térképlapok számozásáról.

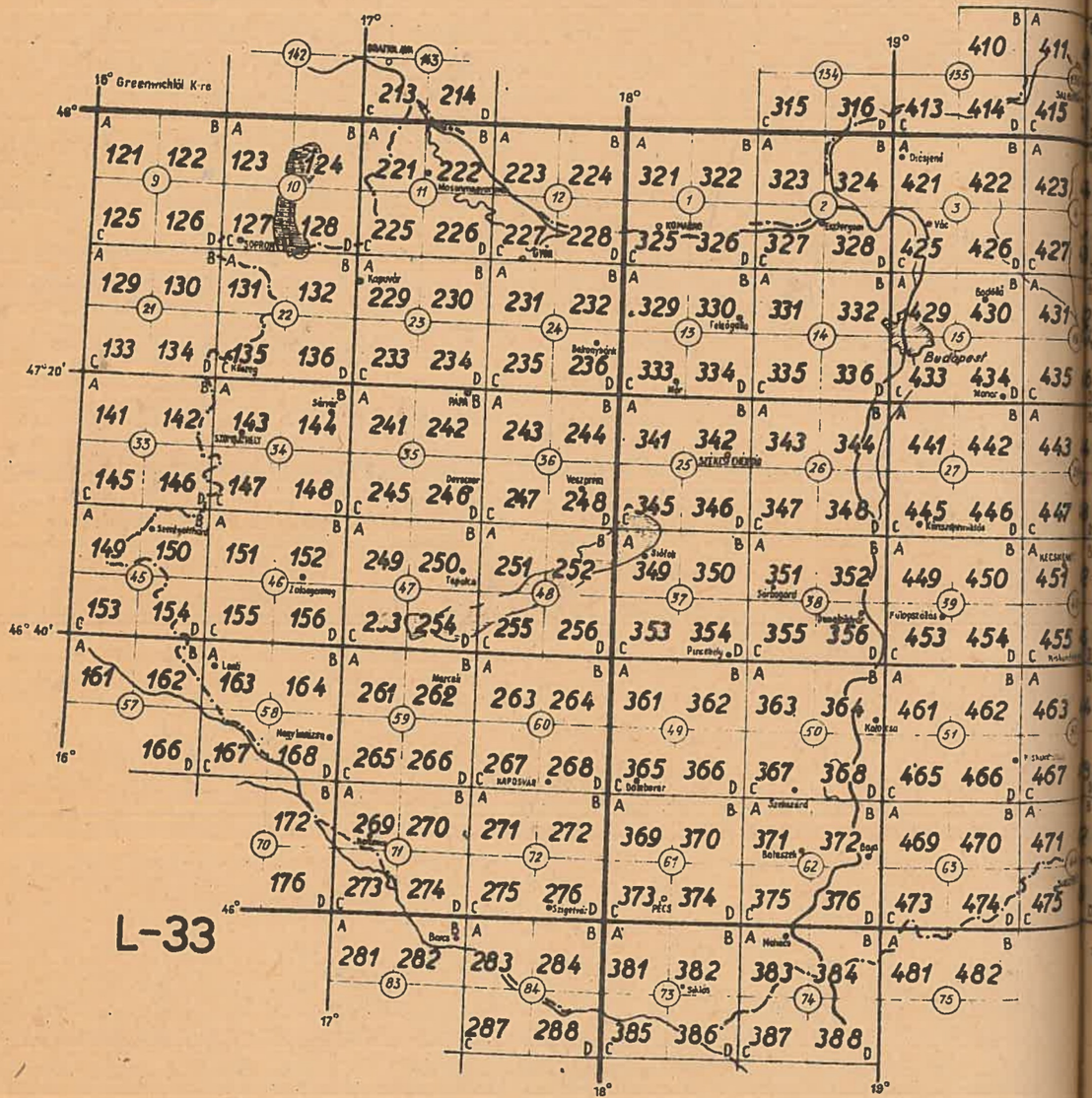

9. melléklet

24., 25., 26.§.-ok

Meghatározási terv

Meghatározási terv

Méretarány=1:40 000

Kisberek
Lesihegy
Pogány
Lapostető
Ormoshát
Szeles
Békés
Haragos
DÖBÖR
POGÁNY
SZENDEFA
KUNHÁZA
102
126
211
213
202
212
210
214
208
209
225
207
218
203
229
254
217
226
228
233
251
230
223
205
216
227
232
236
245
237
238
235
248
244
231
204
222
241
206
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
72 000
70 000
68 000
66 000
64 000
62 000
60 000
58 000
56 000
6 000

10. melléklet
36.§.

Külpontossági elemek meghatározása

1./ Külpontossági elemek közvetlen meghatározása

Jelentse az 1.ábrán K a központot, M a külpontos müszerállás hely t, ahonnan a méréseket végeztük. Legyen az M ponton megmért és a B pontra vonatkozó irányérték l'_B. Ha az MB irányt párhuzamosan a K pontba toljuk, akkor a K pontból a B pontra vohatkozó l_B irányérték éppen η szöggel különbözik a központon kivül mért l'_B iránytól. A központon kivül mért l'_B irányértékhez tehát η javitást kell hozzáadnunk, hogy olyan mérési eredményt kapjunk, mintha azt a központból mértük volna.

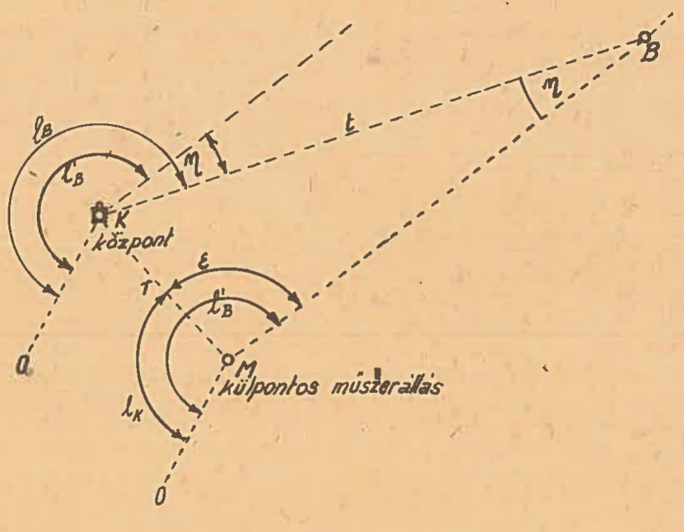

1. ábra.

Ha ε-nal jelöljük az M ponton a központra és a B pontra vonatkozó irányok közötti szöget, r-rel a külpontosság távolságát és t-vel a KB távolságot, akkor

$$\sin \eta = \frac{r}{t} \sin \varepsilon$$

Ha $t < \frac{t}{50}$, akkor a $\sin \eta$ helyett az ivet irhatjuk és igy

$$\eta'' = \varrho'' \frac{r}{t} \sin \varepsilon$$

lesz a külpontos mérésből származó javitás.

Az η javitás kiszámitásához tehát meg kell mérnünk az r távolságot és az ε szöget, a <u>külpontossági elemeket</u> és ismernünk kell a <u>t</u> távolságot.

Az ε szöget mindig ugy kell képezni, hogy a megirányzott pont irányértékéből levonjuk a központra menő irányértéket, vagyis az ε szög balszára a központra menő irány.

Ha $\varepsilon < 180$, akkor η javitás + előjelü,
ha pedig $\varepsilon > 180$, akkor η javitás - előjelü.

Ha egy iránysorozat mérési eredményeit akarjuk központositani, akkor az egyes irányokhoz tartozó ε szögeket ugy célszerü számitani, hogy képezzük a $360 - l_K$ szöget és ezt az egyes mért irányértékekhez hozzáadjuk. Az l_K jelenti a központra mért irányértéket.

Például, ha az iránysorozat mérési eredményei a következők:

	l_1 =	220°	16'	30"
	l_2 =	316	42	10
	l_3 =	8	36	40
	l_4 =	110	20	20
központra	l_K =	276	40	0

Képezve a $360 - /276^0 40' 0"/ = 83^0 - 20' 0"$ szöget, az egyes ε szögek sorjában a következők lesznek.

$\varepsilon_1 = /220^0\ 16'\ 30"/ + /83^0\ 20'\ 0"/ = 303^0\ 36'\ 30"$
$\varepsilon_2 = /316^0\ 42'\ 10"/ + /83^0\ 20'\ 0"/ = 40^0\ 2'\ 10"$
$\varepsilon_3 = /\ 8^0\ 36'\ 40"/ + /83^0\ 20'\ 0"/ = 91^0\ 56'\ 40"$
$\varepsilon_4 = /110^0\ 20'\ 20"/ + /83^0\ 20'\ 0"/ = 193^0\ 40'\ 20"$

Előfordul, hogy kivülről irányzunk külpontosan elhelyezett jelet /2.ábra/. Legyen a B' pontban külpontosan felállitott jelre vonatkozó mérési eredményünk

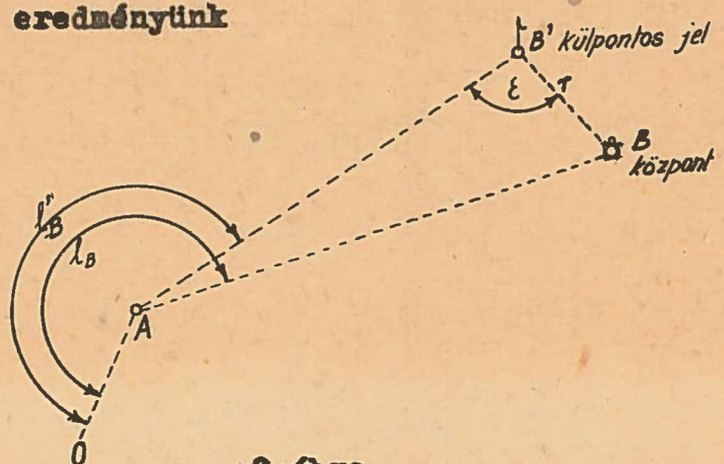

2.ábra.

l'_B , amelyet η -val kell megjavitanunk, hogy a B központra vonatkozzék. A 2.ábrából a η -t kifejezhetjük:

$$\sin \eta = \frac{r}{t} \sin \varepsilon \text{ , vagy } \eta'' = \varrho'' \frac{r}{t} \sin \varepsilon.$$

Ebben az esetben is először az ε szöget kell meghatározni. Ha a B' pontról nem irányozható meg az A pont, akkor B'B irányszögét kell meghatározni, majd ebből és az AB' tájékozott irányból számithatjuk ki az ε szöget.

2./ Külpontossági elemek közvetett meghatározása

Tornyoknál a központ maga a torony csucsa, igy tehát, ha a pontok meghatározása érdekében a toronyban iránymérést kell végeznünk, a mérést csak külpontos állásból végezhetjük el. A szögmérés érdekében a toronyablak nyilásait át kell alakitanunk. Rendszerint az ablak-nyilás közepén a torony főfalára pillért épitünk, vagy az ablaknyilást egy vasbeton lemezzel, illetve palló-deszka beékelésével osztjuk meg /3.ábra/ és a teodolitot a pillérre, vagy a vasbeton lemezre, illetve a pallódeszkára állitjuk fel. A pillér közepén, vagy a vasbeton lemezen a müszerállás helyét maradandóan megjelöljük. E célból vagy 5-6 mm átmérőjü fémcsövet, vagy facsavart betonozunk be a pillérbe vagy lemezbe. A pallódeszkába a müszerállás helyét a deszkába bevert szeggel jelöljük meg.

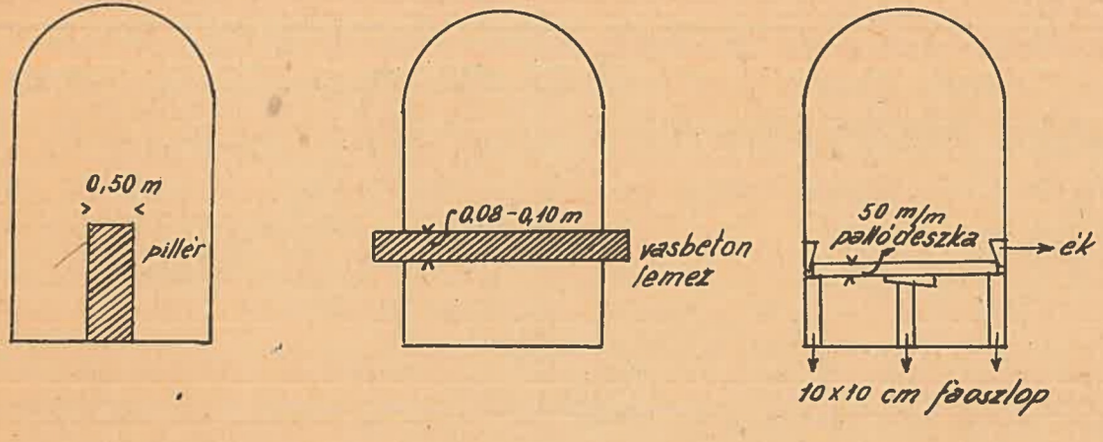

3.ábra.

A külpontossági elemeket meghatározhatjuk segédpontokkal akkor, ha a szomszédos ablakokban lévő műszerállások közötti távolság és szög mérhető. Az eljárás a következő: Az I. ablakkal szemben a toronytól kellő távolságra cövekkel megjelölt S_1 segédponton teodolittal felállunk /4. ábra/ és a toronycsucsot - a központot - megirányozzuk és az ablakban az I. műszerállást két távcső állásban ugy jelöljük ki, hogy az a toronycsucsot és a segédpontot összekötő egyenes függőleges síkjába essék. Hasonlóan járunk el a többi ablakoknál is. Az egyes műszerállásokban megmérjük a velük szemben lévő segédpontra, a szomszédos műszerállásokra és egy távoli pontra menő irányt, továbbá az egyes műszerállások közötti távolságokat. A 4. ábrán alkalmazott jelölések szerint

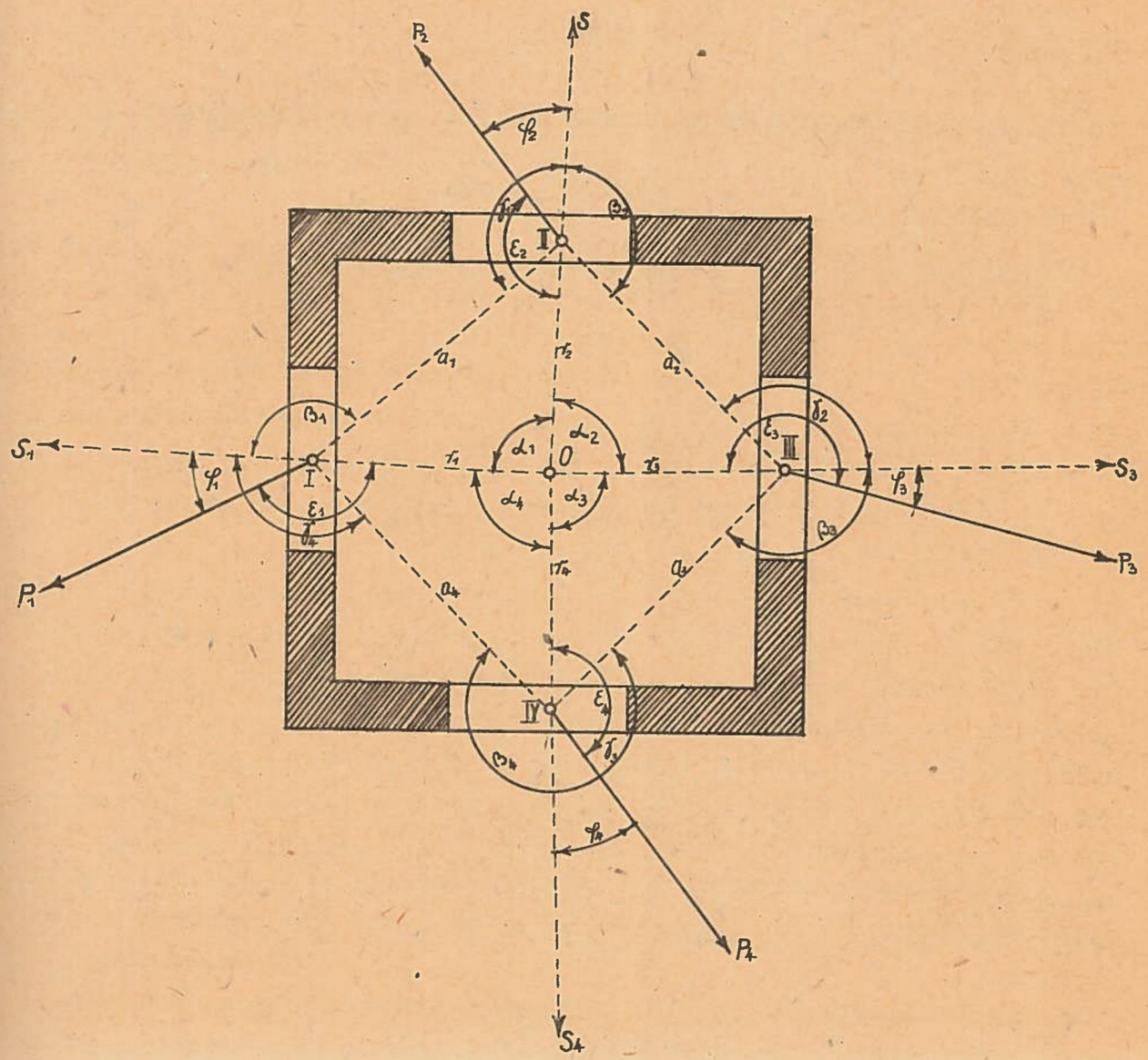

4. ábra

$$\alpha_1 + 180 - \beta_1 + 180^\circ - \gamma_1 = 180^\circ, \text{ amiből } \alpha_1 = \beta_1 + \gamma_1 - 180^\circ$$

$$\alpha_2 = \beta_2 + \gamma_2 - 180^\circ$$

$$\vdots$$

továbbá

$$r_1 = \frac{a_1}{\sin\alpha_1} \sin\gamma_1 = \frac{a_4}{\sin\alpha_4} \sin\gamma_4$$

$$r_2 = \frac{a_2}{\sin\alpha_2} \sin\gamma_2 = \frac{a_1}{\sin\alpha_1} \sin\beta_1$$

$$\vdots$$

Az egyes müszerállásoknak a központtól való távolságát tehát két-két szomszédos háromszögből számitjuk. Két-két összetartozó érték között legfeljebb 2 mm eltérésnek szabad lennie.

A megirányzott távoli pontra vonatkozó ε szög az

$$\varepsilon = 180 \pm \varphi$$

egyenletből számitható. A φ akkor pozitiv, ha a φ szög balszára a segédpontra menő irány, jobb szára pedig a távoli pontra menő irány. A φ negativ, ha a szög balszára a távoli pontra menő irány, jobbszára pedig a segédpontra menő irány.

Ha az ablakok közötti távolságok vagy a szögek nem mérhetők meg, akkor a külpontossági elemek meghatározására minden egyes müszerálláshoz a toronytól kellő távolságban alapvonalat kell mérnünk. Az alapvonalak végpontjairól mérni kell a központra, a müszerállásra és az alapvonal másik végpontjára menő irányt, a müszerállásból pedig az alapvonal két végpontjára és egy távoli ismert pontra menő irányt, valamint az alapvonalak hosszát. Jelentse az 5. ábrán O a központot, A a külpontos müszerállást, BC az alapvonalat. Az ABC háromszögből felirható, hogy

$$\frac{l}{m} = \operatorname{cotg}\gamma_1, \text{ amiből } l = m \operatorname{cotg}\gamma_1$$

$$\frac{k}{m} = \operatorname{cotg}\beta_1, \text{ amiből } k = m \operatorname{cotg}\beta_1$$

$$l + k = a$$

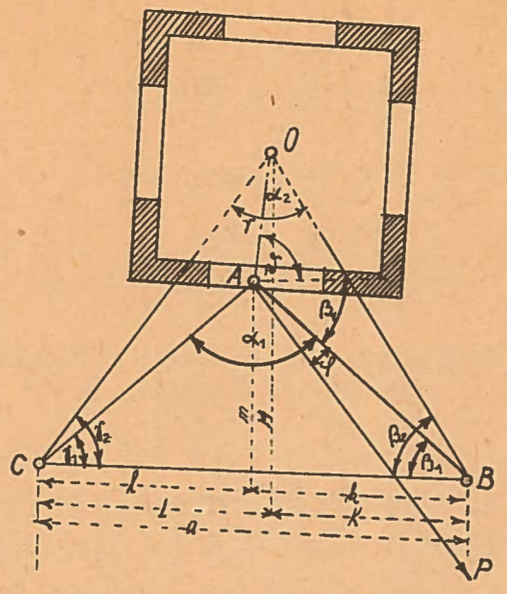

5. ábra.

A három egyenletből az m, l és k három ismeretlen kiszámítható:

$$m(\operatorname{cotg}\beta_1 + \operatorname{cotg}\gamma_1) = a$$

$$m = \frac{a}{\operatorname{cotg}\beta_1 + \operatorname{cotg}\gamma_1} \quad \ldots\ldots\ldots /1/$$

Hasonlóan az OBC háromszögből

$$\frac{L}{M} = \operatorname{cotg}\gamma_2 \text{ , amiből } L = M \operatorname{cotg}\gamma_2$$

$$\frac{K}{M} = \operatorname{cotg}\beta_2 \text{ , amiből } K = M \operatorname{cotg}\beta_2$$

$$L + K = a$$

tehát

$$M(\operatorname{cotg}\beta_2 + \operatorname{cotg}\gamma_2) = a$$

amiből

$$M = \frac{a}{\operatorname{cotg}\beta_2 + \operatorname{cotg}\gamma_2} \quad \ldots\ldots\ldots /2/$$

Az alapvonal megmért a hosszából és a végpontokon megmért β_1, β_2, γ_1 és γ_2 szögekből tehát az m és M, továbbá az l és L, valamint k és K számithatók.

Huzunk az A műszerálláson keresztül az alapvonallal egy párhuzamos egyenest. Az A műszerállásról a központra menő irány és ezáltal a párhuzamos egyenes által bezárt szög tangense

$$\operatorname{tg}\vartheta = \frac{M - m}{k - K} = \frac{M - m}{L - l} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots /3/$$

kiszámitható. Az OA = r távolság pedig

$$r = \frac{M - m}{\sin\vartheta} = \frac{k - K}{\cos\vartheta} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots /4/$$

A müszerállásról a központra és a távoli P pontra menő irány közötti ε_P szög

$$\varepsilon_P = \vartheta + \beta_1 \pm \varphi \text{ , ha } K < k$$

illetve

$$\varepsilon_P = 180^\circ - \vartheta + \beta_1 \pm \varphi \text{, ha } K > k$$

A φ szög <u>pozitiv</u> akkor, ha a P pontra menő irány az alapvonal B pontját az óramutató járásával egyező értelemben haladva követi; <u>negativ</u> akkor, ha az óramutató járásával ellenkező értelemben haladva megelőzi.

A fenti 1, 2, 3, 4 képletek számológép használatára alkalmasak. A logaritmusi számitásokra az <u>m</u> és <u>M</u>-re a következő képletek használhatók:

Az ABC háromszögből

$$AC : BC = \sin\beta_1 : \sin\alpha_1$$

Az AC oldal kifejezhető azonban az <u>m</u> magasságból:

$$AC = \frac{m}{\sin\gamma_1}$$

tehát

$$\frac{m}{\sin\gamma_1} \cdot \sin\alpha_1 = a \cdot \sin\beta_1$$

amiből

$$m = \frac{a \sin\beta_1 \sin\gamma_1}{\sin\alpha_1} = \frac{a \sin\beta_1 \sin\gamma_1}{\sin(\beta_1 + \gamma_1)}$$

Hasonlóan

$$M = \frac{a \sin\beta_2 \sin\gamma_2}{\sin\alpha_2} = \frac{a \sin\beta_2 \sin\gamma_2}{\sin(\beta_2 + \gamma_2)}$$

Az m és M ismerete után

$$k = m \operatorname{cotg}\beta_1$$

$$l = m \operatorname{cotg} \gamma_1$$
$$K = M \operatorname{cotg} \beta_2$$
$$L = M \operatorname{cotg} \gamma_2$$

továbbá

$$\operatorname{tg} \vartheta = \frac{M - m}{k - K} = \frac{k - K}{L - l}$$

$$r = \frac{M - m}{\sin \vartheta} = \frac{k - K}{\cos \vartheta}$$

képletből logaritmussal is könnyen számithatók.

Az ABC háromszögben az α_1, β_1 és γ_1 szögeket mértük meg, tehát a mért értékeket 180^0-ra kiegyenlitjük ugy, hogy a háromszög záróhibáját a három szögre egyenlően elosztjuk. A számitáshoz a kiegyenlitett értékeket használjuk fel.

Az 5. ábrán közölt esetre példa:

Mért szögek	Javitás	Kiegyenlitett szögértékek	a $\operatorname{cotg} \beta_1$ $\operatorname{cotg} \gamma_1$	m k l	Mért szögek	a $\operatorname{cotg} \beta_2$ $\operatorname{cotg} \gamma_2$	M K L
$\varphi = 23^\circ 42' 53''$			87, 120 m			87, 120	
$\alpha_1 = 94^\circ 33' 36''$	+6"	$94^\circ 33' 42''$		40, 122			42, 684
$\beta_1 = 40^\circ 45' 54''$	+6"	$40^\circ 46' 00''$	1, 159 8747	46, 536	$\beta_2 = 42^\circ 52' 42''$	1, 076 9446	45, 968
$\gamma_1 = 44^\circ 40' 12''$	+6"	$44^\circ 40' 18''$	1, 011 5272	40, 584	$\gamma_2 = 46^\circ 02' 48''$	0, 964 1160	41, 152
$179^\circ 59' 42''$ $\omega = +18''$		$(\operatorname{cotg} \beta_1 + \operatorname{cot} \gamma_1) =$	2, 171 4019	87, 120	$(\operatorname{Cotg} \beta_2 + \operatorname{cotg} \gamma_2) =$	2, 041 0606	87, 120

$M - m$	$k - K$	$\operatorname{tg} \vartheta = \frac{M-m}{k-K}$	$\sin \vartheta$	$\cos \vartheta$	εp
2, 562	0, 568	4, 510 5633	0, 976 2950	0, 216 4443	$\vartheta = 77^\circ 29' 59''$
		$\vartheta = 77^\circ 29' 59''$	$r = 2, 624$		$\beta_1 = 40^\circ 46' 50''$
					$\varphi = 23^\circ 42' 50''$
					$\varepsilon p = 141^\circ 58' 49''$

11. melléklet
44.§.

Központosítási javítások számítása

A központosítási javítást az alábbiak szerint készült nyomtatványon számítjuk. A nyomtatvány alkalmas mind számológéppel, mind pedig logaritmussal való számolásra. A példa logaritmussal való számítást mutat.

Állaspont:	Számológéppel	$\eta'' = r\rho'' \frac{\sin \varepsilon}{t}$	Logaritmussal
315 torony	r = 2,624 m	ha $\varepsilon \gtrless$ 180°; η'' előjele +, 180°; η'' előjele −	r = 2.624 m
Déli ablak	ρ'' = 206265	I_K = 248°-76'	log r = 0.418 96
	$r\rho''$ =	I_K a központ irányértéke	log ρ'' = 5.314 4251
			log $r\rho''$ = 5.733 39

Irányzott pont	Irányérték I_r			$\varepsilon = I_r + (360° - I_K)$			távolság: t vagy log t	A központosítási javítás kiszámítása	A központosítási javítás:		
	°	'	"	°	'	"			±	'	"
$(360° - I_K)$ =	111	44					log t = 3,516 48	log $r\rho''$ = 5, 733 39 log sin y = 9, 789 50 log $\frac{1}{t}$ = 6 483 52 2, 506 41			101
24/1947	30	15		141	59				+	1	41
256	60	22		172	06		log t = 3,302,11	5, 733 39 9, 138 13 6, 697 89 1, 569 41	+		37
49	78	36		190	20		log t = 2,869 16	5, 733 39 9, 253 76 7, 130 84 2, 117 99	−	2	11

12. melléklet
46.§.

Horizontzáróhiba elosztása

Egy toronynak mind a négy ablakából iránymméréseket végeztünk. Az alábbi példában a csatlakozó irányok az 1, 4, 8, 11 irányok. Az irányok központra vonatkozó mérési eredményeit az alábbi táblázat ablakonként nullára forgatva tünteti fel.

Ablak	Irányok száma	Irányértékek	Javítás	Ablakonként javított irányértékek	Egységes iránysorozat	
	1	0 0 0	+1"	0 - 0 - 1	0 - 0 - 0	
	2	25 30 18		25 30 18	25 30 17	
	3	62 47 20		62 47 20	62 47 19	
I.	4	93 12 21	-1"	93 12 20	93 12 19	
	4	0 0 0	+2"	0 0 2		
	5	29 54 10		29 54 10	123 6 27	
	6	30 4 6		30 4 6	123 16 23	
	7	75 16 29		75 16 29	168 28 46	
II.	8	88 16 30	-1"	88 16 29	181 28 46	
	8	0 0 0	+2"	0 0 2		
	9	55 43 12		55 43 12	237 11 56	
	10	76 20 5		76 20 5	257 48 49	
III.	11	99 14 10	-1"	99 14 9	280 42 53	
	11	0 0 0	+2"	0 0 2		
	12	29 44 5		29 44 5	310 26 56	
	13	38 55 16		38 55 16	319 38 7	
	14	62 7 15		62 7 15	342 50 6	
IV.	1	79 17 10	-1"	79 17 9	0 0 0	
	$[(\alpha)]$ =	360 0 11				
Δ =	360-$[(\alpha)]$ =	- 11				
	$\frac{\Delta}{8}$ =	- 1,4"				

Az eljárás a következő:

1./ Képezzük a horizontzáróhibát: $\Delta = 360 - [/\alpha/]$

2./ Képezzük a csatlakozó irányok javitását: $\frac{\Delta}{8}$

3./ Müszerállásonként a baloldali csatlakozó irányértékből levonjuk az irányjavitást: $l_b = /l_b/ - \frac{\Delta}{8}$

a jobboldali csatlakozó irányértékhez pedig hozzáadjuk: $l_j = /l_j/ + \frac{\Delta}{8}$

4./ A müszerállásonként javitott irányértékeket végül egységes sorozatba forgatjuk.

14; melléklet

Békés és Haragos községek háromszögelése.

1955.

Szögmérési jegyzőkönyv.

A szögmérést Wild-féle T.3 teodolittal
/gyári szám 1845/ végezte

. . . . . .mérnök.

Magyarázat a 14. melléklethez

A szögmérési jegyzőkönyv a 8. mellékleten /meghatározási terven/ feltüntetett pontok közül Békés, Kisberek, Lapostető, Lesihegy, Ormoshát felsőrendü pontokon, továbbá 202, 203, 204 negyedrendü töréspontokon, valamint 209, 212 negyedrendü pontokon végzett szögméréseket tartalmazza. A szögmérési jegyzőkönyv mintát ad az ismert pontokon végzett iránymérés tájékozására /lásd Békés, Kisberek, Lapostető, Lesihegy pontokon végzett méréseket/, mintát ad csonkafordulókban végzett mérésre /lásd Békés mérését/; a csonkafordulóban végzett mérések kiegyenlitett értékeinek egy sorozatba való foglalására; továbbá a külső-belső irányokkal meghatározott pontok előzetes tájékozására, végül a tisztán hátrametsző irányokkal meghatározott szögmérésére.

1. Ismert ponton végzett iránymérések tájékozása

A háromszögelési pontok koordinátáinak számitásához szükségünk van a már meghatározott pontok koordinátáira, valamint az ezekről a pontokról az uj pontokra mért és tájékozott irányértékekre.

Legyen az ismert alappont M, amelyről iránymérést végeztünk az A, B, C ... ismert és az 1, 2, 3 ... ismeretlen pontokra.

A mérési eredményeket l_A, l_B, l_C ... l_1, l_2, l_3 ...-vel, a végleges pontokra a koordinátákból számitható irányszögeket δ_{MA}, δ_{MB} ...-vel jelölve, képezhetők az ismert pontokra vonatkozó tájékozási szögek:

$$z_A = \delta_{MA} - l_A$$
$$z_B = \delta_{MB} - l_B \qquad /1/$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$

A tájékozási szögekből számitjuk azután a sulyozott középértéket:

$$z_K = \frac{p_A z_A + p_B z_B + \dots}{p_A + p_B + \dots} = \frac{[pz]}{[p]} \qquad /2/$$

ahol $p_A = t_A$, $p_B = t_B$, ... az egyes irányok hossza kilométer egységben.

A középtájékozási szöget azután hozzáadva az ismeretlen pontokra mért l_1, l_2 ... irányértékekhez, megkapjuk a meghatározandó uj pontokra vonatkozó tájékozott irányértéket:

$$I_{M1} = l_1 + z_K$$
$$I_{M2} = l_2 + z_K \qquad /3/$$

A meghatározandó pontok koordinátáinak számitásához ezeket a mért és tájékozott irányértékeket használjuk fel.

Ha a M ponton megmért l_A, l_B, l_C ... A, B, C ... ismert pontokra vonatkozó irányértékekhez is hozzáadjuk a z_K középtájékozási szöget, akkor az ismert pontokra vonatkozó tájékozott irányértékek a következők lesznek:

$$I_{MA} = l_A + z_K$$
$$I_{MB} = l_B + z_K \qquad /4/$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$

Ezek a tájékozott irányértékek, amelyeket a középtájékozási szög felhasználásával a mérési eredményekből vezethetünk le, eltérnek a koordinátákból számitható végleges irányszögektől. Az egyes irányokra vonatkozó eltérések:

$$e''_A = \delta_{MA} - I_{MA}$$
$$e''_B = \delta_{MB} - I_{MB} \qquad /5/$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$
$$\cdot$$

Az /1/ egyenletből kifejezve a δ_{MA}, δ_{MB} ... értékeket és ezeket, valamint a /4/ egyenletből az I_{MA}, I_{MB} ... értékeket ide behelyet-

tesitve, az irányeltérések a következők lesznek:

$$e''_A = Z_A - Z_K$$
$$e''_B = Z_B - Z_K \qquad /6/$$
$$\vdots$$

Az irányeltérések /6/ alatti másodpercben kifejezett értékéből a lineáris eltérések az

$$E_1 = \frac{e''_1}{\rho''} t_1 \qquad /7/$$
$$E_2 = \frac{e''_2}{\rho''} t_2$$
$$\vdots$$

egyenletekből számithatók, ahol E a lineáris eltérést, $\rho'' = 206\,264{,}8''$ az analitikus szögegységet másodpercben, t az irány hosszát jelenti.

Ha az E lineáris eltéréseket milliméteres egységben akarjuk kapni és a t távolságokat kilométeres egységben vesszük számitásba, akkor a lineáris eltéréseket a legtöbb esetben kielégitő pontossággal a következő közelitő egyenletek alapján számithatjuk:

$$E_1^{mm} = \frac{10.e''_1}{2} t_1^{km}$$
$$E_2^{mm} = \frac{10.e''_2}{2} t_2^{km} \qquad /8/$$
$$\vdots$$

2. Külső-belső irányokkal meghatározott ponton végzett iránymérések előzetes tájékozása

Legyenek adottak A, B, C ismert pontok, amelyekről méréseket végeztünk P meghatározandó pontra. Legyenek az ismert pontokról a P pontra mért és tájékozott irányok

$$I_{AP},\ I_{BP},\ I_{CP} \qquad /9/$$

A P ponton szintén végeztünk méréseket és megmértük az A, B,

C ismert pontokra vonatkozó, továbbá az 1, 2, 3 ... uj pontokra vonatkozó irányokat. A mérési eredmények

$$l_A,\ l_B,\ l_C \ldots\ l_1,\ l_2 \ldots \qquad /10/$$

Ha az A, B, C ismert pontokon mért és tájékozott irányokat 180°-kal megváltoztatjuk, olyan a P pontról az A, B, C pontokra vonatkozó tájékozott irányokat kapunk, amelyek a <u>külső</u> mérésekből származnak. Jelöljük ezeket a külső mérésből származó tájékozott irányokat I^K_{PA} , I^K_{PB} , ...-val, azaz

$$\begin{aligned} I^K_{PA} &= I_{AP} - 180 \\ I^K_{PB} &= I_{BP} - 180 \\ &\vdots \end{aligned} \qquad /11/$$

Ezeknek a külső mérésekből származó tájékozott irányoknak felhasználásával tájékozzuk <u>előzetesen</u> a P ponton végzett méréseket. Ennek érdekében képezzük az <u>előzetes</u> tájékozási szögeket:

$$\begin{aligned} /Z_A/ &= I^K_{PA} - l_A \\ /Z_B/ &= I^K_{PB} - l_B \\ &\vdots \end{aligned} \qquad /12/$$

majd az előzetes tájékozási szögekből számitjuk az előzetes középtájékozási szöget,

$$/Z_K/ = \frac{P_A/Z_A/ + P_B/Z_B/ + \ldots}{P_A+P_B+\ldots} = \frac{[P\ /Z/]}{[P]} \qquad /13/$$

és végül az előzetes középtájékozási szöget hozzáadva az egyes mérési eredményekhez, a <u>belső</u> mérésekből származó <u>tájékozott irányértékekhez</u> jutunk, azaz

$$\begin{aligned} I^b_{PA} &= l_A + /Z_K/ \\ I^b_{PB} &= l_B + /Z_K/ \\ &\vdots \\ I^b_{PI} &= l_1 + /Z_K/ \end{aligned} \qquad /14/$$

Azokra az irányokra vonatkozólag, amelyek egyben külső-belső irányok, előzetes mért és tájékozott irány alatt a /11/ és /14/ egyenletekkel levezetett értékek számtani középértékét értjük, azaz

$$/I_{PA}/ = \frac{I^K_{PA} + I^b_{PA}}{2}$$

$$/I_{PB}/ = \frac{I^K_{PA} + I^b_{PA}}{2} \qquad /15/$$

azokra az irányokra vonatkozólag pedig, amelyek csupán belső irányok, az előzetes mért és tájékozott irányok a következők lesznek:

$$/I_{P1}/ = I^b_{P1} = l_1 + /z_K/$$

$$/I_{P2}/ = I^b_{P2} = l_2 + /z_K/ \qquad /16/$$

A P pont koordinátáinak számításához külső-belső irány esetében a /15/ egyenlettel kapott mért és tájékozott irányok 180°-kal megváltoztatott értékét, a csupán belülről mért irány esetében a /16/ egyenlettel kapott előzetes mért és tájékozott irány 180°-kal megváltoztatott értéket használjuk fel.

A pont végleges koordinátáinak kiszámitása után a ponton mért iránysorozatot véglegesen ugyanugy kell tájékozni, mint ahogyan azt az előbbi pontban elmondtuk.

A szögmérési jegyzőkönyvben a 202, 203, 204, 209 számu negyedrendü pontok koordinátáinak számitásához igy tájékoztuk előzetesen a mért iránysorozatot.

A számitási sorrend a következő: először a 202 töréspont koordinátáit számitottuk, a végleges koordinátákat kiegyenlitő számitással határoztuk meg, majd a 203, 204 pontok következtek, ezeket együtt egyenlitettük ki, végül a 209 pontot számitottuk, amelynek végleges koordinátáit grafikus pontelhelyezéssel állapitottuk meg. A 212 pont koordinátáit tiszta hátrametszéssel számitottuk. E pont végleges koordinátáit is grafikus pontelhelyezéssel határoztuk meg.

Tartalomjegyzék

A pont neve vagy száma	Oldal	A pont neve vagy száma	Oldal	A pont neve vagy száma	Oldal
Békés	6,8,10 12,20	102/948	70	202	26
Kisberek	16	126/1948	72	203	22
Lapostető	18			204	24
Lesihegy	14			205	
Ormoshát	4			206	
Pogány	62			207	
Szeles	66			208	
				209	28
				210	
				211	
				212	29
				213	
				214	
				215	
				.	
				.	
				.	
				.	
				.	
				.	

Állaspont Ormoshát kő. Állás a központon kívül a levetített gúlacsúcs fölött

Kelt 1954 július 5. d.u. Időjárás napos, szélcsendes

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Laposteto ä.g.	130	46	50 50	46	50	310	46	48 48	46	48	130	46	49			130	46	49
	220	58	04 02	58	03	40	58	00 02	58	01	220	58	02				46	49
																130	46	49
204 tripód	162	17	40 42	17	41	342	17	36 38	17	37	162	17	39			162	17	39
	252	28	58 58	28	58	72	28	54 54	28	54	252	28	56				17	43
																162	17	41
222 jelrúd	187	40	16 15	40	16	7	40	12 12	40	12	187	40	14			187	40	14
	277	51	32 32	51	32	97	51	28 28	51	28	277	51	30				40	17
																187	40	16
Békés ä.g.	192	55	16 16	55	16	12	55	14 14	55	14	192	55	15			192	55	16
	283	6	32 32	6	32	103	6	36 36	6	36	283	6	34				55	21
																192	55	18
206 jelrúd	227	12	44 44	12	44	47	12	43 41	12	42	227	12	43			227	12	43
	317	23	59 59	23	59	137	23	57 57	23	57	317	23	58				12	45
																227	12	44
Szeles ä.g.	246	49	50 50	49	50	66	49	50 50	49	50	246	49	50			246	49	50
	337	1	06 06	1	06	157	1	04 04	1	04	337	1	05				49	52
																246	49	51
Laposteto ä.g.	131	8	51 52	8	52	311	8	49 50	8	50	131	8	51			131	8	51
	221	20	04 04	20	04	41	20	02 03	20	02	221	20	03				8	50
																131	8	50

Külpontossági elemek:

r = 0,062 m

ε =

Külpontossági vázlat:

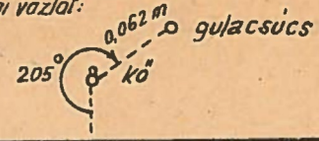

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szög-számítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	2	11	130	49	00				8	88	7789,44			1	
0	2	14	162	19	55										
0	2	14	187	42	30										
0	2	12	192	57	30				7	84	6662,80			1	
0	2	14	227	14	58										
0	2	18	246	52	09				7	126	6621,97			1	

Állaspont Ormoshát folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		leolvasása a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kö" = központ.	25	10	0 0	10	00	205	12	0 0	12	0	25	11	0			25	11	0
	115	21	—	21	0	295	23	—	23	0	115	22	0				11	0
																25	11	0
											Végleges középtájékozási szö							

ÁFTH KÖNYVTÁRA BUDAPEST

Különtossági elemek:

r = ...

ε = ...

Különtossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)	Előzetes belső tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szög-számítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z	Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték		Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0 2 14	25 13 14									
0 2 14										

Állaspont Békés kő" Állás a központon kivül a leretitett gulacsúcs felett

Kelt 1954 julius 6 d.e. Időjárás párás, napsütéses

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek z.g.	199	52	06	52	06	19	52	01	52	00	199	52	03			199	52	03
	290	02	27	02	28	110	02	30	2	30	290	2	29					03
			29					30										
																199	52	03
207 jelrúd	234	1	14	1	14	54	1	9	1	10	234	1	12			234	1	12
	324	11	45	11	45	144	11	38	11	39	324	11	42				1	16
			45					40										
																234	1	14
223 jelrúd	247	16	20	16	21	67	16	18	16	17	247	16	19			247	16	19
	337	26	48	26	49	157	26	43	26	43	337	26	46				16	20
			50					43										
																247	16	20
Pogány torony	254	49	47	49	48	74	49	46	49	46	254	49	47			254	49	47
	345	0	08	0	08	165	0	06	0	06	345	0	07				49	41
			08					06										
																254	49	44
205 jelrúd	264	55	52	55	52	84	55	46	55	47	264	55	50			264	55	50
	355	6	20	6	20	175	6	18	6	18	355	6	19				55	53
			21					18										
																264	55	52
232 jelrúd	277	21	10	21	10	97	21	06	21	06	277	21	08			277	21	08
	7	31	38	31	38	187	31	36	31	36	7	31	37				21	11
			39					36										
																277	21	10
237 jelrúd	301	42	16	42	17	121	42	15	42	15	301	42	16			301	42	16
	31	52	48	52	49	211	52	44	52	43	31	52	46				42	20
			50					42										
																301	42	18

Külpontossági elemek:

r = 0,034 m

ε =

Külpontossági vázlat:

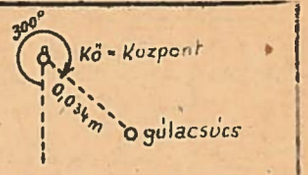

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
						Tájékozást lásd a 17. oldalon				

Állópont Békés folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Szeles á.g.	310	8	52 53	8	52	130	8	48 48	8	48	310	8	50			310	8	50
	40	19	23 23	19	23	220	19	17 18	19	18	40	19	20				8	54
																310	8	52
206 jelrúd	331	15	20 22	15	21	151	15	21 21	15	21	331	15	21			331	15	21
	61	25	51 51	25	51	241	25	50 48	25	49	61	25	50				15	24
																331	15	22
Ormóshát tripód	12	50	48 48	50	48	192	50	44 44	50	44	12	50	46			12	50	46
	103	1	18 17	1	18	283	1	15 14	1	14	103	1	16				50	50
																12	50	48
Laposteto" á.g.	79	8	53 53	8	53	259	8	51 51	8	51	79	8	52			79	8	52
	169	19	24 24	19	24	349	19	24 24	19	24	169	19	24				8	58
																79	8	55
Lesihegy á.g.	130	22	08 09	22	08	310	22	06 06	22	06	130	22	07			130	22	07
	220	32	29 28	32	28	40	32	26 26	32	26	220	32	27				22	01
																130	22	04
Kisberek á.g.	199	52	07 07	52	07	19	52	00 02	52	01	199	52	04			199	52	04
	290	2	33 33	2	33	110	2	31 30	2	30	290	2	32				52	06
																199	52	05
Kó" ≡ központ	120	10	–	10	–	300	12	–	12	–	120	11	00			120	11	00
	210	20	–	20	–	30	24	–	24		210	22	00				12	00
																120	11	30

4.

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Állaspont Békés kő. Állás a központon kivül a leretitett gúlacsúcs fölött.

Kelt 1954 julius 6. de. Időjárás párás napsütéses.

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l_I			$l_0 = \frac{l_I' - l_I''}{2}$		Leolvasás a II távcső állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Központosított irányérték $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek zg.	199	52	05 06	52	06	19	52	01 02	52	02	199	52	04			199	52	04
	290	03	34 33	3	34	110	03	33 34	03	34	290	3	34					
																199	52	04
Pogány torony	254	49	44 43	49	44	74	49	43 44	49	44	254	49	44			254	49	44
	345	1	19 20	1	20	165	1	17 16	1	16	345	1	18				49	48
																254	49	46
Szeles z.g.	310	8	56 56	8	56	130	8	52 52	8	52	310	8	54			310	8	54
	40	20	22 20	20	21	220	20	20 18	20	19	40	20	20				8	50
																310	8	52
245 jelrúd	335	38	20 20	38	20	155	38	16 17	38	16	335	38	18			335	38	18
	65	49	45 45	49	45	245	49	43 43	49	43	65	49	44				38	14
																335	38	16
244 jelrúd	336	40	15 16	40	16	156	40	12 14	40	13	336	40	14			336	40	14
	66	51	47 46	51	46	246	51	43 44	51	44	66	51	45				40	15
																336	40	14
Ormosháttripód	12	50	47 47	50	47	192	50	45 45	50	45	12	50	46			12	50	46
	103	2	16 16	2	16	283	2	12 12	2	12	103	2	14				50	44
																12	50	45
222 jelrúd	24	53	10 10	53	10	204	53	8 8	53	08	24	53	09			24	53	09
	115	4	44 45	4	44	295	4	40 39	4	40	115	4	42				53	12
																24	53	10

Külpontossági elemek:

r = Lásd 3. oldalon

ε =

Külpontossági vázlat:

Lásd 3. oldalon

Előzetes tájékozási szög (ž) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes első tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e″)	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	Tájékozást lásd a 17. oldalon									

Álláspont Békés kő folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″
1	2			3		4			5		6			7		8		
248 jelrúd	47	12	20 20	12	20	227	12	18 19	12	18	47	12	19			47	12	19
	137	23	48 47	23	48	317	23	43 44	23	44	137	23	46				12	16
																47	12	18
204 tripód	56	30	34 34	30	34	236	30	31 29	30	30	56	30	32			56	30	32
	146	41	59 59	41	59	326	41	58 56	41	57	146	41	58				30	28
																56	30	30
227 jelrúd	69	15	30 32	15	31	249	15	29 29	15	29	69	15	30			69	15	30
	159	27	05 06	27	06	339	27	03 02	27	02	159	27	04				15	34
																69	15	32
Laposteto" á.g.	79	8	58 58	8	58	259	8	54 53	8	54	79	8	56			79	8	56
	169	20	30 32	20	31	349	20	30 28	20	29	169	20	30				9	00
																79	8	58
Lesihegy á.g.	130	22	06 07	22	06	310	22	05 06	22	06	130	22	06			130	22	06
	220	33	38 38	33	38	40	33	34 33	33	34	220	33	36				22	06
																130	22	06
Kisberek á.g.	199	52	10 10	52	10	19	52	06 06	52	06	199	52	08			199	52	08
	290	3	38 38	3	38	110	3	34 34	3	34	290	3	36				52	06
																199	52	07

6.

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e'') / e''	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Állópont Békés kő Állás a központon kívül a' levetitett gúlacsúcs fölött

Kelt 1954 julius 6. d.u. Iaőjárás derült, szélcsend

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l_I l_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II távcső állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Központos irányértékek $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y'' = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek á.g.	199	52	03	52	03	19	51	58	51	59	199	52	01			199	52	01
	290	3	16	3	16	110	3	14	3	14	290	3	15				52	01
																199	52	01
Pogány torony	254	49	46	49	46	74	49	44	49	44	254	49	45			254	49	45
	345	0	56	0	57	165	0	53	0	53	345	0	55				49	41
																254	49	43
Szeles á.g.	310	8	53	8	53	130	8	53	8	53	310	8	53			310	8	53
	40	20	00	20	00	220	20	02	20	02	40	20	01				8	47
																310	8	50
Ormoshát tripód	12	50	47	50	48	192	50	40	50	40	12	50	44			12	50	44
	103	2	02	2	04	283	2	00	2	00	103	2	02				50	19
																12	50	46
Laposteto" á.g.	79	8	58	8	57	259	8	54	8	55	79	8	56			79	8	56
	169	20	14	20	14	349	20	10	20	10	169	20	12			-	8	58
																79	8	57
216 jelrúd	87	53	30	53	30	267	53	26	53	26	87	53	28			87	53	28
	178	04	48	4	48	358	04	43	04	44	178	4	46				53	32
																87	53	30
230 jelrúd	110	42	16	42	16	290	42	14	42	14	110	42	15			110	42	15
	200	53	33	53	33	20	53	29	53	29	200	53	31				42	17
																110	42	16

Külpontossági elemek:

r = Lásd 3. oldalon

ε =

Külpontossági vázlat:

Lásd 3. oldalon

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e″)	Lineáris eltérés (E) cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	Tájékozást lásd a 17 oldalon									

Álláspont Békés folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Középponti irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y'' = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
203 tripod	115	8	28 28	8	28	295	8	28 28	8	28	115	8	28			115	8	28
	205	19	47 47	19	47	25	19	43 43	19	43	205	19	45				8	31
																115	8	30
217 jelrúd	115	42	38 38	42	38	295	42	36 36	42	36	115	42	37			115	42	37
	205	53	53 52	53	52	25	53	49 50	53	50	205	53	51				42	37
																115	42	37
Lesihegy á.g.	130	22	11 11	22	11	310	22	09 09	22	09	130	22	10			130	22	10
	220	33	22 22	33	22	40	33	18 18	33	18	220	33	20				22	06
																130	22	08
229 fajel	135	16	20 20	16	20	315	16	18 18	16	18	135	16	19			135	16	19
	225	27	33 33	27	33	45	27	28 30	27	29	225	27	31				16	17
																135	16	18
209 jelrúd	137	43	42 42	43	42	317	43	40 40	43	40	137	43	41			137	43	41
	227	54	52 54	54	53	47	54	50 48	54	49	227	54	51				43	37
																137	43	39
Kisberek á.g.	199	52	07 07	52	07	19	52	05 05	52	05	199	52	06			199	52	06
	290	3	18 19	3	18	110	3	14 15	3	14	290	3	16				52	02
																199	52	04

8.

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozásiszög / Végleges középtájékozásiszög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
				P	pz		e"	E cm		
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Állópont Békés kő Állás a központon kívül a levetített gúlacsúcs felett

Kelt 1954. július 6 d.u. Időjárás derült szélcsend

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek á.g.	199	52	06 06	52	06	19	52	04 04	52	04	199	52	05			199	52	05
	290	3	9 10	3	10	110	3	5 4	3	04	290	3	07				52	05
																199	52	05
Pogány torony	254	49	40 43	49	42	74	49	42 42	49	42	254	49	42			254	49	42
	345	0	42 42	0	42	165	0	38 38	0	38	345	0	40				49	38
																254	49	40
Szeles á.g.	310	8	53 53	8	53	130	8	53 53	8	53	310	8	53			310	8	53
	40	19	58 59	19	58	220	19	55 56	19	56	40	19	57				8	55
																310	8	54
Ormosháttripód	12	50	48 48	50	48	192	50	46 46	50	46	12	50	47			12	50	47
	103	01	56 57	1	56	283	1	54 53	1	54	103	1	55				50	53
																12	50	50
Laposteto á.g.	79	8	59 57	8	58	259	8	57 58	8	58	79	8	58			79	8	58
	169	20	04 04	20	04	349	20	00 01	20	00	169	20	02				9	0
																79	8	59
Lesihegy á.g.	130	22	06 06	22	06	310	22	02 02	22	02	130	22	04			130	22	04
	220	33	03 03	33	03	40	33	01 01	33	01	220	33	02				22	0
																130	22	02
228 jelrúd	142	55	20 21	55	20	322	55	18 19	55	18	142	55	19			142	55	19
	233	6	24 26	6	25	213	6	20 22	6	21	233	6	23				55	21
																142	55	20

Külpontossági elemek:

r = lásd 3. oldalon.

ε =

Külpontossági vázlat:

lásd 3. oldalon.

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e'') / e''	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
			Tájékozást lásd a 17 oldalon							

Állópont Békés folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
210 jelrúd	151	27	06	27	06	331	27	02	27	02	151	27	04			151	27	04
	241	38	07 07	38	07	61	38	01 01	38	01	241	38	04				27	02
																151	27	03
218 jelrúd	162	44	10 12	44	11	342	44	8 10	44	09	162	44	10			162	44	10
	252	55	18 18	55	18	72	55	13 14	55	14	252	55	16				44	14
																162	44	12
202 tripód	171	26	45 43	26	44	351	26	41 43	26	42	171	26	43			171	26	43
	261	37	48 47	37	48	81	37	43 42	37	42	261	37	45				26	43
																171	26	43
208 jelrúd	197	21	03 03	21	03	17	21	04 06	21	05	197	21	04			197	21	04
	287	32	07 07	32	07	107	32	01 01	32	01	287	32	04				21	02
																197	21	03
226 jelrúd	198	44	30 30	44	30	48	44	30 30	44	30	198	44	30			198	44	30
	288	55	34 35	55	34	108	65	30 29	55	30	288	55	32				44	30
																198	44	30
Kisberek ż.g.	199	52	06 07	52	06	19	52	05 04	52	04	199	52	05			199	52	05
	290	03	03 03	03	03	110	02	59 59	02	59	290	03	01			199	51	59
																199	52	02

Különpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Különpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z	Előzetes belső tájékozott irányérték o / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Álláspont Lesihegy kő. Állás a központban kő és gúlacsúcs központos

Kelt 1954 július 7 d.u. Időjárás Borult csendes

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
126 árbóc	234	45	45 43	45	44	54	45	40 36	45	38	234	45	41			234	45	41
	324	55	59 59	55	59	144	55	57 53	55	55	324	55	57				45	41
																234	45	41
Kisberek a.g	225	21	08 08	21	08	45	21	04 04	21	04	225	21	06			225	21	06
	315	31	27 28	31	28	135	31	24 25	31	24	315	31	26				21	10
																225	21	08
202 tripód	272	45	26 28	45	27	92	45	27 27	45	27	272	45	27			272	45	27
	2	55	49 49	55	49	182	55	49 49	55	49	2	55	49				45	33
																272	45	30
210 torony	282	44	57 58	44	58	102	44	54 55	44	54	282	44	56			282	44	56
	12	55	07 07	55	07	192	55	05 05	55	05	12	55	06				44	50
																282	44	53
212 jelrúd	292	46	32 33	46	32	112	46	29 30	46	30	292	46	31			292	46	31
	22	56	46 46	56	46	202	56	44 44	56	44	22	56	45				46	29
																292	46	30
209 jelrúd	302	25	05 05	25	05	122	25	01 01	25	01	302	25	03			302	25	03
	32	35	24 24	35	24	212	35	22 22	35	22	32	35	23				25	07
																302	25	05
Békés a.g.	310	24	45 45	24	45	130	24	41 41	24	41	310	24	43			310	24	43
	40	34	53 53	34	53	220	34	53 53	34	53	40	34	53				24	37
																310	24	40

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Gúlacsúcs és kő" központos

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányértek			Külső tájékozott irányértek		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányértek					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17.	18	19
0	3	59	234	49	40				2	-2	1870,19-			2	
0	4	09	255	25	17				7	+63	6713,94			1	
0	4	09	272	49	39										
0	4	09	282	49	02										
0	4	09	292	50	39										
0	4	09	302	29	14										
0	4	05	310	28	45				6	+30	5903,07			1	

Álláspont Lesihegy folytatás

Kell ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Központos irányérték $J' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $J = \frac{l_I + l_{II}}{2} \cdot \frac{\gamma}{\gamma_y}$ $J = J' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
203 tripod	333	21	08 10	21	09	153	21	04 06	21	05	333	21	07			333	21	07
	63	31	30 30	31	30	243	31	28 28	31	28	63	31	29				21	13
																333	21	10
Lapostető ág.	28	54	38 40	54	39	208	54	41 37	54	39	28	54	39			28	54	39
	119	04	59 57	04	58	299	04	60 60	04	60	119	04	59				54	43
																28	54	41
126. árbóc	234	45	47 47	45	47	54	45	44 42	45	43	234	45	45			234	45	45
	324	55	59 57	55	58	144	55	60 60	55	60	324	55	59				45	43
																234	45	44
Kő = központ	Központos																	

Végleges közép tájékozási szög

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z			Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e^{cc}) / e^{cc}	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	4	09	333	25	19										
0	4	17	28	58	58				6	102	3983,01			2	
									21	193					
										193 : 21 =					
0	4	09													

Állópont Kisberek kő" Állás a központon kívül a levetített gulacsúcs fölött

Kelt 1954 július 8 d.u. Időjárás napos, gyenge szél

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Pogány torony	293	54	52 52	54	52	113	54	48 47	54	48	293	54	50			293	54	50
	24	5	19 19	5	19	204	5	24 24	5	24	24	5	22				54	50
																293	54	50
205 jelrúd	333	40	12 14	40	13	153	40	10 8	40	09	333	40	11			333	40	11
	63	50	50 50	50	50	243	50	48 48	50	48	63	50	49				40	17
																333	40	14
207 jelrúd	349	34	42 43	34	42	169	34	40 40	34	40	349	34	41			349	34	41
	79	45	10 8	45	09	259	45	07 05	46	06	79	45	08				34	36
																349	34	38
225 fajel	6	11	30 30	11	30	186	11	32 32	11	32	6	11	31			6	11	31
	96	22	08 10	22	09	276	22	06 04	22	05	96	22	07				11	36
																6	11	33
Békés á.g.	19	55	20 20	55	20	199	55	18 18	55	18	19	55	19			19	55	19
	110	5	50 51	5	50	290	5	48 48	5	48	110	5	49				55	17
																19	55	18
226 jelrúd	21	4	10 10	4	10	201	4	08 06	4	07	21	4	08			21	4	08
	111	14	47 47	14	47	291	14	41 41	14	41	111	14	44					12
																21	4	10
208 jelrúd	24	53	26 26	53	26	204	53	24 24	53	24	24	53	25			24	53	25
	115	03	53 53	3	53	295	3	51 51	3	51	115	3	52				53	20
																24	53	22

Külpontossági elemek:

r = 0,033

ε =

Külpontossági vázlat:

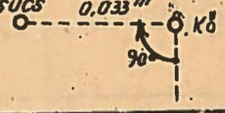

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z.			Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög vagy végleges tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög		Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E)cm / E.cm	Irányszög-számítás oldalszáma	Jegyzet
9			10			11		12		13	14	15	16	17	18.	19
0	3	29	293	58	19					8	72	7639,06			2	
0	3	26	333	43	40											
0	3	26	349	38	04											
0	3	26	6	14	59											
0	3	29	19	58	47					6	54	5875.70				
0	3	26	21	7	36											
0	3	26	24	56	48											

Álláspont Kisberek folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l_I' l_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
202 tripód	53	26	41	26	41	233	26	39	26	39	53	26	40			53	26	40
	143	37	17	37	17	323	37	15	37	15	143	37	16				26	44
																53	26	42
Lesihegy á.g.	75	21	55	21	55	255	21	51	21	51	75	21	53			75	21	53
	165	32	30	32	30	345	32	28	32	28	165	32	29				21	57
																75	21	55
102 tripód	82	45	38	45	38	262	45	35	45	36	82	45	37			82	45	37
	172	56	15	56	16	352	56	10	56	10	172	56	13				45	41
																82	45	39
Pogány torony	293	54	50	54	50	113	54	48	54	48	293	54	49			293	54	49
	24	5	36	5	35	204	5	31	5	32	24	5	34				55	02
																293	54	55
Kő ≡ központ	270	16	–			90	20	–			270	18	–			270	18	0
	0	30	–			180	35				0	32	30				22	08
																270	20	0
									Végleges közep tájékozási szög									

Külpontossági elemek:

r =

ε =

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irányszög-számítás oldalszáma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12.	13	14	15	16	17	18	19
0	3	26	53	30	08										
0	3	22	75	25	17				7	14	6713,94			1	
0	3	23	82	49	02				3	9	2584,20			2	
0	3	0	270	23	0										
									24	149					
										149:24=6					
0	3	26													

Álláspont Lapostető kő. Állás a kö[illegible]ton kívül a levetitett gulacsúcs fölött

Kelt 1954. julius 11. d.u. Időjárás Napos

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $J' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $J' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $J = J' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Lesihegy á.g.	208	57	50 48	57	49	28	57	46 44	57	45	208	57	47			208	57	47
	299	07	56 54	7	55	119	07	49 51	7	50	299	07	52				57	43
																208	57	45
203 tripód	233	21	01 01	21	01	53	20	59 59	20	59	233	21	00			233	21	00
	323	31	11 11	31	11	143	31	07 07	31	07	323	31	09				21	04
																233	21	02
216 jelrúd	253	18	40 42	18	41	73	18	38 40	18	39	253	18	40			253	18	40
	343	28	46 46	28	46	163	28	42 42	28	42	343	28	44				18	39
																253	18	40
Békés á.g.	259	14	26 26	14	26	79	14	24 24	14	24	259	14	25			259	14	25
	349	24	27 29	24	28	169	24	25 23	24	24	349	24	26				14	21
																259	14	23
204 tripód	276	53	12 12	53	12	96	53	08 08	53	08	276	53	10			276	53	10
	17	03	20 22	3	21	197	03	22 20	3	21	17	3	21				53	16
																276	53	13
Ormoshát tripód	310	47	53 51	47	52	130	47	49 48	47	48	310	47	50			310	47	50
	40	58	14 12	58	13	220	58	08 06	58	07	40	58	10				47	54
																310	47	52
Lesihegy á.g.	208	54	26 28	54	27	28	54	22 22	54	22	208	54	24			208	54	24
	299	04	32 32	4	32	119	4	30 32	4	31	299	4	32				54	27
																208	54	26

Külpontossági elemek:

r = 0,046 m

ε =

Külpontossági vázlat:

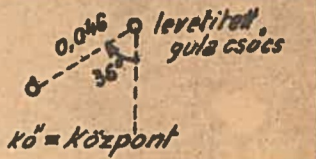

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányértékek			Külső tájékozott irányértékek		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e^{cc})	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szög-számítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányértékek					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e^{cc}	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	1	13	208	58	58				6	78	5983,01			2	
0	1	10	233	22	12										
0	1	10	253	19	50										
0	1	11	259	15	34				7	77	7520,92			1	
0	1	10	276	54	23										
0	1	08	310	49	00				8	64	7789,44			1	

Álláspont Lapostető Folytatás

Kelt ..... laőjárás

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $J' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $J' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $J = J' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kő ≡ központ	36	10	–			216	14	–			36	12	0			36	12	0
	127	0	–			307	5				127	2	30			36	52	25
																36	32	20

Végleges középtájékozási szög

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)	Előzetes belső tájékozott irányérték	Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z	Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték		Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0 1 0	36 33 0					0,046				
				21	219					
					219:21=10					
0 1 10										

Állópont Békés

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcsö állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási zavitás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ $y'' = y' \pm \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek á.g.																199	52	3
207																234	1	14
223																247	16	20
Pogány																254	49	43
205	A négy csonka forduló															264	55	52
232	eredményeinek kiegyenlítését lásd															277	21	10
237	mellékleten.															301	42	18
Szales																310	8	52
206																331	15	22
245																335	38	15
244																336	40	13
Ormoshát																12	50	47
222																24	53	09
248																47	12	17
204																56	30	29
227																69	15	31
Lapóstető																79	8	57
216																87	53	31
230																110	42	17
203																115	8	30
217																115	42	38

Külpontossági elemek:

r =

ε =

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z			Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szorzatok (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E cm) / E cm	Irányszög-számítás oldalszáma	Jegyzet
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
+0	6	44	199	58	47				6	264	5875,70				
0	6	41	234	7	55										
0	6	41	247	23	01										
+0	6	40	254	56	23				9	360	9307,48				
0	6	41	265	02	33										
0	6	41	277	27	51										
0	6	41	301	48	59										
+0	6	44	310	15	36				6	264	6022,07				
0	6	41	331	22	03										
0	6	41	335	44	56										
0	6	41	336	46	54										
0	6	43	12	57	30				7	301	6662,80				
0	6	41	24	59	50										
0	6	41	47	18	58										
0	6	41	56	37	10										
0	6	41	69	22	12										
0	6	37	79	15	34				8	296	7520,92				
0	6	41	88	00	12										
0	6	41	110	48	58										
0	6	41	115	15	11										
0	6	41	115	49	19										

Állópont Békés folytatás

Kelt ..... Iadójárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l_I' l_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Külpontossági irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$. vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Lesihegy																130	22	05
229																135	16	19
209																137	43	40
228																142	55	20
210																151	27	03
218																162	44	12
202																171	26	43
208																197	21	03
226																198	44	30
Kisberek																199	52	04
$l_0'' \equiv$ központ																120	11	30
						Végleges közép tájékozási szög:												

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e″)	Lineáris eltérés (E) cm	Irányszög-számítás oldalszáma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e″	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	6	40	130	28	45				6	240	5903,07				
0	6	41	135	23	00										
0	6	41	137	50	21										
0	6	41	143	02	01										
0	6	41	151	33	44										
0	6	41	162	50	53										
0	6	41	171	33	24										
0	6	41	197	27	44										
0	6	41	198	51	11										
									42	1725					
										1725 : 42 = 41					
0	6	41	120	18	11						0,034 m				
0	6	41													

Állaspont 203 kő Állás a központon kivül a tripod leretitett csucsa fölött

Kelt 1954. julius 14. d.e. Időjárás napos, gyenge szél

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Lesihegy á.g.	153	19	13	19	13	333	19	11	19	12	153	19	12			153	19	12
	243	30	25	30	25	63	30	23	30	23	243	30	24			153	19	12
																153	19	12
202 tripód	233	58	13	58	13	53	58	11	58	11	233	58	12			233	58	12
	324	9	31	9	30	144	9	26	9	26	324	9	28				58	16
																233	58	14
229 fajel	271	32	43	32	43	91	32	40	32	40	271	32	42			271	32	42
	1	43	52	43	52	181	43	52	43	52	1	43	52				32	40
																271	32	41
217 jelrúd	292	44	32	44	31	112	44	28	44	29	292	44	30			292	44	30
	22	55	52	55	52	202	55	48	55	48	22	55	50				44	38
																292	44	34
Békés á.g.	295	8	59	8	59	115	8	57	8	57	295	8	58			295	8	58
	25	20	18	20	18	205	20	14	20	14	25	20	16				9	04
																295	9	01
230 jelrúd	297	24	42	24	42	117	24	40	24	40	297	24	41			297	24	41
	27	35	50	35	50	207	35	48	35	48	27	35	49				24	37
																297	24	39
251 jelrúd	327	02	33	2	33	147	02	30	2	30	327	2	32			327	2	32
	37	13	42	13	42	237	13	42	13	42	57	13	42				2	30
																327	2	31

Külpontossági elemek:

r = 0,032 m

ε =

Külpontossági vázlat:

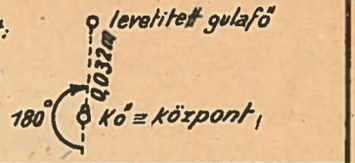

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldalszáma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
	6	07		25	24	25	19		2	14					
0	6	01	153	25	13				2,5	2,5	2508.96				
	6	17		4	26	4	31		3	51					
0	6	16	234	4	30				3,5	52,5	3491,76				
0	6	8	271	38	49										
0	6	8	292	50	42										
	6	10		15	13	15	11		4	40					
0	6	05	295	15	06				3,7	18,5	3723,30				
0	6	8	297	30	47										
0	6	8	327	8	39										

Állaspont 203 folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcsö állásban l_I' l_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = j' + \eta$ vagy $j = \frac{l_I + l_{II}}{2} + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
204 tripód	353	3	56 54	3	55	173	3	50 52	3	51	353	3	53			353	3	53
	83	15	07 05	15	06	263	15	00 01	15	00	83	15	03				3	51
																353	3	52
216 jelvid	5	53	54 54	53	54	185	53	52 52	53	52	5	53	53			5	53	53
	96	5	12 12	5	12	276	5	6 6	5	06	96	5	09				53	57
																5	53	55
Laposteto" á.g.	53	15	58 58	15	58	233	15	58 58	15	58	53	15	58			53	15	58
	143	27	12 10	27	11	323	27	14 14	27	14	143	27	12				16	0
																53	15	59
Lesihegy á.g.	153	19	14 12	19	13	333	19	12 12	19	12	153	19	06			153	19	12
	243	30	25 23	30	24	63	30	24 24	30	24	243	30	24				19	12
																153	19	12
Kö = központ	0	15	0	15	0	180	17	0	16	0	0	15	30			0	15	30
	90	25	0	25	0	270	25	0	25	0	90	25	0				13	48
																0	14	39

Előzetes középtájékozási szög

Végleges középtájékozási szög

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozásiszög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e'')	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szög-számítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték.					Végleges középtájékozásiszög	p	pz		e''	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	5	58	353	9	50				3.5	(-7.0)	3553,60				
0	6	8	6	00	03										
	6	13		22	11	22	12		5	65					
0	6	15	53	22	14				5.0	75,0	5011.33				
0	6	8	153	25	20										
0	6	8	0	20	39										
									14	170:	14 = 12				
									18.2	141,5	: 8				
0	6	12													
0	6	8													

Állópont 204 kő. Állás a központban a kő fölött. Gulacsúcs és kő központos

Kelt 1954 július 14 d.u. Időjárás napos, néha borult

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″	′	″	°	′	″
1	2			3		4			5		6			7		8		
203 tripod	173	4	20	4	20	353	4	15	4	14	173	4	17			173	4	17
	263	14	38	14	37	83	14	30	14	29	263	14	33				4	17
			36					28								173	4	17
227 jelrúd	225	40	12	40	12	45	40	10	40	10	225	40	11			225	40	11
	315	50	33	50	33	135	50	29	50	29	315	50	31				40	15
			33					29								225	40	13
Békés á.g.	236	31	46	31	44	56	31	40	31	40	236	31	42			236	31	42
	326	41	57	41	57	146	41	50	41	51	326	41	54				31	38
			57					52								236	31	40
248 torony	249	59	15	59	15	69	59	10	59	10	249	59	12			249	59	12
	340	09	30	9	31	160	9	25	9	25	340	9	28				59	12
			32					25								249	59	12
222 jelrúd	270	16	30	16	30	90	16	27	16	26	270	16	28			270	16	28
	0	26	42	26	42	180	26	38	26	38	0	26	40				16	24
			42					38								270	16	26
Ormoshát tripód	342	14	17	14	17	162	14	13	14	13	342	14	15			342	14	15
	72	24	33	24	34	252	24	32	24	32	72	24	33				14	17
			34					32								342	14	16
Laposteto" á.g.	96	48	50	48	50	276	48	46	48	46	96	48	48			96	48	48
	186	59	01	59	01	6	58	59	58	59	186	59	00				48	44
			01					59								96	48	46

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányértékek			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték			Végleges középtájékozási szög			p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	5	33	173	9	50				3,5	115,5	3553,60				
0	5	35	225	45	48										
	5	30		37	16	37	10		4	120					
0	5	36	236	37	16				3,5	126,0	3526,17				
0	5	35	250	04	47										
0	5	35	270	22	01										
	5	39		19	52	19	55		5	195					
0	5	32	342	19	48				4,8	153,6	4778,56				
	5	37		54	22	54	23		4	14 8					
0	5	39	96	54	25				4,5	175,5	4477.12				

Állópont 204 folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Külpontos irányérték $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
216 jelrúd	162	4	38 38	4	38	342	4	37 36	4	36	162	4	37			162	4	37
	252	14	56 56	14	56	72	14	54 54	14	54	252	14	55				4	39
																162	4	38
203 tripód	173	43	54 56	43	55	353	43	50 52	43	51	173	43	53			173	43	53
	263	54	12 14	54	13	83	54	02 04	54	03	263	54	08				43	52
																173	43	52
Kő ≡ központ	—					—												
									Előzetes középtájékozási szög									
									Végleges középtájékozási szög									

Külpontossági elemek:

r =

ε =

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) / Végleges tájékozási szög z			Előzetes belső tájékozott irányérték / Végleges irányszög vagy végleges tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték	Előzetes középtájékozási szög / Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) / p	Szórások (pz) / pz	Távolság	Irány eltérés (e") / e"	Lineáris eltérés (E) cm / E cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9			10			11.	12	13	14	15	16	17	18	19
0	5	35	162	10	13									
0	5	35	173	49	27									
								13	463:13 = 36					
								16,3	570,6 : 16,3 = 35,0					
0	5	36												
0	5	35												

Állóspont 202 tripód Állás a központon kivül a levetitett tripód csúcs fölött

Kelt 1954. július 15 d.e. Időjárás Borult

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcsöves állásban l_I' l_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II távcsöves állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Kulpontos irányértékek $j' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $j = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $j = j' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Kisberek á.g.	233	27	51 53	27	52	53	27	47 45	27	46	233	27	49			233	27	49
	323	39	07 07	39	07	143	39	03 03	39	03	323	39	05				27	49
																233	27	49
208 jelrúd	309	36	42 44	36	43	129	36	40 40	36	40	309	36	42			309	36	42
	39	48	04 04	48	04	219	48	00 01	48	00	39	48	02				36	46
																309	36	44
Békés á.g.	351	31	12 13	31	12	171	31	08 08	31	08	351	31	00			351	31	10
	81	42	31 32	42	32	261	42	28 29	42	28	81	42	30				31	14
																351	31	12
218 jelrúd	359	52	10 10	52	10	179	52	07 06	52	06	359	52	08			359	52	08
	90	03	26 26	3	26	270	3	24 24	3	24	90	3	25				52	09
																359	52	08
219 jelrúd	22	54	33 35	54	34	202	54	30 31	54	30	22	54	32			22	54	32
	113	05	52 50	05	51	293	05	48 46	05	47	113	05	49				54	33
																22	54	32
209 jelrúd	48	58	58 56	58	57	228	58	50 52	58	51	48	58	54			48	58	54
	139	10	08 08	10	08	319	10	03 05	10	04	139	10	06				58	50
																48	58	52
203 tripód	54	2	20 19	2	20	234	2	17 16	2	16	54	2	18			54	2	18
	144	13	38 40	13	39	324	13	33 33	13	33	144	13	36				2	20
																54	2	19

Központossági elemek:

r = 0,040 m

ε =

Központossági vázlat: levetített gulacsúcs

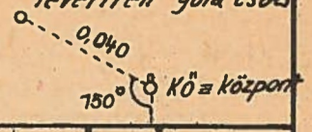

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e^{cc})	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e^{cc}	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
	2	19		30	05	30	08		1	19					
0	2	16	233	30	05				3	48	3,169,03				
0	2	12	309	38	56										
	2	12		33	28	33	24		1	12					
0	2	09	351	33	21				4	36	3676,90				
0	2	12	359	54	20										
0	2	12	22	56	44										
0	2	12	49	1	04										
0	2	12	54	4	31										

Állaspont 202 folytatás

Kelt ..... Időjárás .....

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II. távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
210 torony	70	9	56 57	9	56	250	9	54 52	9	53	70	9	54			70	9	54
	160	21	14 12	21	13	340	21	10 10	21	10	160	21	12					
													16			70	9	56
																70	9	55
Lesihegy á.g.	92	47	27 28	47	28	270	47	25 24	47	24	92	47	26			92	47	26
	182	58	39 40	58	40	2	58	37 36	58	36	182	58	38					
																	47	22
																92	47	24
211 jelrúd	117	30	48 48	30	48	297	30	46 44	30	45	117	30	46			117	30	46
	207	42	06 04	42	05	27	42	02 03	42	02	207	42	04					
																	30	48
																117	30	47
102/1946 tripód	179	21	56 58	21	57	359	21	53 53	21	53	179	21	55			179	21	55
	269	33	15 17	33	16	89	33	10 12	33	11	269	33	14					
																	21	58
																179	21	56
Kisberek á.g.	233	27	49 50	27	50	53	27	45 43	27	44	233	27	47			233	27	47
	323	39	04 04	39	04	143	39	01 00	39	00	323	39	02					
																	27	46
																233	27	46
Kö" ≡ központ	330	10	-	10	0	150	12	-	12	0	330	11	0			330	11	0
	60	22	-	22	0	240	20	-	20	0	60	21	0					
																	9	44
																330	10	30
																Előzetes középtájékozási szög		
																Végleges középtájékozási szög		

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányértékek			Külső tájékozott irányértékek		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzat (pz)	Távolság	Irány eltérés (e'')	Lineáris eltérés (ε) cm	Irány szögszámítás oldal száma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányértékek					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e''	ε cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	2	12	70	12	07										
	2	15		49	40	49	39		1	17					
0	2	14	92	49	38				4	56	3955,00				
0	2	12	117	32	59										
	2	16		24	12										
0	2	06	179	24	02				2	12	1561,99				
0	2	12	233	29	58										
0	2	0	330	12	30										
									3	46:3	= 16				
									13	152 : 13	= 11,7				
0	2	16													
0	2	12													

Állóspont 209 jelrúd. Állás a központban a jelrúd tokja fölött

Kelt 1954 július 15 d.u. Időjárás Borult

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I távcső állásban l'_I l''_I			$l_I = \frac{l'_I + l''_I}{2}$		Leolvasás a II távcső állásban l'_{II} l''_{II}			$l_{II} = \frac{l'_{II} + l''_{II}}{2}$		Kulpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
Lesihegy á.g.	122	27	44 42	27	43	302	27	40 42	27	41						122	27	42
214 jelrúd	136	32	40 40	32	40	316	32	36 36	32	36						136	32	38
126 tripód	161	20	40 40	20	40	341	20	37 36	20	36						161	20	38
210 torony	200	47	56 58	47	57	20	47	54 52	47	53						200	47	55
202 tripód	228	59	38 39	59	38	48	59	34 35	59	34						228	59	36
219 jelrúd	270	16	20 22	16	21	90	16	20 17	16	18						270	16	20
218 jelrúd	288	31	44 44	31	44	108	31	40 41	31	40						288	31	42
228 jelrúd	313	12	20 20	12	20	133	12	18 16	12	17						313	12	18
Békés jelrúd	317	48	42 40	48	41	137	48	40 38	48	39						317	48	40
229 fajel	317	56	44 47	56	46	137	56	40 42	56	41						317	56	44
217 jelrúd	19	19	21 23	19	22	199	19	20 17	19	18						19	19	20
203 tripód	61	4	48 50	4	49	241	4	49 49	4	49						61	4	49
Lesihegy á.g.	122	27	40 42	27	41	302	27	40 38	27	39						122	27	40

Előzetes középtájékozási szög

Végleges középtájékozási szög

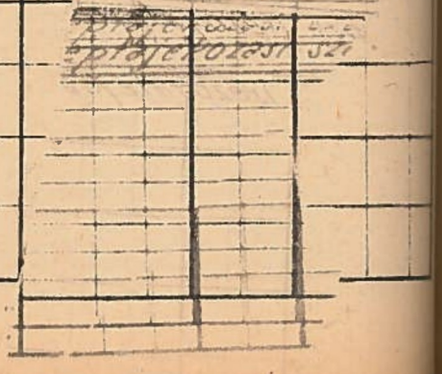

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z) Végleges tájékozási szög z			Előzetes belső tájékozott irányérték Végleges irányszög, vagy végleges tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög Végleges középtájékozási szög	Irány súly (p) p	Szorzatok (pz) pz	Távolság	Irány eltérés (e'') e''	Lineáris eltérés (E) cm E cm	Irányszög-számítás oldal száma	Jegyzet
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
	1	32		29	16	29	14		3	96					
0	1	30	122	29	12				2,8	54,0	2855,89	-5			
0	1	35	136	34	13										
0	1	37	161	22	15				2,8	103,6	2755,59	+2			
0	1	35	200	49	30										
	1	28		1	10	1	04		2	56					
0	1	34	229	1	10				2,0	68,0	2041,51	-1			
0	1	35	270	17	55										
0	1	35	288	33	17										
0	1	35	313	13	53										
	1	41		50	14	50	21		3	123					
0	1	36	317	50	16				3,1	111,6	3 100,46	+1			
0	1	35	317	58	19										
0	1	35	19	20	55										
	1	34		6	23										
0	1	40	61	6	29				1.4	56.0	1469,33	+5			
									8	275:8	=34				
									12,1	423,2	:12,1=35,0				
0	1	34													
0	1	35													

Állaspont 21? jelrúd. Állás a központban a jelrúd tokja fölött

Kelt 1954 július 16 d.e. Időjárás Napos, kis szél

Az irányzott pont neve vagy száma	Leolvasás az I. távcsö állásban λ_I' λ_I''			$l_I = \frac{l_I' + l_I''}{2}$		Leolvasás a II. távcsö állásban l_{II}' l_{II}''			$l_{II} = \frac{l_{II}' + l_{II}''}{2}$		Külpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}'}{2}$			Központosítási javítás η		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ vagy $y = y' + \eta$		
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"
1	2			3		4			5		6			7		8		
126/948	198	59	30 29	59	30	18	59	28 24	59	26						198	59	28
102/948	238	13	23 23	13	23	58	13	13 09	13	11						238	13	17
213	245	16	23 21	16	22	65	16	16 12	16	14						245	16	18
202	265	6	15 15	6	15	85	6	08 06	6	07						265	6	11
214	300	22	34 32	22	33	120	22	27 27	22	27						300	22	30
209	307	43	14 13	43	14	127	43	08 08	43	08						307	43	11
203	356	9	20 20	9	20	176	9	17 15	9	16						356	9	18
Lesihegy	113	50	59 59	50	59	293	50	55 55	50	55						113	50	57
126/948	198	59	28 28	59	28	18	59	25 23	59	24						198	59	26
											Vegyes közép tájékozási szög							

Külpontossági elemek:

r = ...

ε = ...

Külpontossági vázlat:

Előzetes tájékozási szög (z)			Előzetes belső tájékozott irányérték			Külső tájékozott irányérték		Előzetes középtájékozási szög	Irány súly (p)	Szorzatok (pz)	Távolság	Irány eltérés (e")	Lineáris eltérés (E) cm	Irány szögszámítás oldalszáma	Jegyzet
Végleges tájékozási szög z			Végleges irányszög vagy végleges tájékozott irányérték					Végleges középtájékozási szög	p	pz		e"	E cm		
9			10			11		12	13	14	15	16	17	18	19
0	3	10	199	2	38				2	20	1610,12	-5			
0	3	21	238	16	38				3	63	3445,19	+6			
0	3	15	245	19	33										
0	3	18	265	9	29				3	54	2957,37	+3			
0	3	15	300	25	45										
0	3	08	307	46	19				2	16	1778,24	-7			
0	3	11	356	12	29				2	22	1803,04	-4			
0	3	15	113	54	12				1	15	1097,50	0			
									13	190:13 = 15					
0	3	15													

15. melléklet.

Irányszög és távolságszámitás.

Irányszög és távolság számitása

Adott A/Y_A, X_A/ és B/Y_B,X_B/ pont. Kérdés, mi az A pontról a B pontra vonatkozó irányszög: δ_{AB} és a két pont távolsága t_{AB} ?

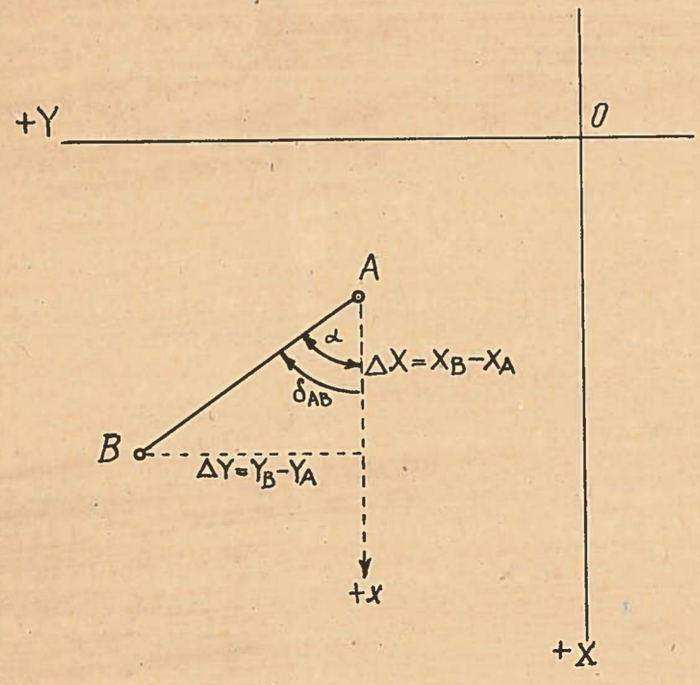

1.ábra.

Az 1.ábrából kiolvasható, hogy

$$tg\,\alpha = \frac{Y_B - Y_A}{X_B - X_A} = \frac{\Delta Y}{\Delta X} \qquad /1/$$

Az α szög ismeretében kiszámitható az irányszög. A két pont koordináta különbségei előjelének megfelelően az irányszög számitását az alábbi táblázat mutatja:

Koordináta különbségek		Irányszög
$Y_B - Y_A$	$X_B - X_A$	
előjele		
+	+	$\delta = \alpha$
+	-	$\delta = 180 - \alpha$
-	-	$\delta = 180 + \alpha$
-	+	$\delta = 360 - \alpha$

A két pont távolsága -

$$t = \frac{Y_B - Y_A}{\sin \alpha} \qquad /2/$$

vagy

$$t = \frac{X_B - X_A}{\cos \alpha} \qquad /3/$$

Ha $/Y_B - Y_A/ > /X_B - X_A/$, akkor a /2/ képletet, ha pedig $/Y_B - Y_A/ < /X_B - X_A/$, akkor a /3/ képletet alkalmazzuk.

Gyakori feladat az előbbi feladat megforditottja, amikor is adva vannak A pont koordinátái: Y_A és X_A , továbbá B pontnak az A-tól való távolsága: t_{AB}, valamint az A pontról a B pontra vonatkozó irányszög: δ_{AB}, és számitandók B pont derékszögü koordinátái.

$$\Delta Y = t_{AB} \sin \delta_{AB}$$
$$\Delta X = t_{AB} \cos \delta_{AB} \qquad /4/$$

A koordináta különbségek ismerete után a B pont koordinátái a következők szerint számithatók:

$$Y_B = Y_A + \Delta Y$$
$$X_B = X_A + \Delta X \qquad /5/$$

A ΔY és ΔX előjele a δ irányszög értékétől függ. Az összefüggéseket a tuloldali táblázat mutatja.

δ	ΔY	ΔX
	előjele	
$0^0 - 90^0$	+	+
$90^0 - 180^0$	+	-
$180^0 - 270^0$	-	-
$270^0 - 360^0$	-	+

A 4, 5, 6 oldalakon elvégzett irányszög és távolság számitások azokat a számitásokat mutatják, amelyek a 14. mellékletben feltüntetett mérések tájékozásához, valamint a 202, 203, 204, 209, 212 pontok koordinátáinak számitásához, majd a mérések végleges tájékozásához voltak szükségesek.

A 4, 5 oldalon a számitásokat számológéppel, a 6. oldalon pedig logaritmussal végeztük.

A 7, 8 oldalakon végzett számitások a 202, 203 és 204 pontok kiegyenlitéséhez szükséges irányszögek, továbbá az iránykoefficiensek számitását tartalmazzák.

Megjegyezzük, hogy számológéppel való számitásnál, ha

$$|Y_B - Y_A| < |X_B - X_A| \text{ , akkor } \quad tg\,\alpha = \frac{Y_B - Y_A}{X_B - X_A} \text{ ,}$$

ha pedig

$$|Y_B - Y_A| > |X_B - X_A| \text{, akkor } \quad ctg\,\alpha = \frac{X_B - X_A}{Y_B - Y_A}$$

értékből számitjuk az $\underline{\alpha}$ értéket.

Laposteto" á.g.	+	73 385, 62	−	12 701, 72	ctg: 0,863 6866	0, 756 8050	δ = 130 - 49 - 00
Ormoshát trip.	±	67 490, 63	∓	7 610, 21			t = 7789,44
	+	5 895, 09	−	5 091, 51			
					α = 49 - 11 - 00		
Bekés á.g.	+	65 996, 46	−	14 103, 33	tg: 0,230, 1005	0,974 5334	δ = 192 - 57 - 30
Ormoshát trip.	±	67 490 53	∓	7 610, 21			t = 6662, 80
	−	1 494, 07	−	6 493, 12			
					α = 12 - 57 - 30		
Szeles á.g.	+	61 400, 90	−	10 211, 54	ctg: 0,427 1138	0,919 5931	δ = 246 - 52 - 09
Ormoshát trip.	±	67 490, 53	∓	7 610, 21	2239	171	t = 6621, 97
	−	6 089, 63	−	2 601, 33	501	0, 919 6102	
					α = 66 - 52 - 09		
Kisberek á.g.	+	63 988, 81	−	19 625, 39	tg 0,363 5691	0, 939 8086	δ = 199 - 58 - 47
Bekés á.g.	±	65 996, 46	∓	14 103 33	5311	50	t = 5875, 70
	−	2 007, 65	−	5 522, 06	380	0, 939 8136	
					α = 19 - 58 - 47		
Pogány tor.	+	57 008, 66	−	16 521, 72	ctg 0,269 0748	0, 965 6492	δ = 254 - 56 - 23
Bekés á.g.	±	65 996, 46	∓	14 103, 33	927	38	t = 9307, 48
	−	8 987, 80	−	2 418, 39	179	0, 965 6530	
					α = 74 - 56 - 23		
Szeles á.g.	+	61 400, 90	−	10 211, 54	ctg 0,846 8588	0, 763 1072	δ = 310 - 15 - 36
Bekés á.g.	±	65 996, 46	∓	14 103, 33	8954	125	t = 6022, 07
	−	4 595, 56	+	3 891, 79	366	0, 763 1197	
					α = 49 - 44 - 24		
Laposteto" á.g.	+	73 385, 62	−	12 701, 72	ctg: 0,189 6847	0, 982 4775	δ = 79 - 15 - 34
Bekés á.g.	±	65 996, 46	∓	14 103, 33	7052	36	t = 7520, 92
	+	7 389, 16	+	1 401, 61	205	0, 982 4811	
					α = 79 - 15 - 34		
Lesihegy á.g.	+	70 486, 58	−	17 935, 45	ctg = 0,853 4161	0, 760 6263	δ = 130 - 28 - 45
Bekés á.g.	±	65 996, 46	∓	14 103, 33	4939	158	t = 5903, 07
	+	4 490, 12	−	3 832, 12	378	0, 760 6421	
					α = 49 - 31 - 15		
Kisberek á.g.	+	63 988, 81	−	19 625, 39	ctg 0,260 0800	0, 967 7947	δ = 255 - 25 - 17
Lesihegy á.g.	±	70. 486, 58	∓	17 935, 45	1181	85	t = 6713, 94
	−	6 497, 77	−	1 689, 94	381	0, 967 8032	
					α = 75 - 25 - 17		
Laposteto" á.g.	+	73 385, 62	−	12 701, 72	tg 0, 553 9148	0, 874 7607	δ = 28 - 58 - 58
Lesihegy á.g.	±	70 486, 58	∓	17 935, 45	8655	47	t = 5983, 01
	+	2 899, 04	+	5 233, 73	493	0, 874 7654	
					α = 28 - 58 - 58		

126/948 trip.	+	68 957, 84	−	19 012, 75	ctg: 0,704 6980	0,817 4243	δ = 234 -49-40
Lesihegy á.g.	±	70 486, 58	∓	17 935, 45			t = 1870, 19
	−	1 528, 74	−	1 077, 30			
					α = 54 -49-40		
Pogány tor	+	57 008, 66	−	16 521, 72	ctg: 0,444 6423	0,913 7425	δ = 293 -58-19
Kisberek á.g.	−	63 988, 81	∓	19 625, 39	6479	20	t = 7639, 06
	−	6 980, 15	+	3 103, 67	56	0.913 7445	
					α = 66-1-41		
102/948 trip.	+	66 552, 73	−	19 302, 27	ctg: 0, 126 0258	0,992 1511	δ = 82-49-02
Kisberek á.g.	±	63 988, 81	∓	19 625, 39	339	12	t = 2584, 20
	+	2 563, 92	+	323, 12	81	0,992 1523	
					α = 82-49-02		
Kisberek	+	63 988, 81	−	19 625, 39	ctg: 0,739 9258	0,803 8569	δ = 233 -30-05
202	±	66 536, 39	∓	17 740, 37	9611	144	t = 3 169, 026
	−	2 547, 58	−	1 885, 02	353	0,803 8713	
					α = 53-30-05		
Békés	+	65 996, 46	−	14 103, 33	tg: 0,148 4532	0,989 1587	δ = 351 -33-21
202	±	66 536, 39	∓	17 740, 37	4103	7	t = 3676, 90
	−	539, 93	+	3 637, 04	429	0.989 1594	
					α = 8-26-39		
Lesihegy	+	70 486, 58	−	17 935, 45	ctg: 0,049 3850	0,998 7823	δ = 92-49-38
202	±	66 536, 39	∓	17 740, 37	3941	5	t = 3955, 00
	+	3 950, 19	−	195, 08	91	0,998 7828	
					α = 87-10-22		
102/948	+	66 552, 73	−	19 302, 27	tg: 0,010 4617	0,999 9452	δ = 179-24-02
202	±	66 536, 39	∓	17 740, 37	4239	1	t = 1561, 99
	+	16, 34	−	1 561, 90	378	0,999 9453	
					α = 0-35-58		
Lesihegy	+	70 486, 68	−	17 935, 45	ctg: 0,636 7372	0,843 4956	δ = 122-29-11
209	±	68 077, 58	∓	16 401, 55	977	235	t = 2855, 89
	+	2 409, 00	−	1 533, 90	605	0,843 5191	
					α = 57-30-49		
126/948	+	68 957, 84	−	19 012, 75	tg: 0,337 1094	0,947 5982	δ = 161-22-14
209	±	68 077, 58	∓	16 401, 55	770	62	t = 2755, 58
	+	880, 26	−	2 611, 20	324	0,947 6044	
					α = 18-37-46		
202	+	66 536, 39	−	17 740, 37	ctg: 0,868 6924	0,754 9322	δ = 229-01-10
209	±	68 077, 58	∓	16 401, 55	11		t = 2041, 49
	−	1 541, 19	−	1 338, 82	13		
					α = 49-01-10		

Békés	+	65 996,46	−	14 103,33	3,318 2971	3,361 3916	δ = 317-50-17
209	±	68 077,58	∓	16 401,55	3,361 3916	9,869 9651	t = 3100,46
	−	2 081,12	+	2 298,22	9,956 9055	3,491 4265	
					129	88	
					α = 42-09-43		
203	+	69 363,97	−	15 691,66	3,109 3726	3,109 3726	δ = 61-06-29
209	±	68 077,58	∓	16 401,55	2,851 1911	9,942 2722	t = 1469,30
	+	1 286,39	+	709,89	0,258 1815	3,167 1004	
					444		
					α = 61-06-29		
126/948	+	68 957,84	−	19 012,75	2,720 4653	3,182 4090	δ = 199-02-39
212	±	69 483,21	∓	17 490,77	3,182 4090	9,975 5546	t = 1610,11
	−	525,37	−	1 521,98	9,538 0563	3,206 8544	
					594	15	
					α = 19-02-39		
102/948	+	66 552,73	−	19 302,27	3,466 9387	3,466 9387	δ = 238-16-39
212	±	69 483 21	∓	17 490,77	3,258 0383	9,929 7278	t = 3445,17
	−	2 930,48	−	1 811,50	0 208 9004	3,537 2109	
					403	91	
					α = 58-16-39		
202	+	66 536,39	−	17 740,37	3,469 3536	3,469 3536	δ = 265-09-31
212	±	69 483,21	∓	17 490,77	2,397 2446	9,998 4477	t = 2957,37
	−	2 946,82	−	249,60	1,072 1090	3,470 9059	
						105	
					α = 85-09-31		
209	+	68 077,59	−	16 401,54	3,147 8679	3,147 8679	δ = 307-46-21
212	±	69 483,21	∓	17 490,77	3,037 1196	9,897 8739	t = 1778,25
	−	1 405,62	+	1 089,23	0,110 7483	3,249 9940	
					393	134	
					α = 52-13-39		
203	+	69 363,97	−	15 691,66	2,076 4220	3,255 0577	δ = 356-12-30
212	±	69 483,21	∓	17 490,77	3,255 0577	9,999 0483	t = 1803,06
	−	119,24	+	1 799,11	8,821 3643	3,256 0094	
						137	
					α = 3-47-30		
Lesihegy	+	70 486,58	−	17 935,45	3,001 4611	3,001 4611	δ = 113-54-08
212	±	69 483,21	∓	17 490,77	2,648 0476	9,961 0594	t = 1097,49
	+	1 003,37	−	444,68	0,353 4135	3,040 4017	
					103	367	
					α = 66-05-52		
Kisberek á.g.	+	63 988,81	−	19 625,39	3,302 6880	3,742 1011	δ = 199-58-47
Békés á.g.	±	65 996,46	∓	14 103,33	3,742 1011	9,973 0394	t = 5875,70
	−	2 007,65	−	5 522,06	9,560 5869	3,769 0594	
		6772		0964	5415		
		108		47	454		
		6880		1011	α = 19-58-47		
Békés á.g.	+	65 996,46	−	14 103,33	3,652 2579	3,652 2579	δ = 310-28-45
Lesihegy á.g.	±	70 486,58	∓	17 935,45	3,583 4391	9,881 1714	t = 5903,06
	−	4 490,12	+	3 832,12	0,068 8188	3,771 0775	
		2560		4368	7996		
		19		83	192		
		2579		4391	α = 19-31-15		

Iránykoefficiensek számítása

Gauss-féle kiegyenlítésnél	$a = \frac{0,1\rho \cos\delta}{t}$	$b = -\frac{0,1\rho \sin\delta}{t}$	$\rho = 206\,264,8$		
Hazay-féle kiegyenlítésnél	$a = -\frac{0,1\rho \cos^2\delta}{t}$	$b = -\frac{0,1\rho \sin^2\delta}{t}$	$c = \frac{0,1\rho \sin\delta \cos\delta}{t}$	$D = 0,000\,048\,t$	
202	+ 66 536,31	− 17 740,39	ctg 0.739 9412		8569 86
Kisberek	± 63 988,81	∓ 19 625,39	96 11	sinα	0,803 865
	+ 2 547,50	+ 1 885,00	199		7838 273
	$a = {+3,87 \atop -2,30}$ *)	$b = {-5,23 \atop -4,20}$ *)	α = 53-30-03	cosα	0,594 8111
*) Hazay	c = +3,11	D = +0,15	δ = 53-30-03	t =	3169,07
202	+ 66 536,31	− 17 740,39	tg 0,148 4304		8024 192
Békés	± 65 996,46	∓ 14 103,33	4103	sinα	0,146 8216
	+ 539,85	− 3 637,06	201		1587 42
	$a = {-5,55 \atop -5,49}$ *)	$b = {-0,82 \atop -0,12}$ *)	α = 8-26-34	cosα	0,989 1630
*) Hazay	c = − 0,81	D = +0,18	δ = 171-33-26	t =	3676,91
202	+ 66 536,31	− 17 740,39	ctg 0,049 3790		7823
Lesi hegy	± 70 486,58	∓ 17 935,45	3941	sinα	0,998 7830
	− 3 950,27	+ 195,06	151		2856 339
	$a = {+0,26 \atop -0,01}$ *)	$b = {+5,21 \atop -5,20}$ *)	α = 87-10-23	cosα	0,049 3195
*) Hazay	c = − 0,26	D = +0,19	δ = 272-49-37	t =	3955,10
202	+ 66 536,31	− 17 740,39	tg 0,010 5130		4718 388
102/948	± 66 552,73	∓ 19 302,27	4724	sinα	0,010 5106
	− 16,42	+ 1 561,88	406		9447 1
	$a = {+13,20 \atop -13,20}$ *)	$b = {+0,14 \atop -0}$ *)	α = 0-36-08	cosα	0,999 9448
*) Hazay	c = − 0,14	D = +0,07	δ = 359-23-52	t =	1561,97
203	+ 69 363,92	− 15 691,68	ctg 0,743 4568		
Laposteto"	± 73 385,62	∓ 12 701,72	4933	sinα	0,802 50
	− 4 021,70	− 2 989,96	365		
	$a = {-2,46 \atop -1,47}$ *	$b = {+3,30 \atop -2,64}$ *	α = 53-22-15	cosα	0,596 65
* Hazay	c = +1,97	D = +0,24	δ = 233 22 15	t	5011,47
203	+ 69 363,92	− 15 691,68	tg 0,500 3454		
Lesihegy	± 70 486,58	∓ 17 935,45	3383	sinα	0,447 45
	− 1 122,66	+ 2 243 77	71		
	$a = {+7,35 \atop -6,57}$	$b = {+3,68 \atop -1,65}$	α = 26-34-51	cosα	0,894 31
	c = − 3,29	D = +0,12	δ = 333-25-09	t	2508,94
203	+69 363,92	− 15 691,68	cotg 0,724 5512		
202	± 66 536,39	∓ 17 740,37	6,84	sinα	0,809 78
	+ 2 827,53	+ 2 048 69	672		
	$a = {+3,46 \atop -2,03}$	$b = {-4,78 \atop -3,87}$	α = 54-04-29	cosα	0,586 72
	c = +2,80	D = +0,17	δ = 54-04-29	t	3491,76

Iránykoefficiensek számítása

Gauss-féle kiegyenlítésnél	$a = \frac{0{,}18 \cos\delta}{t}$	$b = -\frac{0{,}18 \sin\delta}{t}$	$\varrho = 206\,264{,}8$		
Hazay-féle kiegyenlítésnél	$a = -\frac{0{,}18 \cos^2\delta}{t}$	$b = -\frac{0{,}18 \sin^2\delta}{t}$	$c = \frac{0{,}18 \sin\delta \cos\delta}{t}$	$D = 0{,}000\,048\ t$	
203	+ 69 363, 96	− 15 691, 68	ctg: 0,724 5409		
202	± 66 536, 39	∓ 17 740, 37	5445	sin α	0, 809 785
	+ 2 827, 57	+ 2 048, 69	36		
	a =	b =	α = 54 − 04 − 30	cos α	
	c =	D =	δ = 54 − 04 − 30	t =	3491, 751
203	+ 69 363, 96	− 15 691, 68	ctg: 0, 471 6704		434 6
Békés	± 65 996, 46	∓ 14 103, 33	6899	sin α	0, 904 440
	+ 3 367. 50	− 1 588, 35 .	195		
	a =	b =	α = 64 − 44 − 53	cos α	
	c =	D =	δ = 115 − 15 − 07	t =	3723, 29
203	+ 69 363, 96	− 15 691, 68	tg: 0, 119 8832		
204	± 68 940, 97	∓ 12 163, 33		sin α	
	+ 422, 99	− 3 528, 35			
	a =	b =	α = 6 − 50 − 10	cos α	0, 992 890,
	c =	D =	δ = 173 − 9 − 50	t =	3553, 61
204	+ 68 940, 97	− 12 163, 33	ctg: 0, 658 8533		0346 160
Békés	± 65 996. 46	∓ 14 103, 33	8917	sin α	0, 835 050
	+ 2 944, 51	+ 1940. 00	384		
	a =	b = .	α = 56 − 37 − 16	cos α	
	c =	D =	δ = 56 − 37 − 16	t =	3526, 146
204	+ 68 940, 97	− 12 163, 33	tg: 0, 318 5596		
Ormosbát	± 67 490, 53	∓ 7 610, 21	5532	sin α	
	+ 1 450, 44	− 4 553, 12	64		8088 132
	a =	b =	α = 17 − 40 − 11	cos α	0, 952 822
	c =	D =	δ = 162 − 19 − 49	t =	4778, 563
204	+ 68 940, 97	− 12 163, 33	ctg: 0, 121 1321		
Laposteto	± 73 385, 62	∓ 12 701, 72	1609	sin α	0, 992 739
	− 4 444, 65	+ 538, 39	288		
	a =	b =	α = 83 − 5 − 36	cos α	
	c =	D =	δ = 276 − 54 − 24	t =	4477, 155
				sin α	
	a =	b =	α =	cos α	
	c =	D =	δ =	t =	

Iránykoefficiensek számítása

uss-féle egyenleteknél	$a = \frac{0,18 \cos\delta}{t}$	$b = -\frac{0,18 \sin\delta}{t}$	$\rho = 206\,264,8$		
azay-féle egyenleteknél	$a = -\frac{0,18 \cos^2\delta}{t}$	$b = -\frac{0,18 \sin^2\delta}{t}$	$c = \frac{0,18 \sin\delta\cos\delta}{t}$	$D = 0,000\,048\,t$	
203	+ 69 363, 92	− 15 691, 68	ctg: 0,471 6760		
Békés	± 65 996, 46	∓ 14 103, 33	6899	sin α	0, 904 43
	+ 3 367. 46	− 1 588, 35	139		
	$a = \frac{-2,36}{-1.01}$	$b = \frac{-5,01}{4,53}$	α = 64 − 44 − 52	cos α	0,426 61
	c = − 2.14	D = + 0,18	δ = 115 − 15 − 08	t	3723,30
203	+ 69 363, 92	− 15 691, 68	tg 0, 119 8426		
204	± 68 941. 07	∓ 12 163, 30	8329	sin α	0, 118 98
	+ 422, 85	− 3 528, 38	97		
	$a = \frac{-5,76}{-5.72}$	$b = \frac{-0,69}{0,08}$	α = 6 − 50 − 02	cos α	0,992 90
	c = − 0.68	D = + 0.17	δ = 173 − 09 − 58	t =	3553, 61
204	+ 68 941, 07	− 12 163, 30	ctg: 0, 658 8411		
Békés	± 65 996, 46	∓ 14 103, 33	8917	sin α	0, 835 03
	+ .2 944. 61	+ 1 940, 03	506		
	$a = \frac{+3.22}{-1.77}$	$b = \frac{-4.88}{4.07}$	α = 56 − 37 − 17	cos α	0, 550 20
	c = + 2,69	D = + 0,17	δ = 56 − 37 − 17	t	3526, 35
204	+ 68 941, 07	− 12 163. 30	tg: 0, 318 5837		
Ormoshát	± 67 490, 53	∓ 7 610, 21	5532	sin α	0, 303 57
	+ 1 450. 54	− 4 553, 09	305		
	$a = \frac{-4,11}{3,92}$	$b = \frac{-1,31}{0,40}$	α = 17 − 40 − 16	cos α	0, 952 81
	c = − 1, 25	D = + 0, 23	δ = 162 − 19 − 44	t	4778, 59
204	+ 68 941. 07	− 12 163. 30	ctg: 0, 121 1417		
Lapostető	± 73 385. 62	∓ 12 701. 72	1609	sin α	0, 992 74
	− 4 444, 55	+ 538, 42	192		
	$a = \frac{+0.55}{-0.07}$	$b = \frac{+4,57}{-4,64}$	α = 83 − 05 − 34	cos α	0, 120 28
	c = − 0,55	D = + 0, 21	δ = 276 − 54 − 26	t	4477.05
203	+ 69 363, 96	− 15 691. 68	ctg: 0, 743 4642		4994 / 116
Lapostető	± 73 385. 62	∓ 12 701. 72	4933	sin α	0, 802 5110
	− 4 021, 66	− 2 989, 96	291		
	a =	b =	α = 53 − 22 − 14	cos α	
	c =	D =	δ = 233 − 22 − 14	t	5011, 346
203	+ 69 363, 96	− 15 691, 68	tg: 0, 500 3276		
Lesihegy	± 70 486, 58	∓ 17 935. 45	2777	sin α	
	− 1 122. 62	+ 2 243. 77	499		3061 / 49
	a =	b =	α = 26 − 34 − 48	cos α	0, 894 3104
	c =	D =	δ = 333 − 25 − 12	t	2508, 939

16. melléklet

Koordináták számitása előmetszéssel.

1./ Előmetszés számitása logaritmussal.

A háromszögelési pontok koordinátáinak logaritmussal való számitásánál ismernünk kell a meghatározó pontok koordinátáit, továbbá ezekről a pontokról a meghatározandó pontra vonatkozó tájékozott irányértéket, végül háromszögenként a meghatározó pontpár távolságát és irányszögét. /1.ábra./

A mért és tájékozott irányértéket, ha tisztán előmetszéssel meghatározott pontról van szó, akkor az ismert pontokon mért iránysorozatok tájékozásából kapott tájékozott irányt, ha pedig külső-belső irányokkal meghatározott pontról van szó, akkor a meghatározandó pont előzetes belső tájékozásából számitott tájékozott irány és a külső tájékozott irány számtani középértékét használjuk fel. /Lásd 14. melléklet 1. és 2. poptját./

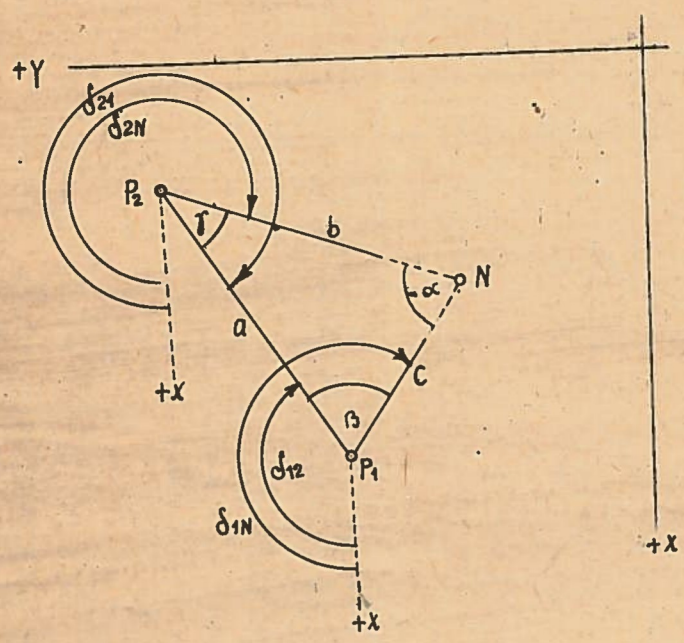

1.ábra.

Ismeretesek tehát a

$$\delta_{12}\ ,\ \delta_{1N}\ ,\ \delta_{2N} \text{ és } \delta_{21}$$

irányszögek, továbbá a P_1 és P_2 pont koordinátái:

$$Y_1\ ,\ X_1 \text{ és } Y_2\ ,\ X_2$$

valamint a $P_1 - P_2$ pont távolsága: a. Az irányszögekből képezhetjük a P_1P_2N háromszög belső szögeit:

$$\alpha = \delta_{2N} - \delta_{1N}$$
$$\beta = \delta_{1N} - \delta_{12} \qquad /1/$$
$$\gamma = \delta_{21} - \delta_{2N}$$

Ezek után az ismert adatokból a sinustétel alapján számithatjuk az ismeretlen b és c oldalt:

$$b = \frac{a}{\sin\alpha} \cdot \sin\beta$$
$$/2/$$
$$c = \frac{a}{\sin\alpha} \cdot \sin\gamma$$

majd pedig az ismeretlen N pont koordinátáit:

$$Y_N = Y_1 + \Delta Y_{1N} = Y_1 + c \sin \delta_{1N}$$
$$X_N = X_1 + \Delta X_{1N} = Y_1 + c \cos \delta_{1N} \qquad /3a/$$

vagy

$$Y_N = Y_2 + \Delta Y_{2N} = Y_2 + b \sin \delta_{2N}$$
$$X_N = X_2 + \Delta X_{2N} = X_2 + b \cos \delta_{2N} \qquad /3b/$$

A pontok koordinátáinak kiszámitásához lehetőleg két, egymástól független háromszöget használunk fel. Elvileg tehát elegendő volna a 2.ábrán feltüntetett esetben N pont koordinátáinak

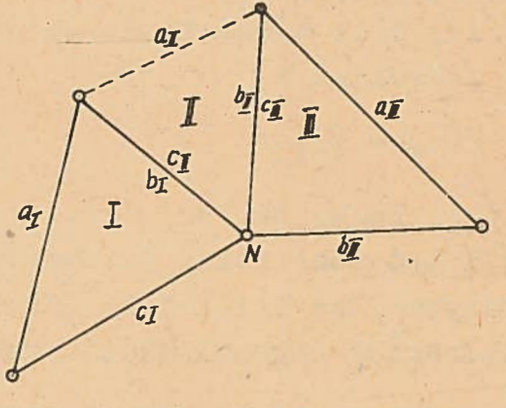

2.ábra.

kiszámitására az I. és III. háromszögeket felhasználni. Ellenőrzésül azonban a /2/ egyenletek alapján mindig kiszámitjuk a II. háromszögből is az I, II. és a II, III. háromszögek közös oldalainak hosszát: a b_{II} és c_{II} oldalakat is.

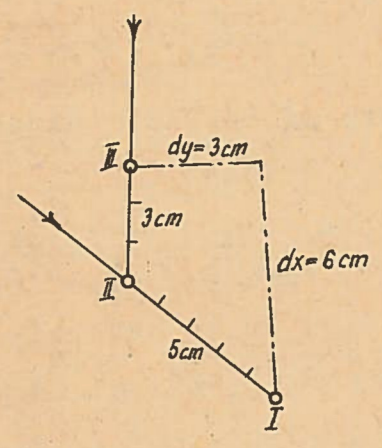

3.ábra.

Azután egy tetszőleges pontból szögtranszportőrrel felrakjuk az I, II. háromszögek közös oldalának irányát. Ezt a tetszőleges pontot az N pontnak az I. háromszögből való meghatározott helyének tekintjük. Azután a rajzolt irányra az I. pontból /3.ábra/ egy választott léptékben felrakjuk a

$$/b_I - c_{II}/ \text{ oldalkülönbséget}$$

és pedig ugy, hogy, ha ez a különbség <u>pozitiv</u>, akkor az I. pontból a külső pont felé, ha <u>negativ</u>, akkor a külső ponttal ellentétes irányban, az igy kapott II. ponthely, az N pontnak a II. háromszögből meghatározott helye. A II. ponton keresztül ezután szögtranszportőrrel felrakjuk a II, III. háromszögek közös oldalának az irányát és a II. pontból felrakjuk a

$$/b_{II} - c_{III}/$$

különbséget és pedig ugy, hogy, ha $/b_{II} - c_{III}/$ különbség pozitiv, akkor a II. pontból a külső pont felé, ha negativ, akkor a külső ponttal ellentétes irányban. Az igy kapott III. ponthely lesz az N pontnak a III. háromszögből meghatározott ponthelye.

Az N pont koordinátáit ezután a /3a/, illetve a /3b/ egyenletek alapján az I. és III. háromszög <u>nem</u> közös oldalaiból, tehát a

c_I és b_{III} oldalakból vezetjük le. Az N pont igy számitott koordinátái között a különbségek a 3. ábrából lemérhető dy és dx értékekkel kell a számitási élesség határán belül megegyeznie.

2. Előmetszés számitása számológéppel.

A háromszögelési pontok koordinátáinak számológéppel való számitásánál ismernünk kell a meghatározó pontok koordinátáit, továbbá ezekről a pontokról a meghatározandó pontra vonatkozó mért és tájékozott irányértékeket. Ha a meghatározó pontokat A és B-vel, koordinátáikat Y_A , X_A és Y_B , X_B-vel, a tájékozott irányokat δ_{AN} és δ_{BN}-nel jelöljük, akkor számológéppel való számitásnál az alábbi egyenleteket kell folyamatosan megoldanunk:

$$Y_c = Y_A + /X_B - X_A/ \operatorname{tg} \delta_{AN} \quad \ldots\ldots /1/$$

$$X_N = X_B + \frac{Y_B - Y_c}{\operatorname{tg} \delta_{AN} - \operatorname{tg} \delta_{BN}} \quad \ldots\ldots /2/$$

$$Y_N = Y_B + /X_B - X_N/ /- \operatorname{tg} \delta_{BN}/ \quad \ldots\ldots /3/$$

A számolás müveletére ellenőrzésképpen az

$$X_N - X_A = \frac{Y_N - Y_A}{\operatorname{tg} \delta_{AN}} \quad \ldots\ldots /4/$$

egyenlet megoldását használjuk.

A fenti egyenletekben szereplő mennyiségek értelmét a 4.ábra mutatja:

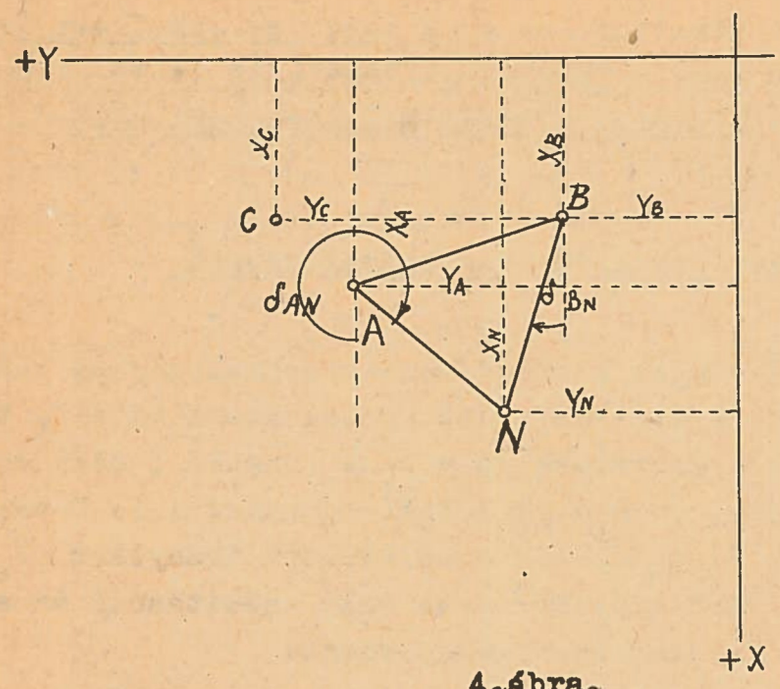

4.ábra.

Számológéppel való számitás esetén is lehetőleg két független háromszögből vezetjük le a pont koordinátáit. Ellenőrzésül célszerü a független háromszögekhez csatlakozó közös oldalu háromszögből is kiszámitani a pont koordinátáit.

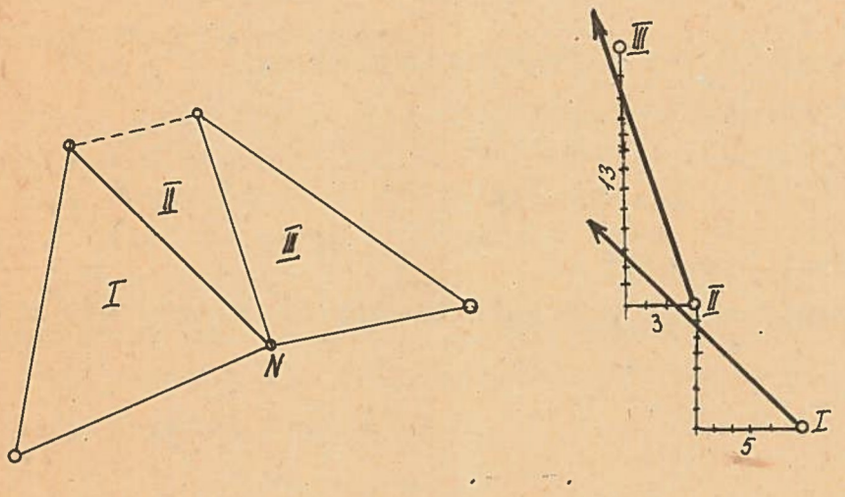

5.ábra.

Az ellenőrzés abból áll, hogy felrakjuk a koordináta különbségek alapján egymáshoz viszonyitva az I, II, III. pontokat: az N pontnak az I, II. és III. háromszögből számitott ponthelyeit, majd az I. pontból szögtranszportőrrel felrakjuk az I. és II. háromszög közös oldalának irányát. Ennek a vonalnak a használt

egységén belül kell a felrakott II. ponton átmennie. Majd szög-traszportórrel felrakjuk II.pontból a II. és III. háromszög közös oldalát, ennek az iránynak szintén a használt hosszegységen belül kell átmennie a III. ponton /5.ábra./.

A pont száma	Törésszög β / Délszög $\delta_n = \delta_n - / + \beta \pm 180$			$\sin \delta$ / $\log \sin \delta$ / $\log t$ / $\cos \delta$ / $\log \cos \delta$	$\log t \sin \delta$ / Távolság t / $\log t \cos \delta$	Javítás ΔY +	Javítás ΔY −	Javítás ΔX +	Javítás ΔX −	(ΔY) / Y	(ΔX) / X
	°	′	″								
					Ideiglenes pontjelek koordinátáinak						
					számítása						
Ormoshát kő:										+67490,556	−7610,154
δ kő"-gúla	205	13	0	−0,426 04 −0,904 70	0,062					− 0,026 +67490,530	− 0,056 −7610,210
Békés kő".										+65996,489	−14103,347
δ kő"-gúla	300	18	0	−0,863 40 +0,504 53	0,034					− 0,029 +65996,460	+ 0,017 −14103,330
Kisberek kő										+63988,777	−19625,390
δ kő"-gúla	90	23	0	+0,999 98 −0,006 69	0,033					+ 0,033 +63988,810	− 0,000 −19625,390
Laposteto kő:										+73385,647	−12701,683
δ kő"-gúla	216	33	00	−0,595 52 −0,803 34	0,046					− 0,027 +73385,620	− 0,037 −12701,720

Koordináták számításának menete eldmetszésnél

A meghatározandó pont N	Az ismert pontok A B	Y_A / Y_B / Y_N / ΔY_{NB} vagy ΔY_{NA}	X_A / X_B / X_N / ΔX_{NB} vagy ΔX_{NA}	δ_{AN} / δ_{BN} / $\operatorname{tg}\delta_{AN} - \operatorname{tg}\delta_{BN}$ / t_{AN} vagy t_{BN}	$\operatorname{tg}\delta_{AN}$ / $\operatorname{tg}\delta_{BN}$ / $\sin\delta_{AN}$ vagy $\cos\delta_{AN}$ illetve $\sin\delta_{BN}$ vagy $\cos\delta_{BN}$	Végleges koordináták Y_N X_N
202	Kisberek	+63 988, 81	− 19 625, 39	53 30 06	+ 1, 351 5046	
	Békés	+65 996, 46	− 14 103, 33	171 33 26	− 0. 148 4301	
		+66 536, 32	− 17 740, 45		+1, 499 9347	+66 536, 31 + 0, 08 = +66 536, 39
	Békés	+65 996, 46	− 14 103, 33	171 33 26	−0, 148 4301	−17 740, 39 + 0, 02 = −17 740, 37
	Lesihegy	+70 486, 58	− 17 935, 45	272 49 40	−20, 245 3150	
		+66 536, 30	− 17 740, 33		+20, 096 8849	
	Lapostelő	+73 385, 62	− 12 701, 72	233 22 12	+1, 345 0292	
	Lesihegy	+70 486, 58	− 17 935, 45	333 25 22	−0, 500 2656	Előzetes koord
		+69 364, 08	− 15 691, 65		+1, 845 2948	+69 363, 92 *)
203	Lesihegy	+70 486, 58	− 17 935, 45	333 25 22	−0, 500 2656	+ 0, 05 = +69 363, 97
	202	+66 536, 39	− 17 740, 37	54 4 28	+1, 380 1495	Előzetes −15 691, 68 + 0, 02 = −15 691, 66
		+69 364, 04	− 15 691, 57		−1, 880 4151	
	202	+66 536, 39	−17 740, 37	54 4 28	+1, 380 1495	
	Békés	+65 996, 46	−14 103, 33	115 15 12	−2, 119 9834	
		+69 363, 83	−15 691, 72		+3, 500 1329	
204	Békés	+65 996, 46	−14 103, 33	56 37 13	+1, 517 7481	
	Ormoshát	+67 490, 53	− 7 610, 21	162 19 54	−0, 318 5318	
		+68 940, 85	−12 163, 36		+1, 836 2799	Előzetes koord. +68 941, 07 *) − 0, 08
	Ormoshát	+67 490, 53	− 7 610, 21	162 19 54	−0, 318 5318	+68 940, 99
	Lapostelő	+ 73 385, 62	−12 701, 72	276 54 22	− 8. 256 1695	−12 163, 30 *) − 0, 02
		+68 940, 85	− 12 163, 36		+7, 937 6377	= −12 163, 32
209	202	+66 536, 39	−17 740, 37	49 1 07	+1, 151 1236	
	Békés	+65 996, 46	−14 103, 33	137 50 18	−0, 905 5262	Előzetes koord +68077, 61
		+68 077, 55	−16 401, 54		+2, 056 6498	
	203	+69 363, 97	− 15 691, 66	241 6 23	+1, 811 9745	−16 401, 54
	Lesihegy	+ 70 486, 58	− 17 935, 45	302 29 15	− 1, 570 4415	
		+ 68 077, 67	− 16 401, 55		+3, 382 4160	

* A kiegyenlítéshez a koordináták közepértéke helyett azoktól eltérő előzetes koordinátákat vettünk fel.

202

202	δ_{12}	19	58	47	α	118	3	20	$\log a - \log \sin \alpha$
Kisberek	δ_{1N}	53	30	06	β	33	31	19	
Békés	δ_{2N}	171	33	26	γ	28	25	21	3, 769 0594
	δ_{21}	199	58	47			—		9, 945 7108

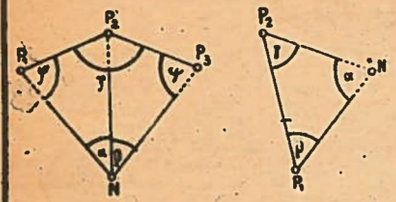

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 823 3486	$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 823 3486
$+ \log \sin \beta$	9, 742 1121	$+ \log \sin \gamma$	9, 677 5753
	286		39
Békés $\log b$	3, 565 4893	Kisberek $\log c$	3. 500 9278

$$\gamma = \delta_{21} - \delta_{23}$$
$$\varepsilon = \frac{1}{2}(\alpha + \beta + \gamma)$$
$$\frac{\varphi + \psi}{2} = 180° - \varepsilon.$$
$$\log \operatorname{tg} \nu = \log \frac{a}{\sin \alpha} - \log \frac{b}{\sin \beta}$$
$$\operatorname{tg} \frac{\varphi - \psi}{2} = \operatorname{tg}(45° - \nu) \operatorname{tg}(\varphi + \psi)$$

202	δ_{12}	130	28	45	α	101	16	14	$\log a - \log \sin \alpha$
Békés	δ_{1N}	171	33	26	β	41	04	41	
Lesihegy	δ_{2N}	272	49	40	γ	37	39	05	3, 771 0775
	δ_{21}	310	28	45			—		9, 991 5404

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 779 5346	$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 779 5346
$+ \log \sin \beta$	9, 817 6202	$+ \log \sin \gamma$	9, 785 9249
	24		136
Lesihegy $\log b$	3, 597 1572	Békés $\log c$	3, 565 4731

	δ_{12}				α				$\log a - \log \sin \alpha$
	δ_{1N}				β				
	δ_{2N}				γ				
	δ_{21}								

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$		$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	
$+ \log \sin \beta$		$+ \log \sin \gamma$	
$\log b$		$\log c$	

oldal:	Kisberek - 202	délszög:	53 - 30 - 06
$\log c$ vagy b	3, 500 9278	$\log c$ vagy b	3, 500 9278
$+ \log \sin \delta$	9, 905 1787	$+ \log \cos \delta$	9, 774 3591
	94		114
$\log \Delta Y$	3, 406 1159	$\log \Delta X$	3, 275 2983
ΔY	+ 2 547, 51	ΔX	+ 1 884, 94
Y	+ 63 988, 81	X	- 19 625, 39
Y_N	+ 66 536 32	X_N	- 17 740, 45

oldal:	Lesihegy - 202	délszög:	272 - 49 - 40
$\log c$ vagy b	3, 597 1572	$\log c$ vagy b	3, 597 1572
$+ \log \sin \delta$	9, 999 4709	$+ \log \cos \delta$	8, 693 1463
$\log \Delta Y$	3, 596 6281	$\log \Delta X$	2, 290 3035
ΔY	- 3 950, 28	ΔX	+ 195, 12
Y	+ 70 486, 58	X	- 17 935, 45
Y_N	+ 66 536, 30	X_N	- 17 740 33

oldal:		délszög:	
$\log c$ vagy b		$\log c$ vagy b	
$+ \log \sin \delta$		$+ \log \cos \delta$	
$\log \Delta Y$		$\log \Delta X$	
ΔY		ΔX	
Y		X	
Y_N		X_N	

Előzetes koordináták:	+ 66 536, 31	- 17 740, 39
Javítások:	+ 0, 08	+ 0, 02
202 Végleges koordináták:	+ 66 536, 39	- 17 740, 37

δ_{21}	
δ_{23}	
γ	
α	
β	
$\alpha + \beta + \gamma$	
ε	
$\frac{1}{2}(\varphi + \psi)$	
$\frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	
φ	
ψ	
$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	
$\log \frac{b}{\sin \beta}$	
$\log \operatorname{tg} \nu$	
ν	
$45° - \nu$	
$\log \operatorname{tg}(45 - \nu)$	
$\log \operatorname{tg} \frac{1}{2}(\varphi + \psi)$	
$\log \operatorname{tg} \frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	
$\frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	

Jegyzet:

17. melléklet

Koordináták számítása hátrametszéssel

1./ Hátrametszés számitása logaritmusaal.

Adott három pont: P_1, P_2 és P_3. A meghatározandó N ponton megmértük az α és β szögeket /1. ábra/.

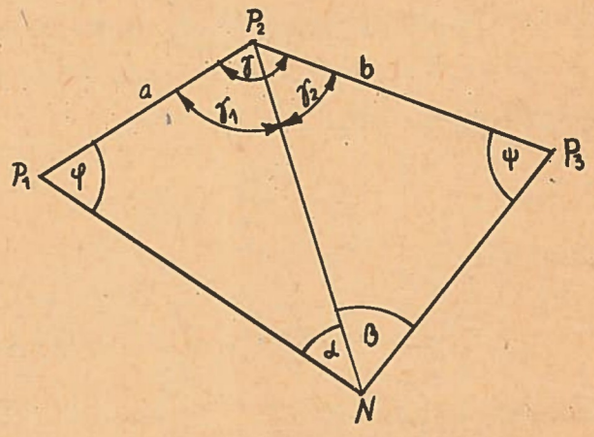

1. ábra.

A számitás végrehajtását a következő lépésekben végezzük:

1./ Kiszámitjuk az ismert pontok koordinátáiból az a és b oldalakat, valamint ezeknek az oldalaknak a

$$\delta_{21}, \quad \delta_{23}$$

irányszögeit.

2./ képezzük a γ szöget:

$$\gamma = \delta_{21} - \delta_{23}$$

továbbá a P_1 és P_3 pontnál lévő szögek félösszegének értékét:

$$\frac{\varphi + \psi}{2} = 180 - \frac{\alpha + \beta + \gamma}{2}$$

3./ kiszámitjuk a N P_1P_2 és az N P_2P_3 háromszögekből a

$$\log \frac{a}{\sin \alpha} \quad \text{és a} \quad \log \frac{b}{\sin \beta}$$

értékeket.

4./ Számitjuk a ν segédszög értékét:

$$tg\,\nu = \frac{\frac{a}{\sin\alpha}}{\frac{b}{\sin\beta}}$$

és képezzük a

$45^\circ - \nu$ értéket.

5./ Számitjuk a P_1 és P_3 szögnél lévő φ és ψ ismeretlen szögek fél különbségét:

$$tg\,\frac{\varphi-\psi}{2} = tg\,\frac{\varphi+\psi}{2}\,tg\,/45^\circ - \nu/$$

6./ Ismerve a 2. pontból a

$\frac{\varphi+\psi}{2}$ értéket

továbbá 5. pontból a

$\frac{\varphi-\psi}{2}$ értéket, ezek összeadásából és kivonásából kapjuk a keresett szögeket:

$$\varphi = \frac{\varphi+\psi}{2} + \frac{\varphi-\psi}{2}$$

$$\psi = \frac{\varphi+\psi}{2} - \frac{\varphi-\psi}{2}$$

7./ A φ és ψ szögek ismerete után kiszámitjuk mindkét háromszögben a még ismeretlen γ_1 és γ_2 szögeket:

$$\gamma_1 = 180 - /\alpha+\varphi/$$

$$\gamma_2 = 180 - /\beta+\psi/$$

továbbá a

$$\delta_{1N} = \delta_{12} + \varphi$$
$$\delta_{2N} = \delta_{21} - \gamma_1$$
$$\delta_{3N} = \delta_{32} - \psi$$

irányszögeket.

Ezek után a pont koordinátáit az előmetszésre megadott módon számitjuk ki.

A pont végleges koordinátáiként az igy kiszámitott koordinátákat akkor fogadjuk el, ha a három hátrametsző irányon kivül csupán még egy fölös irány van. A pont koordinátáit kiegyenlitjük vagy a végleges koordinátákat grafikus pontelhelyezéssel határozzuk meg akkor, ha a hátrametsző irányokon kivül legalább három fölös irány van.

2./ Hátrametszés számitása számológéppel.

Legyenek az adott pontok A, K és B, a meghatározandó pont N, amelyen az α és β szöget mértük meg. /2. ábra/.

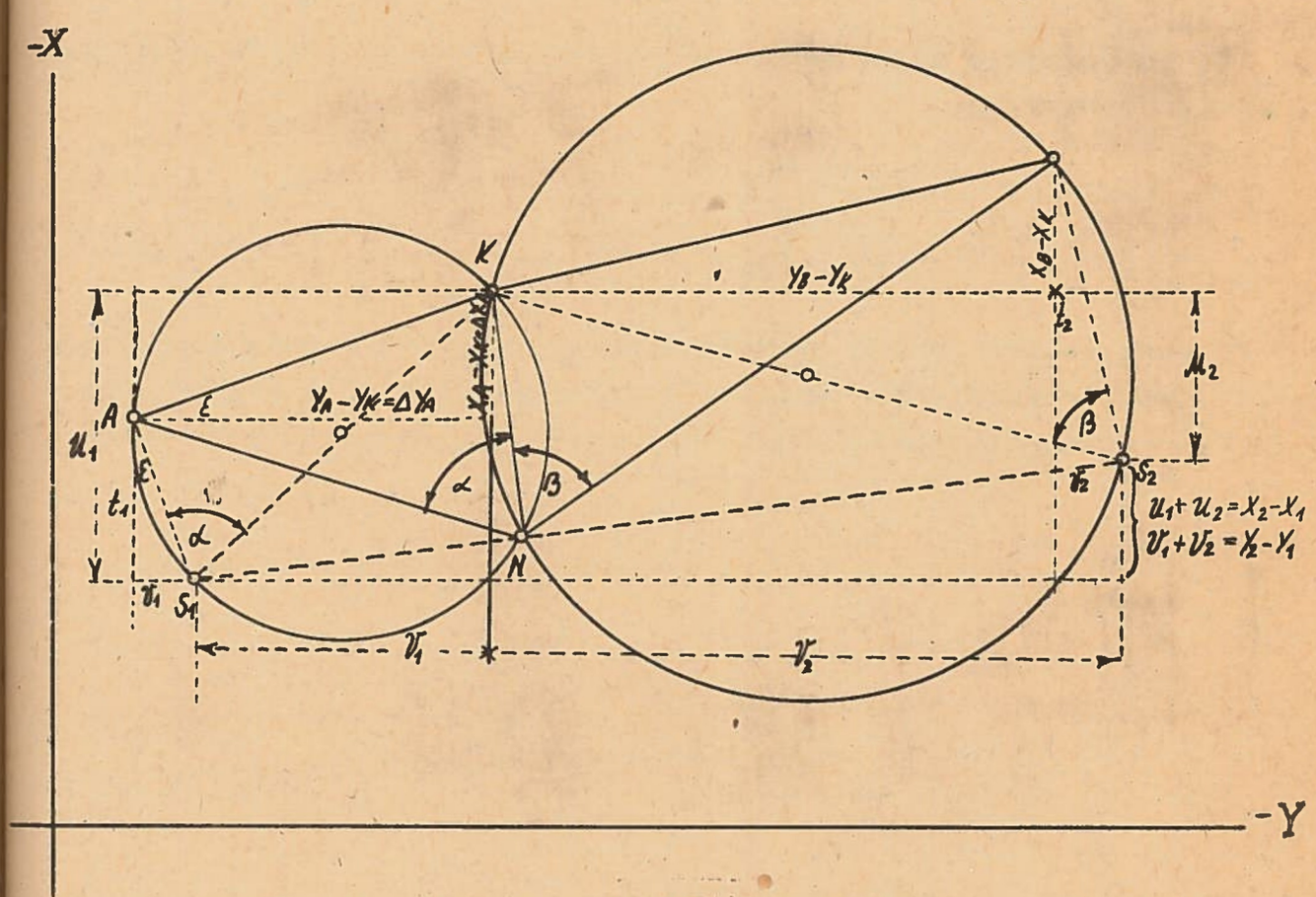

2. ábra.

A számitás menete a következő:

1./ Képezzük az adott pontok koordináta különbségeit:

$$\Delta Y_A = Y_A - Y_K \qquad \Delta X_A = X_A - X_K$$

$$\Delta Y_B = Y_B - Y_K \qquad \text{továbbá} \qquad \Delta X_B = X_B - X_K$$

2./ Számitjuk az adott K középső pont és a segédpontok koordinátái között levő különbségeket és pedig az x koordináták különbségét az U_1, U_2, valamint az y ordináták különbségét a V_1 és V_2 mennyiségeket.

$$U_1 = \Delta X_A + \Delta Y_A \operatorname{cotg} \alpha$$

$$U_2 = -\Delta X_B + \Delta Y_B \operatorname{cotg} \beta$$

$$V_1 = -\Delta Y_A + \Delta X_A \operatorname{cotg} \alpha$$

$$V_2 = \Delta Y_B + \Delta X_B \operatorname{cotg} \beta$$

3./ Számitjuk a meghatározandó pontról a K középső pontra vonatkozó irányszöget:

$$\operatorname{tg} \delta_{NK} = \frac{U_1 + U_2}{V_1 + V_2}$$

4./ Képezzük a meghatározandó pontról a szélső A és B pontokra vonatkozó irányszögeket

$$\delta_{NA} = \delta_{NK} - \alpha$$

$$\delta_{NB} = \delta_{NK} + \beta$$

5./ Az ismert pontok koordinátáiból, valamint a 3 és 4 pontban levezetett irányszögekből számitjuk előmetszés módjára - két háromszögből - a meghatározandó pont koordinátáit.

212.

212	δ_{12}	54	4	30	α	91	3	07	$\log a - \log \sin \alpha$
202	δ_{1N}	85	9	27	β	31	4	57	
203	δ_{2N}	176	12	34	γ	57	51	56	3, 543 0444
	δ_{21}	234	4	30			—		9, 999 9267

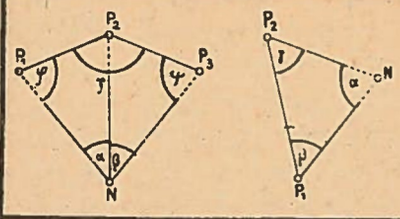

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 543 1176	3, 543 1176
$+ \log \sin \beta$	9, 712 8539	$+ \log \sin \gamma$ 9, 927 7741
	245	79
203 log b	3, 255 9960	202 log c 3, 470 8996

212	δ_{12}	153	25	13	α	117	41	39	$\log a - \log \sin \alpha$
203	δ_{1N}	176	12	35	β	22	47	22	
Lesihegy	δ_{2N}	293	54	14	γ	39	30	59	3, 399 4938
	δ_{21}	333	25	13					9, 947 1585

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 452 3342	3, 452 3342
$+ \log \sin \beta$	9, 588 0888	$+ \log \sin \gamma$ 9, 803 6382
	100	230
Lesihegy log b	3, 040 4330	203 log c 3, 255 9954

	δ_{12}				α				$\log a - \log \sin \alpha$
	δ_{1N}				β				
	δ_{2N}				γ				
	δ_{21}								

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	
$+ \log \sin \beta$	
log b	

$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	
$+ \log \sin \gamma$	
log c	

$$\gamma = \delta_{21} - \delta_{23}$$

$$\varepsilon = \frac{1}{2}(\alpha + \beta + \gamma)$$

$$\frac{\varphi + \psi}{2} = 180° - \varepsilon$$

$$\log tg\, \nu = \log \frac{a}{\sin \alpha} - \log \frac{b}{\sin \beta}$$

$$tg\, \frac{\varphi - \psi}{2} = tg\,(45° - \nu)\, tg\,(\varphi + \psi)$$

δ_{21}	234 4 30
δ_{23}	153 25 13
γ	80 39 17
α	91 3 7
β	117 41 39
$\alpha + \beta + \gamma$	289 24 03
ε	144 42 02
$\frac{1}{2}(\varphi + \psi)$	35 17 58
$\frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	-(4 13 - 01)
φ	31 04 57
ψ	39 30 59
$\log \frac{a}{\sin \alpha}$	3, 543 1176
$\log \frac{b}{\sin \beta}$	3, 452 3342
log tg ν	0, 090 7834
ν	50 - 56 - 43
$45° - \nu$	-(5 -56 -43)
log tg$(45 - \nu)$	9, 017 5508(n)
	612
log tg $\frac{1}{2}(\varphi + \psi)$	9, 850 0128
	358
log tg $\frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	8, 867 6606(n)
$\frac{1}{2}(\varphi - \psi)$	-(4-13-01)

Jegyzet:

oldal:	202 - 212	délszög:	85 - 9 - 27
log c vagy b	3, 470 8996	log c vagy b	3, 470 8996
+ log sin δ	9, 998 4458	+ log cos δ	8, 926 3553
	13		745
log ΔY	3, 469 3467	log ΔX	2, 397 3294
ΔY	+ 2 946, 77	ΔX	+ 249,65
Y	+ 66 536, 39	X	- 17 740,37
Y_N	+ 69 483, 16	X_N	- 17 490,72
oldal:	Lesihegy - 212	délszög:	293 - 54 -14
log c vagy b	3, 040 4330	log c vagy b	3, 040 4330
+ log sin δ	9, 961 0482	+ log cos δ	9, 607 6543
	56		190
log ΔY	3, 001 4868	log ΔX	2, 648 1063
ΔY	- 1 003, 43	ΔX	+ 444,74
Y	+ 70 486, 58	X	- 17 935,45
Y_N	+ 69 483, 15	X_N	- 17 490,71
oldal:		délszög:	
log c vagy b		log c vagy b	
+ log sin δ		+ log cos δ	
log ΔY		log ΔX	
ΔY		ΔX	
Y		X	
Y_N		X_N	

Előzetes koordináták:	+ 69 483, 16	- 17 490, 72
Javítások:	+ 0, 05	- 0,05
212 Végleges koordináták:	+ 69 483, 21	- 17 490, 77

Koordináták számításának menete hátrametszésnél

A meghatározandó pont N						Végleges koordináták
	A	Y_A	X_A	α	$\operatorname{ctg}\alpha$	Y_N
	K	Y_K	X_K	β	$\operatorname{ctg}\beta$	X_N
	B	Y_B	X_B			
		$\Delta Y_A = Y_A - Y_K$	$\Delta X_A = X_A - X_K$			
		$\Delta Y_B = Y_B - Y_K$	$\Delta X_B = X_B - X_K$	δ	$\operatorname{tg}\delta_{NK} = \frac{U_1 + U_2}{V_1 + V_2}$	
		$U_1 = -\Delta X_A + \Delta Y_A \operatorname{ctg}\alpha$	$V_1 = -\Delta X_A \operatorname{ctg}\alpha - \Delta Y_A$	δ_{NK}		
		$U_2 = -\Delta X_B + \Delta Y_B \operatorname{ctg}\beta$	$V_2 = \Delta X_B \operatorname{ctg}\beta + \Delta Y_B$	Megjegyzés: δ_{NK} kiszámítása után a mérést tájékozni kell. A tájékozott irányokból N pont előmetszéssel vezethető le.		
		$U_1 + U_2$	$V_1 + V_2$			
	202	+66 536,39	−17 740,37	91 3 07	−0,018 3620	
	203	+69 363,97	−15 691,66	117 41 39	−0,524 8819	
	Lesihegy	+70 486,58	−17 935,45			
212		−2 827,58	−2 048,71			
		+1 122,61	−2 243,79			
		−1 996,79	+2 865,20			
		+1654,55	+2 300,33	3 47 26	−0,066 2546	
		−342,24	+5 165,53	356 12 34		
	202	+66 536,39	−17 740,37	85 9 27	+11,803 6736	
	203	+69 363,97	−15 691,66	176 12 34	−0,066 2546	Előzetes:
		+69 483,17	−17 490,72		+11,869 9281	+69 483,17
212						+ 0,04
						+69 483,21
	203	+69 363,97	−15 691,66	176 12 34	−0,066 2546	Előzetes:
	Lesihegy	+70 486,58	−17 935,45	293 54 13	−2,256 2444	−17 490,72
		−69 483,17	−17 490,72		+2,189 9898	− 0,05
						−17 490,77

16. melléklet

Gauss-féle egyenletes koordinátakiegyenlítés

A Gauss-féle egypontos koordinátakiegyenlitést az alábbiak szerint végezzük:

1./ A kiegyenlitendő pont koordinátáit két jó metszést adó háromszögből kiszámitjuk. Az igy kiszámitott koordináták középértékét tekintjük a pont előzetes koordinátáinak. /A 202 sz. pont előzetes koordinátáinak számitását lásd 16. mellékleten/.

2./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatványon előirjuk a pont számát, előzetes koordinátáit és a kiegyenlitéshez felhasználandó irányokról vázlatot készitünk. A vázlaton a pontról mért belső irányokat 1-gyel kezdve megszámozzuk, majd a számozást a kivülről mért irányokkal, a külső irányokkal folytatjuk.

3./ A pont előzetes koordinátáinak felhasználásával a kiegyenlitésbe bevont minden irányra kiszámitjuk a külső pontról a kiegyenlitendő pontra vonatkozó előzetes irányszöget: /δ/-t. Az irányszögek számitásával egyidejüleg számitjuk az a,b iránykoefficienseket:

$$a = + \frac{0{,}1\,\varrho'' \cos/\delta/}{t}$$

$$b = - \frac{0{,}1\,\varrho'' \sin/\delta/}{t} \qquad /1/$$

/A 202 sz. pont kiegyenlitéséhez szükséges a, b iránykoefficiensek és /δ/ előzetes irányszögek számitását lásd a 15. mellékleten/.

Az irányszögeknek logaritmussal való számitásánál az iránykoefficiensek számithatók a logaritmikus differenciákból is az alábbiak szerint:

$$a_i = \frac{\text{0,1-re eső differencia a log}\left(/y/-y_i\right)\text{-nél}}{\text{1" -re eső differencia a log tg } /\delta_i/\text{-nél}}$$

$$b_i = \frac{\text{0,1-re eső differencia a log}\left(/x/-x_i\right)\text{-nél}}{\text{1" -re eső differencia a log tg } /\delta_i/\text{-nél}}$$

Az utóbbi képletekben a_i; b_i az i-edik irányra vonatkozó iránykoefficienseket, /y/ és /x/ a kiegyenlitendő pont előzetes koordinátáit, y_i; x_i a kiegyenlitéshez felhasznált adott i-edik háromszö-

gelési pont koordinátáit, /δ_i/ az i-edik irányra vonatkozó előzetes irányszöget jelenti.

4./ Az iránykoefficiensek előjelét szemlélettel is ellenőrizni kell. Ha a kiegyenlitendő ponton át a koordinátarendszer tengelyeit megrajzoljuk és ha magunkat a külső ponton állónak képzeljük és az irányt az óramutató járásával egyező értelemben kissé elforgatjuk, akkor az elforgatott irány a koordináta tengelyeket metszi. Aszerint, hogy az elforgatott irány az Y koordináta tengely pozitiv vagy negativ félegyenesét metszi, lesz az a iránykoefficiens előjele is pozitiv vagy negativ, hasonlóképpen aszerint, hogy az X koordinátatengely pozitiv vagy negativ félegyenesét metszi, lesz a b iránykoefficiens pozitiv vagy negativ.

5./ Az irányok sorszámának megfelelően a nyomtatvány megfelelő rovatába bevezetjük a szögmérési jegyzőkönyvből a belső irányoknál az egyes mért L irányértékeket, külső irányoknál pedig a mért és tájékozott irányértékeket: I-t. Majd bevezetjük az előzetes irányszögeket /δ/-kat. Azután képezzük az előzetes tájékozási szögeket:

$$/z/ = /\delta/ - L \qquad /2/$$

Az előzetes tájékozási szögekből számitjuk az előzetes középtájékozási szöget

$$/Z/ = \frac{[p\ z]}{[p]} \qquad /3/$$

A p suly alatt az irány hosszát értjük kilométeres egységben. /A sulyokat városi háromszögelésnél 0,1 km élességgel, egyébként egész kilométeres élességgel vesszük számitásba/.

6./ Számitjuk a javitási egyenletek tisztatagját, l-t: belső irányoknál

$$l = /z/ - /Z/ \qquad /4/$$

külső irányoknál

$$l = /\delta/ - I \qquad /5/$$

7./ Belső irányoknál, például az i-edik iránynál, a javitási egyenlet a következő alaku:

$$v_i = a_i dy + b_i dx - dz + l_i$$

A belső irányokra vonatkozó javitási egyenletekben a dx, dy isme-

retlenekon kívül a $\Delta\alpha_0$ az előzetes középtájékozási szög változása szintén ismeretlen. A az ismeretlen kiküszöbölése érdekében a javitási egyenletek a, b koefficienseit redukáljuk. Képezzük ugyanis a belső irányokra vonatkozó a, b iránykoefficiensek sulyozott középértékét és az egyes a, b értékekből és igy számitott középértéket levonva, kapjuk és illető irányra vonatkozó levezetett iránykoefficienseket. Az i-edik irányra vonatkozó redukált iránykoefficiensek tehát

$$\text{a levezetett } \underline{a}_i = a_i - \frac{[pa]}{[p]}$$

$$\text{a levezetett } \underline{b}_i = b_i - \frac{[pb]}{[p]} \qquad /6/$$

8./ A külső irányoknál a javitási egyenletek, például a K-adik irány javitási egyenlete:

$$v_K = a_K dy + b_K dx + l_K \qquad /7/$$

ezekben az egyenletekben a tájékozási ismeretlen nem szerepel.

9./ Belső irányoknál a levezetett a, b koefficiensekből, külső irányoknál az eredetileg számitott a és b koefficiensekből, továbbá az l tisztatagokból az egyes irányok sulyának figyelembevételével képezzük a normálegyenletek együtthatóit az alábbiak szerint:

$$\begin{aligned}
[paa] &= p_1a_1^2 + p_2a_2^2 + \ldots + p_na_n^2 \\
[pab] &= p_1a_1b_1 + p_2a_2b_2 + \ldots + p_na_nb_n \\
[pal] &= p_1a_1l_1 + p_2a_2l_2 + \ldots + p_na_nl_n \\
[pbb] &= p_1b_1^2 + p_2b_2^2 + \ldots + p_nb_n^2 \\
[pbl] &= p_1b_1l_1 + p_2b_2l_2 + \ldots + p_nb_nl_n \\
[pll] &= p_1l_1^2 + p_2l_2^2 + \ldots + p_nl_n^2
\end{aligned} \qquad /8/$$

10./ A normálegyenletek tehát szimmetrikus alakban irva a következők lesznek:

$$\begin{aligned}
[paa]\,dy + [pab]\,dx + [pal] &= 0 \\
[pbb]\,dx + [pbl] &= 0 \\
[pll] &= [pvv]
\end{aligned} \qquad /9/$$

illetve

$$[pbb]\,dz + [pab]\,dy + [pbl] = 0$$
$$[paa]\,dy + [pal] = 0 \qquad /10/$$
$$[pll] = [pvv]$$

A normálegyenletek megoldása megadja a

dy és dx

ismeretlenek értékét. A két egyenletrendszernek külön-külön megoldása egyben a számításra ellenőrzést ad. A mintán a 202 számu pont kiegyenlitésénél a normálegyenletek ilyen kettős megoldását logaritmussal a kiküszöbölés módszerével végeztük.

11./ Ismerve a dy és dx koordináta változásokat, számitjuk a

$$d\delta = ady + bdx \qquad /11/$$

irányszögváltozásokat, majd a külső irányokra vonatkozólag a v javitásokat:

$$v_K = d\delta_K + l_K \qquad /12a/$$

a belső irányokra pedig

$$v_i + dz = d\delta_i + l_i \qquad /12b/$$

A dz ismeretlen értékét mint a $/d\delta + l/$ értékek sulyozott középértékét számitjuk

$$dz = \frac{[p/d\delta + l/]}{[p]} \qquad /13/$$

Az igy kiszámitott dz értéket levonva a $/d\delta + l/$ értékekből, kapjuk a belső irányokra vonatkozó v javitásokat.

12./ A 11. pontban leirt módon számitott v javitásokból számitjuk a pvv értékeket és ezek összegét a [pvv] -t, aminek jó megközelitéssel egyezni kell a 10. pontban leirt normálegyenletek megoldása során kapott $[ll2]$ értékkel.

13./ A kiszámitott [pvv] -ből és a földsmérések számából számitjuk az egységsulyu mérés középhibáját.

$$\mu_o = \sqrt{\frac{[pvv]}{\ }} \qquad /14/$$

ahol f jelenti a fölösmérések számát, majd az ismeretlenek középhibáját

$$\mu_y = \frac{\mu_o}{\sqrt{[aal]}} \qquad /15/$$

$$\mu_x = \frac{\mu_o}{\sqrt{[bbl]}}$$

14./ Képezzük a végleges koordinátákat:

$$y = /y/ + dy$$
$$x = /x/ + dx \qquad /16/$$

15./ A végleges koordináták felhasználásával kiszámitjuk a végleges irányszögeket: δ -kat, majd a belső irányokra a végleges tájékozási szögeket:

$$z = \delta - L \qquad /17/$$

továbbá ezek sulyozott középértékét:

$$Z = \frac{[p\,z]}{[p]} \qquad /18/$$

majd a belső irányokra vonatkozó irányjavitásokat:

$$v_i = z_i - Z \qquad /19/$$

és a külső irányokra vonatkozó irányjavitásokat

$$v_K = \delta_K - I_t \qquad /20/$$

16./ Az irányjavitások ismerete után számitjuk a pvv négyzeteket és ezek összegét a [pvv] értéket, amelynek a számitási élességben elkövetett elhanyagolás mértékéig egyezni kell a 10. és 12. pontban leirt módon számitott értékekkel.

202 számú pont

Előzetes koordináták	(y) = +66 536, 31 m	(x) = − 17 740, 39 m
Változások	dy = + 0,08 m	dx = + 0,02 m
Végleges koordináták	y = + 66 536, 39 m	X = − 17 740, 37 m

M_o = ± 7,7" M_y = ± 3,0 cm M_x = ± 4,0 cm

Vázlat

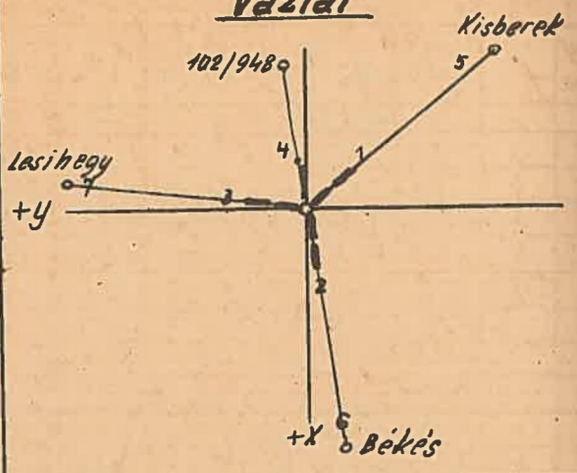

Az l tisztatagok és a v méresi javítások számítása

Belső irányok száma	Állás-pont	Irány-zópont	Súly p	Mért irányérték L	Előzetes irányszög (δ)	Előzetes tájékozási szög (z) = (δ) − L	l = (x) − (z)	Végleges irányszög δ	Végleges tájékozási szög z = δ − L	v = z − Z	pvv
	megnevezése										
1		Kisberek	3	233° 27' 49"	233° 30' 03"	0° 2' 14"	+ 3,1	233° 30' 05"	0° 2' 16"	+ 4,3	55,47
2	202	Békés	4	351° 31' 12"	351° 33' 26"	0° 2' 14"	+ 3,1	351° 33' 21"	0° 2' 9"	− 2,7	29,16
3		Lesihegy	4	92° 47' 24"	92° 49' 37"	0° 2' 13"	+ 2,1	92° 49' 38"	0° 2' 14"	+2,3	21,16
4		102/948	2	179° 21' 56"	179° 23' 52"	0° 1' 56"	− 14,9	179° 24' 02"	0° 2' 6"	−5,7	64,98
					$(Z) = \frac{[p(z)]}{[p]}$ = 0° 2' 10,9"			$Z = \frac{[pz]}{[p]}$	0° 2' 11,7"		

Külső irányok száma	Állás-pont	Irány-zópont	Súly p	Mért és tájékozott irányérték	Előzetes irányszög (δ)		l (δ) − J	Végleges irányszög δ		v = δ − J	pvv
	megnevezése										
5	Kisberek		3	53° 30' 08"	53° 30' 03"		−5	53° 30' 05"		−3	27,0
6	Békés	202	4	171° 33' 24"	171° 33' 26"		+2	171° 33' 21"		−3	36,0
7	Lesihegy		4	272° 49' 44"	272° 49" 37"		−4	272° 49' 38"		−3	36,0
											269,77

Normálegyenletek megoldása determinánsokkal

$D = [paa][pbb] - [pab]^2$ = ± 247 273,073

$dy = \frac{[pab][pbl] - [pbb][pal]}{D}$ = ± 0,831

$dx = \frac{[pab][pal] - [paa][pbl]}{D}$ = ± 0,237

$Q_y = \frac{[pbb]}{D}$ = ± 0,001 5503

$Q_x = \frac{[paa]}{D}$ = ± 0,002 6669

$Q_{xy} = -\frac{[pab]}{D}$ = ± 0,000 3005

Ellenőrzés és középhibák számítása

Ellenőrzés:

$-dy = Q_y[pal] + Q_{xy}[pbl]$ = − 0,831

$-dx = Q_{xy}[pal] + Q_x[pbl]$ = − 0,237

$[pvv] = [pal]dy + [pbl]dx + [pll]$ = 236,18

$M_o = \sqrt{\frac{[pvv]}{f}} = \sqrt{\frac{[vv]}{F}}$ = ± 7,68"

$M_y = M_o\sqrt{Q_y} = \frac{F M_o}{\sqrt{[aa1]}}$ = ± 0,30 dm

$M_x = M_o\sqrt{Q_x} = \frac{M_o}{\sqrt{[bb1]}}$ = ± 0,40 dm

Normálegyenletek együtthatóinak képzése

Irány száma	p	a	b	levezetett a	levezetett b	l	paa	pab +	pab −	pal +	pal −	pbb	pbl +	pbl −	pll
1	3	+3,9	−5,2	+2,6	−5,4	+3,1	20,28	−	42,12	24,18	−	87,48	−	50,22	28,83
2	4	−5,5	−0,8	−6,8	−1,0	+3,1	184,96	27,20	−	−	84,32	4,00	−	12,40	38,44
3	4	+0,3	+5,2	−1,0	+5,0	+2,1	4,00	−	20,00	−	8,40	100,00	42,00	−	17,64
4	2	+13,2	+0,1	+11,9	−0,1	−14,9	283,22	−	2,38	−	354,62	0,02	2,98	−	444,02
	13	[pa] / [p]	[pb] / [p]												
		=+1,3	=+0,2												
5	3			+3,9	−5,2	−5,0	46,63	−	60,84	−	58,50	81,12	78,00	−	75,00
6	4			−5,5	−0,8	+2,0	121,00	17,60	−	−	44,00	2,56	−	6,40	16,00
7	4			+0,3	+5,2	−4,0	0,36	6,24	−	−	4,80	108,16	−	83,20	64,00
							+659,45		−74,30		−530,46	+383,34		−29,24	683,93

Normálegyenletek megoldása (kiküszöbölés módszerével)

	a]	b]	l]			b]	a]	l]	
[a	−7,180 82 +2,819 18 +659,15	+9,051 81 −1,870 99 −74,30	+9,905 47 −2,724 65 −530,46	−0,922 80	[b	−7,416 42 +2,583 58 +383,34	+9,287 41 −1,870 99 −74,30	+8,882 40 −1,465 98 −29,24	−1,158 40
[b		−8,37 +383,34	−59,77 −29,24	−1,776 46	[a		−14,40 +659,45	−5,67 −530,46	−0,753 39
[l			−426,70 +663,93	−2,630 12	[l			−2,23 +683,93	−0,348 38
[1a		−7,426 01 +2,573 99 +374,97	+9,375 45 −1,949 44 −89,01	−1,324 89	[1a		−7,190 41 +2,809 59 +645,05	+9,919 68 −2,729 27 −536,13	−2,648 95
[1l			−21,13 +257,25	dx=	[1l			−445,60 +681,70	dy=
[2l			+236,10	+0,237 dm	[2l			+236,10	±0,831 dm

A dδ irányszögváltozások és a v javítások számítása.

Irány száma	+0,631 ady	+0,237 bdx	dδ= =ady+bdx	v+dz= =dδ+l	V	p	pvv
1	+3,24	−1,23	+2,01	+5,11	+3,94	3	46,57
2	−4,57	−0,19	−4,76	−1,66	−2,83	4	32,04
3	+0,25	+1,23	+1,48	+3,58	+2,41	4	23,23
4	+10,97	+0,02	+10,99	−3,91	−5,08	2	51,61
				dz=[p(dδ+l)] / [p]			
				=+1,17			
5	+3,24	−1,23	+2,01		−2,99	3	26,82
6	−4,57	−0,19	−4,76		−2,76	4	30,47
7	+0,25	+1,23	+1,48		−2,52	4	25,40
							236,14

19. melléklet.

Hazay-féle egyenletes koordináta-kiegyenlítés

Hazay-féle egypontos koordináta kiegyenlitést a következő módon végezzük:

1./ A kiegyenlitendő pont koordinátáit két jó metszéstadó háromszögből kiszámitjuk. Az igy kiszámitott koordináták középértékét tekintjük a pont előzetes koordinátáinak. /A 202. számu pont előzetes koordinátáinak számitását lásd 16. melléklteten/.

2./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatványon előirjuk a pont számát, előzetes koordinátáit és a felhasználandó irányok feltüntetésével kiegyenlitési vázlatot készitünk. A vázlaton a kiegyenlitendő pontról mért belső irányokat 1-gyel kezdve megszámozzuk, majd a számozást a kivülről mért irányokkal, a külső irányokkal folytatjuk.

3./ A pont előzetes koordinátáinak felhasználásával a kiegyenlitésbe bevont minden irányra kiszámitjuk a külső pontról a kiegyenlitendő pontra vonatkozó előzetes irányszöget: /δ/-t. Az irányszögek számitásával egyidejüleg számitjuk az a, b, c iránykoefficienseket, továbbá a D mennyiséget az alábbi képletek szerint:

$$a = -\frac{0,1\varrho'' \cos^2/\delta/}{t}$$

$$b = -\frac{0,1\varrho'' \sin^2/\delta/}{t} \qquad /1/$$

$$c = \frac{0,1\varrho'' \sin/\delta/\cos/\delta/}{t}$$

$$D = \frac{10.t}{\varrho}$$

A képletekben /δ/ jelenti az előzetes irányszöget, t az irány hosszát, ϱ az analitikus szögegységet másodpereben kifejezve:
ϱ = 206 264,8.

Az a és b koefficiensek előjele mindig negativ, a c előjele pozitiv, ha a /δ/ irányszög az első vagy harmadik, negativ, ha második és negyedik szögnegyedbe esik, D előjele mindig pozitiv.

4./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatványba beirjuk belső irányok esetében a mérési eredményeket: az L-eket, külső irányok ese-

ében a mért és tájékozott irányértékeket: I_t-ket, majd a számított előzetes irányszögeket: $/\delta/$-kat. Azután képezzük a belső irányokra vonatkozólag az egyes előzetes tájékozási szögeket:

$$/z/ = /\delta/ - L \qquad /2/$$

továbbá a tájékozási szögek középértékét, az előzetes középtájékozási szöget

$$/z/_0 = \frac{[z]}{n} \qquad /3/$$

ahol n az irányok számát jelenti.

5./ Képezzük az irányeltéréseket. Belső irányokra vonatkozólag, például az i-edik irányra vonatkozólag az irányeltérés:

$$v_i = /z_i/ - /z/ \qquad /4/$$

A külső irányokra vonatkozólag, például a k-adik irányra

$$v_k = /\delta/ - I_k \qquad /5/$$

6./ Számítjuk az egyensulyi egyenletek együtthatóit. Az egyensúlyi egyenletek együtthatóit az a, b, c iránykoefficiensek összegéből, továbbá az /e sin δ/ és az /e cos δ/ szorzatok összegéből képezzük. A belső irányoknál azonban a tájékozási ismeretlen is szerepel. A tájékozási ismeretlen kiküszöbölésére az a, b, c koefficiensek összegét, továbbá az /e sinδ/ és az /e cosδ/ szorzatok összegét redukálni kell. A redukciók számitása érdekében kiszámitjuk a De szorzatokat, valamint a [D] és [De] összegeket. Ez után a redukciók a következők lesznek:

$$\begin{aligned}
&[a] \text{ redukciója } \Delta_a = \frac{[\cos\delta][\cos\delta]}{[D]} \\
&[b] \text{ redukciója } \Delta_b = \frac{[\sin\delta][\sin\delta]}{[D]} \qquad /6/ \\
&[c] \text{ redukciója } \Delta_c = \frac{[\sin\delta][\cos\delta]}{[D]} \\
&[e \sin\delta] \text{ redukciója } \Delta_{\sin} = \frac{[De][\sin\delta]}{[D]} \\
&[e \cos\delta] \text{ redukciója } \Delta_{\cos} = \frac{[De][\cos\delta]}{[D]}
\end{aligned}$$

A redukciókat hozzáadva a $[a]$, $[b]$, $[c]$, $[e \sin\delta]$ és $[e \cos\delta]$ összegekhez, nyerjük az egyensulyi egyenletek együtthatóit:

$$A = [a] + \Delta_a$$
$$B = [b] + \Delta_b$$
$$C = [a] + /- \Delta_c / \qquad /7/$$
$$T_{sin} = [e \sin\delta] + /- \Delta_{sin}/$$
$$T_{cos} = - /[e \cos\delta] + /- \Delta_{cos}//$$

Az egyensulyi egyenletek pedig a következők:

$$A\,dy + C\,dx - T_{cos} = 0$$
$$C\,dy + B\,dx + T_{sin} = 0$$

7./ Az egyensulyi egyenletek megoldására számitjuk az

$$m = AB - C^2 \qquad /8/$$

mennyiséget és ennek felhasználásával az ismeretleneket:

$$dy = \frac{C\,T_{sin} - B\,T_{cos}}{m}$$

$$dx = \frac{C\,T_{cos} - A\,T_{sin}}{m} \qquad /9/$$

majd pedig a sulykoefficienseket:

$$Q_y = \frac{-B}{m}$$
$$Q_x = \frac{-A}{m} \qquad /10/$$
$$Q_{yx} = \frac{C}{m}$$

8./ Az egyensulyi egyenletek tisztatagjaiból és a sulykoefficiensekből ellenőrzésül számitjuk az ismeretleneket:

$$dy = Q_y T_{cos} + Q_{yx} T_{sin}$$
$$dx = Q_{yx} T_{cos} + Q_x T_{sin} \qquad /11/$$

9./ A dy és dx ismerete után számitjuk a tájékozási ismeretlent

$$ds = \frac{[\cos\delta]\,dy - [\sin\delta]\,dx + [De]}{[D]} \qquad /12/$$

10./ Számitjuk a $d\delta$ irányszögváltozásokat

$$d\delta = \frac{r}{-\cos\delta} = \frac{a\,dy + c\,dx}{-\cos\delta} \qquad /13/$$

vagy

$$d\delta = \frac{r'}{\sin\delta} = \frac{c\,dy + b\,dx}{\sin\delta} \qquad /14/$$

Ha

$$\cos\delta > \sin\delta$$

akkor a /13/ egyenlettel adott képletet, ha pedig

$$\cos\delta < \sin\delta$$

akkor a /14/ egyenlettel adott képletet alkalmazzuk.

11./ Számitjuk az egyes irányjavitásokat és pedig belső irányeknál

$$v_i = d\delta_i + e_i - ds \qquad /15/$$

külső irányeknál

$$v_K = d\delta_K + e_K \qquad /16/$$

majd pedig számitjuk a javitások sulyozott négyzeteit a tvv értékeket és ezek összegét [tvv] -t.

12./ Ellenőrzésül számitjuk a v $\sin\delta$ és v $\cos\delta$ értékeket, valamint ezek összegét, amelynek számitási elhanyagolás figyelembevételével zárusnak kell lennie, azaz

$$[v\sin\delta] = 0$$
$$[v\cos\delta] = 0 \qquad /17/$$

13./ Számitjuk az egységsulyu mérés középhibáját:

$$\mu_0 = \sqrt{\frac{[pvv]}{f}} \qquad /18/$$

ahol f a fölösmérések számát jelenti, továbbá a koordinátaközéphi-

bákat

$$\mu_y = \mu_0 \sqrt{q_y}$$
$$\mu_x = \mu_0 \sqrt{q_x} \qquad /19/$$

14./ Kiszámitjuk a végleges koordinátákat

$$y = /y/ + dy$$
$$x = /x/ + dx \qquad /20/$$

15./ A végleges koordináták felhasználásával számitjuk a végleges irányszögeket: δ -kat, majd a belső irányokra vonatkozólag a végleges tájékozási szögeket

$$z = \delta - L$$

ezek sulyozott középértékét

$$Z = \frac{[pz]}{[p]}$$

majd a belső irányokra vonatkozó irányjavitásokat:

$$v_i = z_i - Z$$

A külső irányokra pedig

$$v_K = \delta_K - L_t$$

16./ Az irányjavitások ismerete után számitjuk azok sulyozott négyzeteit és ezek összegét: [tvv] -t, aminek a számitási elhanyagolás figyelembevételével a 10./ pontban leirt módon számitott értékkel kell megegyeznie.

202 pont

Előzetes koord: (y) = + 66 536,31 (x) = −17 740,39

Változások: dy = + 0,08 dx = + 0,02

Végleges koord: y = + 66 536,39 x = − 17 740,37

$M_o = \pm 7,8''$ $M_y = \pm 3,2$ cm $M_x = \pm 4,0$ cm

Vázlat

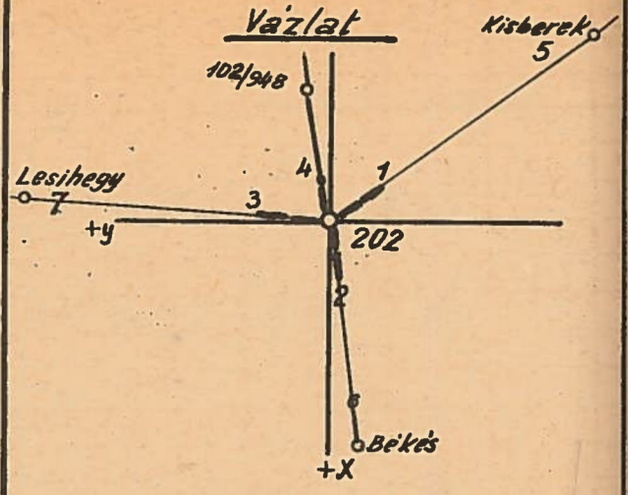

Az e irányelfordulások és a v mérési javítások képzése

Belső irányok

Irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Súly	Mért irányérték L	Előzetes irányszög (δ)	Előzetes tájékozási szög (z) = (δ) − L	e = = (z) − (Z)	Végleges irányszög δ	Végleges tájékozási szög z = δ − L	v = z − Z	t v v
1		Kisberek	3,1	233 27 49	233 30 03	0 2 14	+4,8	233 30 05	0 2 16	+4,0	49,60
2	202	Békés	3,7	351 31 32	351 33 26	0 2 14	+4,8	351 33 21	0 2 9	−3,0	33,30
3		Lesihegy	4,0	92 47 24	92 49 37	0 2 13	+3,8	92 49 38	0 2 14	+2,0	16,00
4		102/948	1,6	179 21 56	179 23 52	0 1 56	−13,2	179 24 02	0 2 6	−6,0	57,60
					$(z) = \frac{[(z_i)]}{n} = \frac{37}{4} = 9,2$			$z = \frac{[pz]}{[p]} = \frac{148,5}{12,4} = 12,0$			

Külső irányok

Irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Súly	Mért és tájékozott irányérték J_t	Előzetes irányszög (δ)		e = = (δ) − J_t	Végleges irányszög δ		v = δ − J_t	t v v
5	Kisberek		3,1	53 30 08	53 30 03		−5,0	53 30 05		−3	27,90
6	Békés	202	3,7	171 33 24	171 33 26		+2,0	171 33 21		−3	33,30
7	Lesihegy		4,0	272 49 41	272 49 37		−4,0	272 49 38		−3	36,00
											253,70

Redukciók

	Δ'	$\Delta = \frac{\Delta'}{[D]}$		
[cos δ][cos δ]	+ 0,429	+ 0,73	a	+
[sin δ][sin δ]	+ 0,003	+ 0,00	b	+
[sin δ][cos δ]	− 0,039	− 0,07	c	−
[De][sin δ]	− 0,081	− 0,14	e_{sin}	−
[De][cos δ]	+ 0,904	+ 1,53	e_{cos}	−

Tájékozási állandó változása

$$dz = \frac{[\cos\delta]\,dy - [\sin\delta]\,dx + [D]e]}{[D]}$$

$$dz = \frac{(+0,652)(+0,802) - (-0,059)(+0,237) + 1,38}{0,59} = +3,25$$

(z) = 0 − 2 − 9,2

dz = + 3,2

z = 0 − 2 − 12,4

Irány száma	a	b	c		e	sin δ		cos δ		e sin δ		e cos δ		D	De	
	−	−	+	−	−	+	−	+	−	+	−	+	−	+	+	−
1	2,3	4,2	3,1		+4,8	0,803		0,595		3,85	−	2,86	−	0,15	0,72	−
2	5,5	0,1		0,8	+4,8	0,147			0,989	0,70	−	−	4,75	0,18	0,86	−
3	0	5,2		0,3	+3,8		0,999	0,049		−	3,80	0,19	−	0,19	0,72	−
4	13,2	0		0,1	−13,2		0,010	1,000		0,13	−	−	13,20	0,07	−	0,92
						0,950	1,009	1,644	0,989					0,59	2,30	0,92
							−0,059	0,655							+1,38	
5	2,3	4,2	3,1		−5,0	0,803		0,595		−	4,02	−	2,98		−	
6	5,5	0,1		0,8	+2,0	0,147			0,989	0,29	−	−	1,98			−
7	0	5,2		0,3	−4,0		0,999	0,049		4,00	−	−	0,20		−	
[]	−28,8	−19,0	6,2	2,3						8,97	7,82	3,05	23,11			
Δ	+0,7	0	0,1							0,14			1,53			
[]	−28,1	−19,0	+4,0							+1,29		+21,59				
	A	B	C							T sin		− T cos				

Egyensúlyi egyenletek megoldása

$m = AB - C^2 = (-28,1)(-19,0) - (4)^2 = +517,9$

$dy = \frac{CT\sin - BT\cos}{m} = \frac{(+4,0)(+1,29) - (-19,0)(+21,59)}{m} = +0,802$

$dx = \frac{CT\cos - AT\sin}{m} = \frac{(+4,0)(+21,59) - (-28,1)(+1,29)}{m} = +0,237$

$Q_y = \frac{-B}{m} = \frac{19,0}{m} = +0,036\ 6867$

$Q_x = \frac{-A}{m} = \frac{28,1}{m} = +0,054\ 2577$

$Q_{xy} = \frac{C}{m} = \frac{4,0}{m} = 0,007\ 7235$

Középhibák számítása

Ellenőrzés:

$dy = Q_y T\cos + Q_{yx} T\sin = 0,802$

$dx = Q_{xy} T\cos + Q_x T\sin = +0,237$

$\mu_0 = \sqrt{\frac{[vv]}{f}} = \sqrt{\frac{241,1}{4}} = \pm 7,76''$

$M_y = \mu_0 \sqrt{0,048\, Q_y} = \pm 0,320$ dm

$M_x = \mu_0 \sqrt{0,048\, Q_x} = \pm 0,396$ dm

A dδ irányszögváltozások és a v javítások számítása

Irány száma	a dy vagy c dy	c dx vagy b dx	T vagy T'	−cos δ vagy sin δ	dδ = T/cos δ = T'/sin δ	e	−dz	v	vv	t	tvv	v sin δ		v cos δ	
												+	−	+	−
1	−1,84	+0,74	−1,10	−0,595	+1,85	+4,8	−3,25	+3,40	11,56	3	34,68	2,73	−	2,02	−
2	−4,41	−0,19	−4,60	+0,989	−4,65	+4,8	−3,25	−3,10	9,61	4	38,44	−	0,46	3,07	−
3	−0,24	−1,23	−1,47	−0,999	+1,47	+3,8	−3,25	+2,02	4,08	4	16,32	−	2,02	0,10	−
4	−10,59	−0,02	−10,61	−1,000	+10,61	−13,2	−3,25	−5,84	34,10	2	68,20	0,06	−	−	5,84
5	−1,84	+0,74	−1,10	−0,595	+1,85	−5,0	·	−3,15	9,92	3	29,76	−	2,53	−	1,87
6	−4,41	−0,19	−4,60	+0,989	−4,65	+2,0	·	−2,65	7,02	4	28,08	−	0,39	2,62	−
7	−0,24	−1,23	−1,47	−0,999	+1,47	−4,0	·	−2,53	6,40	4	25,60	2,53	−	−	0,12
											241,08	5,32	5,40	7,81	7,83

20. melléklet.

Riley-féle grafikus kiegyenlítés.

A Nájay-féle grafikus kiegyenlitést az alábbiak szerint hajtjuk végre:

1./ A pont koordinátáit két jó metszéstadó háromszögből számitjuk ki. Az igy kiszámitott koordináták középértékét tekintjük a pont előzetes koordinátáinak.

2./ A pont előzetes koordinátáinak felhasználásával kiszámitjuk a kiegyenlitésbe bevont valamennyi irány előzetes irányszögét: $/\delta/$-t.

3./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány üres lapoldalán egy tetszőleges pontból szögtranszportőrrel felrakjuk a mért irányok előzetes irányszögét és a 0°, 90°, 180° és a 270°-os irányokat. Ez a pont a kiegyenlitendő pont előzetes koordinátáival jellemzett helye: /P/. A külső meghatározó pontokat nevükkel vagy számukkal megjelöljük, az egyes irányokat pedig vékony vonallal, a 0°-180° és a 90°-270°-os irányokat: a koordináta rendszer tengelyeit vastagabb vonallal megrajzoljuk. A koordinátarendszer pozitiv Y tengelyét délre, a pozitiv X tengelyét keletre jelöljük meg, ezáltal a koordinátarendszert az országos koordinátarendszerhez képest az óramutató járásával ellentétes irányban 90°-kal forgatjuk el.

4./ Az óramutató járásával megegyező értelemben haladva egymásutáni sorrendben bevezetjük a nyomtatvány táblázatos részébe belső irányoknál az egyes mért irányértékeket: L-t, külső irányoknál pedig a mért és tájékozott irányértékeket: J_t-ket, Bevezetjük továbbá a számitott előzetes irányszögeket a $/\delta/$-kat. Azután a belső irányokra vonatkozólag képezzük az egyes előzetes tájékozási szögeket:

$$/z/ = /\delta/ - L$$

majd kiszámitjuk az előzetes tájékozási szögek sulyozott előzetes középértékét:

$$/Z/ = \frac{[t\ z]}{[t]}$$

A t suly alatt az irány hosszát értjük kilométeres egységben kifejezve. A sulyokat 0,1 kilométeres élességgel vesszük számitásba.

5./ Képezzük az egyes irányeltéréseket. Az irányeltérések a belső irányoknál:

$$e_i = /z_i/ - Z$$

külső irányoknál:

$$e_K = |\delta|_K - L_t$$

6./ Az e irányeltérésekből az egyes erők értékét

$$|p| = \frac{10\,e''}{2}$$

közelitő képlettel számitjuk. A nevezőben lévő 2 a $9''$ százezredrészének közelitő értéke. A belső irányoknál a tájékozási ismeretlen kiküszöbölése végett a /p/ erőket redukáljuk. Ennek érdekében kiszámitjuk a /p/ erők sulyozott középértékét és ezt levonjuk az egyes erőkből, igy a belső irányokra az első redukált erők

$$p_r^I = |p| - \frac{[|p|t]}{[t]}$$

alapján számithatók. Az egyes erőket a vázlaton az egyes irányok vonalán vastagitással és nyillal feltüntetjük, ha az erő pozitiv, akkor a pont előzetes helyétől a külső pont felé, ha pedig negativ, akkor az előzetes helytől a külső ponttal ellentétes irányban. Az egyes erőket az irány számával jelöljük meg.

7./ A nyomtatvány üres oldalán egy tetszőleges A ponttól kiindulva megrajzoljuk az erők vektorpoligonját. Az azonos, külső-, belső irányokra vonatkozólag célszerü az erőket összevonva felrakni. A vektorpoligon A kiinduló és a B végpontja megadja az első eredő erőt: R_I-t irány és nagyság szerint. Az R_I értékét ugyanolyan léptékben mérjük le a rajzról, mint amilyen léptékben az egyes erőket felraktuk.

8./ A vektorpoligon AB záróoldalával azután párhuzamost huzunk a /P/ előzetes ponthelytől. A tuloldali ábra a $\cos^2\alpha$ értékeket tünteti fel. Az ábráról pauszpapirra másolatot készitünk és azt ugy helyezzük a /P/ pontra, hogy a 0^0-os beosztás az eredő vonalára essék, majd az egyes erők irányának megfelelő $\cos^2\alpha$ értékeket leolvassuk és bevezetjük a táblázatba.

9./ Az egyes $\cos^2\alpha$ értékeket azután elosztjuk a megfelelő t értékkel és képezzük a

$$\left[\frac{\cos^2\alpha}{t}\right]$$

összeget. Ha az összeggel elosztjuk az R_I lemért értékét, megkapjuk a pont első elmozdulásának nagyságát:

$$/x/ = \frac{R_I}{\left[\frac{\cos^2 \alpha}{t}\right]}$$

amit az eredő irányára felrakva, kapjuk a $/P/_1$ pont helyet.

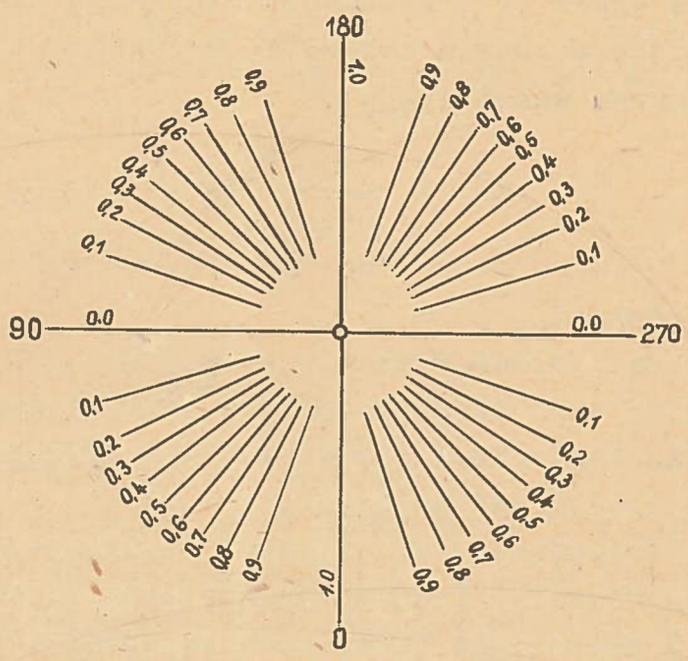

10./ A $/P/_1$ ponthelyről merőlegeseket rajzolunk az egyes erők irányára, majd a rajzról a /P/ előzetes ponthelytől lemérjük az egyes erők irányába eső elmozdulás vetületeit, az /x/ cos /α/ értékeket. Ez pozitiv, ha a vetület iránya az előzetes ponthelytől a külső pont felé mutat, negativ, ha a vetület iránya ezzel ellentétes. Ha elosztjuk az egyes /x/ cos /α/-kat a megfelelő t-vel és az igy kapott értékeket levonjuk a p_r^I erőkből, kapjuk azokat a /p/' erőket, amelyek a $/P/_1$ pontban működnek:

$$/p/' = p_r^I - \frac{/x/\cos/\alpha/}{t}$$

11./ A /p/' erőket a belső irányokra vonatkozólag éppen ugy redukáljuk, amint azt a 6./ pontban elmondtuk. Igy hozzájutunk a $/P/_1$ pontban működő második redukált erőrendszerhez:

$$p_r^{II} = /p/' - \frac{[/p/'t]}{[t]}$$

12./ A második redukált erőkkel A pontból ismét megrajzoljuk a vektorpoligont, amelynek végpontja most B' pontba kerül. Az A-B' záróoldal megadja a második eredőt, R_{II}-t. Az R_{II} irányával párhuzamosat húzunk a pont /P/ előzetes helyén át, valamint a $/P/_1$ pontból is.

13./ A $\cos^2\alpha$ transzportért ismét ráhelyezzük a /P/ előzetes ponthelyre ugy, hogy a 0°-os beosztás az R_{II} vonalára essék, majd leolvassuk az egyes erők irányának megfelelő $\cos^2/\alpha/'$ értékeket. Azután elosztjuk az egyes $\cos^2/\alpha/'$ értékeket a megfelelő t-vel és ezeket összegezve számitjuk a

$$/x/' = \frac{R_{II}}{\left[\frac{\cos^2/\alpha/'}{t}\right]}$$

második elmozdulást.

14./ Az /x/' értéket azután a $/P/_1$ helytől a második eredő irányába rakjuk fel. Ez a ponthely a pont kiegyenlitett helye. A rajzról azután lemérjük a koordináta tengelyekkel párhuzamosan a dy és dx koordináta változásokat.

15./ Ellenőrzésképpen, valamint az irányszögek változásának, továbbá az egységsulyu irányközéphiba számitásának érdekében a kiegyenlitett P ponthelyet levetitjük az egyes erők irányára és lemérjük az x $\cos\alpha$ értékeket, majd ezeket osztjuk a megfelelő t értékkel és számitjuk a

$$/p/'' = p_r^I - \frac{x\cos\alpha}{t}$$

erőket. Ezekből a belső irányokra vonatkozólag számitjuk a harmadik redukált erőket:

$$p = p_r^{III} = /p/'' - \frac{[/p/''t]}{[t]}$$

Ezek azok az erők, amelyek most már a kiegyenlitett P ponton működnek, amelyeknek egyensulyban kell lenniök. Ha megrajzoljuk az A pontból a p erők vektorpoligonját és a vektorpoligon B'' végpontja 5 mm-re megközeliti az A kezdőpontot, akkor az erőrendszert egyensulyban lévőnek, a ponthelyet pedig a pont kiegyenlitett helyének tekinthetjük.

16./ Számitjuk az irányjavitásokat a

$$v = \frac{2^{-p}}{16}$$

egyenletből, majd a tájékozási ismeretlen változását:

$$dz = \left(\frac{[/p/\ t]}{[t]} + \frac{[/p''/\ t]}{[t]} \right) \frac{2}{10}$$

A képletek számlálójában lévő 2 a ρ'' százszred részének közelitő értéke. Továbbá kiszámitjuk az irányszögek változását:

$$d\delta = v - e'' + dz$$

és végül az irányjavitások sulyozott négyzeteit és azok összegét a

$$[tvv]$$

értéket.

17./ Végül számitjuk az egységsulyu iránymérés középhibáját,

$$\mu_\delta = \sqrt{\frac{[tvv]}{f}}$$

ahol f a fölös mérések számát jelenti.

18./ A dy és dx koordináta változásokat hozzáadva az /y/ és /x/ előzetes koordinátákhoz, kapjuk a végleges koordinátákat. A végleges koordináták felhasználásával kiszámitjuk a végleges irányszögeket, δ-kat, amelyek az előzetes irányszögektől a 16./ pontban leirt módon számitott $d\delta$ irányváltozások értékével térhetnek csupán el.

202 számu pont

Előzetes koordináták: (y) = +66 536, 31 (X) = − 17 740 , 39

Változások Δy = + 0,08 ΔX = + 0,02

Végleges koordináták y = +66 536, 39 x = − 17 740, 37

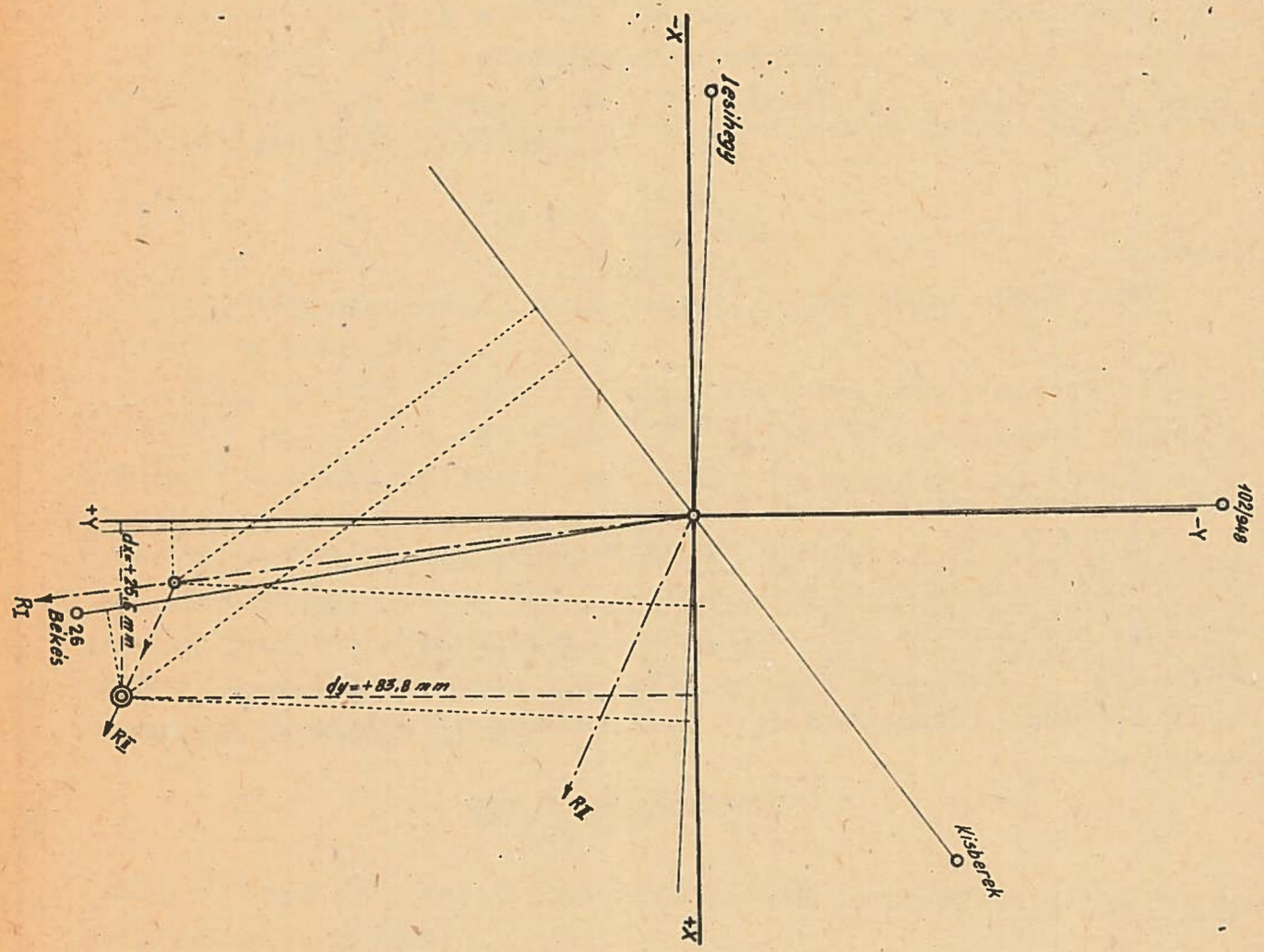

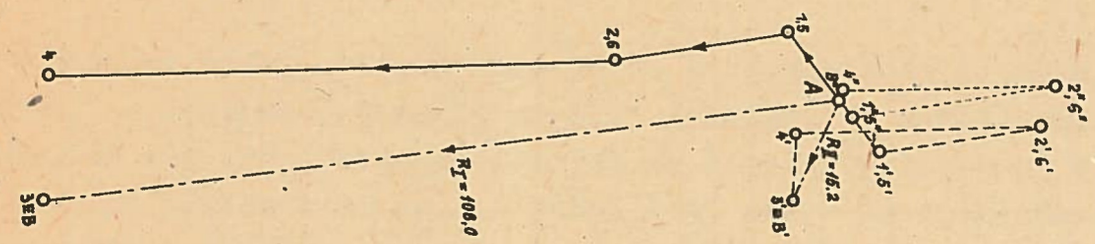

Belső irányok

Irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont	Súly	Mért irányérték L	Előzetes irány-szög (δ)	Előzetes tájékozási szög (z)=(δ)-L	Irányelltérés e=(z)-(Z)
1		Kisberek	3	233 27 49	233 30 03	0 2 14	+3,1
2	202	Békés	4	351 31 12	351 33 26	0 2 14	+3,1
3		Lesihegy	4	92 47 24	92 49 37	0 2 13	+2,1
4		102/948	2	179 21 56	179 23 52	0 1 56	−14,9
						$\frac{[nz]}{[p]}$ = 10,9	

Külső irányok

Irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont	Súly	Mért és tájékozott irány J_t	Előzetes irány szög (δ)		Irányelltérés e=(δ)−J_t
5	Kisberek		3	53 30 08	53 30 03		−5
6	Békés	202	4	171 33 24	171 33 26		+2
7	Lesihegy		4	272 49 41	272 49 37		−4

Irány száma	Távolság t_{km}	Irányelltérés e"	$(r)'t$	$(r)=\frac{10e}{2}$	$r_T^I=(r)-\frac{[(r)t]}{[t]}$	$\cos^2(\alpha)$	$\frac{\cos^2(\alpha)}{t}$	$(x)\cos(\alpha)$	$\frac{(x)\cos(\alpha)}{t}$	$(r)'t$	$(r)'=r'_T-\frac{(x)\cos(\alpha)}{t}$
Belső irányok											
1	3,1	+3,1	+48,0	+15.5	+13,3	0,3	0,10	−38,2	−12,3	+79,4	+25,6
2	3,7	+3,1	+57,3	+15,5	+13,3	1,0	0,27	+76,6	+20,7	−27,4	−7,4
3	4,0	+2,1	+42,0	+10,5	+8,3	0,1	0,02	−13,0	−3,2	+46,0	+11,5
4	1,6	−14,9	−119,2	−74,5	−76.7	1,0	0,63	−76,3	−47,7	−46,4	−29,0
[t]= 12,4		[(p)t] = +28,1							[(r)'t] =+51,6		
		$\frac{[(p)t]}{[t]}$ = +2,2							$\frac{[(r)'t]}{[t]}$ =+4,0		
Külső irányok											
5	3,1	−5,0		−25,0	−25,0	0,3	0,10	−38,2	−12,3		−12,7
6	3,7	+2,0		+10,0	+10,0	1,0	0,27	+76,6	+20,7		−10,7
7	4.0	−4,0		−20,0	−20,0	0,1	0,02	−13,0	−3,2		−16,8
				$\left[\frac{\cos^2(\alpha)}{t}\right]$ = 1,41					(x) = $\frac{R_I}{\left[\frac{\cos^2(\alpha)}{t}\right]}$ = 76,6		
				R_I = 108,0							

Irány száma	$r_T^{II}=(r)'-\frac{[(r)'t]}{[t]}$	$\cos^2(\alpha)'$	$\frac{\cos^2(\alpha)'}{t}$	$x\cos\alpha$	$\frac{x\cos\alpha}{t}$	$(r)''t$	$(r)''=r_T^I-\frac{x\cos\alpha}{t}$	$r=r_T^{II}$ $=(r)'-\frac{[(p)'t]}{[t]}$	$v=\frac{2r}{10}$	$dz=\frac{[(r)t]}{[t]}+\frac{[(p)'t]}{[t]}\frac{l'}{2}$	$\Delta\delta=v-e+dz$	$t\,v\,v$
1	+21,6	0,2	0,07	−29,5	−9,5	+70,7	+22,8	+18,4	+3,7	+1,3	+1,9	41,07
2	−11,4	0,3	0,08	+86,6	+23,4	−37,4	−10,1	−14,5	−2,9	+1,3	−4,7	33,64
3	+ 7,5	0,8	0,20	−30,0	−7,5	+63,2	+15,8	+11,4	+2,3	+1,3	+1,5	21,16
4	−33,0	0,2	0,13	−84,2	−52,6	−38,6	−24,1	−28,5	−5,7	+1,3	+10,5	64,98
					[(p)"t] =	+57,9						
					$\frac{[(r)''t]}{[t]}$ =	+ 4,4						
5	−12,7	0,2	0,07	−29,5	−9,5		−15,5	−15,5	−3,1		+1,9	28,83
6	−10,7	0,3	0,08	+86,6	−23,4		−13,4	−13,4	−2,7		− 4,7	29,16
7	−16,8	0,8	0,20	−30,0	− 7.5		−12,5	−12,5	−2,5		+ 1,5	25,00
				$\left[\frac{\cos^2(\alpha)'}{t}\right]$ = 0,83					(x)' = $\frac{R_{II}}{\left[\frac{\cos^2(\alpha)'}{t}\right]}$ = 18,3			
				R_{II} = 15,2								

$[t\,v\,v]$ = 243,84

$\mu_0=\sqrt{\frac{[t\,v\,v]}{f}}$ = 7.8"

21. melléklet

Zelcsényi-féle

Grafikus pontelhelyezés

A grafikus pontelhelyezés módszerével valamely háromszögelési pont koordinátáit a következő módon állapithatjuk meg:

1./ Kiszámitjuk a pont előzetes koordinátáit.

2./ A grafikus pontelhelyezésre szolgáló nyomtatványra bejegyezzük a pont számát, valamint vázlatot készitünk a pont meghatározásáról. A ponton mért belső irányokat 1-gyel kezdve megszámozzuk, majd a számozást a kivülről mért irányokkal folytatjuk.

3./ Bejegyezzük a nyomtatványba az irányok sorszámának megfelelő sorrendben belső irányoknál a mérési eredményeket, az L-ket, külső irányoknál a mért és tájékozott irányértékeket, I_K-kat. A belülről mért iránysorozatot azután a külső pontokról mért és tájékozott irányértékek felhasználásával tájékozzuk, azaz kiszámitjuk az egyes előzetes tájékozási szögeket.

$$/z/ = I_K - L \qquad /1/$$

majd ezekből az előzetes középtájékozási szöget:

$$/Z/ = \frac{/z/}{n} \qquad /2/$$

ahol n az irányok számát jelenti, végül a belső mért és tájékozott irányértékeket

$$I_B = L + /Z/ \qquad /3/$$

4./ A nyomtatvány milliméteres osztásu részét centiméterenként a koordináta rendszer tengelyeivel párhuzamosan ugy számozzuk meg, hogy az előzetes koordináták a milliméteres osztásu mező középrészére kerüljenek.

5./ Számitjuk az egyes irányoknak a milliméteres osztásu mező egyes vonalaival képezett metszéspontjainak koordinátáit. Jelöljük valamely A ismert pont koordinátáit Y_A, X_A-val, a milliméteres mező egyik szélső, egész centiméterrel jelzett, Y tengellyel párhuzamos vonalának koordinátáját X_{m1}-vel, továbbá a meghatározandó pontról az A pontra mért belső tájékozott irányt δ_B-vel, akkor az iránynak az emlitett vonallal való metszéspontja koordinátái:

$$M_1 \begin{cases} Y_{m1} = Y_A + /X_{m1} - X_A/ \operatorname{tg}\delta_B \\ X_{m1} = \text{a választott egyik vonal koordinátája.} \end{cases} \qquad /4/$$

Kiválasztva a milliméteres mező egy másik, Y tengely irányu vonalát, X_{m2}-t, könnyen számithatjuk ezzel a vonallal képezett metszéspont koordinátáit is:

$$M_2 \begin{cases} X_{m2} = Y_A + /X_{m2} - X_A/ \operatorname{tg}\delta_B \\ X_{m2} = \text{a választott másik vonal koordinátája.} \end{cases} \quad /5/$$

Az M_1 , M_2 pontok összekötése megadja az A pontra belülről mért irány vonalát a meghatározandó pont közelében.

Hasonlóképen szerkeszthetjük meg az összes többi belső és az összes külső irányok vonalát.

A belső irányokat szaggatva rajzoljuk és a vonalra a külső pont felé tesszük a nyilat, a külső irányokat pedig folytonos vonallal ábrázoljuk és a külső pontról a meghatározandó pont felé tesszük a nyilat. Az egyes irányok mellé odairjuk a külső, ismert pont számát és az irány hosszát. Az igy megrajzolt vonalak adják a pont hibaábráját.

6./ A pont hibaábrájából kiválasztjuk annak a három iránynak a vonalát, amelyek a pont meghatározását tekintve a legkedvezőtlenebbek. /Igy a 209.sz. pontnál a Lesihegyre menő belső, a 203. pontra menő belső és a 202. pontról jövő külső irányt tekintettük kedvezőtlen irányoknak./ A legkedvezőtlenebb irányokhoz képest a pont előzetes /E/ helyét ugy választjuk ki, hogy az előzetes ponthelynek az egyes kedvezőtlen irányoktól való távolsága szorozva az irány hosszával mindegyik irányra vonatkozólag megközelitőleg egyenlő legyen, azaz a két-két szomszédos és egymást metsző kedvezőtlen irány által bezárt szöget az irányok hosszával forditett arányban felosztva, az osztóvonalak metszéspontja megadja az előzetes ponthelyet. A pont előzetes helyét azonban nem kell szerkesztéssel megállapitani, elegendő becsléssel kiválasztani.

7./ Az előzetes lineáris eltérések /E/ mérése. Az előzetes /E/ ponthelyről az egyes irányok távolságát a hibaábráról milliméteres egységben léptékkel lemérjük. Az /E/ előzetes lineáris eltérés pozitiv előjelü akkor, ha az előzetes ponthelytől a külső pont felé nézve az irány a ponttól jobbra esik, ellenkező esetben negativ.

8./ A tájékozási ismeretlen megközelitő értékének /dz/-nek meghatározása. Valamely külső pontról a tájékozott irány és az előzetes ponthelyhez huzott irány közötti szög az irányeltérés, ha ezt az irányeltérést másodperoben kifejezve /e"/-vel, a lineáris eltérést

/E/-vel, az irány hosszát t-vel jelöljük, akkor az irányeltérés és a lineáris eltérés között az összefüggést

$$/e''/ = \frac{/E/\rho}{t} \qquad /6/$$

egyenlet fejezi ki, amelyben ρ jelenti az analitikus szögegységet másodpercben: $\rho'' = 206\,264{,}8''$.

Ha az egyenletbe /E/-t milliméterben, t-t kilométerben vezetjük be és ρ értéke helyett $\rho = 2$-t helyettesitünk, akkor az irányeltérés közelitő értéke

$$e'' = \frac{/E/\ mm}{10.\frac{t}{2}\ km} \qquad /7/$$

illetve megforditva

$$/E/\ mm = 10.e''\ \frac{t}{2}\ km \qquad /8/$$

Képezve az előzetes lineáris eltérések összegét és az összeget osztva a /7/ egyenletnek megfelelően az irányhosszak fél összegével, megkapjuk a tájékozási ismeretlen megközelitő értékét:

$$/dz/ = \frac{\left[\ /E/\ \right]}{10\left[\frac{t}{2}\right]}$$

9./ A /dz/ ismerete után a /8/ egyenlet értelmében kiszámitjuk a <u>belső</u> irányokra vonatkozólag az előzetes lineáris eltérés változását

$$\Delta E mm = 10.dz\left(\frac{t}{2}\ km\right) \qquad /10/$$

Az egyes belső irányokat ΔE értékkel kell párhuzamosan eltolni, hogy a /dz/ tájékozási ismeretlen hatását kiküszöböljük. Ha <u>ΔE pozitiv</u>, akkor az előzetes pontheltől a külső pontra nézve az irány előzetes, szaggatottan megrajzolt vonalától <u>balra kell</u> az irányt ΔE milliméterrel párhuzamosan megrajzolni. Az igy /dz/ hatásával megjavitott belső irányokat véglegeseknek tekintjük és folytatólagos vonallal rajzoljuk meg.

10./ Ezek után a hibaábrából kiválasztjuk annak a három iránynak a vonalát, amelyek a pont meghatározása szempontjából a <u>legkedvezőtlenebbek</u>. Ezekhez az irányokhoz képest azután a pont <u>végleges helyét</u> szerkesztéssel állapitjuk meg. A pont végleges helyének azt a helyet tekintjük, amelynél a három kedvezőtlen irányra vonatkozó irányeltérések egymással egyenlőek és a többi irányok között sincs

olyan, amelyiknek irányeltérése azt az értéket meghaladná. Ha valamelyik iránynál mégis nagyobb eltérés mutatkoznék, akkor ez azt jelenti, hogy nem a legkedvezőtlenebb három irányt választottuk ki. Ilyenkor ez utóbbi irányt kell az előbbiek valamelyike helyett legkedvezőtlenebbnek tekinteni.

A pont végleges helyét úgy szerkesztjük meg, hogy a két szomszédos és egymást metsző legkedvezőtlenebb irány által bezárt szög szögfelezőjére merőlegesen a két irány között kikeressük egy léptékkel azt a távolságot, amely egyenlő a két szomszédos irány távolságának összegével, majd pedig lemérjük és a rajzon megjelöljük az irányok távolságát. Ezt a pontot azután a két irány metszéspontjával összekötjük. Hasonlóan járunk el a másik és harmadik szögnél is és így ezek a szögek a két szomszédos irány hossza arányában felosztó vonalak kimetszik a pont végleges helyét.

11./ A pont végleges helyétől lemérjük milliméteres egységben a végleges lineáris távolságokat: E-ket, majd pedig kiszámítjuk a végleges irányeltéréseket

$$e = \frac{E}{10.\frac{1}{2}}$$

Ezeknek az irányeltéréseknek a kedvezőtlen irányokra vonatkozólag egyenlőknek kell lenniök és egyetlen egy irányeltérés sem lehet ezeknél nagyobb.

12./ A végleges ponthely koordinátáit a hibaábrából leolvashatjuk.

A 209. pontra, valamint a 212. pontra vonatkozó mintákon a legkedvezőtlenebb irányokat vonalkázással jelöltük. A 212.sz. pont egy tiszta hátrametszés esetét tünteti fel.

212 számu pont

Előzetes koord: (y) = +69 483, 20 (X) = −17 490, 78

Változások: dy = + 0, 01 dx = + 0, 01

Végleges koord: y = +69 483, 21 x = −17 490, 77

Vázlat

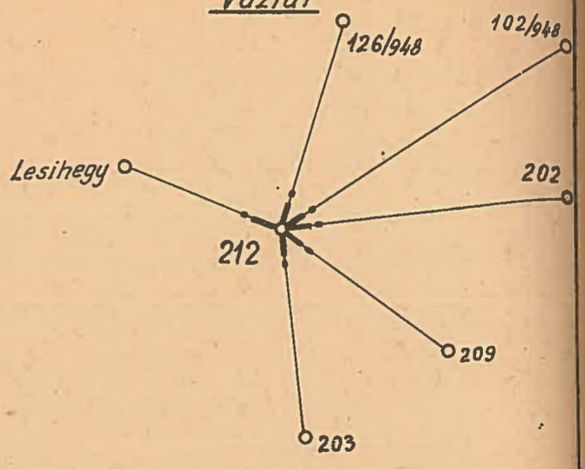

A tájékozott irányértékek, az E lineáris eltérések és az e" irányeltérések képzése

Belső irányok

Az irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Mért irány-érték L	Előzetes tájé-kozási szög (z) = J_K − L	Belső tájékozott irányérték J_B = L + (z)	Külső tájékozott irányérték J_K	Távolság fele $\frac{t}{2}$ km	Előzetes lineáris eltérés (E) mm	ΔE = 10 dz $\frac{t}{2}$	Végleges lineáris eltérés E mm	Végleges irányeltérés $e'' = \frac{E}{10 \cdot \frac{t}{2}}$
1		Lesihegy	113 50 57	0 3 16	113 54 13 *		0,6	−38	−3,8	−23	−3,8
2		126/948	198 59 28		199 2 44		0,8	−48	−5,1	−36	−4,5
3	212	102/948	238 13 20		238 16 36		1,8	+46	−11,5	+56	+3,1
4		202	265 6 11	0 3 16	265 9 27 *		1,5	+62	−9,6	+65	+4,3
5		209	307 43 11		307 46 27		0,9	−32	−5,8	−38	−4,3
6		203	356 9 18.	0 3 16	356 12 34 *		1,0	−32	−6,4	−36	−3,6
		:									
	* - gal jelzett belső tájékozott irányértékeket a										
	háromszögelésből számítottuk										
			(z_K)	0 3 16			$[\frac{t}{2}]$ = 6,6	[(E)] = −42		[E] = −12	
							$dz = \frac{[(E)]}{[\frac{t}{2}] \cdot 10}$ = −0,64			−0,2	

Külső irányok

Az irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Mért és tájé-kozott irányérték J_K				Távolság fele $\frac{t}{2}$ km			Végleges lineáris eltérés E mm	Végleges irányeltérés $e'' = \frac{E}{10 \cdot \frac{t}{2}}$

Metszéspontok koordinátainak számítása

A az ismert pont	Y_A	X_A	δ	tg δ	A metszéspontok koordinátai y_m	x_m
Lesihegy	+70 486,58	-17 935,45	113 54 13	-2,256 2446	+69 483,025 295	-17 490,66 78
126/948	+68 957,84	-19 012,75	199 2 44	+0,345 2172	292 216	66 88
102/948	+66 552,73	-19 302,27	238 16 36	+1,617 6639	047 338	82 64
202	+66 536,39	-17 740,37	265 9 27	+11,803 6735	295 059	71 73
209	+68 077,59	-16 401,54	307 46 27	-1,290 3931	034 202	70 83
203	+69 363,97	-15 691,66	356 12 34	-0,066 2543	161 176	66 88

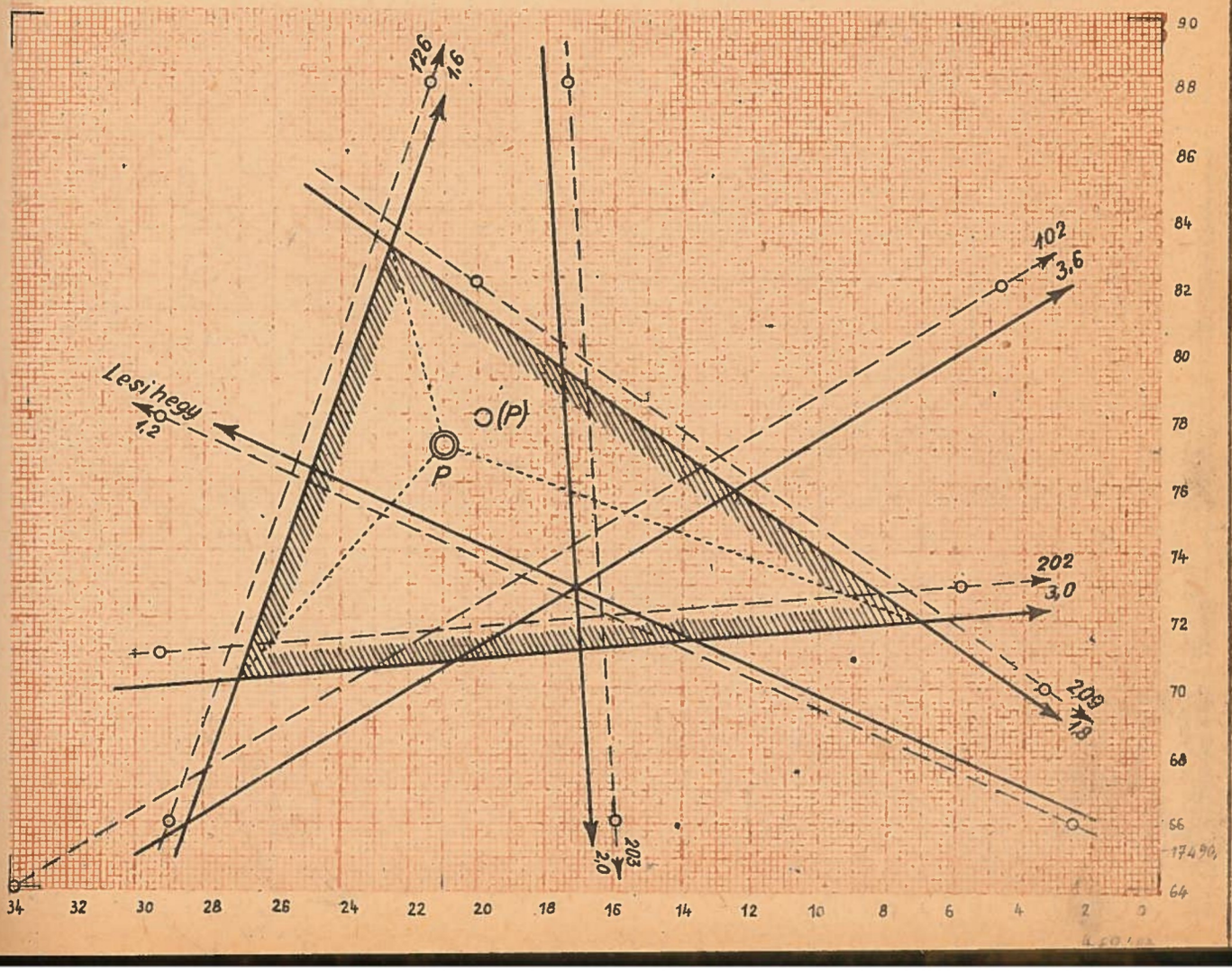

209. számu pont

Előzetes koord: (y)= +68 077, 58 (x)= − 16 401, 54

Változások: dy= + 0,00 dx= − 0,01

Végleges koord: y =+68 077, 58 X= − 16 401,55

Vázlat

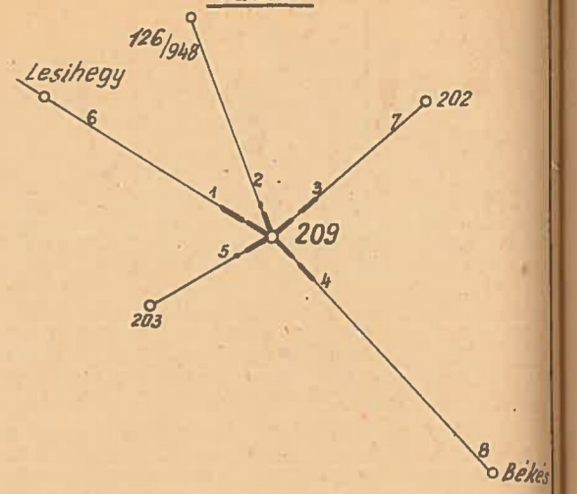

A tájékozott irányértékek, az E lineáris eltérések és az e irányeltérések képzése.

Belső irányok

Az irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Mért irány-érték L	Előzetes tájé-kozási szög (z)= $\gamma_K - L$	Belső tájékozott irányérték $\gamma_B = L + (Z_K)$	Külső tájékozott irányérték γ_K	Távolság fele $\frac{t}{2}$ Km	Előzetes lineáris eltérés (E) mm	$\Delta E = 10 d x \frac{t}{2}$	Végleges lineáris eltérés E mm	Végleges irányeltérés $e'' = \frac{E}{10 \cdot \frac{t}{2}}$
1		Lesih.	122 27 42	0 1 32	122 29 16	29 − 14	1,4	−60	+11,0	−78	−5,6
2		126/948	161 20 38		161 22 12		1,4	+30	+11,0	+16	+1,1
3	209	202	228 59 36	0 1 28	229 1 10	1-04	1,0	−10	+7,9	−10	−1,0
4		Békés	317 48 40	0 1 41	317 50 14	50-21	1,6	+38	+12,6	+32	+2,0
5		203	61 4 49		61 6 23		0,7	+50	+5,5	+38	+5,4
							$\left[\frac{t}{2}\right]$= 6,1	[(E)]=+48		[E]= −2	
			$(Z_K) = \frac{[z]}{n}$ = 0 1 34				$dz = \frac{[(E)]}{10\left[\frac{t}{2}\right]}$ =+0,787			$\frac{[E]}{10\left[\frac{t}{2}\right]}$ = 0	

Külső irányok

Az irány száma	Az állás-pont megnevezése	Az irányzott pont megnevezése	Mért és tájéko-zott irányérték γ_K				Távolság $\frac{t}{2}$ km			Végleges lineáris eltérés E mm	Végleges irányeltérés $e'' = \frac{E}{10 \cdot \frac{t}{2}}$
6	Lesih		302 29 14				1,4			−38	−2,7
7	202	209	49 1 04				1,0			+54	+5,4
8	Békés		137 50 21				1,6			−62	−3,9

Metszéspontok koordinátáinak számítása

A az ismert pont	Y_A	X_A	δ	$\lg \delta$	A metszéspontok koordinátái Y_M	X_M
Lesihegy b	+70 486, 58	−17 935, 45	122 29 16	− 1, 570 4247	+68 077, 501 737	−16401, 420 570
Lesihegy k			302 29 14	− 1, 570 4583	450 732	42 60
126/948 b	+68 957, 84	− 19 012, 75	161 22 12	− 0, 337 1202	508 596	42 68
202 b	+66 536, 39	− 17 740, 37	229 1 10	+ 1, 151 1572	732 433	42 68
202 k			49 1 04	+ 1, 151 0897	642 457	42 58
Békés b	+65 996, 46	− 14 103, 33	317 50 14	− 0. 905 5615	522 739	42 66
Békés k			137 50 21	− 0, 905 4998	452 615	50 68
203 b	+69 363, 97	− 15 691, 66	61 6 23	+ 1. 811 9745	468 722	66 52

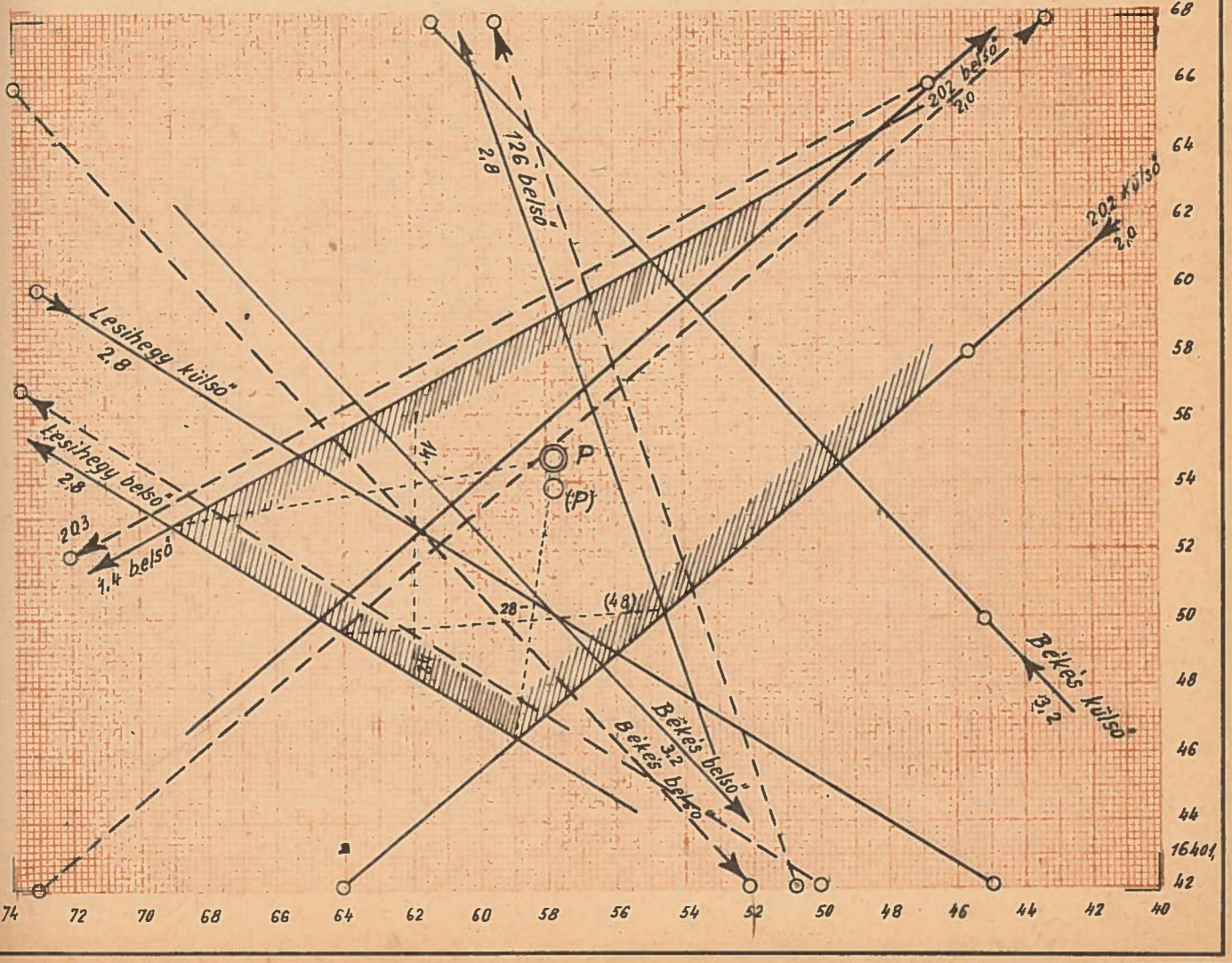

22. melléklet

Gauss-féle kétpontos koordinátakiegyenlitése

A Gauss-féle kétpontos koordinátakiegyenlitést az alábbiak szerint végezzük:

1./ Mind a két kiegyenlitendő pont koordinátáit jó metszést adó két-két háromszögekből kiszámitjuk. A két-két háromszögből kiszámitott koordináták középértékét tekintjük a pontok előzetes koordinátáinak. /A 203 és 204 sz. pontok előzetes koordinátáinak számitását a 16. melléklet tartalmazza/.

2./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatványon előirjuk a kiegyenlitendő pontok számát, továbbá előzetes koordinátáikat. A kiegyenlitéshez felhasznált irányokról vázlatot készitünk. Az egyik kiegyenlitendő pontról /P_1 pontról/ mért belső irányokat a vázlaton 1-gyel kezdve megszámozzuk, majd a számozást folytatva a másik kiegyenlitendő pontról /P_2 pontról/ mért belső irányokat, végül pedig a kivülről mért, külső irányokat számozzuk meg. A vázlaton mindkét kiegyenlitendő pontnál vastagabb vonaldarabbal feltüntetjük a koordináta-tengelyek irányát, valamint római számmal megjelöljük a tengelyirányu egyes ismeretleneket is. Igy a P_1 pontra vonatkozó ismeretlen koordináta változást I és II-vel, a P_2 pontra vonatkozókat III és IV-gyel jelöljük.

3./ A pontok előzetes koordinátáinak felhasználásával a kiegyenlitésbe bevont minden irányra kiszámitjuk a külső pontról a kiegyenlitendő pontra vonatkozó előzetes irányszögeket, a /δ/-kat. Az irányszögek számitásával egyidejüleg számitjuk az a, b iránykoefficienseket is:

$$a = + \frac{\varrho'' \cos/\delta/}{t}$$

$$b = - \frac{\varrho'' \sin/\delta/}{t} \qquad /1/$$

4./ Az iránykoefficiensek előjelét szemléletted is ellenőrizni kell. Ha ugy tekintjük, hogy valamelyik külső ponton állunk, továbbá, ha a koordináta rendszer kezdőpontját a kiegyenlitendő pontba eltolva képzeljük és az irányt az óramutató járásával egyező értelemben kissé elforgatjuk, akkor az elforgatott irány a koordináta tengelyeket metszi. Ha az elforgatott irány az y tengely pozitiv félegyenesét metszi, akkor az a iránykoefficiens előjele pozitiv,

ha pedig az y tengely negativ félegyenesét metszi, akkor negativ. Hasonlóan, ha az elforgatott irány az x tengely pozitiv félegyenesét metszi, akkor b iránykoefficiens előjele pozitiv, ha pedig a negativ félegyenesét metszi, akkor negativ.

5./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány első oldalára az irányok sorszámának megfelelő sorrendben a szögmérési jegyzőkönyvből bevezetjük külön csoportositva a P_1 pontról mért és külön a P_2 pontról mért L belső irányértékeket. Az egyes csoportok között legalább egy-egy sort üresen hagyunk. A belső irányok után vezetjük be az ismert pontokról a kiegyenlitendő pontokra mért és tájékozott irányértékeket: I-ket. Azután pedig bevezetjük a /δ/ előzetes irányszögeket, továbbá az egyes irányok sulyát: p-t. Suly alatt az egyes irányok hosszát értjük kilométeres egységben.

Mindkét kiegyenlitendő pontra külön-külön számitjuk az előzetes tájékozási szögeket:

$$/z/ = /\delta/ - L \qquad /2/$$

valamint az előzetes középtájékozási szögeket:

$$/Z/ = \frac{[p/z/]}{[p]} \qquad /3/$$

6./ Számitjuk azután a javitási egyenletek tiszta-tagját, l-t, amely belső irányokra vonatkozólag

$$l = /z/ - /Z/ \qquad /4/$$

Külső irányokra vonatkozólag pedig

$$l = /\delta/ - I \qquad /5/$$

7./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány második oldalán táblázatosan irjuk elő a javitási egyenleteket, illetve a javitási egyenletek együtthatóit és tisztatagját.

Igy a P_1 pontról valamely K pontra mért belső irányra vonatkozó javitási egyenlet:

$$v_{1K} = a_{1K}^{I} + b_{1K}^{II} + l_{1K} - dz_1 \qquad /6/$$

a P_2 pontról valamely M pontra mért belső irányra vonatkozó javitási egyenlet:

$$v_{2M} = a_{2M}^{III} + b_{2M}^{IV} + l_{2M} - dz_2 \qquad /7/$$

valamely K ismert pontról a P_1 pontra mért külső irányra vonatkozó javitási egyenlet

$$v_{K1} = a_{1K}^{I} + b_{1K}^{II} + l_{K1} \qquad /8/$$

valamely M ismert pontról a P_2 pontra mért külső irányra vonatkozó javitási egyenlet:

$$v_{M2} = a_{2M}^{III} + b_{2M}^{IV} + l_{M2} \qquad /9/$$

a P_1 pontról a P_2 pontra mért közös irányra vonatkozó javitási egyenlet:

$$v_{1,2} = a_{1,2}^{I} + b_{1,2}^{II} - a_{1,2}^{III} - b_{1,2}^{IV} + l_{1,2} - dz_1 \qquad /10/$$

végül a P_2 pontról a P_1 pontra mért irány javitási egyenlete:

$$v_{2,1} = a_{1,2}^{I} + b_{1,2}^{II} - a_{1,2}^{III} - b_{1,2}^{IV} + l_{2,1} - dz_2 \qquad /11/$$

8./ Mindkét kiegyenlitendő pontnál a dz_1, illetve a dz_2 tájékozási ismeretlenek kiküszöbölésére felirjuk a Schreiber-féle összegegyenleteket:

$$[pa_1]\ I + [pb_1]\ II + [pa_2]\ III + [pb_2]\ IV = 0 \qquad /12/$$

amelyeknek sulya - $\frac{1}{[p]}$ értékkel egyenlő. /Az összegegyenlet $[pl]$ tagja zérus/.

9./ Számitjuk az ellenőrzésre szolgáló /-s/ tagokat, amelyek az egyes javitási egyenletek együtthatóinak és tisztatagjának összegét egyenletenként zérusra egészitik ki.

10./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány 3. oldalán számitjuk a pa_1a_1, pa_1b_1, pa_1a_2 ... szorzatokat. A szorzásokat természetesen az s tagokra, valamint a Schreiber-féle összegegyenlet együtthatóira is kiterjesztjük. Ugyanitt összegezzük oszlopenként az előbbi szorzatokat, amelyek a normálegyenletek együtthatóit adják. A szorzatok, valamint az összegek helyességét az s tagok szorzatával, illetve összegével ellenőrizzük.

Képezzük tehát minden irányra vonatkozólag sorenként az alábbi összegeket:

$$\left.\begin{aligned} &pa_1a_1 + pa_1b_1 + pa_1a_2 + pa_1b_2 + pa_1l + pa_1s = 0 \\ &pa_1b_1 + pb_1b_1 + pb_1a_2 + pb_1b_2 + pb_1l + pb_1s = 0 \\ &\vdots \\ &pa_1l + pb_1l + pa_2l + pb_2l + pll + pls = 0 \end{aligned}\right\} \qquad /13/$$

végül teljesen hasonló módon ellenőrizzük az összegsort is, azaz számitjuk az alábbi összegeket:

$$[pa_1a_1]+[pa_1b_1]+[pa_1a_2]+[pa_1b_1]+[pa_1l]+[pa_1s] = 0$$
$$[pa_1b_1]+[pb_1b_1]+[pb_1a_2]+[pb_1b_2]+[pb_1l]+[pb_1s] = 0 \qquad /14/$$

11./ A nyomtatvány 4. oldala a normálegyenletek Rubin-Cholesky módszerrel való megoldására szolgál. A nyomtatvány minden egyes rovatának bal felső sarkába beirt szám a rovat sorszámát jelöli. A sorszámot követő egyenlőségjel után irt számjelek azt mutatják, hogy melyik sorszámu rovatban lévő mennyiségekkel milyen müveleteket kell elvégezni. Igy például a 60. rovat bal felső sarkában a következő jelzést láthatjuk:

$$60 = \frac{15 - 47.50}{57}$$

Ez azt jelenti, hogy a 15 rovatban lévő -18,0 mennyiségből le kell vonni a 47 és 50 rovatokban lévő +1,6944 és -18,5380 számok szorzatát, továbbá az eredményt az 57 rovatban lévő +22,7075 számmal kell elosztani. A végeredmény tehát, amit a 60. rovat alsó részébe irunk: +0,5906.

A normálegyenletek megoldásából ismeretesekké válnak a I, II, III és IV ismeretlenek, valamint ezek sulykoefficiensei, a Q_I, Q_{II}, Q_{III} és Q_{IV} mennyiségek, amelyek felhasználásával számithatók az ismeretlenek középhibái.

12./ Az ismeretleneket bevezetve a nyomtatvány 3. oldalára, számitjuk az egyes irányszögváltozásokat. Igy pld. az i-edik irányra az irányszögváltozás

$$d\delta_i = a_{i1}I + b_{i1}II + a_{i2}III + b_{i2}IV \qquad /15/$$

13./ A belső irányokra vonatkozólag számitjuk a

$$d\delta + l \qquad /16/$$

majd ezekből a sulyozott középértéket: a tájékozási ismeretlen dz_1 illetve a dz_2 változását

$$\frac{[p/d\delta+l/]}{[p]} \qquad /17/$$

14./ Számitjuk az egyes irányok javitását. A belső irányokra vonatkozólag:

$$v = /d\delta+l/ - \frac{[p/d\delta+l/]}{[p]} \qquad /18/$$

a külső irányokra vonatkozólag pedig:

$$v = d\delta + l \qquad /19/$$

majd a pvv szorzatokat és ezek összegét. Az igy számitott [pvv]négyzetösszegnek a számitási élesség határán belül egyezni kell a normálegyenletből a 84. rovatban eredményül kapott [pvv] értékkel.

15./ Az ismeretlenek kiszámitott értékeit ezután bevezetjük a nyomtatvány első oldalára és képezzük a végleges koordinátákat. A végleges koordináták felhasználásával számitjuk a végleges irányszögeket, amelyek az előzetes irányszögektől csupán a 12. pontban leirtak szerint számitott irányszögváltozásokkal térhetnek el.

16./ A végleges irányszögek felhasználásával számitjuk a belső irányokra vonatkozólag a végleges tájékozási szögeket:

$$z = \delta - L \qquad /20/$$

majd a végleges középtájékozási szöget

$$Z = \frac{[pz]}{[p]} \qquad /21/$$

továbbá az irányjavitásokat, belső irányokra vonatkozólag

$$v = z - Z \qquad /22/$$

külső irányokra vonatkozólag pedig

$$v = \delta - I \qquad /23/$$

végül a pvv szorzatokat és ezek összegét: [pvv] értéket. Az igy számitott négyzetösszegnek a számitási élességen belül meg kell egyeznie a 14. pont szerint számitott [pvv], valamint a normálegyenlet megoldásából a 84. rovatban számitott [pvv] értékkel.

203 - 204 sz. pontok

203. pont előzetes koord.	(y) = +69363,92 m	(x) = - 15691.68 m
változások	dy = + 0.04 m	dx = 0,00 m
végleges koord.	y = +69 363,96 m	x = -15 691,68 m
204. pont előzetes koord.	(y) = +68 941,07 m	(x) = -12163,30 m
változások	dy = - 0.10 m	dx = - 0,03 m
végleges koord.	y = +68 940,97 m	x = - 12 163,33 m

Vázlat

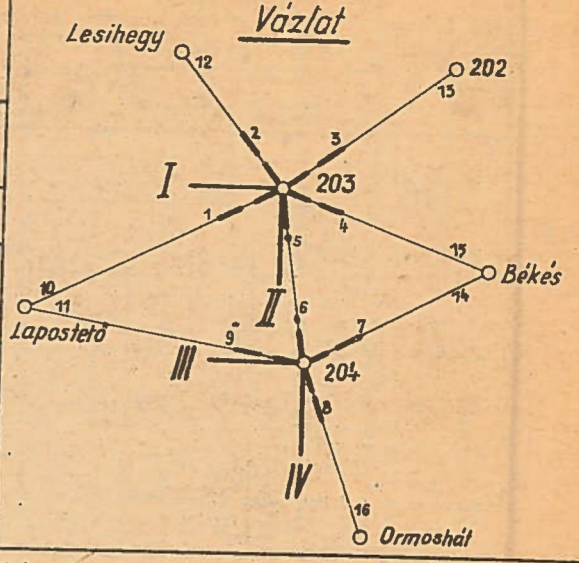

Az l irányeltérések, a v mérési javítások és a pvv szorzatok számítása.

Irány száma	Az állópont	Az irányzott pont megnevezése	Súly p	Mért irányérték L vagy mért és tájékozott irány J	Előzetes irányszög (δ)	Előzetes tájékozási szög $(z)=(\delta)-L$	Irányelteréés $l=(z)-(Z)$ vagy $l=(\delta)-J$	Végleges irányszög δ	Végleges tájékozási szög $z=\delta-L$	Irányjavítás $v=z-Z$ vagy $v=\delta-J$	pvv
1		Lapost	5,0	53 15 59	53 22 15	0 6 16	+7	53 22 14	0 6 15	+7	245,0
2	⌒	Lesih.	2,5	153 19 12	153 25 09	0 5 57	-12	153 25 12	0 6 0	-8	160.0
3	203	202	3,5	233 58 14	234 4 29	0 6 15	+6	234 4 30	0 6 16	+8	224.0
4		Békés	3,7	295 9 01	295 16 08	0 6 7	-2	295 15 07	0 6 06	-2	14.8
5		204	3,5	353 3 52	353 9 58	0 6 6	-3	353 9 50	0 5 58	-10	350.0
		$[p]=$	18,2		$(Z)=\frac{[p(z)]}{[p]}=$	0 6 9		$Z=\frac{[pz]}{[p]}$	0 6 8		
6		203	3,5	173 4 17	173 9 58	0 5 41	+5	173 9 50	0 5 33	-2	14,0
7	204	Békés	3,5	236 31 40	236 37 17	0 5 37	+1	236 37 16	0 5 36	+1	3,5
8		Ormosh.	4,8	342 14 16	342 19 44	0 5 28	-8	342 19 49	0 5 33	-2	19,2
9		Lapost	4,5	96 48 46	96 54 26	0 5 40	+4	96 54 24	0 5 38	+3	40,5
		$[p]=$	16,3		$(Z)=\frac{[p(z)]}{[p]}=$	0 5 36		$Z=\frac{[pz]}{[p]}$	0 5 35		
10	Lapost	203	5,0	233 22 12	233 22 15		+3	233 22 14		+2	20,0
11	Lapost	204	4,5	276 54 23	276 54 26		+3	276 54 24		+1	4.5
12	Lesih	203	2,5	333 25 19	333 25 09		-10	333 25 12		-7	122,5
13	202	203	3,5	54 4 31	54 4 29		-2	54 4 30		-1	3,5
14	Békés	204	3,5	56 37 10	56 37 17		+7	56 37 16		+6	126.0
15	Békés	203	3,7	115 15 11	115 15 08		-3	115 15 07		-4	59,2
16	Ormos	204	4,8	162 19 55	162 19 44		-11	162 19 49		-6	172,8
										$[pvv]=$	1579,5

Az irány száma	Súly p	Az ismeretlenek értékei				Tisztatag l	$-s$	$a_1 I + b_1 II + a_2 III + b_2 IV = d\delta$	$d\delta + l$	v	pvv
		$I = +0,39$	$II = -0,02$	$III = -1,02$	$IV = -0,34$						
		a_1	b_1	a_2	b_2						
1	5,0	−2,5	+3,3			+7	−7,8	−1.04	+5,96	+6.92	239.4
2	2,5	+7,4	+3,7			−12	+0,9	+2,81	−9,19	−8,23	169,3
3	3,5	+3,5	−4,8			+6	−4,7	+1.46	+7,46	+8,42	248,1
4	3,7	−2,4	−5,0			−2	+9,4	−0,84	−2,84	−1.88	13,1
5	3,5	−5.8	−0,7	+5,8	+0,7	−3	+3,0	−8,40	−11,40	−10.44	381.5
$-\frac{1}{[p]} = -\frac{1}{18,2}$		$[pa_1] = -10.9$	$[pb_1] = -12,0$	$[pa_2] = +20.3$	$[pb_2] = +2.4$		+0,2	$\frac{[p(d\delta+l)]}{[p]} = -0,96$			
6	3,5	−5,8	−0,7	+5,8	+0,7	+5	−5,0	−8,40	−3,40	−2,05	14,7
7	3,5			+3,2	−4.9	+1	+0,7	−1,60	−0,60	+0,75	2,0
8	4,8			−4.1	−1,3	−8	+13,4	+4.62	−3,38	−2,03	19,8
9	4,5			+0,6	+4,6	+4	−9,2	−2,18	+1,82	+3,17	45,1
$-\frac{1}{[p]} = -\frac{1}{16,3}$		$[pa_1] = -20,3$	$[pb_1] = -2,4$	$[pa_2] = +14,5$	$[pb_2] = -0,2$		+8,4	$\frac{[p(d\delta+l)]}{[p]} = -1,35$			
10	5,0	−2,5	+3,3			+3	−3,8	−1.04		+1,96	19,2
11	4,5			+0,6	+4,6	+3	−8,2	−2,18		+0,82	3,0
12	2,5	+7,4	+3,7			−10	−1,1	+2,81		−7,19	129,2
13	3,5	+3,5	−4,8			−2	+3,3	+1.46		−0,54	1,0
14	3,5			+3,2	−4,9	+7	−5,3	−1,60		+5,40	102,1
15	3,7	−2,4	−5,0			−3	+10,4	−0,84		−3,84	54,6
16	4,8			−4,1	−1,3	−11	+16,4	+4,62		−6,38	195,8
										$[pvv] =$	1637,7

pa_1a_1	pa_1b_1	pa_1a_2	pa_1b_2	pa_1l	pa_1s	pb_1b_1	pb_1a_2	pb_1b_2	pb_1l	pb_1s	pa_2a_2	pa_2b_2	pa_2l	pa_2s	pb_2b_2	pb_2l	pb_2s	pll	pls
+ 31,2	− 41,2			− 87,5	+ 97,5	+ 54,4			+ 115,5	− 128,7								+ 245,0	− 273,0
+ 136,9	+ 68,4			− 222,0	+ 16,7	+ 34,2			− 110,0	+ 8,4								+ 360,0	− 27,0
+ 42,9	− 58,8			+ 73,5	− 57,6	+ 80,6			− 100,8	+ 79,0								+ 126,0	− 98,7
+ 21,3	+ 44,4			+ 17,8	− 83,5	+ 92,5			+ 37,0	− 173,9								+ 14,8	− 69,6
+ 117,7	+ 14,2	− 117,7	− 14,2	+ 60,9	− 60,9	+ 1,7	− 14,2	− 1,7	+ 7,4	− 7,4	+ 117,7	+ 14,2	− 60,9	+ 60,9	+ 1,7	− 7,4	+ 7,4	+ 31,5	− 31,5
− 6,5	− 7,2	+ 12,2	+ 1,4		+ 0,1	− 7,9	+ 13,4	+ 1,6		+ 0,1	− 22,6	− 2,7		− 0,3	− 0,3		0		
+ 117,7	+ 14,2	− 117,7	− 14,2	− 101,5	+ 101,5	+ 1,7	− 14,2	− 1,7	− 12,2	+ 12,2	+ 117,7	+ 14,2	+ 101,5	− 101,5	+ 1,7	+ 12,2	− 12,2	+ 87,5	− 87,5
											+ 35,8	− 54,9	+ 11,2	+ 7,9	+ 84,0	− 17,2	− 11,9	+ 3,5	+ 2,5
											+ 80,7	+ 25,6	+ 157,4	− 263,7	+ 8,1	+ 49,9	− 83,6	+ 307,2	− 514,5
											+ 1,6	+ 12,4	+ 10,8	− 24,8	+ 95,2	+ 82,8	− 190,4	+ 72,0	− 165,6
− 25,3	− 3,0	+ 18,1	− 0,2		+ 10,4	− 0,4	+ 2,1	0		+ 1,3	− 12,9	+ 0,2		− 7,5	0	0	0		
+ 31,2	− 41,2			− 37,5	+ 47,5	+ 54,4			+ 49,5	− 62,7								+ 45,0	− 57,0
											+ 1,6	+ 12,4	+ 8,1	− 22,1	+ 95,2	+ 62,1	− 169,7	+ 40,5	− 110,7
+ 136,9	+ 68,4			− 185,0	− 20,3	+ 34,2			− 92,5	− 10,1								+ 250,0	+ 27,5
+ 42,9	− 58,8			− 24,5	+ 40,4	+ 80,6			+ 33,6	− 55,4								+ 14,0	− 23,1
											+ 35,8	− 54,9	+ 78,4	− 59,3	+ 84,0	− 120,0	+ 90,9	+ 171,5	− 129,9
+ 21,3	+ 44,4			+ 26,6	− 92,3	+ 92,5			+ 55,5	− 192,4								+ 33,3	− 115,4
											+ 80,7	+ 25,6	+ 216,5	− 322,8	+ 8,1	+ 68,6	− 162,3	+ 580,8	− 865,9
+ 668,2	+ 43,8	− 205,1	− 27,2	− 479,2	− 0,5	+ 518,5	− 12,9	− 1,8	− 18,0	− 529,6	+ 436,1	− 7,9	+ 523,0	− 733,2	+ 377,7	+ 131,0	− 471,8	+ 2382,6	− 2539,4

Normálegyenletek megoldása

I	II	III	IV	l					s-1	Σ
1=[pa₁a₁]	2=[pa₁b₁]	3=[pa₁a₂]	4=[pa₁b₂]	5=[pa₁l]	6	7	8	9	10=[pa₁s]-1	11=1+2+3+4+5+6+7+8+9
+668,2	+43,8	−205,1	−27,2	−479,2	−1	0	0	0	−0,5	−0,5
	12=[pb₁b₁]	13=[pb₁a₂]	14=[pb₁b₂]	15=[pb₁l]	16	17	18	19	20=[pb₁s]-1	21=2+12+13+14+15+16+17+18+19
	+518,5	−12,9	−1,8	−18,0	0	−1	0	0	+528,6	+528,6
		22=[pa₂a₂]	23=[pa₂b₂]	24=[pa₂l]	25	26	27	28	29=[pa₂s]-1	30=3+13+22+23+24+25+26+27+28
		+436,1	−7,9	+523,0	0	0	−1	0	+732,2	+732,2
			31=[pb₂b₂]	32=[pb₂l]	33	34	35	36	37=[pb₂s]-1	38=4+14+23+31+32+33+34+35+36
			+377,7	+131,0	0	0	0	−1	+470,8	+470,8
				39=[pll]	40	41	42	43	44=[pls]	45=5+15+24+32+39
				+2382,6	0	0	0	0	+2538,4	+2538,4
46=√	47=3/46	48=8/46	49=4/46	50=5/46	51=6/46	52	53	54	55=10/46	56=46+47+48+49+50+51
+25,8496	+1,6944	−7,9344	−1,0522	−18,5380	−0,0387				−0,0193	−0,0193
	57=√(12−47²)	58=(13−47.48)/57	59=(14−47.49)/57	60=(15−47.50)/57	61=(16−47.51)/57	62=17/57	63	64	65=(20−47.55)/57	66=57+58+59+60+61+62
	+22,7075	+0,0240	−0,0008	+0,5906	+0,0029	−0,0440			+23,2801	+23,2802
		67=√(22−48²−58²)	68=(23−48.49−58.59)/67	69=(24−48.50−58.60)/67	70=(25−48.51−58.61)/67	71=(26−58.62)/67	72=27/67	73	74=(29−48.55−58.65)/67	75=67+68+69+70+71+72
		+19,3170	−0,8412	+19,4594	−0,0159	+0,0001	−0,0518		+37,8676	+37,8676
			76=√(31−49²−59²−68²)	77=(32−49.50−59.60−68.69)/76	78=(33−49.51−59.61−68.70)/76	79=(34−59.62−68.71)/76	80=(35−68.72)/76	81=36/76	82=(37−49.55−59.65−68.74)/76	83=76+77+78+79+80+81
			+19,3878	+6,5951	−0,0028	0	−0,0022	−0,0516	+25,9262	+25,9263
				84=39−50²−60²−69²−77²	85=40−50.51−60.61−69.70−77.78	86=41−60.62−69.71−77.79	87=42−69.72−77.80	88=43−77.81	89=44−50.55−60.65−69.74−77.82	90=84+85+86+87+88
				+1616,4302	−0,3913	+0,0240	+1,0225	+0,3403	+1616,4263	+1616,4257
				[pvv]=84	91=40−51²−61²−70²−78²	92=41−62²−71²−79²	93=42−72²−80²	94=43−81²		
				$M_0=\sqrt{\frac{[pvv]}{f}}$	−0,0018	−0,0019	−0,0027	−0,0027		
					Q_I=(−91)=+0,0018	Q_{II}=(−92)=+0,0019	Q_{III}=(−93)=+0,0027	Q_{IV}=(−94)=+0,0027		
				$\sqrt{\frac{1616,4302}{10}}$	I=(−85)	II=(−86)	III=(−87)	IV=(−88)		
				$M_0=\pm$ 12,71	I=+0,39	II=−0,02	III=−1,02	IV=−0,34		
					$M_I=M_0\sqrt{Q_I}$	$M_{II}=M_0\sqrt{Q_{II}}$	$M_{III}=M_0\sqrt{Q_{III}}$	$M_{IV}=M_0\sqrt{Q_{IV}}$		
					$M_I=\pm$ 0,54	$M_{II}=\pm$ 0,55	$M_{III}=\pm$ 0,66	$M_{IV}=\pm$ 0,66		

23. melléklet

Hazay-féle kétpontos koordinátakiegyenlítés

Hazay-féle kétpontos koordinátakiegyenlitést az alábbiak szerint végezzük:

1./ Mind a két kiegyenlitendő pont koordinátáit jó metszést adó két-két háromszögből kiszámitjuk. A két-két háromszögből kiszámitott koordináták középértékét tekintjük a pontok előzetes koordinátáinak.

2./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány első oldalán előirjuk a kiegyenlitendő pontok számát, továbbá előzetes koordinátáikat. A kiegyenlitéshez felhasznált irányokról vázlatot készitünk. Az egyik kiegyenlitendő pontról /P_1 pontról/ mért belső irányokat a vázlaton 1-gyel kezdve, majd a számozást folytatva, a másik kiegyenlitendő pontról /P_2 pontról/ mért belső irányokat, végül pedig a kivülről mért külső irányokat megszámozzuk. A vázlaton mindkét kiegyenlitendő pontnál vastagabb vonallal feltüntetjük a koordinátatengelyek irányát, valamint római számmal megjelöljük a tengelyirányu egyes ismeretleneket is. Igy a P_1 pontra vonatkozó ismeretlen koordinátaváltozást I és II-vel, a P_2 pontra vonatkozókat III és IV.-gyel jelöljük.

3./ A pontok előzetes koordinátáinak felhasználásával a kiegyenlitésbe bevont mindenik irányra kiszámitjuk a külső pontról a kiegyenlitendő pontra vonatkozó előzetes irányszögeket: /δ/-kat. Az irányszögek számitásával egyidejüleg számitjuk az a, b, c iránykoefficienseket és a D értéket az alábbi képletek szerint:

$$a = -\frac{\varrho'' \cos^2 \delta}{t}$$

$$b = -\frac{\varrho'' \sin^2 \delta}{t}$$

$$c = \frac{\varrho'' \sin \delta \cos \delta}{t} \qquad /1/$$

$$D = \frac{10.t}{\varrho''} = 0{,}000\,048\ t$$

A képletekben /δ/ jelenti az előzetes irányszöget, t az irány hosszát, ϱ'' az analitikus szögegységet másodpercben kifejezve: $\varrho = 206\,264{,}8''$.

Az a és b koefficiens előjele mindig negativ, a c előjele po-

zitiv, ha a δ irányszög az első vagy harmadik, negativ, ha a második vagy negyedik szögnegyedbe esik, D előjele pedig mindig pozitiv.

4./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány első oldalára beirjuk az egyik kiegyenlitendő pontról /P_1 pontról/ mért belső irányértékeket, L-ket, majd egy sor üresen hagyásával ugyanerre a pontra vonatkozó kivülről mért és tájékozott irányértékeket: I-ket, valamint az egyes irányok hosszát: t_{km}-t kilométeres egységben. Külön csoportban hasonlóan irjuk be a másik kiegyenlitendő pontról /P_2 pontról/ mért belső, illetve a kivülről P_2 pontra mért és tájékozott irányértékeket és az irányok hosszát.

5./ A nyomtatványba azután beirjuk az előzetes irányszögeket: /δ/-kat. Mindkét kiegyenlitendő pontnál a belső irányokra vonatkozólag külön-külön számitjuk az előzetes tájékozási szögeket:

$$/z/ = /\delta/ - L \qquad /2/$$

továbbá az előzetes középtájékozási szöget:

$$/Z/ = \frac{[t/z/]}{[t]} \qquad /3/$$

6./ Számitjuk az egyes irányeltéréseket: e-ket. A belső irányokra vonatkozólag

$$e = /z/ - /Z/ \qquad /4/$$

a külső irányokra vonatkozólag pedig

$$e = /\delta/ - I \qquad /5/$$

7./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány második oldalára uj pontonként külön csoportositva az irányokat, továbbá az egyes csoportokban a belső és külső irányokat egymástól elkülönitve, bevezetjük az a, b, c, e, $\sin\delta$, $\cos\delta$ értékeket, továbbá csupán a belső irányokra vonatkozólag a D értékeket. Az uj pontokat /P_1 és P_2 pontokat/ összekötő közös iránynál az a, b, c koefficiensek, továbbá a $\sin\delta$ és $\cos\delta$ értékek mind előjelre, mind nagyságra nézve ugyanannál a pontnál, akár belső, akár külső irány legyen is, azonosak, a másik pontnál azonban az első pontnál szerepelt előjelhez képest ellenkező előjelüek.

8./ Számitjuk az e $\sin\delta$ és e $\cos\delta$, továbbá csupán a belső irányokra vonatkozólag a De szorzatokat, majd pontonként a $[a_1]$, $[b_1]$, $[c_1]$, $[a_2]$, $[b_2]$, $[c_2]$, $[e \sin\delta]$ és $[e \cos\delta]$ összegeket, valamint

csupán a belső irányokra vonatkozólag $[\sin\delta]$, $[\cos\delta]$, $[D]$ és $[De]$ összegeket. A P_1 pontnál a $[a_2]_1$, $[b_2]_1$ és $[c_2]_1$ összegezés elhagyható, mert a P_2 pontnál számitott $[a_1]_2$, $[b_1]_2$ és $[c_1]_2$ az előbbi összegekkel egyenlő.

9./ A számitási sémában a belső irányokra vonatkozó $[\sin\delta]$ és $[\cos\delta]$ összegeket, valamint a közös irányra vonatkozó $\sin\delta$ és $\cos\delta$ értékeket aláhuzással megjelöljük. Ezekből a megjelölt értékekből számitjuk azután a tájékozási ismeretlenek kiküszöbölésére szolgáló redukciókat. A redukciók számitásánál a nyomtatványból kiolvasható, hogy valamelyik redukciót melyik tagnál milyen előjellel kell számitásba venni. Igy a számpéldában

$$\Delta_1 = \frac{[\cos\delta]_1 \cos\delta_{1,2}}{[D]_1} = \frac{/-0,54//-0,99/}{+0,88} = +0,60$$

redukciót a $[a_1]_2$ jelzés szerint a P_2 pontnál lévő a_1 koefficiensek összegénél minusz előjellel kell számitásba venni.

10./ A redukciókat mindkét pontnál az összeg tagokkal összevonva, megkapjuk az egyensulyi egyenletek együtthatóit. Ezeket a számitásból nyert előjellel ellenkező értelemben /kivéve a $[e\cos\delta]_1$ és a $[e\cos\delta]_2$ tagokat/, vezetjük be a nyomtatvány negyedik oldalára.

Az egyensulyi egyenletek megoldására szolgáló nyomtatvány 39 rovatába

$$\frac{[tee]}{20,62}$$

értéket kell bevezetni. A $[tee]$ szorzatösszeget külön papiron számitjuk ki. A $[tee]$ számitásánál azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy a négyzetösszegben mindegyik irány eltérése csak egyszer szerepeljen /az első oldalon * -gal megjelölt e értékekből számitandó tee szorzatok az összegezésből elhagyandók/. A nevezőben lévő 20,62 nem egyéb, mint a ρ egytizezredrésze, azaz

$$20,62 = \frac{\rho}{10\,000}$$

A nyomtatvány negyedik oldala az egyensulyi egyenletek Rubin-Cholesky módszerrel való megoldására szolgál. A nyomtatvány minden egyes rovatának bal felső sarkába beirt szám a rovat sorszámát jelöli. A sorszámot követő egyenlőségjel után irt számjelek azt mutatják, hogy melyik sorszámu rovatban lévő mennyiségekkel milyen müveleteket kell elvégezni. Igy például a 60. rovat bal felső sar-

kában a következő jelzést láthatjuk:

$$60 = \frac{15 - 47.59}{57}$$

Ez azt jelenti, hogy a 15. rovatban lévő -0,62 számból le kell vonni a 47. és 59. rovatban lévő +0,3853 és -4,0281 számok szorzatát, majd az így kapott eredményt az 57. rovatban lévő +4,9992 számmal kell elosztani. A végeredményt, +0,1864 értéket, a 60. rovatba irjuk.

11./ Az egyensulyi egyenletek megoldása megadja az I, II, III és IV ismeretlenek értékét.

12./ Az ismeretlenek középhibáinak:

$$\mu_I = \mu_o \sqrt{Q_I}$$
$$\mu_{II} = \mu_o \sqrt{Q_{II}} \qquad /6/$$
$$\vdots$$

számitásához ismernünk kell az egységsuly középhibáját, μ_o-t és Q_I, Q_{II} ... sulykoefficienseket. Az egységsuly középhibáját:

$$\mu_o = \sqrt{\frac{[tvv]}{f}} \qquad /7/$$

képlet alapján számitjuk. Ha az egyensulyi egyenletek megoldása során a 84. rovatban kapott számértéket 20,62-vel megszorozzuk, akkor a gyökalatti mennyiség számlálójának, a $[tvv]$-nek értékét kapjuk, a nevezőben lévő f pedig a fölösmérések számát jelenti.

Q_I sulykoefficiens értékét a 91. rovatban, Q_{II}-ét a 92. rovatban, Q_{III}-ét a 93. rovatban, végül a Q_{IV}-ét a 94. rovatban számitott értéknek 20,62-vel való osztásából kapjuk.

13./ Az ismeretlenek az egyensulyi egyenletek megoldásából kapott értékeit behelyettesitve a

$$dz_1 = \frac{[\cos\delta]_1 I - [\sin\delta]_1 II - \cos\delta_{1,2} III + \sin\delta_{1,2} IV + [De]_1}{[p]_1} \qquad /8/$$

illetve a

$$dz_2 = \frac{-\cos\delta_{2,1} I + \sin\delta_{2,1} II + [\cos\delta]_2 III - [\sin\delta]_2 IV + [De]_2}{[p]_2} \qquad /9/$$

képletekbe, kapjuk a P_1 ponton, illetve a P_2 ponton az előzetes

tájékozási szög változását.

14./ A kiegyenlitésre szolgáló nyomtatvány harmadik oldalára azután bevezetjük a $-\cos\delta$, illetve, ha a $\cos\delta < 0{,}3$ értéknél, akkor a $\sin\delta$ értékeket, valamint az e irányeltéréseket, továbbá a -dz, végül az irányok hosszát, a t_{km} értékeket.

Azoknál az irányoknál, amelyeknél a $-\cos\delta$ értéket vezettük be, az irányszögváltozást a

$$d\delta = \frac{a_1 I + c_1 II + a_2 III + c_2 IV}{-\cos\delta} \qquad /10/$$

képlet szerint, azoknál pedig, amelyeknél a $\cos\delta$ kicsiny érték és emiatt a $\sin\delta$ értéket vezettük be, az irányváltozást a

$$d\delta = \frac{c_1 I + b_1 II + c_2 III + b_2 IV}{\sin\delta} \qquad /11/$$

képlet szerint számitjuk. Célszerü a nyomtatványba bevezetett $\sin\delta$ értékeket külön megjelölni, felhiva a figyelmet arra, hogy a $d\delta$ irányszögváltozást a /11/ képlet alapján kell számitanunk.

15./ Az irányjavitásokat ezek után belső irányoknál

$$v = d\delta + e - dz \qquad /12/$$

külső irányoknál pedig

$$v = d\delta + e \qquad /13/$$

képletek alapján számitjuk.

Képezzük ezek után a tvv szorzatokat, majd pedig ezek összegét a [tvv] négyzetösszeget. A négyzetösszeg számitásánál azonban figyelemmel kell lennünk arra, hogy minden irányra vonatkozólag a tvv szorzatot az összegezésnél csak egyszer vegyük számitásba. A nyomtatványon közölt példán * -gal jelölt helyen a szorzatokat éppen ezért hagytuk el.

Az igy számitott [tvv] négyzetösszegnek a számitási élesség határán belül meg kell egyeznie az egyensulyi egyenletek megoldása során a 84. rovatban számitott érték 20,62-szeresével.

16./ Ellenőrzésképpen számitjuk az irányjavitások koordinátatengely-irányu vetületeit a $v \sin\delta$ és $v \cos\delta$ szorzatokat és pontonként ezek összegét. Ezeknek az összegeknek közel zérusnak kell lenniök.

17./ Az ismeretlenek kiszámitott értékeit azután bevezetjük a

nyomtatvány első oldalára és képezzük a pontok végleges koordinátáit. A végleges koordináták felhasználásával számítjuk a végleges irányszögeket, amelyek az előzetes irányszögektől csupán a 14. pontban leírtak szerint/dő számított irányszögváltozásokkal térhetnek el.

15./ A végleges irányszögek felhasználásával számítjuk a belső irányokra vonatkozólag a végleges tájékozási szögeket:

$$z = \delta - L \qquad /14/$$

majd a végleges középtájékozási szöget

$$Z = \frac{[tz]}{[t]} \qquad /15/$$

amely az előzetes középtájékozási szögtől csupán a /8/ és /9/ képletek szerint számított tájékozási szög változásával térhet el.

Azután számítjuk az irányjavitásokat és pedig a belső irányokra

$$v = z - Z \qquad /16/$$

külső irányokra pedig

$$v = \delta - I \qquad /17/$$

képletek szerint, végül pedig a tvv szorzatokat és ezek összegét a [tvv] négyzetösszeget. A négyzetösszeg képzésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy minden irányra vonatkozó tvv szorzat az összegezésben csak egyszer szerepeljen. A nyomtatvány első oldalán * -gal jelölt rovatból éppen ezért hagytuk el a tvv szorzatot.

203–204. sz. pontok

203 sz. pont		
előzetes koord.	(y)=+69 363, 92 m	(x)=−15 691, 68 m
változások	dy=+ 0, 04 m	dx= 0, 00 m
végleges koord	y=+69 363, 96 m	x=−15 691, 68
204 sz. pont		
előzetes koord	(y)=+68 941, 07 m	(x)=−12 163, 30 m
változások	dy=− 0, 10 m	dx=− 0, 03 m
végleges koord	y=+68 940, 97 m	x=−12 163, 33 m

Vázlat

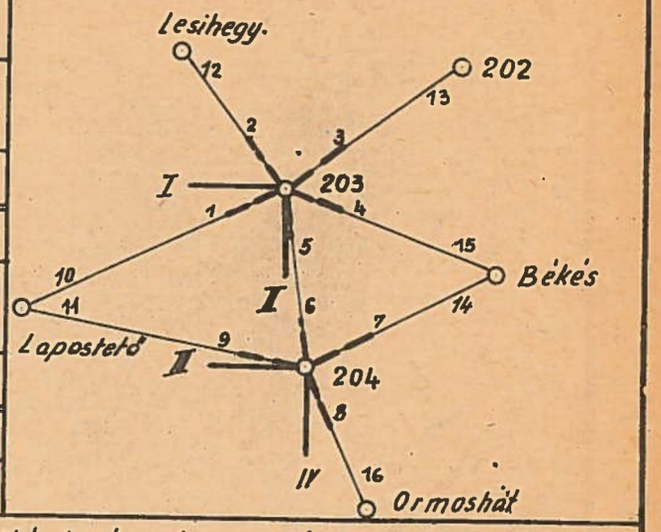

Az e irányeltérések, a v mérési javítások és a tvv szorzatok számítása

Irány száma	Állás-pont	Irányzott pont	t km	Mért irányérték L vagy mért és tájékozott irány J	Előzetes irányszög (δ)	Előzetes tájékozási szög (z)=(δ)−L	e=(z)−(Z) vagy e=(δ)−J	Végleges irányszög δ	Végleges tájékozási szög z=δ−L	Irány-javítás v=z−Z vagy v=δ−J	tvv
	megnevezése										
1		Lapost.	5,0	53 15 59	53 22 15	0 6 16	+7	53 22 14	0 6 15	+7	245,0
2		Lesih.	2,5	153 19 12	153 25 09	0 5 57	−12	153 25 12	0 6 0	−8	160,0
3	203	202	3,5	233 58 14	234 4 29	0 6 15	+6	234 4 30	0 6 16	+8	224,0
4		Békés	3,7	295 9 01	295 15 08	0 6 7	−2	295 15 07	0 6 06	−2	14,8
5		204	3,5	353 3 52	353 9 58	0 6 6	−3	253 9 50	0 5 58	−10	350,0
		[t]=	18,2		(Z)=[t(z)]/[t] =	0 6 9		Z=[tz]/[t] =	0 6 08		
6	204		3,5	173 9 53	173 9 58		+5 *)	173 9 50		−3	*) •
10	Lapost.		5,0	233 22 12	233 22 15		+3	233 22 14		+2	20,0
12	Lesih.	203	2,5	333 25 19	333 25 09		−10	333 25 12		−7	122,5
13	202		3,5	54 4 31	54 4 29		−2	54 4 30		−1	3,5
15	Békés		3,7	115 15 11	115 15 08		−3	115 15 07		−4	59,2
6		203	3,5	173 4 17	173 9 58	0 5 41	+5	173 9 50	0 5 33	−2	14,0
7	204	Békés	3,5	236 31 40	236 37 17	0 5 37	+1	236 37 16	0 5 36	+1	3,5
8		Ormos	4,8	342 14 16	342 19 44	0 5 28	−8	342 19 49	0 5 33	−2	19,2
9		Lapost.	4,5	96 48 46	96 54 26	0 5 40	+4	96 54 24	0 5 38	+3	40,5
		[t]=	16,3		(Z)=[t(z)]/[t] =	0 5 36		Z=[tz]/[t] =	0 5 35		
14	Békés		3,5	56 37 10	56 37 17		+7	56 37 16		+6	126,0
16	Ormos	204	4,8	162 19 55	162 19 44		−11	162 19 49		−6	172,8
11	Lapost.		4,5	276 54 23	276 54 29		+3	276 54 24		+1	4,5
5	203		3,5	353 10 01	353 9 58		*) −3	353 9 50		−11	*) •
										[tvv]=	1579,5

Az irány száma	Az ismeretlenek értékei								e	sin δ	cos δ	e sin δ	e cos δ	D	De
	I = +0,39		II = −0,03		III = −1,00			IV = −0,34							
	a_1	c_1		b_1	a_2	c_2		b_2							
	−	+	−	−	−	+	−	−							
1	−1,47	1,97		−2,64					+7	−0,80	−0,60	−5,60	−4,20	+0,24	+1,68
2	−6,57		3,29	−1,65					−12	−0,45	+0,89	+5,40	−10,68	+0,12	−1,44
3	−2,03	2,80		−3,87					+6	+0,81	+0,59	+4,86	+3,54	+0,17	+1,02
4	−1,01		2,14	−4,53					−2	+0,90	−0,43	−1,80	+0,86	+0,18	−0,36
5	−5,72		0,68	−0,08	+5,72	+0,68		+0,08	−3	+0,12	−0,99	−0,36	+2,97	+0,17	−0,51
										+0,58	−0,54			+0,88	+0,39
6	−5,72		0,68	−0,08	+5,72	+0,68		+0,08	+5	+0,12	−0,99	+0,60	−4,95		
10	−1,47	1,97		−2,64					+3	−0,80	−0,60	−2,40	−1,80		
12	−6,57		3,29	−1,65					−10	−0,45	+0,89	+4,50	−8,90		
13	−2,03	2,80		−3,87					−2	+0,81	+0,59	−1,62	−1,18		
15	−1,01		2,14	−4,53					−3	+0,90	−0,43	−2,70	+1,29		
	−33,60		−2,68	−25,54								+0,88	−23,05		
Δ_1:	+0,33		+0,35	+0,39								−0,26	+0,24		
Δ_2:	+1,26		+0,15	+0,01								0	+0,02		
$[\ ]_1$	−32,01		−2,18	−25,14								+0,62	−22,79		
6	+5,72	+0,68		+0,08	−5,72		−0,68	−0,08	+5	−0,12	+0,99	−0,60	+4,95	+0,17	+0,85
7					−1,77	2,69		−4,07	+1	+0,84	+0,55	+0,84	+0,55	+0,17	+0,17
8					−3,92		1,25	−0,40	−8	+0,30	−0,95	−2,40	+7,60	+0,23	−1,84
9					−0,07		0,55	−4,54	+4	−0,99	+0,12	−3,96	+0,48	+0,21	+0,84
										+0,03	+0,71			+0,78	+0,02
14					−1,77	2,69		−4,07	+7	+0,84	+0,55	+5,88	+3,85		
16					−3,92		1,25	−0,40	−11	+0,30	−0,95	−3,30	+10,45		
11					−0,07		0,55	−4,54	+3	−0,99	+0,12	−2,97	+0,36		
5	+5,72	+0,68		+0,08	−5,72		0,68	−0,08	−3	−0,12	+0,99	+0,36	−2,97		
		$[C_1]_2 \sin$	$[C_1]_2 \cos$												
	+11,44	+1,36	+1,36	+0,16	−22,96	+0,42		−18,18				−6,15	+25,27		
Δ_1	−0,60	−0,07	−0,65	−0,08	+1,11	+0,14		+0,01				+0,06	−0,44		
Δ_2	−0,90	+0,04	−0,10	0	+0,64	−0,02		0				0	−0,01		
$[\ ]_2$	+9,94	+1,33	+0,61	+0,08	−21,21	+0,54		−18,17				−6,09	+24,82		

Redukciók számítása

	Δ_1'	$\Delta_1 = \frac{\Delta_1'}{[D]_1}$				Δ_1'	$\Delta_1 = \frac{\Delta_1'}{[D]_1}$		
$[\cos\delta]_1 [\cos\delta]_1$	+0,29	+0,33	$[a_1]_1$	+	$[\sin\delta]_1 \cos\delta_{1,2}$	−0,57	−0,65	$[c_1]_2 \cos$	+
$[\sin\delta]_1 [\sin\delta]_1$	+0,34	+0,39	$[b_1]_1$	+	$[\cos\delta]_1 \sin\delta_{1,2}$	−0,06	−0,07	$[c_1]_2 \sin$	+
$[\sin\delta]_1 [\cos\delta]_1$	−0,31	−0,35	$[c_1]_1$	−	$[De]_1 \sin\delta_{1,2}$	+0,05	+0,06	$[e\sin\delta]_2$	+
$[De]_1 [\sin\delta]_1$	+0,23	+0,26	$[e\sin\delta]_1$	−	$[De]_1 \cos\delta_{1,2}$	−0,39	−0,44	$[e\cos\delta]_2$	+
$[De]_1 [\cos\delta]_1$	−0,21	−0,24	$[e\cos\delta]_1$	−	$\cos^2\delta_{1,2}$	+0,98	+1,11	$[a_2]_2$	+
$[\cos\delta]_1 \cos\delta_{1,2}$	+0,53	+0,60	$[a_1]_2$	−	$\sin^2\delta_{1,2}$	+0,01	+0,01	$[b_2]_2$	+
$[\sin\delta]_1 \sin\delta_{1,2}$	+0,07	+0,08	$[b_1]_2$	−	$\sin\delta_{1,2} \cos\delta_{1,2}$	−0,12	−0,14	$[c_2]_2$	−

$$dz_1 = \frac{[\cos\delta]_1 \cdot I - [\sin\delta]_1 \cdot II - \cos\delta_{1,2} \cdot III + \sin\delta_{1,2} \cdot IV + [De]_1}{[D]_1} =$$

$$= \frac{(-0,54)(+0,39) - (+0,58)(-0,03) - (-0,99)(-1,00) + (+0,12)(-0,34) + (+0,39)}{\quad} = -0,95''$$

a_1 I vagy c_1 I	c_1 II vagy b_1 II	a_2 III vagy c_2 III	c_2 IV vagy b_2 IV	[ ]	$-\cos\delta$ vagy $\sin\delta$	$d\delta$	e	$-dz$	v	t_{km}	tvv	v sinδ	v cosδ
-0,57	-0,06			-0,63	+0,60	-1,05	+7	+0,95	+6,90	5.0	238,0	-5,52	-4,14
-2,56	+0,10			-2,46	-0,89	+2,76	-12	+0,95	-8,29	2,5	171,8	+3,73	-7,38
-0,79	-0,08			-0,87	-0,59	+1,48	+6	+0,95	+8,43	3,5	248,7	+6,83	+4,97
-0,39	+0,06			-0,33	+0,43	-0,77	-2	+0,95	-1,82	3,7	12,2	-1,64	+0,78
-2,23	+0,02	-5,72	-0,23	-8,16	+0,99	-8,24	-3	+0,95	-10,29	3,5	370,6	-1,23	+10,19
-2,23	+0,02	-5,72	-0,23	-8,16	+0,99	-8,24	+5	+1,36	-1,88	3,5		-0,23	+1,86
-0,57	-0,06			-0,63	+0,60	-1,05	+3		+1,95	5,0	19,0	-1,56	-1,17
-2,56	+0,10			-2,46	-0,89	+2,76	-10		-7,24	2,5	131,0	+3,26	-6,44
-0,79	-0,08			-0,87	-0,59	+1,48	-2		-0,52	3,5	0,9	-0,42	-0,31
-0,39	+0,06			-0,33	+0,43	-0,77	-3		-3,77	3,7	52,6	-3,39	+1,62
												-0,17	-0,02
+2,23	-0,02	+5,72	+0,23	+8,16	-0,99	-8,24	+5	+1,36	-1,88	3,5	12,4	+0,22	-1,86
		+1,77	-0,91	+0,86	-0,55	-1,56	+1	+1,36	+0,80	3,5	2,2	+0,67	+0,44
		+3,92	+0,42	+4,34	+0,95	+4,57	-8	+1,36	-2,07	4,8	20,6	-0,62	+1,97
		+0,55	+1,54	+2,09	-0,99 sin.	-2,31	+4	+1,36	+3,25	4,6	47,5	-3,22	+0,39
		+1,77	-0,91	+0,86	-0,55	-1,56	+7		+5,44	3,5	103,6	+4,57	+2,99
		+3,92	+0,42	+4,34	+0,95	+4,57	-11		-6,43	4,8	198,4	-1,93	+6,11
		+0,55	+1,54	+2,09	-0,99 sin	-2,11	+3		+0,89	4,5	3,6	-0,89	+4,11
+2,23	-0,02	+5,72	+0,23	+8,16	-0,99	-8,24	-3	+0,95	-10,29	3,5		+1,23	-10,19
											1633,9	+0,03	-0,04

Redukciok számitása

	Δ'_2	$\Delta_2 = \frac{\Delta'_2}{[D]_2}$				Δ'_2	$\Delta_2 = \frac{\Delta'_2}{[D]_2}$		
$[\cos\delta]_2[\cos\delta]_2$	+0,50	+0,64	$[a_2]_2$	+	$[\sin\delta]_2 \cos\delta_{2.1}$	+0,03	+0,04	$[c_1]_2 \sin$	+
$[\sin\delta]_2[\sin\delta]_2$	0	0	$[b_2]_2$	+	$[\cos\delta]_2 \sin\delta_{2.1}$	-0,08	-0,10	$[c_1]_2 \cos$	+
$[\sin\delta]_2[\cos\delta]_2$	+0,02	+0,02	$[c_2]_2$	−	$[De]_2 \sin\delta_{2.1}$	0	0	$[e\sin\delta]_1$	+
$[De]_2[\sin\delta]_2$	0	0	$[e\sin\delta]_2$	−	$[De]_2 \cos\delta_{2.1}$	+0,02	+0,02	$[e\cos\delta]_1$	+
$[De]_2[\cos\delta]_2$	+0,01	+0,01	$[e\cos\delta]_2$	−	$\cos^2\delta_{2.1}$	+0,98	+1,26	$[a_1]_1$	+
$[\cos\delta]_2 \cdot \cos\delta_{2.1}$	+0,70	+0,90	$[a_1]_2$	−	$\sin^2\delta_{2.1}$	+0,01	+0,01	$[b_1]_1$	+
$[\sin\delta]_2 \cdot \sin\delta_{2.1}$	0	0	$[b_1]_2$	−	$\sin\delta_{2.1}\cos\delta_{2.1}$	-0,12	-0,15	$[c_1]_1$	−

$$dz_2 = \frac{-\cos\delta_{2.1}\cdot I + \sin\delta_{2.1}\cdot II + [\cos\delta]_2\cdot III - [\sin\delta]_2\cdot IV + [De]_2}{[D]_2} =$$

$$= \frac{(-0,99)(+0,39) + (-0,12)(-0,03) + (+0,71)(-1,00) - (+0,03)(-0,34) + (+0,02)}{+0,78} = -1,36''$$

Egyensúlyi egyenletek megoldása

I	II	III	IV						S-1	Σ
1=-[a_1]$_1$	2=-[c_1]$_1$	3=-[a_2]$_1$	4=-[c_1]$_2$ sin	5=+[e cos δ]$_1$	6	7	8	9	10=1+2+3+4+5+6	11
+32.01	+2.18	-9,94	-1,33	-22,79	-1	0	0	0	-0,87	
	12=-[b_1]$_1$	13=-[c_1]$_2$.cos	14=-[b_1]$_2$	15=-[e.sinδ]$_1$	16	17	18	19	20=2+12+13+14+15+16+17	21
	+25,14	-0.61	-0.08	-0,62	0	-1	0	0	+25.01	
		22=-[a_2]$_2$	23=-[c_2]$_2$	24=+[e cos δ]$_2$	25	26	27	28	29=3+13+22+23+24+25+27	30
		+21,21	-0.54	+24,84	0	0	-1	0	+33,96	
			31=-[b_2]$_2$	32=-[e sinδ]$_2$	33	34	35	36	37=4+14+23+31+32+36	38
			+18,17	+6,09	0	0	0	-1	+21,31	
				39=+$\frac{[\text{tee}]}{20,62}$	40	41	42	43	44=5+15+24+32+39	45
				+115,54	0	0	0	0	+123,06	
46=$\sqrt{1}$	47=$\frac{2}{46}$	48=$\frac{3}{46}$	49=$\frac{4}{46}$	50=$\frac{5}{46}$	51=$\frac{6}{46}$	52	53	54	55=$\frac{10}{46}$	56=46+47+48+49+50+51+
+5,6577	+0,3853	-1,7869	-0,2351	-4,0281	-0,1768				-0,1538	-0,1539
	57=$\sqrt{12-47^2}$	58=$\frac{15-47.48}{57}$	59=$\frac{14-47.49}{57}$	60=$\frac{15-47.50}{57}$	61=$\frac{16-47.51}{57}$	62=$\frac{17}{57}$	63	64	65=$\frac{20-47.55}{57}$	66=57+58+59+60+61+62
	+4,9992	+0,0134	+0,0021	+0,1864	+0,0136	-0,2000			+5,0147	+5,0147
		67=$\sqrt{22-48^2-58^2}$	68=$\frac{23-48.49-58.59}{67}$	69=$\frac{24-48.50-58.60}{67}$	70=$\frac{25-48.51-58.61}{67}$	71=$\frac{26-58.62}{67}$	72=$\frac{27}{67}$	73	74=$\frac{29-48.55-58.65}{67}$	75=67+68+69+70+71
		+4,2571	-0,2239	+4,1720	-0,0730	+0,0006	-0,2349		+7,8980	+7,8979
			76=$\sqrt{31-49^2-59^2-68^2}$	77=$\frac{32-49.50-59.60-68.69}{76}$	78=$\frac{33-49.51-59.61-68.70}{76}$	79=$\frac{34-59.62-68.71}{76}$	80=$\frac{35-68.72}{76}$	81=$\frac{36}{76}$	82=$\frac{37-49.55-59.65-68.74}{76}$	83=76+77+78+79+80+81+
			+4,2502	+1,4297	-0,0136	+0,0001	-0,0124	-0,2353	+5,4190	+5,4187
				84=39-50^2-60^2-69^2-77^2	85=40-50.51-60.61-69.70-77.78	86=41-50.62-69.71-77.79	87=42-69.72-77.80	88=43-77.81	89=44-50.55-60.65-69.74-77.82	90=84+85+86+87+88
				+79,8300	-0,3907	+0,0346	+0,9977	+0,3364	+80,8077	+80,8080
				[tuv]=20,62(84)	91=51^2+61^2+70^2+78	92=62^2+71^2+79^2	93=72^2+80^2	94=81^2		
				$\mu_0=\sqrt{\frac{[tuv]}{f}}=$	$Q_I=\frac{91}{20,62}$	$Q_{II}=\frac{92}{20,62}$	$Q_{III}=\frac{93}{20,62}$	$Q_{IV}=\frac{94}{20,62}$		
					+0,0018	+0,0019	+0,0027	+0,0027		
				$=\sqrt{\frac{20,62.79,83}{10}}$	I=-(85)	II=-(86)	III=-(87)	IV=-(88)		
				$\mu_0=\pm 12,8$	I=+0,39	II=-0,03	III=-1,00	IV=-0,34		
					$\mu_I=\mu_0\sqrt{Q_I}$	$\mu_{II}=\mu_0\sqrt{Q_{II}}$	$\mu_{III}=\mu_0\sqrt{Q_{III}}$	$\mu_{IV}=\mu_0\sqrt{Q_{IV}}$		
					$\mu_I=\pm 0,54$	$\mu_{II}=\pm 0,55$	$\mu_{III}=\pm 0,67$	$\mu_{IV}=\pm 0,67$		

24. melléklet
37.§., 38.§., 39.§.

Magasságmérési jegyzőkönyv

A trigonometriai magasságmérés eredményeinek feljegyzésére szolgáló jegyzőkönyvben végezzük a magasságkülönbségek számitását is.

A magassági szögeket, illetve a zenittávolságokat kétszer számitjuk és mindig elvégezzük a mérés jóságára jellemző ellenőrző számitást is.

A magasságkülönbséget a következő képlettel számitjuk:

$$M_{PQ} = h_P - H_Q + d_{PQ} \operatorname{cotg} z_{PQ} + R$$

M_{PQ} jelenti a P és Q pont magasságkülönbségét

h_P a müszer fekvőtengelyének magassága a P pontra

H_P a jelmagasság a Q pontra

d_{PQ} P távolsága Q-tól

z_{PQ} a zenittáv a P pontról a Q pontra

$R = /1-k/ \frac{d^2}{2r}$ a refrakcióból és a Föld gürbületéből származó javitás. d a két pont távolsága, r a Föld sugara, k a refrakció koefficiens, R a javitás.

Magasságmérési jegyzőkönyv.

Mérte 1955.jun.10.-jul.30. között 8614 gyári számu
Wild T3 teodolittal

. . . . . .

mérnök

Állópont: Békés. Állás a központban a kő fölött a műszeroszlopon. $H = 15,69+3,80 = 19,49$

Észlelés ideje, légköri viszonyok: $h = 15,69+0,33 = 16,02$

Irányzott pont megnevezése	A jel megirányzott pontja	Leolvasás a mag. körön I. távcsőállásban			II. távcsőállásban		közép-érték		Zenittávolság z			S vagy lg S / ctg z vagy lg ctg z / lg m	h / R / +m / M'	H / -m / M	Magasság különbség M'-M
		°	'	"	°	'	'	"	°	'	"				
227		88	48	25 27	48	26			179	59	56	1 582.36 −0,041 6404	16,02 0,16	4.72 65.89	
		91	11	30 29	11	30			92	23	04		+16,18	−70.61	−54.43
223	u.a.	89	15	10 11	15	10			179	59	53	1548,27 −0,026 0549	16,02 0,15	4,12 40.34	
		90	44	44 42	44	43			91	29	33		+16.17	−44.46	−28,29
230	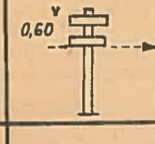	87	42	16 16	42	16			179	59	50	1742,30 −0,080 2531	16,02 0.21	4.50 −139,82	
		92	17	34 33	17	34			94	35	18		+16,23	−144,32	−128.09
228	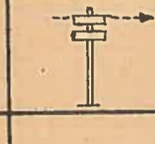	88	34	13 13	34	13			179	59	54	1103,10 −0,049 9191	16,02 0,08	5,06 55;06	
		91	25	40 42	25	41			92	51	28		+16,10	−60,12	−44,02
226	u.a	89	16	40 40	16	40			179	59	48	1096,42 −0,025 1574	16,02 0,08	4.90 27.58	
		90	43	08 08	43	08			91	26	28		+16.10	−32,48	−16,38
245	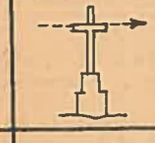	88	52	34 36	52	35			179	59	56	1008,40 −0,039 2222	16.02 0,07	3,10 39,55	
		91	07	20 22	07	21			92	14	46		+16,09	−42.65	−26,56

Álláspont: ..... H=

Észlelés ideje, légköri viszonyok: h=

Irányzott pont megnevezése	A jel megirányzott pontja	Leolvasás a mag. körön: I. távcsőállásban / II. távcsőállásban			közép-érték		Zenittávolság z			S vagy lg S / cotg z vagy lg cotg z / lg m	h / R / +m / M'	H / -m / M	Magasságkülönbség M'-M
		°	'	"	'	"	°	'	"				

25. melléklet.
53.§.

Magasságszámitási vázlat

Magasságszámitási vázlat.

Méretarány = 1:30000

Kisberek

102/948

Lesihegy

Békes

Szeles

7815
178,253 m az alapszint fölött

7819
170,368

227
171,102

205 (180,357)

126/948

10 1 2 3 4 5 6 7 8 9

14,30 11,61 19,47 0,85 209,86 13,74 13,88 (13,81) 11,66 11,74 (11,70) 5,05 5,16 (5,10) 18,14 19,88 15,90 14,82 7,25 6,70 6,89 (6,65) 3,05 3,00 (3,02) 6,89 7,00 (6,94) 22,08 22,32 (22,20) 13,26 26,72 41,10 27,78 28,29 28,36 (28,32) 8,15 8,23 (8,19) 2,10 54,43 54,50 (54,46) 9,734 16,46 16,52 (16,49) 11,77 11,87 (11,82) 12,16 12,02 (12,09) 24,81 24,71 (24,76) 2,60 2,72 (2,66) 7,18 7,12 (7,15) 22,37 22,47 (22,42) 24,62 24,58 (24,60) 34,16 34,30 (34,23) 11,70 11,86 (11,78)

203 209 219 208 225 207 217 229 218 254 251 230 228 226 223 233 216 227 7819 248 245 237 232 236 238 204 222 244 235 231 241 206

BUDAPEST FŐVÁROS

26. melléklet

Trigonometriai magasságmérés kiegyenlítése

Trigonometriai magasságmérés kiegyenlitése

Ha a trigonometriai magasságmérést szabatosan egyenlitjük ki, akkor a "Közvetlen mérések kiegyenlitése egymástól függő ismeretlenekkel" kiegyenlitő módszert használjuk.

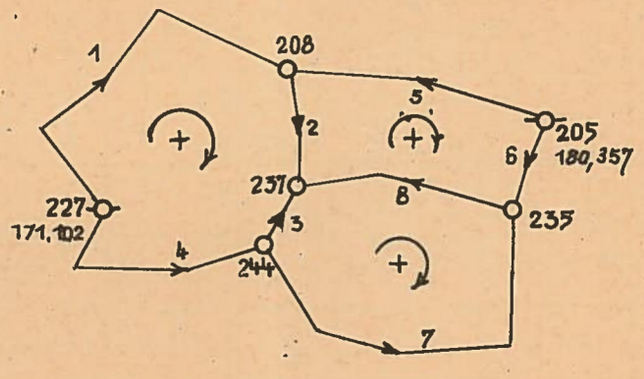

1. ábra

Az 1. ábra feltünteti a trigonometriai magasságmérés vázlatát. Háromszögelési pontok között oda-vissza megmért oldalakból zártpoligonokat alkotunk ugy, hogy a zártpoligon csatlakozzék országos felsőrendü szintezési alappontokhoz, illetve alappontokhoz. Ezt a csatlakozást azáltal eszközöltük, hogy a 205. és a 227. háromszögelési pontok magasságát közvetlenül felsőrendü szintezési alappontból vezettük le.

Ismeretesek a trigonometriai magasságmérésből a csomópontok magasságkülönbsége és a csomópontok között lévő magassági vonalak hossza. A nyilak az emelkedés irányát jelzik.

A kiegyenlitést a következő lépésekben végezzük el.

1./ Táblázatba foglalva felirjuk a mérési eredményeket, a magassági vonalak hosszát és ezek négyzetét /I. táblázat/.

I. táblázat.

Magassági vonal száma	Mérési eredmény L méter	Javítás v cm	Kiegyenlített érték L + v	Vonal hossza t_{km}	t^2	$\frac{vv}{t^2}$
1.	19,31	+ 4,9	19,359	8,3	68,89	34,8
2.	14,84	+ 9,3	14,933	3,6	12,96	667,3
3.	2,66	- 1,1	2,649	1,1	1,21	100,0
4.	31,76	-11,7	31,643	5,8	33,64	406,9
5.	9,96	+14,4	10,104	4,7	22,09	938,7
6.	24,76	- 1,2	24,748	1,8	3,24	44,4
7.	2,05	+30,0	2,360	7,4	54,76	1643,5
8.	0,27	+ 1,9	0,289	3,3	10,89	33,1
						3868,7

2./ Táblázatba foglaljuk a független feltételi egyenleteket. /II. táblázat/. A feltételi egyenletek egyrészt azt fejezik ki, hogy egy-egy zártpoligonban a csomópontok között megmért magasságkülönbségek összegének zérusnak kell lennie, másrészt a szintezési alappontokból levezetett pontok adott magasságkülönbségének változatlannak kell maradnia. A feltételi egyenletek felirásakor a zártpoligon oldalain az óramutató járásával egyező értelemben körülhaladva azt a mérési eredményt tekintjük <u>pozitivnak</u>, amelyiknek nyiljedzése /az emelkedés iránya/ megegyezik a haladás irányával.

A közölt példa esetében a független feltételi egyenletek:

$L_1+v_1+L_2+v_2-L_3-v_3-L_4-v_4=0$; illetve $v_1+v_2-v_3-v_4+L_1+L_2-L_3-L_4=0$

$-L_2-v_2-L_5-v_5+L_6+v_6+L_8+v_8=0$; illetve $-v_2-v_5+v_6+v_8-L_2-L_5+L_6+L_8=0$

$L_3+v_3-L_8-v_8-L_7-v_7 \quad =0$; illetve $v_3-v_7-v_8+L_3-L_7-L_8 \quad =0$

$L_1+v_1-L_5-v_5 = M_{205}-M_{227}$ illetve $v_1-v_5+L_1-L_5-171,102+180,357=0$

A feltételi egyenletek tisztatagjai tehát:

$$l_a = L_1+L_2-L_3-L_4 = - 270 \text{ mm}$$
$$l_b = -L_2-L_5+L_6+L_8 = + 230 \text{ "}$$
$$l_c = L_3-L_7-L_8 = + 330 \text{ "}$$
$$l_d = L_1-L_5-171,102+180,357 = + 95 \text{ mm}$$

A feltételi egyenleteket általános alakban irva a következők:

$$\varphi_a = a_1v_1 + a_2v_2 + \dots + a_nv_n + a$$

$$\varphi_b = b_1v_1 + b_2v_2 + \dots + b_nv_n + b \qquad /1/$$

II. táblázat.

Korreláták k	Feltételi egyenlet jele	t Km	8,3	3,6	1,1	5,8	4,7	1,8	7,4	3,3	Tiszta tagok l mm
		$\frac{1}{p} = t^2$	68,89	12,96	1,21	33,64	22,09	3,24	54,76	10,89	
		Javitások	v_1	v_2	v_3	v_4	v_5	v_6	v_7	v_8	
+3, 48194	φ_a		+1	+1	-1	-1					- 270
-3, 72579	φ_b			-1			-1	+1		+1	+ 230
-5, 47974	φ_c				+1				-1	-1	+ 330
-2, 77602	φ_d		+1				-1				+ 95
			+48,6	+93,4	-10,8	-117,1	+143,7	-12,1	+300,1	+19,1	
	φ_a		+48,6	+93,4	+10,8	+117,1					- 270
	φ_b			-93,4			-143,7	-12,1		+19,1	+ 230
	φ_c				-10,8				-300,1	-19,1	+ 330
	φ_d		+48,6				-143,7				+ 95

3./ A feltételi egyenletek együtthatóiból, valamint az egyes mérési eredmények sulyából képezzük a normálegyenletek együtthatóit:

$$\begin{aligned}
\left[\frac{aa}{p}\right] k_a + \left[\frac{ab}{p}\right] k_b + \left[\frac{ac}{p}\right] k_c + \left[\frac{ad}{p}\right] k_d + l_a &= 0 \\
\left[\frac{bb}{p}\right] k_b + \left[\frac{bc}{p}\right] k_c + \left[\frac{bd}{p}\right] k_d + l_b &= 0 \\
\left[\frac{cc}{p}\right] k_c + \left[\frac{cd}{p}\right] k_d + l_c &= 0 \\
\left[\frac{dd}{p}\right] k_d + l_d &= 0
\end{aligned} \qquad /2/$$

A mérések sulyát a magassági vonal hossza négyzetének reciprok értékében vesszük fel, azaz

$$p = \frac{1}{t^2}$$

A közölt példánál a normálegyenletek együtthatói a következők:

$\left[\frac{aa}{p}\right] = + 116,70$; $\left[\frac{bb}{p}\right] = + 49,18$; $\left[\frac{cc}{p}\right] = + 66,81$; $\left[\frac{dd}{p}\right] = + 90,98$

$\left[\frac{ab}{p}\right] = - 12,96$; $\left[\frac{bc}{p}\right] = - 10,89$; $\left[\frac{cd}{p}\right] = 0$

$\left[\frac{ac}{p}\right] = - 1,21$; $\left[\frac{bd}{p}\right] = + 22,09$;

$\left[\frac{ad}{p}\right] = + 68,89$;

4./ A normálegyenletek megoldását a III. táblázat mutatja a Rubin-Cholesky-féle módszerrel. A normál egyenletek megadják a

$$\begin{aligned}
k_a &= + 3,46194 \\
k_b &= - 3,72579 \\
k_c &= - 5,47974 \\
k_d &= - 2,77602
\end{aligned}$$

korrelátak értékét és a

$$[pvv] = 3868,92$$

értéket.

5./ A korrelátákat behelyettesitjük a korreláta egyenletekbe. Általános alakjuk:

$$v_1 = \frac{a_1k_a+b_1k_b+c_1k_c+d_1k_d}{p_1}$$

/3/

$$v_2 = \frac{a_2k_a+b_2k_b+c_2k_c+d_2k_d}{p_2}$$

Ezt a helyettesitést a II. táblázat felhasználásával végezzük el. Ennek érdekében az egyes korrelátákat bevezetjük a II. táblázat k-val jelölt oszlopába és elvégezzük a /3/ egyenletekben felirt müveleteket. Igy aztán a

$$v_1 \; v_2 \; \dots \; v_n$$

legmegbizhatóbb javitásokhoz jutunk.

6./ Ellenőrzésül az egyes v-ket behelyettesitjük az egyes feltételi egyenletekbe és meggyőződünk arról, vajjon a v-k kielégitik-e azokat. Ezt a helyettesitést a II. táblázat alsó részén végezzük el.

7./ A javitásokat azután bevezetjük a I. táblázat megfelelő rovataiba és hozzáadva a mérés eredményéhez, megkapjuk a magasságkülönbségek kiegyenlitett értékét.

8./ Képezzük a pvv szorzatokat és ezek összegét a [pvv] értéket. Ennek egyenlőnek kell lennie a normálegyenletek megoldásából kapott értékkel.

9./ Végül számitjuk a magasságmérés egységsulyu középhibáját:

$$\mu_o = \sqrt{\frac{[pvv]}{f}}$$

ahol f a fölösmérések számát jelenti. A fölösmérések száma egyenlő a feltételi egyenletek számával. A közölt példa esetében

$$\mu_o = \sqrt{\frac{3868,7}{4}} = \sqrt{967,2} = \pm 31,1 \text{ mm}$$

10./ Az egyes csomópontok alapszintfeletti kiegyenlitett magasságát megkapjuk, ha a háromszögelési pontok országos felsőrendü szintezésből levezetett magasságához /példánknál a 227, illetve a 205.sz. pontok magasságához/ az egyes magassági vonalakra kapott

III. táblázat

k_1	k_2	k_3	k_4	l					$s-1$	Σ
+116.70	− 12.96	− 1, 21	+ 68 . 89	− 270	− 1				− 100.58	− 100.58
	+ 49. 18	− 10, 89	+ 22. 09	+ 230		− 1			+ 276. 42	+ 276. 42
		+ 66, 86	0	+ 330			− 1		+ 383. 76	+ 383. 76
			+ 90, 98	+ 95				− 1	+ 275, 96	+ 275, 96
				0	0	0	0	0	+ 385, 00	+ 385, 00
+ 10, 802 78	− 1, 19 969	− 0, 11 201	+ 6, 37 706	− 24. 99352	− 0, 09257				− 9, 31 055	− 9, 21795
	+ 6, 90947	− 1, 595 55	+ 4, 304 31	+ 28, 948 03	− 0, 01 607	− 0, 14 473			+ 38. 38937	+ 38, 405 46
		+ 8. 01883	+ 0, 945 53	+ 46, 56 396	− 0, 00 449	− 0, 02 880	− 0, 124 71		+ 55, 365 84	+ 55, 370 32
			+ 5, 558 06	+ 15, 429 17	+ 0, 119 42	+ 0, 11698	+ 0, 021 21	− 0, 179 92	+ 21. 184 39	+ 21, 064 92
				− 3868, 92614	− 3, 481 94	+ 3, 72 579	+ 5, 479 74	+ 2, 776 02	− 3863, 9104	− 3860, 42
				[pvv] = − 3868, 92614	k_a = + 3, 48194	k_b = − 3, 72579	k_c = − 5, 47974	k_d = − 2, 77602		

kiegyenlitett értéket hozzáadjuk /IV. táblázat/.

IV. táblázat

Pont száma	Kiegyenlitett magasságkülönbség	Magasság az alapszint felett
227		171,102
208	+ 19,359	190,461
237	+ 14,933	205,394
244	- 2,649	202,745
235	+ 2,360	205,105
205	- 24,748	180,357

27. melléklet

Magassági vonalak összeállítása.

Magassági vonalak összeállitása

A sártpoligonokba foglalt magassági vonalak kiegyenlitése után ismeretessé válik a csomópontok alapszintfeletti magassága. A csomópontok között egy-egy magassági vonalba eső háromszögelési pontok magasságát, illetve már meghatározott pontból meghatározott pontba vezetett vonal pontjainak magasságát a következőképpen számitjuk:

1./ Ismert magasságu pontból kiindulva és ilyenhez csatlakozva, egymást követő sorrendben előirjuk a minta szerinti nyomtatványba az egyes pontokat, a szomszédos pontok távolságát és mért magasságkülönbségét. Bevezetjük a kiinduló és a végpont alapszintfeletti magasságát.

2./ Képezzük a szomszédos pontok távolságának négyzetét: t^2-t és ezek összegét: $[t^2]$értéket.

3./ Képezzük a mérésekből /a mért magasságkülönbségek összegezéséből/ a magassági vonal két végpontja között lévő magasságkülönbséget, valamint a két végpont alapszintfeletti magasságának végleges különbségét és a magassági záróhibát.

Ha két végpontot A, B-vel, a pontok magasságát M_A és M_B-vel, a mért magasságkülönbségeket /m_1/, /m_2/.../m_n/-nel jelöljük, akkor a magassági záróhiba

$$\Delta m_z = /M_B - M_A/ - \Sigma /m/$$

A magassági záróhiba alatt mindegyik vonalra kimutatjuk a záróhibának arra a vonalra vonatkozó megengedett értékét.

4./ A magassági záróhibát, Δm_z-t, a távolságok négyzete arányában osztjuk el az egyes oldalakra. Ha az i-edik oldalra eső javitást Δ_i-vel, az i-edik oldal hosszát t_i-vel jelöljük, akkor a javitás:

$$\Delta_i = \frac{\Delta m_z}{[t^2]} t_i^2$$

A Δ javitások összegének egyeznie kell a magassági záróhiba értékével.

5./ Az egyes javitásokat hozzáadva a mért magasságkülönbségekhez, megkapjuk az egyes oldalak <u>kiegyenlitett</u> magasságkülönbségét.

A kiegyenlített magasságkülönbségeket egymásutáni sorrendben hozzáadva a kezdőpont alapszintfeletti magasságához, kapjuk a magassági vonalban lévő háromszögelési pontok végleges magasságát.

Mért oldal megnevezése	Oldal-hossz t km	t^2	Mért magasságkülönbség (m) +	Mért magasságkülönbség (m) −	Javítás Δmm	Kiegyenlített magasságkülönbség m +	Kiegyenlített magasságkülönbség m −	Alapszint feletti magasság	Pont száma
			1. vonal.						
227								171,102	227 kő
203	2,9	12,01	22,20		+83	22,283		193,385	203 föld
209	1,5	2,25		5,10	+16		5084	188,301	209 föld
202	2,1	4,41	13,81		+30	13,840		202,141	202 föld
208	1,7	2,89		11,70	+20		14680	190,461	208 kő
	8,2	21,56	36,01	16,80	149	36,123	16,764	+ 19,359	
		különbs:	+19,210			+19,359			
		kell	+19,359						
		Δm_z = zárohiba	+ 0,149						
		ΔZ = megeng. zárohiba	$\frac{10.8,2}{4}$ = 20cm						
			2. vonal.						
208								190,461	208 kő
223	2,0	4,0	6,65		+57	6,707		197,168	223 föld
237	1,6	2,56	8,19		+36	8,226		205,394	237 kő
	3,6	6,56	+14,84		+93	14,933		+ 14 933	
		kell	+14,933						
		Δm zárohiba	+ 0,093						
		ΔZ megeng.	$\frac{10.3,6}{2}$ = 18cm						
			9. vonal.						
227								171,102	227 kő
Békés	1,6	2,56	54,460		−37	54,423		225,525	Békés kő
223	1,6	2,56		28,320	−37		28,357	197,168	223 föld
	3,2	5,12	54,46	28,32		54,423	28,357	+26,066	
			+26,140			+26,066			
		kell	+26,066						
		Δm, zárohiba	−0,074						
		ΔZ megeng. =	$\frac{10.3,2}{2}$ = 16 cm						

28. melléklet

Magassági előmetszés számítása

Állás-pont megnevezése	Irányzott pont megnevezése	Az állás-pont alapszint-feletti magassága M_A	Mért magasság-különbség m	Az irányzott pont előzetes magassága $M_i = M_A + m_A$	Távolság t_{km}	t^2	$p = \frac{1}{t^2}$	$p_i(M_i)$	Kiegyenlített alapszint-feletti magasság	A pont megnevezése
209		188,301	+19,80	208,101	1,2	1,44	0,70	70,7		
203	217	193,385	+14,82	208,205	1,0	1,00	1,00	205,0	208,162	217
Békés		225,525	-17,36	208,165	2,7	7,29	0,14	23,1		
							1,84	298,8		
							$\frac{[p(M_i)]}{[p]} = 162$			
227		171,102	+26,72	197,822	1,7	2,89	0,35	287,7		
208	228	190,461	+7,25	197,711	2,2	4,84	0,21	149,3	197,759	228
Békés		225,525	-27,78	197,745	1,1	1,21	0,83	618,4		
							1,39	1055,4		
								$\frac{1055,4}{1,39}$		
209		188,301	+18,14	206,441	1,0	1,00	1,00	441,0		
Békés	229	225,525	-19,16	206,366	2,1	4,41	0,23	83,5	206,418	229
208		190,461	+15,90	206,361	2,4	5,76	0,17	61,4		
							1,40	585,9		
203		193,385	-9,08	184,305	2,0	4,0	0,25	76,2		
Békés	230	225,525	-41,10	184,425	1,7	2,89	0,35	148,8	184,368	230
227		171,102	+13,26	184,362	1,2	1,44	0,70	253,4		
							1,90	478,4		

Magassági előmetszés számitása

A magassági vonalakon kivül fekvő pontoknak a magasságát magassági előmetszéssel határozzuk meg.

1./ Előirjuk a minta szerinti nyomtatványban a magassági előmetszéssel számitandó pontok számát, valamint azoknak az álláspontoknak a számát és végleges magasságát: M_A, M_B ... magasságokat, amely pontokról a magasságmérést végeztük, továbbá a mérésből számitott magasságkülönbségeket: m_A, m_B ... értékeket, végül az álláspont és az irányzott pont közötti távolságot.

2./ Képezzük a meghatározandó pont előzetes magasságát, például az i-edik pontra vonatkozólag:

$$/M_1/ = M_A + m_A$$

$$/M_1/ = M_B + m_B$$

.
.
.

értékeket, továbbá a $p = \frac{1}{t^2}$ sulyokat.

3./ Számitjuk a meghatározandó pont kiegyenlitett magasságát:

$$M_i = \frac{[p_1/M_1/]}{[p_1]}$$

28. melléklet.

Refrakciótáblázat.

Refrakciótáblázat.

A trigonometriai magasságmérésnél a Föld görbültségéből, valamint a fénytörésből /refrakcióból/ származó javitást az alábbi képlet alapján számitjuk:

$$R = \frac{1 - k}{2r} d^2$$

ahol R a Föld görbültségéből és a refrakcióból származó javitást, k = 0,13 a fénytörés együtthatóját, r = 6 379 853 m a Kraszovszkij-féle ellipszoidot $\varphi = 47^\circ$ szélességi foknál érintő simulógömb sugarát, d pedig a mért távolságot jelenti.

Az állandók behelyettesitése után

$$R = 0{,}068\ 1834\ /d_{km}/^2$$

Az első táblázat d = 0 métertől d = 10 kilométerig 10 méterenként megadja az R értékét milliméteres élességgel, a második táblázat pedig d = 0 métertől d = 10 kilométerig 100 méterenként centiméteres élességgel.

d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m
0	0,000	500	0,017	1000	0,068	1500	0,153	2000	0,273
10	000	10	018	10	070	10	155	10	275
20	000	20	018	20	071	20	158	20	278
30	000	30	019	30	072	30	160	30	281
40	000	40	020	40	074	40	162	40	284
50	000	50	021	50	075	50	164	50	287
60	000	60	021	60	077	60	166	60	289
70	000	70	022	70	078	70	168	70	292
80	000	80	023	80	080	80	170	80	295
90	001	90	024	90	081	90	172	90	298
100	0,001	600	0,025	1100	0,082	1600	0,175	2100	0,301
10	001	10	025	10	084	10	177	10	304
20	001	20	026	20	086	20	179	20	306
30	001	30	027	30	087	30	181	30	309
40	001	40	028	40	089	40	183	40	312
50	002	50	029	50	090	50	186	50	315
60	002	60	030	60	092	60	188	60	318
70	002	70	031	70	093	70	190	70	321
80	002	80	032	80	095	80	192	80	324
90	002	90	032	90	097	90	195	90	327
200	0,003	700	0,033	1200	0,098	1700	0,197	2200	0,330
10	003	10	034	10	100	10	199	10	333
20	003	20	035	20	101	20	202	20	336
30	004	30	036	30	103	30	204	30	339
40	004	40	037	40	105	40	206	40	342
50	004	50	038	50	107	50	209	50	345
60	005	60	039	60	108	60	211	60	348
70	005	70	040	70	110	70	214	70	351
80	005	80	041	80	112	80	216	80	354
90	006	90	043	90	113	90	218	90	358
300	0,006	800	0,044	1300	0,115	1800	0,221	2300	0,361
10	007	10	045	10	117	10	223	10	364
20	007	20	046	20	119	20	226	20	367
30	007	30	047	30	121	30	228	30	370
40	008	40	048	40	122	40	231	40	373
50	008	50	049	50	124	50	233	50	377
60	009	60	050	60	126	60	236	60	380
70	009	70	052	70	128	70	238	70	383
80	010	80	053	80	130	80	241	80	386
90	010	90	054	90	132	90	244	90	389
400	0,011	900	0,055	1400	0,134	1900	0,246	2400	0,393
10	011	10	056	10	136	10	249	10	396
20	012	20	058	20	137	20	251	20	399
30	013	30	059	30	139	30	254	30	403
40	013	40	060	40	141	40	257	40	406
50	014	50	062	50	143	50	259	50	409
60	014	60	063	60	145	60	262	60	413
70	015	70	064	70	147	70	265	70	416
80	016	80	065	80	149	80	267	80	419
90	016	90	067	90	151	90	270	90	423
500	0,017	1000	0,068	1500	0,153	2000	0,273	2500	0,426

d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m
2500	0,426	3000	0,614	3500	0,835	4000	1,091	4500	1,381
10	430	10	618	10	840	10	096	10	387
20	433	20	622	20	845	20	102	20	393
30	436	30	626	30	850	30	107	30	399
40	440	40	630	40	854	40	113	40	405
50	443	50	634	50	859	50	118	50	412
60	447	60	638	60	864	60	124	60	418
70	450	70	643	70	869	70	129	70	424
80	454	80	647	80	874	80	135	80	430
90	457	90	651	90	879	90	141	90	436
2600	0,461	3100	0,655	3600	0,884	4100	1,146	4600	1,443
10	464	10	659	10	889	10	152	10	449
20	468	20	664	20	894	20	157	20	455
30	472	30	668	30	898	30	163	30	462
40	475	40	672	40	903	40	169	40	468
50	479	50	677	50	908	50	174	50	474
60	482	60	681	60	913	60	180	60	481
70	486	70	685	70	918	70	186	70	487
80	490	80	689	80	923	80	191	80	493
90	493	90	694	90	928	90	197	90	500
2700	0,497	3200	0,698	3700	0,933	4200	1,203	4700	1,506
10	501	10	703	10	938	10	208	10	513
20	504	20	707	20	944	20	214	20	519
30	508	30	711	30	949	30	220	30	525
40	512	40	716	40	954	40	226	40	532
50	516	50	720	50	959	50	232	50	538
60	519	60	725	60	964	60	237	60	545
70	523	70	729	70	969	70	243	70	551
80	527	80	734	80	974	80	249	80	558
90	531	90	738	90	979	90	255	90	564
2800	0,535	3300	0,743	3800	0,985	4300	1,261	4800	1,571
10	538	10	747	10	990	10	267	10	577
20	542	20	752	20	995	20	272	20	584
30	546	30	756	30	1000	30	278	30	591
40	550	40	761	40	005	40	284	40	597
50	554	50	765	50	011	50	290	50	604
60	558	60	770	60	016	60	296	60	610
70	562	70	774	70	021	70	302	70	617
80	566	80	779	80	026	80	308	80	624
90	569	90	784	90	032	90	314	90	630
2900	0,573	3400	0,788	3900	1,037	4400	1,320	4900	1,637
10	577	10	793	10	042	10	326	10	644
20	581	20	798	20	048	20	332	20	650
30	585	30	802	30	053	30	338	30	657
40	589	40	807	40	058	40	344	40	664
50	593	50	812	50	064	50	350	50	671
60	597	60	816	60	069	60	356	60	677
70	601	70	821	70	075	70	362	70	684
80	605	80	826	80	080	80	368	80	691
90	610	90	830	90	085	90	375	90	698
3000	0,614	3500	0,835	4000	1,091	4500	1,381	5000	1,705

d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m
5000	1,705	5500	2,063	6000	2,455	6500	2,881	7000	3,341
10	711	10	070	10	463	10	890	10	351
20	718	20	078	20	471	20	899	20	360
30	725	30	085	30	479	30	907	30	370
40	732	40	093	40	487	40	916	40	379
50	739	50	100	50	496	50	925	50	389
60	746	60	108	60	504	60	934	60	399
70	753	70	115	70	512	70	943	70	408
80	760	80	123	80	520	80	952	80	418
90	767	90	131	90	529	90	961	90	427
5100	1,773	5600	2,138	6100	2,537	6600	2,970	7100	3,437
10	780	10	146	10	545	10	979	10	447
20	787	20	154	20	554	20	988	20	457
30	794	30	161	30	562	30	997	30	466
40	801	40	169	40	570	40	3,006	40	476
50	808	50	177	50	579	50	015	50	486
60	815	60	184	60	587	60	024	60	495
70	822	70	192	70	596	70	033	70	505
80	830	80	200	80	604	80	043	80	515
90	837	90	208	90	613	90	052	90	525
5200	1,844	5700	2,215	6200	2,621	6700	3,061	7200	3,535
10	851	10	223	10	629	10	070	10	544
20	858	20	231	20	638	20	079	20	554
30	865	30	239	30	646	30	088	30	564
40	872	40	246	40	655	40	097	40	574
50	879	50	254	50	663	50	107	50	584
60	886	60	262	60	672	60	116	60	594
70	894	70	270	70	680	70	125	70	604
80	901	80	278	80	689	80	134	80	614
90	908	90	286	90	698	90	144	90	624
5300	1,915	5800	2,294	6300	2,706	6800	3,153	7300	3,633
10	923	10	302	10	715	10	162	10	643
20	930	20	310	20	723	20	171	20	653
30	937	30	317	30	732	30	181	30	663
40	944	40	325	40	741	40	190	40	673
50	952	50	333	50	749	50	199	50	683
60	959	60	341	60	758	60	209	60	693
70	966	70	349	70	767	70	218	70	704
80	974	80	357	80	775	80	227	80	714
90	981	90	365	90	784	90	237	90	724
5400	1,988	5900	2,373	6400	2,793	6900	3,246	7400	3,734
10	996	10	382	10	802	10	256	10	744
20	2,003	20	390	20	810	20	265	20	754
30	010	30	398	30	819	30	275	30	764
40	018	40	406	40	828	40	284	40	774
50	025	50	414	50	837	50	293	50	784
60	033	60	422	60	845	60	303	60	795
70	040	70	430	70	854	70	312	70	805
80	048	80	438	80	863	80	322	80	815
90	055	90	446	90	872	90	331	90	825
5500	2,063	6000	2,455	6500	2,881	7000	3,341	7500	3,835

d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m
7500	3,835	8000	4,364	8500	4,926	9000	5,523	9500	6,154
10	846	10	375	10	938	10	535	10	167
20	856	20	386	20	949	20	547	20	179
30	866	30	397	30	961	30	560	30	192
40	876	40	407	40	973	40	572	40	205
50	887	50	418	50	984	50	584	50	218
60	897	60	429	60	996	60	597	60	232
70	907	70	440	70	5,008	70	609	70	245
80	918	80	451	80	019	80	621	80	258
90	928	90	462	90	031	90	634	90	271
7600	3,938	8100	4,474	8600	5,043	9100	5,646	9600	6,284
10	949	10	485	10	055	10	659	10	297
20	959	20	496	20	066	20	671	20	310
30	969	30	507	30	078	30	684	30	323
40	980	40	518	40	090	40	696	40	336
50	990	50	529	50	102	50	708	50	349
60	4,001	60	540	60	113	60	721	60	363
70	011	70	551	70	125	70	733	70	376
80	022	80	562	80	137	80	746	80	389
90	032	90	573	90	149	90	759	90	402
7700	4,043	8200	4,585	8700	5,161	9200	5,771	9700	6,415
10	053	10	596	10	173	10	784	10	429
20	064	20	607	20	185	20	796	20	442
30	074	30	618	30	196	30	809	30	455
40	085	40	629	40	208	40	821	40	468
50	095	50	641	50	220	50	834	50	482
60	106	60	652	60	232	60	847	60	495
70	116	70	663	70	244	70	859	70	508
80	127	80	675	80	256	80	872	80	522
90	138	90	686	90	268	90	885	90	535
7800	4,148	8300	4,697	8800	5,280	9300	5,897	9800	6,548
10	159	10	708	10	292	10	910	10	562
20	170	20	720	20	304	20	923	20	575
30	180	30	731	30	316	30	935	30	588
40	191	40	743	40	328	40	948	40	602
50	202	50	754	50	340	50	961	50	615
60	212	60	765	60	352	60	974	60	629
70	223	70	777	70	364	70	986	70	642
80	234	80	788	80	377	80	999	80	656
90	245	90	800	90	389	90	6,012	90	669
7900	4,255	8400	4,811	8900	5,401	9400	6,025	9900	6,683
10	266	10	822	10	413	10	038	10	696
20	277	20	834	20	425	20	050	20	710
30	288	30	845	30	437	30	063	30	723
40	299	40	857	40	449	40	076	40	737
50	309	50	868	50	462	50	089	50	750
60	320	60	880	60	474	60	102	60	764
70	331	70	892	70	486	70	115	70	777
80	342	80	903	80	498	80	128	80	791
90	353	90	915	90	511	90	141	90	805
8000	4,364	8500	4,926	9000	5,523	9500	6,154	10000	6,818

d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m	d m	R m
0	0,00	2000	0,27	4000	1,09	6000	2,46	8000	4,36
100	0,00	100	0,30	100	1,15	100	2,54	100	4,47
200	0,00	200	0,33	200	1,20	200	2,62	200	4,58
300	0,01	300	0,36	300	1,26	300	2,71	300	4,70
400	0,01	400	0,39	400	1,32	400	2,79	400	4,81
500	0,02	500	0,43	500	1,38	500	2,88	500	4,93
600	0,02	600	0,46	600	1,44	600	2,97	600	5,04
700	0,03	700	0,50	700	1,51	700	3,06	700	5,16
800	0,04	800	0,54	800	1,57	800	3,15	800	5,28
900	0,06	900	0,57	900	1,64	900	3,25	900	5,40
1000	0,07	3000	0,61	5000	1,70	7000	3,34	9000	5,52
100	0,08	100	0,66	100	1,77	100	3,44	100	5,65
200	0,10	200	0,70	200	1,84	200	3,54	200	5,77
300	0,12	300	0,74	300	1,92	300	3,63	300	5,90
400	0,13	400	0,79	400	1,99	400	3,73	400	6,02
500	0,15	500	0,84	500	2,06	500	3,84	500	6,15
600	0,18	600	0,88	600	2,14	600	3,94	600	6,28
700	0,20	700	0,93	700	2,22	700	4,04	700	6,41
800	0,22	800	0,99	800	2,29	800	4,15	800	6,55
900	0,25	900	1,04	900	2,37	900	4,26	900	6,68
2000	0,27	4000	1,09	6000	2,46	8000	4,36	10000	6,82

30. melléklet.

55.§.

Háromszögelési pontok végleges megjelölése

A negyedrendü, illetve az ötödrendü háromszögelés végrehajtását a felsőrendü pontok meghatározása és állandósitása rendszerint megelőzi, mégis előfordulhat, hogy a felsőrendü pontok állandósitása a negyedrendü háromszögelés végrehajtása idejére marad. Előfordulhat az is, hogy a felsőrendü háromszögelési pontot nem az előirásnak megfelelően állandósitották, vagy pedig az állandó megjelölés megrongálódott. Mindhárom esetben a felsőrendü pontokat a 283. oldalon lévő rajz szerint kell állandósitani.

A felsőrendü pontokat 3 földalatti jellel jelöljük meg ugy, hogy az egyes jelek egy függőlegesbe essenek.

A legalsó földalatti jelet egy ólómkupba vésett kereszt képezi. Az ólmot egy 35x35x12 cm méretü kő felső lapjába furt kupalaku lyukba öntik. A lyuk felső átmérője mintegy 20 mm, alsó átmérője mintegy 30 mm, mélysége pedig mintegy 30 mm legyen. Az ólomba vésett keresztet egy téglával fedjük be.

A középső földalatti jelet egy függőlegesen felállitott üveg felső köralaku nyilásának középpontja képezi. Az üveget betonhaparccsal vesszük korül és téglával fedjük be.

A felső földalatti jelet egy téglába vésett kereszt képezi. A bevésett kereszttel ellátott téglát kétoldalt egy-egy téglával vesszük körül és egy téglával fedjük be.

A földfeletti megjelölésül 25x25x90 cm méretü terméskő, illetve betonkő felső lapjába vésett kereszt szolgál, amelyet két sor téglából készült alapra helyezünk és körülfalazunk.

A negyed- és ötödrendü háromszogelési pontok állandósitásának módját a 284. oldalon lévő rajzok mutatják.

Felsőrendü háromszögelési pont végleges megjelölése.

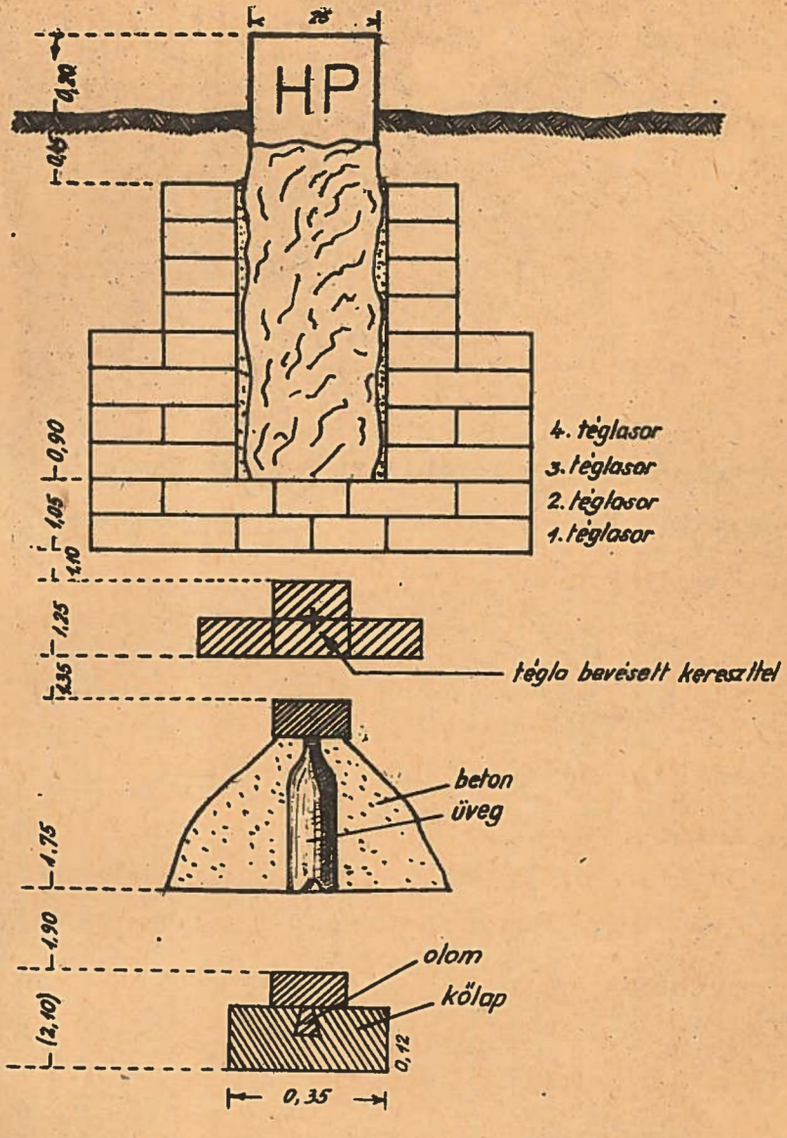

Az 1. és 2. téglasor kötése

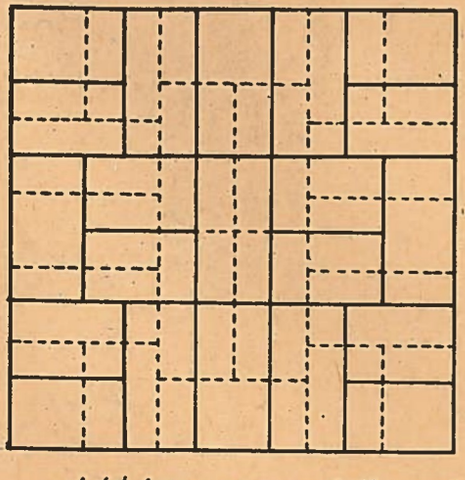

1 téglasor a szaggatott vonal
2 téglasor a folytonos vonal

A 3. és 4. téglasor kötése

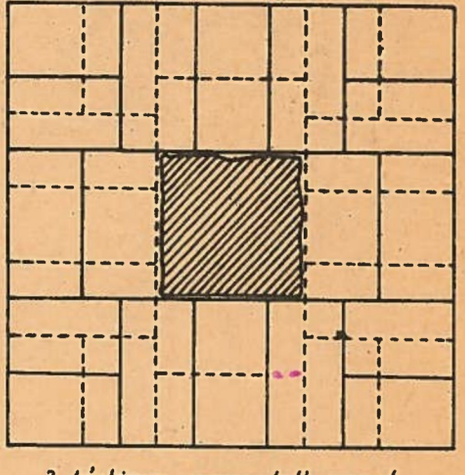

3. téglasor szaggatott vonal
4. téglasor folytonos vonal

Negyedrendű háromszögelési pont állandósitása

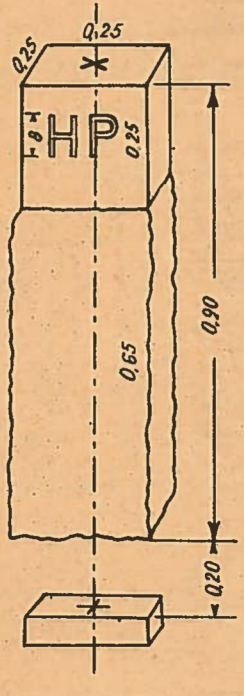

Ötödrendű háromszögelési pont állandósitása.

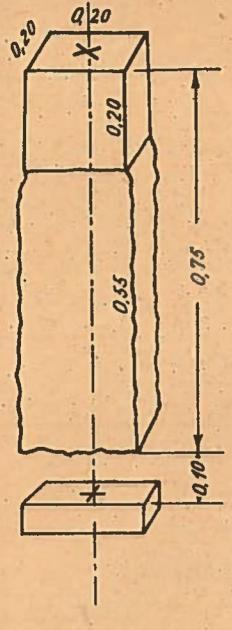

31. melléklet.
59.§.

Háromszögelési pontok pontleirása

A háromszögelési pontokról a pontleirást az alábbiak szerint pauszpapirra nyomott nyomtatványon fekete tussal kell elkésziteni. Igy a pontleirásról fénymásolás utján másolat bármikor készithető.

Országos háromszögelés

A pont megnevezése	Vetület	Y	X
228 kő	Hengervetület K.R.	+ 66 640, 16 m	− 15 025, 30 m

A pont ny. térképszelvényének megnevezése.	Község:	Alapszint	Trig. magasság	Szintezett magasság.
1:50000	Békés	Nadap	197, 759 ?	
	Megye: Kiskun			

Állandósítás 25×25×90 cm méretű HP jelű beton kő vagy

Földalatti jel a központban: téglára vésett kereszt

Örkő

Megh. éve 1955	Álland. éve: 1955

Megjegyzés

Helyszinrajz.

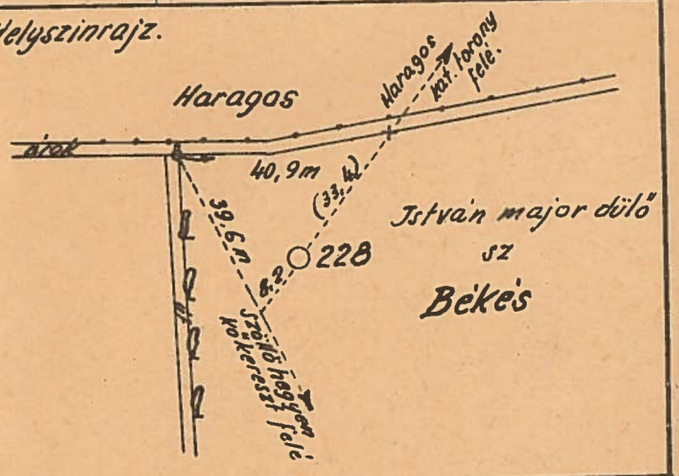

1374 AFTH

32. melléklet.
69.§.

Ötödrendü háromszögelés

kitüzési vázlata és meghatározási terve

Kitűzési vázlat

ötödrendü háromszögeléshez

1:10 000

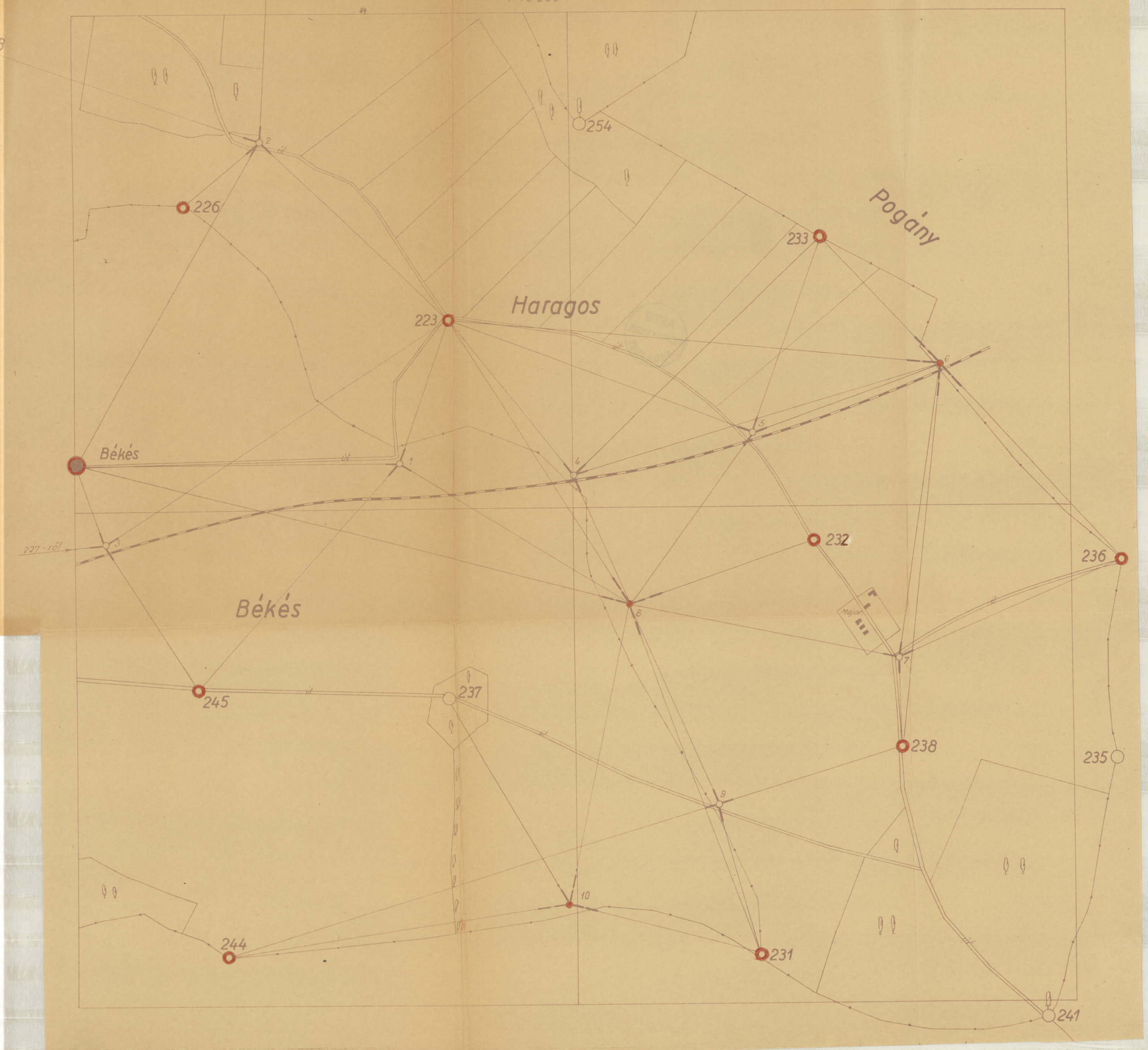

33. melléklet.
78, 79, 80, 81.§-ok.

Szögmérési jegyzőkönyv
az ötödrendü háromszögeléshez

Állás pont 127 jelrúd. Állás a központban a jelrúd tokja felett. 1954 év IV hó 16 nap 8 óra időjárás derült

1	2					3			4		5			6			7			
Irányzott pont	Leolvasás a vízszintes körön l_I l_{II}					Külpontos irányérték $y' = \frac{l_I + l_{II}}{2}$			Központosítási javítás j		Irányérték a központban $y = \frac{l_I + l_{II}}{2}$ $y = y' + j$			(z) előzetes z végleges tájékozási szög			(δ) előzetes belső tájékozott irányérték δ irányszög vagy végleges tájékozott irányérték			
	°	'	"	'	"	°	'	"	'	"	°	'	"	°	'	"	°	'	"	
23/946 jelrúd	11	12	56 58	12	57									0	1	43	11	14	44	
	191	13	00 02	13	01						11	12	59	0	1	44	11	14	43	
138 kémény	23	56	52 56	56	54														44	szám.
	203	56 57	59 01	57	00						23	56	57	0	1	44	23	58	41	mért
Homok gúla	91	35	04 02	3[illegible]	06									0	1	49	91	36	55	
	271	35	12 16	35	14						91	35	10	0	1	49	91	36	59	
124 jelrúd	208	28	22 30	28	26														16	szám.
	28	28	28 32	28	30						208	28	28	0	1	44	208	30	12	mért
22/946 jelrúd	212	45	22 26	45	24									0	1	45	212	47	11	
	32	45	26 30	45	28						212	45	26	0	1	45	212	47	11	
Akasztó gúla	267	46	32 38	46	35									0	1	44	267	48	25	
	87	46	40 48	46	44						267	46	40	0	1	42	267	48	22	
137 jelrúd	315	8	26 34	8	30															
	135	8	30 38	8	34						315	8	32	0	1	44	315	10	16	
139 jelrúd	340	48	03 08	48	06															
	160	48	07 14	48	10						340	48	08	0	1	44	340	49	52	
23/946	11	12	52 00	12	56															
	191	12 13	56 04	12	60						11	12	58							
				Előzetes középtájékszög										0	1	45				
				Végleges középtájékszög										0	1	44				

..... oldal

H = 3,60
h = 1,36

Külpontossági elemek
r = ... ε = ...pontra

$m = h - H + t \operatorname{ctg} Z + R$
$m = h - H + t \operatorname{tg} \alpha + R$

8		9	10	11	12	13					14			15	16		17
Külső tájékozott irány		p	p(z)	ε irány előírás	ε lineáris eltérés	Leolvasás a magassági körön					Z zenittávolság vagy α magassági szög			lg t lg ctg z lg tg α lg t ctg z lg t tg α	Számítási elemek		m
		p	pz	t távolság													
'	"			számítási jkv oldal száma		°	'	"	'	"	°	'	"	vagy ctg z tg α	+	−	
14	42	2	6	0	0	−0	15	00 20	15	10				−0,00443	1,36		
				1883,8											0,24	4,06	−
		2	8	35		−0	15	00 40	15	20	−0	15	15			8,34	10,80
36	59	1	9	+5	2,5	+1	22	20 40	22	30				+0,02398	1,36		
				1130,1											0,09	11,42	+
		1	9	35		+1	22	0 40	22	20	+1	22	25		27,10		17,13
47	11	1	5	+1	0,7												
				1332,4													
		1	5	35													
48	24	3	12	−2	2,6												
				2626,2													
		3	6	36													
		7	32														
		7	28														

Az ötödrendü háromszögelés szögmérési jegyzőkönyvét a 290. és 291. oldalakon lévő nyomtatvány mutatja. A jegyzőkönyv két egymásmellett fekvő oldala 1/2 iv nagyságu papiron készül és összehajtás után 1/4 iv nagyságu.

A jegyzőkönyv alkalmas a vizszintes szögmérés eredményeinek feljegyzésére, a már meghatározott álláspontokon mért iránysorozat végleges tájékozására, a meghatározandó álláspontón mért iránysorozat előzetes és végleges tájékozására, továbbá a magassági szögek mérési eredményeinek feljegyzésére és végül a trigonometriai magasságkülönbségek számitására.

A mintán közölt példa a nyomtatvány használatát világossá teszi.

Pécsi
Geodéziai és Térképészeti
Vállalat